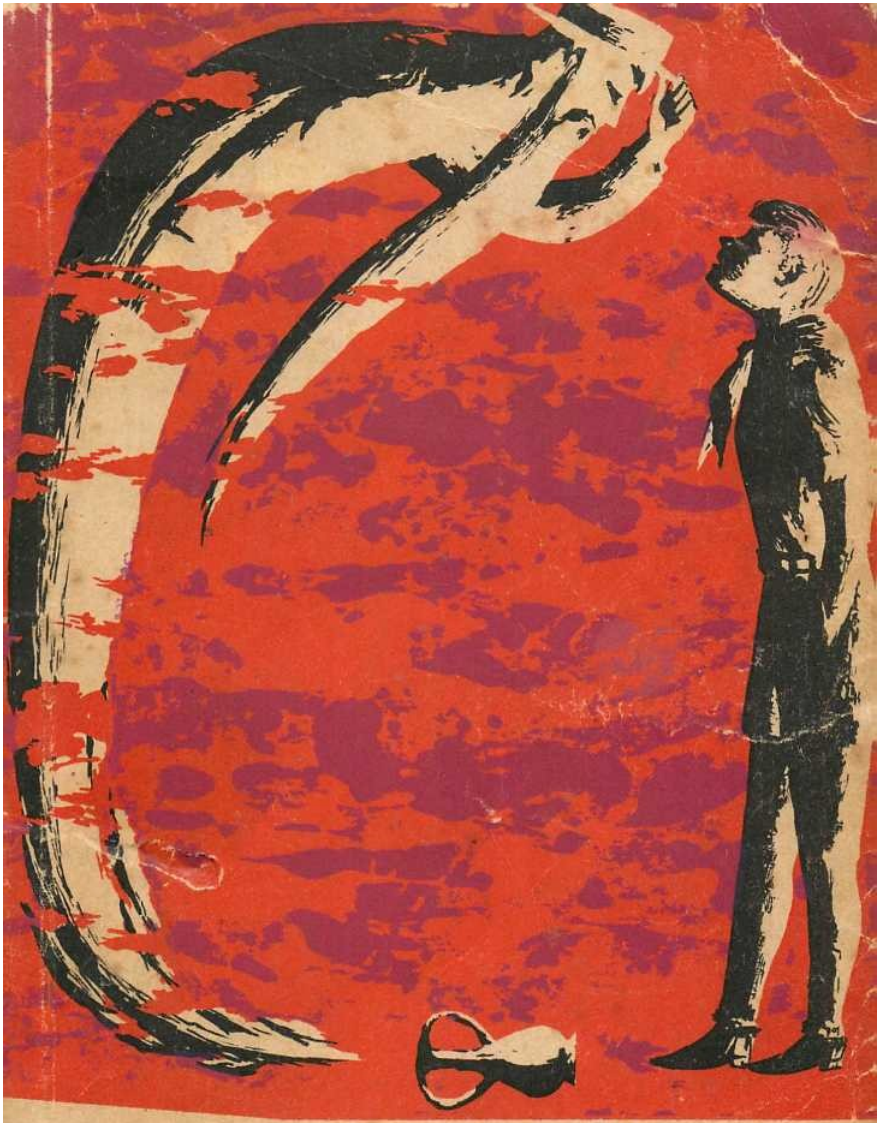

L. LAGHIN

VRĂJITORUL

EDITURA TINERETULUI

COPERTA: C. CONDACCI
71. JIAITIH
CTAPHK XOMMABMR
ReîrH3 1956
I, Iv A G H I N
VRĂJITORUL
În româneşte de Natalia Stroe şi Alina Mirea

1959
EDITURA TINERETULUI
Nr. 3166
Redactor de carte: E. Sişmanian
Tehnoredactor: El. Ceauşu
Dat la cules 24.IV.19*59. Bun de tipar 5. VI*.1*959. Tiraj 25.100 ex. Hârtie tipar de 50* g*r/m.p. Coli de tipar 17. Coli de editură 12.6. Fi. 32/84XW8. Corn. editurii 3165. Edzie 1. A. 0381. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 8 (S) = A*
Tiparul executat sub com. nr. 90524 la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I.V. STALIN”.
Bucureşti – R.P.R.

CUVÂNT ÎNAINTE

Desigur, niciunul dintre voi nu crede în minuni. Dar, spuneţi-mi drept, nu vi s-a întâmplat niciodată ca, înaintea

unui examen greu – mai ales când un *număr de capitole din cartea de istorie sau geografie au rămas neîndestulător studiate* – sq *doriţi să se petreacă o minune şi cineva nevăzut şi neauzit de ceilalţi să vă şoptească la ureche răspunsul bun, pe care singur nu-l puteţi da*? *Mai sunt chiar unii şcolari care – vrând probabil să ajute să se producă minunea – înşală pe examinator* şi *pe colegii lor, copiind de pe o fiţuică dosită sub bancă. Însă nu* despre *asemenea lapte urâte şi necinstite e vorba în povestirea „Vrăjitorul", ci despre întâmplările extraordinare trăite de pionierul Volka Kostîlkov. Ei bine, lui Volka i-a suflat odată cineva la un examen. Dar asta nu pentru că el n-ar fi învăţat, ci pentru că, din întâmplare, a provocat împlinirea unei minuni: l-a dezlegat de un groaznic blestem pe un prea înţelept vrăjitor care, întruchipându-se din fum înaintea ochilor săi, i-a jurat o mare recunoştinţă. Numai că această recunoştinţă departe de a-i folosi lui Volka, dimpotrivă, l-a băgat într-o mulţime de încurcături. Vrăjitorul era tare bătrân, avea vreo câteva mii de ani căci, fireşte, se născuse odată cu străvechile basme şi legende, în lumea fanteziei cântăreţilor populari de demult. Şi, trezindu-se deodată, după un somn adânc de atâtea milenii, în societatea noastră, vestitul vrăjitor nu prea şi-a găsit locul.*

Începând cu clipa neplăcută când i-a suflat lui Volka la proba de sfârşit de an şi până când a încurcat circulaţia unei întregi străzi, acest prieten al pionierului nostru s-a dovedit o persoană cât se poate de năstruşnică. Din toate acestea Volka şi-a dat seama de faptul că nu trebuie să primeşti să-ţi sufle nimeni, nici cel mai iscusit vrăjitor, precum şi de multe alte lucruri. Cât despre L. Laghin, autorul acestei povestiri, cred că nicio clipă nu s-a lăsat de învăţătură în nădejdea vreunei minuni. Toată copilăria şi tinereţea a studiat temeinic, cu conştiinciozitate şi perseverenţă.

L. Laghin s-a născut la Vitebsk, în decembrie 1903. După ce a absolvit în 1920 şcoala din Minsk, *a intrat la facultatea de economie a Institutului de Ştiinţe Agricole „Plehanov". Până în 1929 a ocupat diverse slujbe administrative în Crimeea şi la Moscova, Tambov şi Voronej, iar apoi şi-a reluat şi perfecţionat studiile la Institutul economic pentru pregătirea cadrelor didactice. După* terminarea *acestui institut se dedică profesiei de scriitor şi ziarist, pentru care din adolescenţă simţea o chemare puternică. A început încă din 1921 să publice încercările sale literare. În 1929 i-a apărut în revista „Pionier" povestirea „*Vrăjitorul*" – una dintre cele mai iubite şi răspândite scrieri din literatura sovietică pentru copii. În anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei,* în *focul luptei,* el *colaborează la periodicele Flotei maritime,* cu *schiţe,* ar*ticole şi versuri,* cl*ocotitoare de ură şi indignare contra invadatorilor paşnicului pământ sovietic.*

În romanele sale ştiinţifico-iantastice şi de aventuri (Crucişetorul Aniuţa (1946), Insula dezamăgirilor (1951), Atavia Proxima (1956) şi Patentul A.V.

(1957) scriitorul demască cu deosebită combativitate imperialismul contemporan.

Lucrările lui L. Laghin silit rodul unei imaginaţii bogate şi al unui dezvoltat spirit ştiinţific.

În literatura din trecut mulţi scriitori, pentru a dezvălui trăsăturile societăţii în care trăiau, s-au slujit în operele lor de un personaj care, venind în contact cu o ţară necunoscută pentru el, putea pe larg să vorbească despre relaţiile dintre oameni, despre obiceiurile şi instituţiile acesteia. În epoca premergătoare revoluţiei franceze (1789) de pildă, prin gura unor eroi foarte naivi ori sosiţi de pe meleaguri străine, care străbătând Franţa rămâneau uimiţi de putreziciunea moravurilor, de concepţia şi nedreptatea ce domneau în orânduirea feudală, Voltaire în Candide *şi Montesquieu în* Scrisori

Persane *au putut să-şi exprime răspicat ideile lor democratice, năzuinţa către libertate. În Vrăjitorul, situaţia e inversă. Concepţiile înapoiate ale Vrăjitorului se ciocnesc de marele realizări pe tărâm social şi cultural din Uniunea Sovietică. În faţa mentalităţii înaintate şi a moralei noi a oamenilor sovietici, în faţa uriaşelor realizări ştiinţifice, farmecele bătrânului vrăjitor nu numai că pălesc, dar sunt cu totul de prisos. Dându-şi seama încetul cu încetul de toate acestea, vrăjitorul se convinge că trebuie să se „recalifice”, să-şi caute altă meserie. Cum ajunge, însă, să ia această hotărâre gravă şi definitivă, veţi afla citind cele ce urmează.*

CUVÂNTUL AUTORULUI

În „O mie şi una de nopţi” este şi, /Povestea unui pescar”. Şi-a scos odată pescarul năvodul din mare şi, ce să vezi? Prinsese în el un vas de aramă şi în vasul acela un djinn, adică un vrăjitor atotputernic! Zăcuse djinnul în mare veacuri multe – cam douăzeci – şi se legase să facă cel mai fericit om din lume pe cel care-l va scăpa din temniţa sa de aramă. Să-i dea bogăţii, să-i arate locul tuturor comorilor de pe faţa pământului, să-l facă mai puternic decât toţi sultanii lumii şi, pe deasupra, să-i împlinească şi trei dorinţe!

Sau „Lampa fermecată a lui Aladin”… O lampă veche şi urâtă, bună de zvârlit la fiare vechi… Dar dacă o frecai puţin, se ivea, nu se ştie de unde, un djinn, care îndeplinea celui ce o avea în stăpânire orice poruncă, fie ea cât de năstruşnică. Pofteai, de-o pildă, cele mai alese băuturi sau mâncăruri? Gata! Râvneai lăzi pline de aur şi nestemate? Poftim! Sau un palat ca din basme? Pe dată! Sau să-ţi vezi duşmanul prefăcut într-o jivină târâtoare, într-o fiară? Mă rog, cu plăcere!

Dacă îngăduiai unui vrăjitor din aceştia să dăruiască binefăcătorului său ce-i dorea inima, în aceeaşi zi se pornea o ploaie de lăzi cu aur şi nestemate, şi palate

împărăteşti, dăruite norocosului.

Pentru că, după felul în care înţelegeau viaţa djinnii din basme, şi după concepţia despre viaţă a celor cărora li se îndeplineau dorinţele, aceasta era cea mai mare fericire pe care şi-o putea dori cineva…

Au trecut sute şi sute de ani de când poveştile acestea au fost istorisite pentru prima oară, şi încă mult, mult timp după aceea – întările capitaliste, chiar şi în ziua de azi – pentru nespus de mulţi oameni, ideea fericirii a rămas strâns legată de lăzile pline cu aur şi mărgăritare şi de miraculoasa forţă de-a putea porunci altora.

Ah, ce n-ar da oamenii aceştia să pună mâna pe un djinn, fie el cât de prăpădit, ca să le pună la picioare palate şi comori! îşi fac socoteala, vezi bine, că orice djinn, dacă a zăcut închis douăzeci de veacuri într-un vas de aramă, vrând-nevrând a cam rămas în urmă cu viaţa şi s-ar prea putea ca palatul pe care l-ar oferi să nu corespundă întocmai din punctul de vedere al confortului, al tehnicii la care s-a ajuns azi. Pentru că, nu-i aşa, de la Harun al Raşid încoace, arhitectura a făcut paşi mari înainte. Au apărut băile, ascensoarele, ferestrele mari şi luminoase, caloriferele şi lumina electrică. Dar de ce să ne împiedicăm de fleacuri? Să ne dea palate şi lăzi cu briliante şi aur, că restul vine de la sine! Vine singură stima lumii, puterea şi trândavă viaţă fericită a unor lepădături „civilizate”, care nu au decât dispreţ pentru toţi cei care trăiesc din munca braţelor lor. Unui djinn ca acesta i se poate ierta orice. Ce importanţă are dacă încalcă mai toate regulile vieţii sociale de acum, dacă habar n-are de bunele maniere şi dacă uneori te pune în situaţii delicate? Totul se poate ierta unui vrăjitor care aşa, într-o doară, aruncă lăzi de nestemate… Cel puţin aşa li se pare acestor oameni…

Toate bune şi frumoase! Dar ce s-ar întâmpla dacă unul dintre vrăjitorii aceştia ar nimeri în ţara noastră, unde altfel înţelegem fericirea şi dreptatea, unde puterea

celor bogaţi a fost desfiinţată o dată pentru totdeauna şi unde numai munca cinstită poate să aducă omului fericire, stimă şi glorie?

Am încercat să-mi închipui ce s-ar întâmpla dacă acel djinn din basme ar fi fost scăpat din închisoarea lui, de exemplu de un pionier sovietic ca toţi pionierii sovietici, de unul din milioanele de băieţi din fericita noastră ţară. Închipuiţi-vă, aşadar, că într-o bună zi, Volka Kostîlkov, băiatul care a locuit un timp la noi, în stradela Trehprudnîi ... Ştiţi voi de cine vorbesc! De pionierul care anul trecut, în tabără, se dădea cel mai bine afund. Dar staţi!... Mai bine să vi le povestesc toate pe rând, aşa cum au fost.

I. O DIMINEAŢĂ NEOBIŞNUITĂ

În dimineaţa aceea, exact la ora şapte şi treizeci şi două de minute, o şugubaţă rază de soare se furişă printr-o găurică a storului şi se instala drept pe vârful nasului lui Volka Kostîlkov, elev în clasa a şasea elementară... Vollca strănută şi deschise ochii.

Tot în aceeaşi clipă se auzi din camera alăturată vocea mamei:

— Nu-i nicio grabă, Ăleoşa! Lasă-l pe copil să mai doarmă puţin! Azi are examen.

Volka se strâmba necăjit.

„Când o să vină şi ziua în care maică-sa n-o să-l mai

facă copil!”

— Prostii! răsună de dincolo glasul tatii. Flăcăul nostru împlineşte în curând treisprezece ani! Să facă bine să se scoale şi să ajute la împachetat!

Ca mâine au să-i mijească mustăţile, şi tu îi tot dai că e „copil”! „Copil!”

„Să împacheteze!” Cum de uitase Volka de împachetat?!

Azvârli pătura cât colo şi îşi trase zorit pantalonii. Cum de uitase? Era doar o zi atât de mare!

Familia Kostîlkov se muta într-o locuinţă nouă, într-un bloc nou-nouţ, cu şase caturi. Îşi strânseseră din ajun, seara, mai toate lucrurile, mama şi bunica adunaseră vasele în băiţa în care de mult – o, da, de mult i – îl îmbăiaseră pe el, pe micul Volka, iar tata, cu mânedle suflecate şi cu gura plină de cuie ca un cizmar, închisese cărţile în lăzi.

Pe urmă se luaseră la harţă cum şi unde să pună lucrurile, ca să le fie mai la îndemâna a doua zi de dimineaţă, când le vor coborî în curte. Iar după aceea şi-au băut în grabă ceaiul, servit ca „pe timp de război”, adică pe masa goală. Până la sfârşit au căzut de acord că în privinţa aşezării bagajelor să aştepte mai bine până a doua zi dimineaţa. Aşa că Volka nu putea pricepe cum de uitase că-n dimineaţa aceea se mutau în locuinţa cea nouă…

Nici n-apucaseră bine să-şi bea ceaiul, când dădură buzna peste ei hamalii, care, bocănind cu cizmele lor grele, izbiră de perete amândouă canaturile uşii şi întrebaseră cu voci răsunătoare:

— Ne apucăm de cărat?

— Vă rog! Vă rog! răspunseră într-un glas mama şi bunica şi începură să se foiască şi să alerge de colo până colo.

Volka, plin de importanţă, scoase pe rând afară, pe stradă, sulurile şi spătarul divanului şi le puse lângă un

camion de trei tone, care aştepta.

— Vă mutaţi? îl întrebă un mucos din vecini.

— Da! îi răspunse Volka nepăsător, ca şi cum în fiecare săptămână se muta în alt apartament, aşa că pentru el totul nu era decât un lucru banal.

Iveni şi Stepanîci, portarul. Îşi răsuci o ţigară, serios din cale afară, şi deodată începu să discute cu Volka de la egal la egal. De mândrie şi de fericire, băiatul simţi că-l ia cu ameţeală. Luându-şi inima în dinţi, Volka îl pofti pe Stepanîci să-l viziteze în locuinţa cea nouă... Cu toată plăcerea!" îi răspunse portarul. Într-un cuvânt, discutau serios, ca doi bărbaţi, când din casă răsună vocea mamei:

— Volka! Volka! Unde-i copilul ăla nesuferit?

Volka se repezi în casa goală, care, aşa pustiită de mobilă, părea ciudat de mare. Peste tot zăceau ghemotoace de hârtie şi sticluţe murdare de doctorii.

— În sfârşit! răsuflă mama. Ia-ţi faimosul acvariu şi urcă-te imediat în maşină. Stai jos şi ţine-l pe genunchi. Că altfel n-avem cum să-l ducem. Auzi? Şi ia seama! Să nu care cumva să verşi apă pe banchetă...

Absolut de neînţeles! De ce când te muţi într-o casă nouă, părinţii sunt atât de nervoşi?

II. VASUL MISTERIOS

În sfârşit, iată-l pe Volka al nostru instalat comod în camion!

Înăuntru era răcoare şi un întuneric plin de mistere. Dacă închideai ochii, puteai să visezi că nu mergi de-a lungul străzii Trehprudnîi, în care ţi-ai petrecut toată viaţa, ci undeva, pe întinsurile depărtatei Siberii, unde în luptă aprigă cu natura urmează să se construiască un nou gigant al industriei sovietice! Se înţelege că el, Volka Kostîlkov, va fi în primele rânduri ale celor mai de frunte dintre muncitorii acestui şantier; primul va sări din maşină, când va ajunge caravana autocamioanelor la destinaţie i primul îşi via ridica cortul şi tot primul şi-l va pune la dispoziţia

tovarăşilor care s-au îmbolnăvit pe drum, în timp ce el, glumind şi râzând cu ceilalţi muncitori, va rămâne să înnopteze în pădure, în jurul focului, pe care tot el îl va aprinde într-o clipă, cu mâinile lui isteţe şi pricepute de pionier. Iar când, pe un ger năprasnic sau pe un viscol nemilos, cineva îşi va încetini ritmul muncii, alţii îl vor dojeni: „Ruşine, tovarăşe! Ia pildă de la brigada model a lui Vladimir Kostîlkov!”…

După divan, hamalii aşezaseră, cu picioarele în sus, masa din sufragerie. Văzută aşa, avea ceva neobişnuit şi părea grozav de interesantă. Pe fundul mesei zdrăngănea o căldare plină cu fel de fel de sticle, iar lângă unul din pereţii laterali ai caroseriei, strălucea abia desluşit nichelul patului. Butoiul cel vechi, în care bunica punea varză pentru iarnă, căpătase şi el dintr-odată un aer atât de misterios, atât de solemn, încât Volka nu s-ar fi mirat dac-ar fi aflat că era aceeaşi butie în care se adăpostise cândva filosoful Diogene, despre care se pomeneşte în istoria greacă.

Printre găurile prelatei străbăteau câteva raze sfioase de soare. Volka îşi lipi ochiul de una din găurile acestea şi văzu perindându-se în zbor, ca pe-un ecran, străzi vesele şi zgomotoase, alei umbroase şi liniştite, şi pieţe spaţioase, prin care mulţimea se scurgea valuri-valuri, în toate direcţiile, pe două rânduri. Iar dincolo, după valurile acestea, sclipeau geamurile mari ale vitrinelor ticsite de mărfuri, prin care vedeai vânzătorii şi cumpărătorii grăbiţi, şi ţi se părea că toate aceste vitrine fug înapoi. Treceau în goană curţile şcolilor, împestriţate, deşi era atât de devreme, de bluzele albe şi de cravatele roşii ale şcolarilor nerăbdători, ce nu-şi mai găseau astâmpăr acasă, acum, în ziua examenelor. Zburau prin faţa Lui teatre, cluburi, uzine, zidurile roşii ale clădirilor în construcţie, despărţite ce stradă prin garduri de scânduri şi trotuare înguste de scânduri. Apoi, prin dreptul

camionului în care se afla Volka, alunecă lin o clădire joasă, cu o cupolă rotundă, roşiatică: circul mult visat! Pe zidurile lui nu se mai vedeau afişele atât de ademenitoare, cu lei galbeni ca oul şi cu zâne graţioase galopând într-un picior pe spinarea unor cai măiestri. Era vară, şi circul se mutase în Parcul de Cultură şi Odihnă, în uriaşul cort de pânză al fostului circ Chapiteau. Tocmai pe când treceau în goană pe lângă circul pustiu, îi ajunse din urmă un autobuz albastru, plin cu excursionişti. Vreo treizeci de micuţi mergeau pe trotuar, perechi-perechi, ţinându-se de mână şi cântau în cor, tare, serioşi, dar cam fals. Vreo grădiniţă de copii care îşi scosese „elevii” la plimbare, pe bulevard… Şi din nou şcoli, magazine, cluburi, uzine, cinematografe, biblioteci şi şantiere, care o luau nebuneşte la goană, fugind de Volka…

Dar iată că, pufnind şi gâfâind, autocamionul se opri lângă frumoasa intrare a clădirii în care aveau să locuiască de acum înainte. Hamalii cărară la repezeală toate mobilele sus şi plecară.

Tatăl se căzni să desfacă lăzile cu lucrurile de care ştia că vor avea imediată nevoie. Apoi zise:

— Restul când m-oi întoarce de la uzină!

Şi plecă grăbit la lucru.

Mama şi bunica se apucară să scoată farfuriile şi vasele de bucătărie, iar Volka îşi făcu socoteala că n-ar fi rău să dea o fugă până la râu. E drept că tata îi spusese să nu se ducă la scăldat fără el, pentru că aici râul era foarte adânc, dar. Volka îşi şi găsise scuza:

„Trebuie să fac o baie, dacă vreau să am capul limpede! Doar n-o să mă prezint la examen obosit!”

Curios, ce repede găsea Volka o scuză când era vorba să facă ceva nepermis!

Tare-i mai plăcea că apele râului treceau atât de aproape de casă! maică-sii îi spuse că se duce până acolo, ca să mai citească la geografie. Şi, la drept vorbind, chiar

avusese de gând să mai răsfoiască manualul câteva minute, dar cum se văzu pe mal, se dezbrăcă şi ţuşti, în apă! Era unsprezece, şi malul pustiu. Asta era şi bine, şi rău. Bine – fiindcă nu-l putea nimeni împiedica să se scalde după pofta inimii, şi rău, pentru că nu avea cine să-l admire, cine să se minuneze cât de uşor, cât de frumos înoată şi, mai ales, ce bine se dă la fund!

Şi a înotat Volka al nostru, şi s-a dat la fund, până când s-a învineţit de-a binelea. Văzând să s-a cam întrecut cu măsura, a dat să iasă la mal, dar tot nu s-a îndurat şi s-a mai afundat o dată în apa limpede şi liniştită, străbătută până în adânc de razele vii ale soarelui de amiază.

Numai că, tocmai când să se ridice la suprafaţă, atinse cu mina fundul gârlei şi dădu de un obiect lunguleţ. îl luă şi ieşind chiar lângă mal, scoase din apă un vas foarte alunecos, de pământ. Avea o formă neobişnuită şi era tot acoperit cu muşchi. Semăna cu o amorfă antică şi avea gura lipită cu o substanţă verzuie răşinoasă, pe care era imprimat ceva ce aducea cu o pecete.

Volka cântări vasul în mină. Era greu. Încremeni pe loc.

„O comoară! îi trecu fulgerător prin minte. O comoară cu giuvaiere antice, de o imensă valoare ştiinţifică! Aşa mai zic şi eu!”

Şi, îmbrăcându-se în grabă, porni în fugă spre casă, zorit să desfunde vasul undeva, nevăzut de nimeni.

Dar până să ajungă acasă, îşi şi compusese în minte textul informaţiei care avea să apară chiar a doua zi în toate ziarele! îi găsise până şi titlul: „Un pionier sprijină ştiinţa”.

Iată cam cum avea să sune textul: „Ieri, la circumscripţia cutare a Miliţiei locale s-a prezentat pionierul Kost ălkov Vladimir, care a încredinţat ofiţerului de serviciu o comoară compusă din giuvaiere antice de aur, găsite de el pe fundul râului, la mare adâncime. Comoara a

fost predată de către organele de miliţie Muzeului local de istorie. Din informaţiile primite din sursă de încredere, Kostîlkov Vladimir este un remarcabil plonjor”.

Furişându-se prin faţa bucătăriei, în care mama pregătea masa de prânz, Volka dădu buzna în odaie atât de vijelios, că se poticni de o lampă care nu fusese încă atârnata la locul ei şi fu cât pe ce să-şi rupă piciorul. Era vestita lustră a bunicii, pe care, demult, încă înainte de revoluţie, răposatul lui bunic o transformase dintr-o lampă de gaz în candelabru electric. Era o amintire de care bunica nu voia să se despartă pentru nimic în lume, dar, fiindcă nu arăta tocmai frumos pentru sufragerie, aveau de gând să o agăţe în odaia în care intrase el acum. De altfel, în tavan fusese chiar bătut un cârlig mare de fier…

Frecându-şi genunchiul lovit, Volka trase uşa după el, scoase din buzunar briceagul şi, tremurând de emoţie, rase pecetea de pe gura vasului.

În clipa următoare însă, camera se umplu de un fum negru, înecăcios, şi ceva care semăna cu o foarte puternică explozie, dar care nu făcu niciun zgomot, îl aruncă pe amicul nostru în tavan, unde rămase atârnat de elrligul de care urma să fie prins candelabrul bunicii.

III. MOŞ FIOTTABÎCI, VRĂJITORUL

În timp ce Volka se legăna în cârlig şi încerca să priceapă ce s-a petrecut cu el, fumul se risipi încetul cu încetul şi băiatul băgă de seamă deodată că în cameră se mai afla o fiinţă vie, un moşneag costeliv, cu faţa smeadă şi barba până-n brâu, cu un turban bogat pe cap şi cu un caftan alb, din postav scump, subţire, cusut în aur şi argint, cu şalvari de mătase albi ca zăpada şi încălţat în nişte papuci de safian trandafiriu cu vârfuri lungi, îndoite în sus.

— Hapciu! strănută bătrânul necunoscut de se cutremurară pereţii, şi se aruncă cu faţa la pământ. Te salut, o, cel mai curajos şi mai frumos fecior!

— Sunteţi de la oficiu? îl întrebă repede Volka, holbând ochii nedumerit.

— Nu, tânărul meu stăpân! îi răspunse bătrânul, care rămase mai departe cu faţa la pământ, deşi strănuta mereu. Eu nu-s de la oficiu, ci… din vasul acesta! Şi arătă spre misterioasa amforă din car. e ieşea încă o dâră subţire de fum. Află, tu, cel mai binecuvântat dintre cei mai frumoşi, că eu sunt puternicul şi măritul în toate ţările djinn Hassan Abdurrahman ibn Hottab, sau, cum se spune pe la voi, Hassan Abdurrahman Hottabîci! Cu mine s-a întâmplat, hapciu! cea mai de necrezut poveste care, poate, scrisă cu slova vremii în vreo carte înţeleaptă, va putea folosi drept învăţătură tuturor învăţăceilor! Eu, nenorocit djinn, am încălcat porunca marelui Suleiman ibn Daud – pace lor amânduroxa! – eu şi fratele meu, Omar Iusuf Hottabîci! Iar Suleiman a trimis atunci după noi pe Asaf ibn Barahia, vizirul său, care ne-a adus cu de-a sila în faţa sa. Iar Suleiman ibn Daud – pace lor amândurora! – a poruncit atunci să i se aducă două vase – unul de pământ şi altul de aramă. Pe mine m-a vârât în vasul de pământ, iar pe fratele meu, Omar Hottabîci, în cel de aramă. Apoi, cu mâna lui chiar, a pecetluit cele două vase, juruindu-le în numele lui Allah, dând djinnilor poruncă să ne arunce, pe fratele meu în mare, iar pe mine chiar în apele râului din care m-ai scos tu, o, salvatorul meu binecuvântat! Hapciu! Hapciu! Fie ca să se prelungească

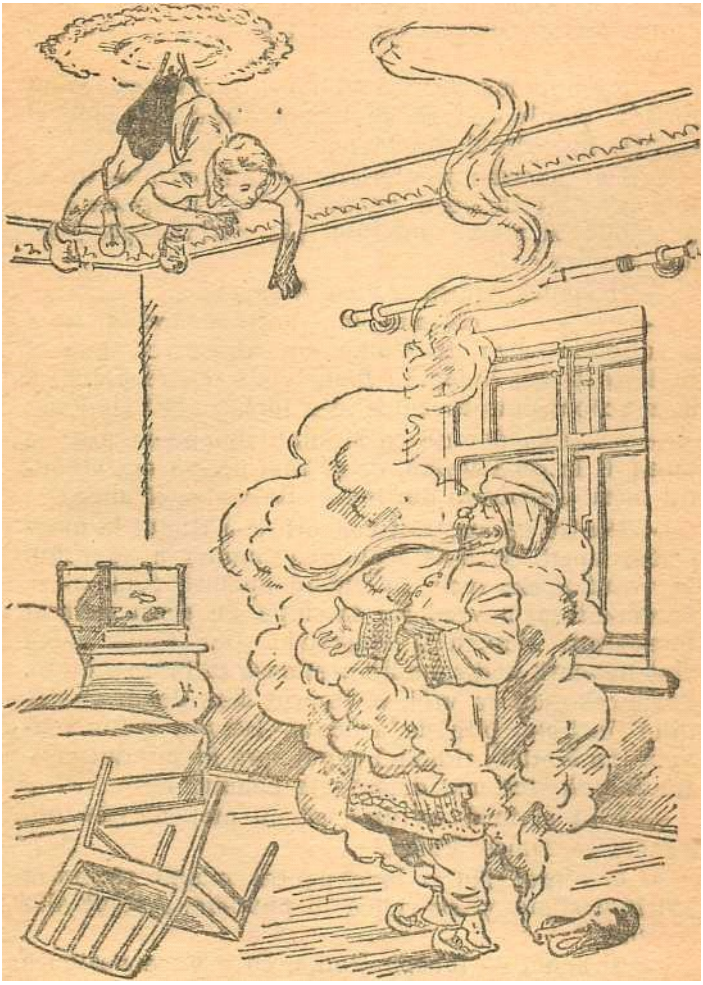

zilele vieţii tale, o... iartă-mă, tu, cel mai încântător dintre feciori, nespus de fericit aş fi să-ţi aflu numele!

— Pe mine mă cheamă Volka – îi răspunse eroul nostru, continuând să se legene încet, încoace şi încolo, în cârligul din tavan.

— Dar numele preafericitului tău părinte, fie el binecuvântat în vecii vecilor? Cum îi spune respectabila ta mamă nobilului tău părinte, pace lor amândurora?

— Îi spune Alioşa. Adică Aleksei...

— Vei şti, o, cel mai bun dintre feciori, o, stea a sufletului meu, tu Volka ibn Alioşa, că de-acu înainte îţi voi îndeplini toate voile, ca răsplată că m-ai scăpat din groaznica mea închisoare! Hapciu!

— Mă rog, dar de ce strănuţi dumneata atât de tare? îl întrebă Volka, ca şi cum acesta era singurul lucru de mirare din toate câte vedea şi auzea.

— Pentru că am trăit veacuri de-a rândul la umezeală, lipsit de binefăcătoarea lumină a soarelui, în vasul acela rece, în fundul apelor! Aşa m-am procopsit eu, nevrednica ta slugă, cu acest guturai îngrozitor. Hapciu!... Hapciu!... Dar toate astea sunt fleacuri, nedemne de preţioasa ta luare-aminte. Porunceşte-mi ce vrei, o, tânărul meu domn şi stăpân! încheie, plin de ardoare, Hassan Adburrahman ibn Hottab, ridicând capul spre tavan, dar continuând să stea mai departe în genunchi.

— Întâi şi întâi, aş vrea să nu mai staţi în genunchi – spuse Volka.

— Cuvântul tău e lege pentru mine! răspunse bătrânul supus şi se ridică în picioare. Aştept alte porunci.

— Şi acum – începu Volka, cu o voce nesigură – dacă nu vă este prea greu... fiţi atât de bun... bineînţeles, dacă pentru aceasta nu trebuie să vă osteniţi prea mult... adică, ce să mai lungim vorba: vreau jos.

În aceeaşi clipă, Volka se pomeni pe podele, alături de moş Hottabîci. Primul lucru pe care-l făcu fu să-şi pipăie fundul pantalonilor. Dar pantalonii erau întregi.

Dovadă că minunile începuseră!

IV. EXAMENUL DE GEOGRAFIE

— Porunceşte-mi! continuă Hottabîci, uitându-se la Volka cu ochi de câine credincios. Poate ai vreo supărare, o, Volka ibn Aleoşa? Spune-mi, şi te voi ajuta. Poate te chinuieşte vreun gând, vreun dor ascuns?

— Da, mă chinuieşte – mărturisi sfios Volka. Azi am examen la geografie.

— La geografie?! exclamăbătrânul ridicându-şi, plin de măreţie, spre cer, braţele păroase şi descărnate. Examen la geografie? Află dar, o, tu cel mai minunat dintre minunaţi, că fără seamăn ţi-i norocul, fiindcă, dintre toţi djinnii lumii, cele mai vaste cunoştinţe în materie de geografie le am eu, credincioasa ta slugă, Hassan Abdurrahman ibn Hottab. Vom merge împreună la şcoală, binecuvântate fie-i temelia şi acoperământul! Îţi voi sufla, nevăzut de nimeni, răspunsuri la toate întrebările ce ţi se vor pune şi vei deveni vestit printre elevii şcolii tale şi printre elevii tuturor şcolilor minunatului tău oraş.

— Mulţumesc, Hassan Hottabîci – spuse Volka, oftând din greu. Mulţumesc, dar n-am nevoie! Noi, pionierii, suntem din principiu împotriva suflatului şi luptăm organizat contra lui.

De unde să ştie bătrânul djinn, care petrecuse atâta amar de ani închis într-un vas, ce înseamnă „din principiu”? Numai că oftatul cu care-şi însoţise t’înărul său prieten cuvintele pline de nobilă tristeţe îl întărise în credinţa că ajutorul său îi este mai trebuincios ca oricând.

— Adânca mi-e mâhnirea pricinuită de împotrivirea-ţi, o, Volka ibn Aleoşa! spuse Hottabîci. Te rog să ai în vedere că nimeni n-o să bage de seamă că îţi suflu.

— Aş! zâmbi Volka, cu amărăciune. Serghei Semeonovici aude şi musca zburând! Nimic nu-i scapă!

— De astă dată nu numai că mă mâhneşti, dar mă şi jigneşti, o, Volka ibn Aleoşa! Dacă Hassan ibn Hottab spune că nimeni n-o să bage de seamă, ştie el ce spune!

— Nimeni? Chiar nimeni? mai întrebă Volka o dată, ca să se asigure.

— Nimeni. Ceea ce voi avea fericirea să-ţi suflu, va zbura de pe respectuoasele mele buze, drept în prea respectatele tale urechi!

— Zău dacă mai ştiu ce să fac cu dumneata, Hassan Hottabîci – suspină Volka făţarnic. Tare n-aş vrea să te

mâhnesc refuzându-te… Fie!… Geografia nu-i matematică sau limba rusă. La acelea nici în ruptul capului nu te-aş lăsa să-mi sufli! Dar fiindcă geografia, orice s-ar zice, nu este obiect principal… Fie… Să ne grăbim, dacă aşa stau lucrurile!… Numai că… – şi Volka se uită cam nemulţumit la ciudatele veşminte ale bătrânului. M-m-m-da-a!… Ce-ar fi să te schimbi, Hassan Hottabîci?

— Oare hainele mele nu desfată privirile celui mai méritos dintre feciori?

— Ba i-o desfată, cum să nu i-o desfete – răspunse Volka, perfid – numai că… vezi dumneata… eşti îmbrăcat… cum să zic… La noi, alta e moda… Iar ţinuta dumitale e cam prea bătătoare la ochi!

Peste o clipă, din casa în care locuia începând din ziua aceea familia Kostîlkov, ieşiră, ţinându-se de braţ, Volka şi moş Hottabîci. Bătrânul arăta minunat în hainele lui noi de doc, cu cămaşa ucraineană cusută cu amici şi cu pălăria tare de pai. Singurul lucru la care nu se învoise în ruptul capului să renunţe, erau încălţările. Dăduse vina pe bătături, vechi de trei milenii, pe puţin, şi îşi păstrase în picioare papucii trandafirii, cu vârfurile întoarse în sus, papuci care, la timpul lor, ar di făcut probabil să-şi piardă minţile chiar şi pe cel mai mare filfizon de la curtea vestitului calif Harun al Raşid.

Iată-i deci pe Volka şi pe Hottabîci complet transformat apropiindu-se în fugă de intrarea şcolii medii de băieţi nr. 245. Bătrânul, după ce se admiră, cochet, ca într-o oglindă, în geamul uşii, se declară foarte mulţumit.

Portarul –, om în vârstă, care îşi citea ziarul cu un aer serios, puse gazeta deoparte de îndată ce-i zări pe Volka şi pe însoţitorul lui. îi era cald şi avea chef de vorbă.

Sărind câte două trepte deodată, Volka urcă scara. Coridoarele erau pustii şi tăcute – semn prost, dar de netăgăduit, că examenele începuseră şi că, prin urmare, el, Volka, întârziase.

— Dumneavoastră, cetăţene? îl întrebă binevoitor portarul pe Hottabiei, care pornise pe urma tânărului său prieten.

— Are de vorbit cu directorul! răspunse din capul scării Volka, în locul lui.

— Iertaţi-mă, vă rog, cetăţene, dar directorul este ocupat. E la examen. Nu vă supăraţi, treceţi mai pe seară.

Hottabiei încruntă supărat din sprâncene.

— Dacă-mi este îngăduit, o, venerabile hăt rin, aş fi mai bucuros să-l aştept aici – spuse el, iar lui Volka îi strigă: Du-te repede în clasă, o, Volka ibn Aleoşa! Sunt încredinţat că-i vei ului pe toţi – şi pe profesori, şi pe colegii tăi – prin cunoştinţele tale.

— Îi sunteţi cumva bunic? încercă portarul să intre cu el în vorbă.

Dar Hottabîci, socotind mai prejos de demnitatea lui să mai discute, se mulţumi să molfăie în tăcere.

— Să vă dau un pahar cu apă rece – îi spuse atunci portarul. Ce căldură pe ziua de azi! Ferească sfântul!

Umplu paharul cu apă dintr-o carafă, dar când se întoarse să-l dea ursuzului său musafir, băgă de seamă cu groază că acesta dispăruse. Cum şi unde, nu ştia, dar parcă-l înghiţise pământul! Uluit de miraculoasa lui dispariţie, portarul dădu pe gât toată apa destinată lui Hottabîci, îşi umplu al doilea pahar, pe care-l dădu de duşcă în urma primului, bău şi un al treilea, şi nu se opri până când nu secă întreaga carafă. După care, obosit, se rezemă de speteaza scaunului şi se apucă să-şi facă vânt cu ziarul.

În acest timp, la etajul întâi, adică exact deasupra lojei portarului, în clasa a şasea B, avea loc o scenă nu mai puţin emoţionantă. În faţa tablei, acoperită toată cu hărţi de geografie, la o masă învelită, în cinstea evenimentului, cu postav roşu, luaseră loc profesorii şcolii, în frunte cu Pavel Vasilievici, directorul. Iar în faţa lor, în bănci, drepţi

şi cuviincioşi, aşteptau elevii, pătrunşi de însemnătatea momentului. În clasă era atâta linişte, încât desluşeai bâzâitul monoton al unei muşte rătăcite. Dacă elevii clasei a şasea B ar fi fost totdeauna atât de cuminţi, clasa lor ar fi fost, fără îndoială, cea mai disciplinată din toată Moscova!

Trebuie totuşi să precizăm că liniştea clasei nu se datora atât examenelor, cât faptului că fusese strigat la tablă elevul Kostîlkov. Iar elevul Kostîlkov lipsea.

— Kostîlkov Vladimir! repetă directorul, rotindu-şi nedumerit privirea prin clasa încremenită de emoţie.

Liniştea se făcu parcă şi mai adâncă.

Deodată, din coridor răzbătu zgomot de paşi grăbiţi. Cineva se apropia de clasă în goana mare. Şi chiar în clipa în care directorul striga pentru a treia şi ultima oară: „Kostîlkov Vladimir”, uşa se dădu zgomotos de perete şi Volka, gâfâind, strigă cu vocea lui piţigăiată:

— …zent!

— Poftim la tablă! rosti directorul, supărat. Despre povestea cu întârzierea, vorbim noi mai târziu…

— Sunt… sunt bolnav! bâlbâi Volka, spunând primul lucru care-i trecu prin minte şi se apropie şovăielnic de masa cu bileţele. Până să chibzuiască el ce bilet să aleagă, în coridor apăru deodată, ieşind din perete, bătrânul Hottabîci, care străbătu cu un aer îngrijorat alt perete, ce da în clasa vecină.

Până la urmă, Volka se hotărî, luă unul din biletele care îi venea mai la îndemână, îl deschise încet-încet, încercându-şi parcă norocul şi se bucură când află că trebuia să vorbească despre India. Întâmplarea făcea ca el să ştie foarte multe lucruri despre ţara asta. De multă, foarte multă vreme îl interesase India!

— Ei bine – zise directorul – să-l ascultăm pe Kostîlkov!

Răspunsul la prima întrebare şi-l amintea Volka aproape cuvânt cu cuvânt, aşa cum sta scris în manualul

de geografie. Deschise deci gura şi se pregăti să spună că peninsula Hindustan are forma unui triunghi, că acest triunghi uriaş este scăldat la sud de Oceanul Indian, la vest de Marea Arabică şi de golful Bengal la est, că pe această peninsulă se află două ţări mari – India şi Pakistanul – locuite de popoare blânde şi paşnice, cu o cultură străveche şi bogată, că imperialiştii americani şi englezi se străduiesc cu tot dinadinsul să dezbine aceste două ţări… Numai că în aceeaşi clipă, Hottabîci, de alături, din clasa vecină, se lipi de perete şi şopti sârguitor, cu mâna pâlnie la-gură:

— India, o mult cinstitul meu învăţător…

Şi numai ce începe Volka, fără voie, să turuie nişte gugumanii de să-ţi stea mintea în loc!

— India, o, mult cinstitul meu învăţător, se află aproape de marginea discului pământesc, de care este despărţită prin locuri deşarte şi neumblate de nimeni. Pentru că la răsărit de ea nu mai trăieşte nicio vietate, nici pe pământ, nici zburătoare. India este o ţară foarte bogată, mai ales în aur. Dar aurul nu este scos din adâncuri de oameni, ca în celelalte ţări, ci de nişte furnici uriaşe, care îl cară neîncetat zi şi noapte, din străfunduri. Aceste furnici au mărimea unui câine. Sapă tunele pe sub pământ şi de trei ori, într-o zi şi o noapte, scot de dedesubt pulbere şi bucăţi de aur, pe care le adună în mormane mari. Dar vai de hindusul care s-ar încumeta să le fure fără să ştie cum anume s-o facă! Pentru că furnicile acestea îl vor urmări şi cum îl vor prinde, îl vor ucide. Dinspre miazănoapte şi dinspre soare-apune, India se învecinează cu ţara Oamenilor Pleşuvi. În ţara aceasta, toţi locuitorii – femei, bărbaţi sau copii – sunt pleşuvi, se hrănesc cu peşte crud şi cu un fel de cucuruz care creşte în copaci. În vecinătatea ei se mai află o ţară, la care nu te poţi uita nici de aproape, nici de departe, pentru că pe toată întinderea ei sunt risipite numai puf şi pene! întreg pământul şi aerul

tot sunt îmbâcsite de puf şi pene, care te împiedică să vezi ceva…

— Stai, stai, Kostîlkov! zâmbi profesorul. Nu-ţi cere nimeni să ne spui cum înţelegeau cei din vechime geografia Asiei. Vorbeşte-ne despre adevărurile ştiinţifice, despre ceea ce a fost ştiinţificeşte dovedii!

Cât de fericit ar fi fost Volka să poată spune tot ce ştia! Dar ce să facă, dacă nu mai avea nicio putere asupra vorbelor şi faptelor sale? De când acceptase ca Hottabîci să-i sufle, era ca o jucărie, ca o păpuşă neputincioasă în mâinile lui binevoitoare dar inculte! Ar fi vrut să spună că, desigur, tot ceea ce-i turuise dui gura până atunci nu avea nimic comun cu datele ştiinţei de azi, dar Hottabîci, de acolo, de după zid, ridicase nedumerit din umeri şi scuturase din cap, iar elevul din faţa comisiei examinatoare fusese nevoit să dea şi el din umeri şi să facă „nu” din cap!

— Ceea ce am avut cinstea să-ţi spun, o, prea stimate învăţător, are la bază cele mai adevărate surse şi nu avem informaţii mai ştiinţifice despre India decât acelea pe care, eu voia ta, ţi le-am comunicat acum!

— Kostîlkov, de când ai început să tutuieşti oameni mai în vârstă ca tine? se miră profesorul de geografie. Şi ţine-te, te rog, de subiect! Suntem la examen, nu la bal mascat! Dacă nu cunoşti subbiectul, e mai cinstit s-o mărturiseşti! Şi-apoi, ce-a fost istoria asta cu discul pământului? Nu ştii că pământul este o sferă?

Ce întrebare! Să nu ştie Volka Kostîlkov, membru activ al cercului astronomic de pe lângă planetariul din Moscova, că pământul are forma unui glob! Dar asta o ştie orice băiat dintr-a-ntâia!

Numai că Hottabîci, de dincolo de zid, zâmbi neîncrezător. Aşa că zâmbi a neîncredere şi amicul nostru Volka.

— Vrei să faci o glumă cu cel mai supus dintre elevii

tăi, o, preamărite! Dacă pământul ar fi un glob, apele i s-ar scurge, oamenii ar muri de sete, iar plantele s-ar usca! Pământul, o, cel mai demn şi cel mai nobil dintre învăţători, a avut şi are forma unui disc turtit, snălat din toate părţile de un fluviu măreţ, care se numeşte „Ocean”. Pământul se sprijină pe şase elefanţi, uar elefanţii se reazemă la rândul lor pe o uriaşă broască ţestoasă. Iată cum arată lumea, o, învăţătoruie!

Examinatorii îl priviră tot mai miraţi pe bietul candidat, care, dându-şi îngrozit seama cât de deplină îi era neputinţa, fu scăldat de o sudoare rece.

Băieţii din clasă tot nu-şi dădeau seama ce anume se petrece cu tovarăşul lor, dar câte unul începuse să chicotească pe ici, pe colo. Prea avea haz povestea cu Ţara Pleşuvilor, cu Ţara pufului şi a penelor, cu furnicile cât un câine, care aduceau aur, şi cu pământul turtit ca o lipie, purtat de şase elefanţi şi o broască ţestoasă! Cât despre Jenea Bogorad – prieten la cataramă cu Volka şi conducătorul grupei de pionieri din care acesta făcea parte – să nu mai vorbim! Era îngrijorat, nu glumă, mai ales că, dacă alţii poate n-o aflaseră încă, el, Jenea, ţinea minte perfect un lucru: că Volka era conducătorul cercului astronomic şi că, dacă orice altceva n-ar şti el, trebuie să ştie că pământul este o sferă! Nu, nu! Nu era posibil ca lui Volka să-i fi venit chef de pozne, şi unde? Tocmai la examen! După cât se vede treaba, era bolnav! Dar de ce boală? Ce fel de boală, ciudată şi nemaivăzută, era şi asta? Şi apoi, lui Jenea îi era necaz şi pentru grapa lui. Până acum, la toate examenele ieşiseră cu cele mai mari note şi iată, acum, deodată, totul se prăbuşea, din cauza răspunsurilor tâmpite date de Kostîlkov, care fusese totdeauna un pionier foarte disciplinat şi conştiincios!

— Vorbeşti serios, Kostîlkov? întrebă profesorul, care începuse să se cam supipre.

— Serios, o, învăţătorule! îi răspunse Volka.

— Nu mai ai nimic de adăugat? Cred că îţi dai seama că nu ai răspuns la subiect!

— Nimic – clătină din cap Hottabîci de după perete.

Şi Volka, copleşit de conştiinţa că nu se poate împotrivi acestei puteri care-l împinge în prăpastie, făcu şi el „nu” din cap.

— Nu, n-am! Poate atâta, că toate orizonturile bogatei Indii sunt încinse de un brâu de aur şi mărgăritar…

— De necrezut! se minună examinatorul.

Nu-i venea să creadă că Vladimir Kostîlkov ar putea să-şi bată joc de profesorii lui în halul acesta!

Şi, aplecându-se la urechea directorului, şopti:

— După mine, copilul ăsta e bolnav!…

— S-ar putea – răspunse directorul.

Şi examinatorii începură să discute încet între ei, aruncând din când în când câte o privire piezişă spre Volka. În cele din urmă, Serghei Semionovici, profesorul de geografie, propuse-n şoaptă:

— Să mai încercăm o dată să-i mai punem o întrebare, aşa, ca să-l mai încurajăm! îmi daţi voie să-l întreb ceva din materia anului trecut?

Fură cu toţii de acord şi Serghei Semionovici îi spuse lui Volka:

— Kostîlkov, liniştеşte-te, şterge-ţi ochii şi nu te mai enerva! Pentru început, încearcă să ne spui ce este orizontul. Asta face parte din materia clasei a cincea…

— Ce este orizontul? se bucură Volka. E cât se poate de simplu, Serghei Semionovici. Numim orizont o linie închipuită…

Dar de dincolo, Hottabîci prinse din nou viaţă şi Volka căzu iar victima suflatului 1

— Numim orizont, o, prea stimate învăţător – se corectă Volka – numim orizont hotarul în care bolta de cleştar a tăriei atinge hotarul pământului!

— Din ce în ce mai rău! Cum vrei să-ţi înţeleg cuvintele „boltă de cleştar a tăriei”, la propriu sau la figurat?

— La propriu, o, învăţătorule – suflă Hottabîci din clasa de alături.

Şi Volka fu nevoit să repete după el:

— La propriu, o, învăţătorule!

— La figurat! şuieră cineva, dintr-o bancă din fund.

Dar Volka repetă din nou:

— Bineînţeles, la propriu!

— Stai! Cum vine asta? făcu profesorul, care nu-şi putea crede urechilor. Din ceea ce spui ar reieşi că cerul este solid!

— Da, solid…

— Va să zică, există un loc pe pământ, în care pământul se sfârşeşte, nu-i aşa?

— Da, acest loc există, o, mult stimate învăţător!

Dincolo de perete, Hottabîci dădea mulţumit din cap şi-şi freca satisfăcut mâinile descărnate.

În clasă se lăsă o linişte asemănătoare celei care prevesteşte furtuna. Chiar şi băieţii porniţi pe râs încetară să mai zâmbească. Hotărât! Cu Volka se petrecea ceva rău.

Directorul se sculă, veni lângă el şi-i pipăi îngrijorat fruntea. Dar nu! Volka nu avea febră!

Numai că Hottabîci, de după perete, adânc mişcat de gestul directorului, făcu o plecăciune până la pământ, duse palma întâi la frunte, apoi la piept, şi şopti ceva. Iar Volka, îmboldit de aceeaşi putere nenorocită, îi reproduse întocmai toate gesturile.

— Mulţumesc ţie, o, cel mai mărinimos dintre toţi, Pavel ibn Vasili! Mulţumesc pentru grija ce-mi porţi, dar teama ta este cu totul de prisos, pentru că eu, lăudat fie Allah, sunt sănătos tun!

Era cu adevărat nemaipomenit să auzi pe cineva spunând ceva atât de caraghios şi de fără rost! Copiii erau

atât de îngrijoraţi, încât nici măcar un zânabet nu se ivi pe chipurile lor. Directorul îl luă pe Volka blând de mină, îl scoase din clasă şi, trecându-şi degetele prin părul băiatului care stătea cu capul în piept, spuse:

— Nu-i nimic, Kostîlkov, nu te amărî… Eşti poate prea obosit… O să-ţi revii, după ce te vei mai odihni. Vrei?

— Vreau – spuse Volka. Numai că, pe cuvântul meu de pionier, nu sunt cu nimic, dar cu nimic vinovat!…

— Dar nici nu mă gândesc să-ţi caut vreo vină – răspunse blajin directorul. Ştii ceva? Hai să-i facem împreună o vizită lui Piotr Ivanovici.

Piotr Ivanovici, medicul şcolii, îl ciocăni şi-l consultă pe Volka vreo zece minute. îl puse să închidă ochii, să întindă mâinile înainte şi să stea cu degetele răsfirate, îl ciocăni la picior, mai jos de genunchi, îşi plimbă stetoscopul pe trupul lui gol. Cât dură consultaţia, Volka îşi reveni pe deplin. Îşi recăpătase roşeaţa din obraji şi era din nou bine dispus, ca de obicei.

— Copilul acesta este cum nu se poate mai sănătos – rosti Piotr Ivanovici, întorcându-se către director. Drept să vă spun, mai rar aşa sănătate! Probabil că este vorba de o uşoară astenie, de puţin surmenaj… Exces de zel înainte de examen… încolo, sănătos, abso-lut sănătos! Un voinic din poveste şi alta nu!

Ceea ce nu-l împiedică pe doctor să amestece nişte picături într-un pahar cu apă, iar „voinicului din poveste” nu-i rămase decât să le dea pe gât.

Dar lui Volka îi trecu prin minte un plan năstruşnic: ce-ar fi ca, profitând de absenţa lui Hottabîci, să încerce să-şi dea încă o dată examenul cu Pavel Vasilievici, aci pe loc, în cabinetul lui Piotr Ivanovici?

— Pavel Vasilievici – se rugă el de director. Vedeţi? Piotr Ivanovici zice că-s sănătos! îngăduiţi-mi, deci, să vă răspund aici la geografie! O să vedeţi…

— Nu-nu-nu! dădu speriat din mâini Piotr Ivanovici.

Nu sunt de acord! în niciun caz! Lăsaţi-l pe copil să se mai odihnească o zi-două. Nu fuge ea nicăieri, geografia, n-ai grijă!

— Ai dreptate, ai dreptate! răsuflă uşurat directorul, mulţumit că în cele din urmă totul se sfârşise cu bine. Du-te, dragă Kostîlkov, acasă şi odihneşte-te. Când te vei simţi odihnit şi voios, vino să-ţi dai examenul. Sunt convins c-o să-l iei cu cinci... Ce părere ai, Piotr Ivanovici?

— Un voinic ca ăsta? Cred că nu se va mulţumi decât cu cinci plus...

— Dar... uite ce – spuse directorul, N-ar fi mai bine să-l conducă cineva pân-acasă?

— Nu, nu, Pavel Vasilievici! se împotrivi Volka, neliniştit. N-am nevoie de nimeni! Pot să mă duc şi singur.

Atât ar mai fi lipsit, ca însoţitorul lui să se-ntâlnească nas în nas cu năbădăiosul de moş Hottabîci, expert fără seamăn când era vorba să vâre oamenii la apă!

De altfel, Volka arăta acum atât de bine, încât Pavel Vasilievici, cu sufletul împăcat, îl lăsă să plece singur acasă.

Când directorul ajunse cu Volka în coridor, în soaţele lor ieşise din perete, radios nevoie mare, şi moş Hottabîci, dar zărindu-l pe director, dispăruse imediat. Iar Volka, luându-şi rămas bun de la Pavel Vasilievici, coborî pe scara principală şi ieşi în vestibul.

Cum îl văzu, portarul se şi repezi:

— Kostîlkov, era cu tine bunicu-tău sau cine o fi fost...

Dar tocmai în clipa aceea răsări iar din perete moş Hottabîci. Vesel nevoie mare, fredona fericit ceva pe sub mustaţă.

— Aoleu! icni portarul, şi dădu să-şi umple iar paharul cu apă. Dar carafa era goală.

Până să pună el cana jos şi să se întoarcă spre vizitatori, în vestibul nu mai era nimeni. Nici Volka Kostîlkov, nici misteriosul său însoţitor. Şi nici nu puteau fi,

pentru că erau afară, pe stradă, unde şi dăduseră colţul.

— Te implor, tânărul meu stăpân – spunea Hottabîci, plin de mândrie, după o tăcere destul de îndelungată – spune-mi: copleşit-ai oare cu cunoştinţele tale pe învăţătorii şi tovarăşii tăi?

— Copleşit! bombăni Volka şi se uită la el cu *o* privire ucigătoare.

La care Hottabîci zâmbi foarte mulţumit de sine.

V. AL DOILEA SERVICIU FĂCUT DE HOTTABÎCI

Lui Volka nu-i venea să meargă acasă. Sufletul îi era negru de necaz, iar bătrânul simţea că ceva nu merge. Bineînţeles, habar n-avea în ce situaţie grea îl pusese pe Volka, dar era limpede că băiatul era nemulţumit de ceva şi, după câte se părea, vinovatul era el, Hassan Abdurrahman ibn Hottab, el şi nimeni altul. Aşa că ar fi vrut să-l distreze pe Volka într-un fel, ca să-i treacă necazul cât mai degrabă.

— O, feciorule! Tu care eşti frumos ca luna, spune-mi, nu i-ar fi oare plăcut inimii tale să auzi povestiri despre întâmplări miraculoase şi nemaivăzute? îl întrebă Hottabîci, cu un aer grozav de şiret pe băiatul care păşea posomorât lângă el. Auzit-ai oare povestea cu cei trei cocoşi negri ai bărbierului din Bagdad şi despre fiul său şchiop? Dar despre cămila de aramă cu cocoaşa de argint? Sau aceea, în care e, vorba de Ahmet şi de miraculoasa lui găleată?

Volka tăcea îmbufnat, dar bătrânul, fără să-şi piardă cumpătul, se grăbi să-i povestească:

— Află tu, cel mai frumos dintre toţi elevii şcolii medii de băieţi nr. 245, că a trăit odată şi odată la Bagdad un bărbier foarte priceput în meserie, după nume Selim. Şi avea acest bărbier trei cocoşi şi un fiu şchiop, căruia lumea îi zicea „Ciutura”. Şi s-a întâmplat odată ca pe lângă prăvălia lui să treacă Harun al Raşid, califul… Dar… ce părere ai avea o, tu, cel mai atent dintre toţi feciorii, dacă

ne-am aşeza pe o bancă, pentru ca tinerele tale picioare să nu obosească cât va ţine această poveste lungă şi plină de tâlc?

Volka primi, aşa că se aşezară pe bancă, la umbra unui tei bătrân, de pe bulevard. Trei ceasuri şi jumătate a ţinut uluitoarea poveste a lui Hottabîci, care a încheiat cu aceste cuvinte viclene:

— Dar şi mai uimitoare este povestea despre cămila de aramă cu cocoaşa de argint!

Şi pe loc, fără să mai stea să-şi tragă sufletul, moşul începu şi povestea aceasta. Şi povesti, şi tot povesti, până când ajunse la cuvintele:

— Atunci străinul luă un cărbune de pe grătar şi desenă cu el pe zid o cămilă. Iar cămila dădu deodată din coadă, mişcă din cap şi coborî pe pietrele caldarâmului!!...

Aici Hottabîci făcu o pauză, ca să guste pe deplin adâncă impresie care o făcuse povestirea despre cămila care prinde viaţă. Dar îl aştepta o adâncă dezamăgire, pentru că Volka era sătul de filme cu desene animate. Spusele lui Hottabîci făcuseră însă să-i mijească în minte un gând năstruşnic:

— Ştii ceva? Hai la un film. O să-mi povesteşti sfârşitul după cinematograf!

— Dorinţa ta este lege pentru mine, o, Volka ibn Aleoşa – răspunse supus bătrânul. Dar lămureşte-mă, rogute, ce înţelegi tu prin acest tainic cuvânt: „cinematograf”? Baie să fie? Sau, poate, piaţa, locul unde te poţi plimba şi sta de vorbă cu prietenii şi cunoscuţii tăi?

— Cum aşa? se minună Volka. Şi copiii mici ştiu ce-i aia cinema. Cinema e... – şi Volka făcu cu mâna un gest nelămurit în aer. Apoi adăugă: Ei... lasă, când om ajunge acolo, ai să pricepi!

Numai că odată intraţi la cinema, văzură la ghişeul casei un afiş: „Strict interzisă intrarea copiilor sub şaisprezece ani la spectacolele de seară! *

— Ce-i cu tine, o, cel mai mândru dintre mândri? se sperie Hottabîci, văzând că Volka se posomorâse din nou.

— Ce să fie? E că am întârziat la spectacolele de zi. Nu mai intră decât cei care au împlinit şaisprezece ani... Acum ce să facem?... Că nu-mi vine să mă duc acasă...

— Nu te duce acasă! strigă Hottabîci. Nu vor trece două clipe şi au să ne lase să intrăm, şi vom trece înconjuraţi de slava şi respectul pe care-l meriţi tu, o, tinere plin de calităţi!... Stai puţin să văd ce hârtiuţe arată oamenii femeii aceleia aspre care stă la uşa cinematografului atât de râvnit de tine...

„Ce babalâc lăudăros!" gândi Volka, înciudat. Dar deodată îşi dădu seama că ţine în pumnul drept două bilete!

— Hai să mergem! spuse Hottabîci, care se umflase ca un balon de fericire. Hai! Acum trebuie să-ţi dea drumul!

— Eşti sigur?

— Tot atât de sigur cum ştiu că te aşteaptă un viitor măreţ!

Şi îl împinse în faţa oglinzii care atârna pe perete, aproape de ei. Cu gura căscată de uimire, Volka văzu că din oglindă îl privea un alt Volka, pe al cărui obraz pistruiat, care radia sănătate, crescuse o barbă castanie de toată frumuseţea.

VI. O ÎNTÂMPLARE NEOBIŞNUITĂ LA CINEMA

Triumfător, Hottabîci îl luă de mână şi-l târî în holul de la etaj.

Numai că, lângă intrarea în sala de spectacole se perpelea Jenea Bogorad în carne şi oase. Jenea

Bogorad, obiectul invidiei tuturor elevilor din a şasea „B"! Acest favorit al sorţii era nepot de soră i. dministratorului principal al cinematografului „Saturn" şi putea să intre şi la spectacolele de seară. Va să zică, avea toate motivele să fie încântat, şi când colo, băiatul suferea!

Partea proastă era alta: băiatul suferea. Suferea de singurătate! Simţea nevoia să aibă cu orice preţ. În seara aceea un tovarăş cu care să discute uluitoarea purtare de azi a lui Volka Kostîlkov, la examenul de geografie. Dar, ca un făcut, nu zărea nicio mutră cunoscută!

De aceea luase hotărârea să coboare în holul de la intrare, doar – doar s-o îndura soarta şi i-o scoate în cale vreo cunoştinţă. În capul scării fu cât pe-aci să-l doboare un moşneag cu pălărie tare, de paie, şi cu papuci de safian brodat, care-l trăgea de mină… Pe cine credeţi?

— Pe Volka Kostîlkov în persoană! Iar Volka, din cine ştie ce misterios motiv, îşi acoperea faţa cu amândouă mâinile!

— Volka! se bucură Bogorad. Hei, Kostîlkov!

Dar, spre deosebire de Jenea, după câte se părea, Volka era departe de a se bucura de această întâlnire. Dimpotrivă! Se făcu că nici nu-l recunoaşte pe cel mai bun prieten al său şi se repezi unde mulţimea spectatorilor era mai deasă – acolo cânta orchestra.

— Mergi sănătos! se supără Jenea şi gândi să se ducă la bufet, ca să bea un suc de fructe.

Iată de ce Jenea nu văzu când se adună mulţimea în jurul ciudatului bătrân şi a lui Volka. Când încercă însă să ajungă până în locul unde, dintr-un motiv necunoscut lui, se grămădise atâta omenire, îşi zări prietenul, înconjurat de o mulţime din ce în ce mai compactă. Spectatorii se ridicară apoi ca arşi în picioare, pocnind strapontinele şi ieşiră. Peste câteva clipe, orchestra cânta în faţa unei săli cu desăvârşire pustii.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Jenea, dând disperat din coate. Dacă a avut loc vreun accident, să dau un telefon… Unchiu-meu e administratorul principal al cinematografului… Ce s-a întâmplat?…

Dar ce se întâmplase nu ştia nimeni. Şi fiindcă tot nimeni nu mai vedea nimic, toţi voiau să afle cele ce se

petrec dincolo de zidul acela omenesc, toţi se întrebau unii pe alţii şi toţi se supărau că nu primeau răspuns clar. Nu trecu mult şi se stârni o larmă cumplită, care acoperi cu totul orchestra, deşi bieţii muzicanţi cântau din răsputeri.

Atunci apăru în fuga mare şi unchiul lui Jenea, se căţără pe un scaun şi strigă:

— Cetăţeni! Nu vă îngrămădiţi!... Ce, n-aţi mai văzut copil cu barbă?

Când cei de la bufet auziră una ca asta, îşi lăsară ceaiurile să se răcească şi băuturile răcoritoare să se încălzească şi se repeziră să vadă şi ei minunea copilului cu barbă.

— Volka! răcni Jenea, care se lăsase păgubaş de gândul că ar putea răzbate prin mulţime. Nu văd nimic... Tu vezi?... Are barbă mare?...

— Vai de mine! ţipă Volka, cât pe ce să plângă de desperare. Atât mi-ar lipsi! Să mă vadă şi el...

— Nenorocit copil! îl jeleau curioşii din jurul lui. Ce monstruozitate!... Să nu-i poată oare medicina veni în ajutor?...

La început Hottabîci crezuse că toată omenirea aceasta se adunase în jurul tânărului său prieten pentru a-i exprima respectul ei, dar până la urmă îi sări ţandăra.

— Nu vă grămădiţi, stimabililor! urlă el, acoperind şi larma glasurilor omeneşti, şi acordurile orchestrei. Nu vă îngrămădiţi, dacă nu vreţi să vedeţi şi să păţiţi ce n-aţi văzut şi n-aţi păţit niciodată!

De frică, o elevă de liceu izbucni în lacrimi. Pe ceilalţi însă, ameninţarea bătrânului îi făcu să râdă. Într-adevăr, la ce grozăvenie se puteau oare aştepta din partea moşneagului acela caraghios, cu papucii lui trandafirii? Cu un deget să-l fi atins şi-l făceau praf!

Deci, nimeni nu-i luă în serios ameninţarea. Numai că Hottabîci era deprins să semene groaza în suflete. Asta îl înfurie cu atât mai mult, cu cât îşi dădea seama că lumea

îşi bătea joc de Volka. Mu se ştie cum s-ar fi sfârşit toată tărăşenia, dacă n-ar fi sunat soneria, dacă uşile sălii de spectacol nu s-ar fi deschis larg, şi dacă toată omenirea aceea n-ar fi năvălit în sală, ca să-şi ocupe locurile. Jenea ar fi vrut grozav să profite de aceasta, ca să tragă măcar cu coada ochiului la minunea copilului cu barbă, dar aceeaşi mulţime, care mai înainte îl împiedicase să răzbească până la el, îl strânse în chingi din toate părţile şi-l târî cu sila după ea.

Nu apucă bine Jenea să-şi ocupe locul, că lumina se şi stinse.

— Uf! făcu el, uşurat. Cât pe-aci să-ntârzii… Cât despre copilul bărbos, am să-l văd când s-o sfârşi filmul…

Cu toate acestea, Jenea nu avea astâmpăr. Se tot foia pe scaun, şi se tot întorcea să vadă nemaipomenita minime a naturii.

— Astâmpără-te, băiete! se răţoi la el vecinul lui din dreapta. Stai liniştit!

Dar, spre marea lui mirare, până să termine de rostit aceste cuvinte, copilul de lângă el dispăruse!

„S-o fi mutat! îşi spuse vecinul lui Jenea, nu fără urmă de invidie. Nu-i nicio bucurie să stai în primul rând! îţi strici ochii! Lui, ce-i pasă! S-a dus să ia locul altuia!… Ce poate păţi? Mai nimic! Are să fie luat la goană, şi asta, în cel mai rău caz! E doar un copil!…”

Volka şi Hottabîci fură ultimii spectatori care intraseră în sală.

La drept vorbind, Volka era atât de necăjit, încât o clipă îl bătuse gândul să se lase păgubaş şi de cinematograf şi de film, şi de tot. Dar nu-l lăsase Hottabîci.

— Dacă barba cu care te-am împodobit numai şi numai în propriul tău interes îţi displace atât de mult, te scap de ea cum ne aşezăm pe locurile noastre! Nu-i mare lucru pentru mine! Hai să mergem şi noi unde s-au dus ceilalţi. Ard de nerăbdare să aflu ce este un cinema. Cât de

frumos trebuie să fie, dacă chiar bărbaţi serioşi îl vizitează, cu toată zăpuşeala verii!

Într-adevăr, cum şi-au luat în primire locurile – erau în rândul al şaselea – Hottabîci pocni din degetele mâinii stângi. Numai că, deşi îi făgăduise marea cu sarea, nu s-a întâmplat nimic cu barba lui Volka.

— Ce mai aştepţi? îl întrebă Volka. Te-ai lăudat degeaba!

— Nu m-am lăudat, o, tu, cel mai frumos dintre învăţăceii clasei a şasea „B”! Am avut însă fericirea să mă răzgândesc la timp! Pentru că, dacă n-o să mai ai barbă, au să te alunge din cinematograful atât de drag ţie!

Dar Volka avea să se lămurească foarte curând că bătrânul îl trăsese pe sfoară! Numai că, până una alta, n-avea de unde s-o ştie!

— N-avea grijă, că o dată ce-am intrat, nu mă mai alungă – îl linişti el.

Hottabîci se făcu însă că nu-l aude. Aşa că Volka i-o mai repetă o dată. Moşul făcu şi de rândul acesta pe fudulul de-o ureche. Atunci Volka rosti, aproape Strigând:

— Hassan Abdurrahman ibn Hottab!

— Te ascult o tânărul meu stăpân! îi răspunse supus bătrânul.

— Tăcere, nu s-aude nimic din cauza voastră – se supără cineva din spate, aşa că Volka continuă în şoaptă, aplecându-se spre urechea lui Hottabîci, care, trist, îşi lăsase capul în piept:

— Fă ce-i şti, clar să piară pe dată barba asta tâmpită!

— Nu-i tâmpită! şuşoti bătrânul. Este o barbă cât se poate de venerabilă şi de frumoasă!

— Pe dată! Mă auzi? Pe dată!

— Aud şi mă supun – răspunse tot în şoapte Kottabîci şi începu să bodogăne ceva, pocnind cu sârguinţă din degete.

Dar clădăraia de păr de pe obrazul lui Volka, nici gând să piară!

— Ei? întrebă Volka, pierzându-şi răbdarea.

— O clipă, numai o clipă, o, binecuvântate Volka ibn Aleoşa! îngână bătrânul, continuând să şoptească şi să pocnească nervos din degete.

Dar barba, tot barbă!

— Ia priveşte! Ia priveşte cine stă acolo, în rândul al nouălea! zise deodată Volka în şoaptă, uitând de necaz.

În rândul al nouălea se aflau doi cetăţeni care, după părerea lui Hottabîci, nu aveau nimic interesant.

— Sunt doi artişti grozavi! explică Volka, entuziasmat şi spuse două nume bine cunoscute fiecăruia dintre cititorii noştri. Însă lui Hottabîci ele nu-i spuneau nimic.

— Artişti? Adică măscărici? îl întrebă bătrânul, zâmbind dispreţuitor. Ce fac? Joacă pe sârmă?

— Ba filmează la studio! Sunt cei mai vestiţi actori de cinema. Iată cine sunt!

— Atunci de ce stau cu mâinile-n sân? întrebă Hottabîci dând din cap. Or fi nişte măscărici leneşi, şi-mi pare rău când te aud ridicându-i în slavă cu atâta uşurinţă, o, cinema al inimii mele!

— Nu vorbi prostii! râse Volka. Actorii de cinema nu joacă niciodată la cinema. Ei filmează în studiouri speciale!

— Trebuie să înţeleg prin aceasta că nu le vom vedea jocul şi că alţi măscărici vor juca în seara aceasta?

— Nu! Pe ei îi vom vedea. Înţelege, Hottabîci, ei filmează în studiouri! Fac filme pe care le vedem pe ecran, la cinema! Şi copiii ştiu asta!

— Iartă-mă, stăpâne, dar vorbeşti în dodii, zău aşa! îl dojeni Hottabîci. Şi dacă nu mă supăr, o fac pentru că nu desluşesc din vorbele tale că ai vrea cu tot dinadinsul să-ţi baţi joc de preaplecata ta slugă! Poate că te face prea mult. să suferi zăduful din această încăpere! Păcat că nu văd nicio fereastră! Aş deschide-o să se mai răcorească

puţin!

Volka şi-a dat seama că în cele câteva minute cât mai erau până la începerea filmului, n-avea timp să-i explice bătrânului ce înseamnă să fii actor de cinema, aşa că amina totul pentru mai târziu. Mai ales că-şi adusese deodată aminte de beleaua căzută pe capul lui.

— Hottabîci dragă – spuse el – ce te costă? Caută de mă scapă cât mai curând de barbă 1

Oftând din greu, bătrânul îşi smulse un fir de barbă, îşi mai smulse unul, şi încă unul, apoi dintr-odată un smoc întreg, şi începu să-l rupă înfrigurat, bucăţi-bucăţi, mormăind ceva. Mormăia cu privirile ţintă la Volka, dar barba tânărului nostru amic nu numai că nu dispărea, dar nici nu se clintea măcar de la locul ei. Atunci Hottabîci începu să facă, pocnind din degete, cele mai variate combinaţii: când cu arătătorul, când cu mâna dreaptă, când cu mâna stângă, apoi din nou cu mâna dreaptă. Dar degeaba! Până la urmă, de necaz, bătrânul se apucă să-şi sfâşie hainele de pe el.

— Ce-i cu dumneata, ai înnebunit? se sperie Volka. Ce faci?

— Vai de capul meu! şopti amărât moşul, zgâriindu-şi cu unghiile obrazul. Vai de capul meu!... Miile de ani petrecuţi în vasul acela blestemat au lăsat urme! Vai mie, vai mie! Lipsa de exerciţiu a avut o influenţă nefastă asupra profesiei mele!... Iartă-mă, o, tânăr salvator al meu, dar nu mai pot face nimic cu barba ta!... Vai şi vai mie, sărman djinn bătrân, Hassan Abdurrahman ibn Hottab!

— Ce tot bodogăneşti acolo? întrebă Volka. Înţeleg să vorbeşti în şoaptă, dar spune desluşit ce ai de spus, că nu pricep nimic.

Şi Hottabîci îi răspunse, continuând să-şi sfâşie hainele cu aceeaşi ardoare:

— O, cel mai scump şi cel mai plăcut dintre feciori! Nu-ţi revărsa asupra mea îndreptăţita-ţi mî ale!... Nu mai

pot să te scap de barbă!… Am uitat cum se face!…

— Puţină simţire, oameni buni! făcură vecinii supăraţi. Aveţi destul timp să vorbiţi şi acasă! De ce nu lăsaţi lumea să vadă filmul? Sau vreţi să chemăm controlorul?

— Ruşine mie, ruşine părului meu cărunt! se văicări Hottabîci abia auzit. Să uit un farmec atât de simplu! Şi cine? Eu, Hassan Abdurrahman ibn Hottab, cel mai puternic dintre toţi djinnii, eu, Hassan Abdurahman ibn Hottab, pe care douăzeci de ani în şir s-a căznit să-l doboare însuşi Suleiman ibn Daud, pace lor amândurora!…

— Ia nu te mai miorlăi degeaba! îl repezi Volka, tot în şoaptă, dar plin de dispreţ. Spune-mi cinstit: pe mult timp m-ai fericit cu barba asta?

— O, nu, bunule stăpân! Linişte sufletului tău! îi răspunse bătrânul. Noroc că te-am vrăjit doar cu mica vrajă! Aşa, mâine, la ceasul ăsta, obrazul tău va fi neted ca al unui prunc… Dacă nu cumva îmi aduc până atunci aminte cum se desface vraja cea mică…

Pe ecran se terminase genericul cu care începe orice film şi apăruseră oamenii care se mişcau şi vorbeau. Hottabîci, cu un aer foarte satisfăcut, îi şopti lui Volka:

— Asta mai înţeleg şi eu! E cât se poate de simplu! Toţi aceşti oameni au trecut, pentru a veni aici, prin perete! La aşa ceva mă pricep şi eu!

— N-ai înţeles nimic – şuşoti Volka, zâmbind de ignoranţa bătrânului. Dacă vrei să ştii, cinematograful este construit după prind…

Din rândurile din faţă şi din spate se auziră şi sâituri de nerăbdare şi Volka se întrerupse la jumătatea cuvântului.

O clipă, Hottabîci încremeni, ca fermecat. Pe urmă începu să se foiască pe scaun, întorcând mereu capul spre rândul al nouălea, unde, după cum vă amintiţi, şedeau cei doi actori de cinema. Întoarse capul de câteva ori, până ce

se convinse definitiv că cei doi actori stăteau liniştiţi, cu braţele încrucişate pe piept, galopând în acelaşi timp pe cai focoşi, acolo, în faţa lui, pe singurul perete luminat al tainicei încăperi, adică pe ecran.

De spaimă şi uimire, bătrânelului îi pieri un timp graiul. Apoi, palid şi încruntat, se aplecă spre Volka:

— Uită-te puţin în spatele tău, o, Volka ibn Aleoşa, cel neînfricat!

— Ei da – spuse Volka – ei sunt! Actorii de cinema care joacă în filmul ăsta rolurile principale. Au venit să vadă dacă spectatorilor, adică nouă, ne place jocul lor!

— Mie unul nu-mi place! spuse Hottabîci repezit. Nu-mi place să văd oamenii care se dedublează! Eu nu cunosc vraja prin care să poţi sta în acelaşi timp pe scaun, cu braţele încrucişate pe piept, şi să călăreşti nişte cai aprigi care zboară ca vântul! Nici chiar Suleiman ibn Daud – pace lor amândurora! – n-ar fi în stare să facă aşa ceva. Iată de ce-mi este frică!

— În regulă – zâmbi Volka, cu un aer protector. Uită-te la ceilalţi spectatori. Vezi? Nimeni nu se teme. Am să-ţi explic pe urmă despre ce e vorba!

Deodată, un şuierat strident de locomotivă sfâşie tăcerea sălii. Hottabîci îl apucă pe Volka de mină.

— O, măreţe Volka! şopti el, scăldat în sudori de gheaţă. Recunosc acest glas! E glasul regelui djinnilor, al lui Djârdjis!... Să fugim până mai e timp!

— Ce-s prostiile astea? Stai liniştit!... Crede-mă, nu ne ameninţă nicio primejdie!

— Aud şi mă supun! bâigui Hottabîci, tremurând însă ca frunza în vânt.

Dar peste o clipă, când pe ecran apăru o locomotivă enormă, care venea, şuierând, drept spre ei, un sfâşietor strigăt de groază răsună deodată:

— Fugi!... Fugi!!... ţipa Hottabîci ca din gură de şarpe, rupând-o la fugă pentru a nu se mai opri până la

ieşire. Ajuns însă acolo, îşi aduse aminte de Volka, se întoarse în câteva salturi şi, apucându-l de braţ, îl târî după el afară.

— Să fugim, o, Volka ibn Aleoşa! Să fugim până mai este timp!

— Vă rog... – spuse hotărât controlorul, vrând să-i oprească.

Dar în aceeaşi clipă făcu în aer o parabolă lungă şi nespus de spectaculoasă, care-l duse până în faţa ecranului, pe scenă.

— De ce-ai ţipat? Ce e cu panica asta caraghioasă? îl întrebă Volka, enervat, pe bătrân, îndată ce se pomeniră în stradă.

Iar Hottabîci îi răspunse:

— Cum să nu ţip când te ameninţa cea mai groaznică dintre toate primejdiile lumii! Marele şeitan Djârdjis ibn Redimus, nepotul mătuşii Ierişa, venea drept spre noi, scuipând foc şi moarte!

— Ce Djârdjis! Ce mătuşă! Era o locomotivă ca toate locomotivele!

— Nu cumva tânărul meu domn şi stăpân doreşte să-l înveţe pe bătrânul djinn Hassan Abdurrahman ibn Hottab ce-i aia un şeitan? îl luă Hottabîci peste picior şi Volka îşi dădu seama că pentru a-l lămuri ce este un cinematograf sau ce

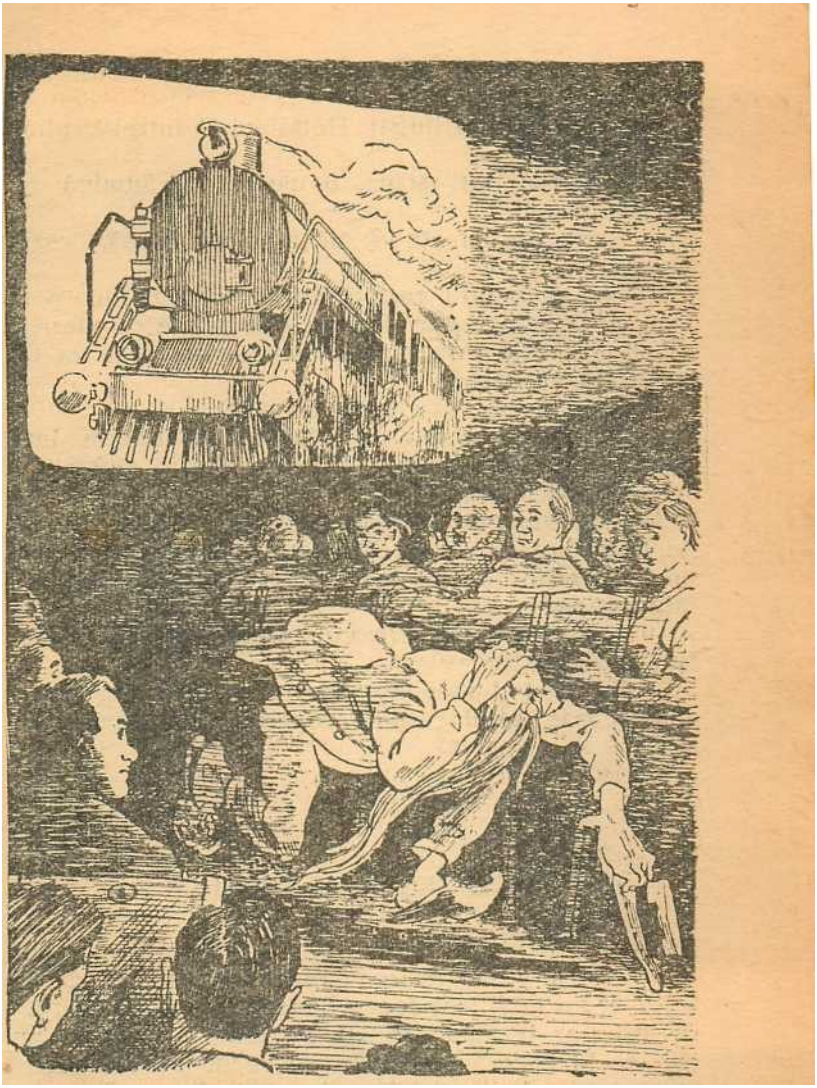

este o locomotivă, nu i-ar ajunge cinci minute ba nicio oră întreagă!

După ce se mai linişti, Hottabîci îl întrebă, plin de umilinţă:

— Ce ţi-ai dori acum, o, nepreţuită lumină a ochilor mei?

— Parcă tu nu ştii!? Să scap de barbă, vezi bine!

— Vai şi amar! rosti bătrânul mâhnit. Nu pot încă să-ţi îndeplinesc dorinţa. Dar poate că mai ai şi alta! Dacă-i aşa, împărtăşeşte-mi-o şi-ţi va fi împlinită pe dată!

— Să mă rad… şi cât mai repede!

Peste câteva minute se aflau într-o frizerie, iar peste alte câteva minute, frizerul, obosit, strigă:

— Cine-i la rând?

Atunci, dintr-un colţişor ferit de ochii tuturor a, de lângă cuier, ieşi un băiat cu capul acoperit cu un şal preţios de mătase, care se aşează grăbit în faţa oglinzii.

— Tuns? întrebă frizerul, văzând strania coafură a băiatului.

— Ba ras! îi răspunse acesta cu glas sugrumat şi-şi scoase şalul care-i acoperea faţa până sub ochi.

VII. O SEARĂ DE ZBUCIUM

Noroc că Volka nu era brunet! Pentru că, dacă în locul lui ar fi fost Jenea Bogorad, după bărbierit, obrajii i-ar fi rămas vineţi. Pe când aşa, după ce ieşi de la frizer, obrajii lui nu se deosebeau prea mult de ai celorlalţi băieţi de vârsta lui.

Deşi trecuse de ora şapte seara, afară era încă lumină, şi la fel de cald.

— Oare aici, în oraşul vostru binecuvântat, nu se află nicio tarabă unde s-ar putea cumpăra şerbet sau alte asemenea răcoritoare, ca să ne mai potolim setea?

— Ai dreptate! exclamă Volka. Grozav ar fi să bem o limonadă rece, sau un suc de fructe!

Intrară în primul pavilion cu răcoritoare ce le ieşi în cale, se aşezară la o masă şi chemară ospătară.

— Vă rog, două sticle de limonadă – comandă Volka.

Ospătară dădu din cap şi se îndreptă spre tejghea. Numai că Hottabîci îi strigă nemulţumit:

— Ia vino-ncoa’, nedemnă servă! Nu-mi prea place cum ai răspuns la porunca tânărului meu prieten şi stăpân

1

— Hottabîci, potoleşte-te! auzi? Potoleşte-te numaidecât! încercă. Volka să-l domolească, în şoaptă.

Dar Hottabîci îi astupă, blând, gura cu palma uscăţivă:

— Lasă-mă, te rog, să-ţi apăr demnitatea, dacă tu, blând cum eşti, nu vrei sau nu poţi s-o faci!

— Hottabîci! te înşeli! strigă Volka, speriat de cele ce i se puteau întâmpla bietei ospătare. Ţi-am spus doar pe ruseşte...

Dar deodată băiatul îşi dădu îngrozit seama că şi-a pierdut graiul! Voi să se aşeze între bătrân şi fata care nu bănuia încă nimic, dar nu fu în stare nici să se mişte, nici să întindă braţul!

Aceasta, pentru că Hottabîci, de teamă ca nu cumva Volka să se amestece în ceea ce socotea el o chestiune de onoare, îi apucase uşurel urechea dreaptă între degetul mare şi arătătorul mâinii sale stângi, şi-l osândise astfel la muţenie şi deplină nemişcare.

— Cum ai răspuns, fetiţo, la porunca tânărului meu prieten? o întrebă el din nou pe ospătară.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi! făcu fata politicoasă. N-a fost vorba aici de nicio poruncă! Mi s-a dat o comandă, pe care m-am dus ca s-o execut. Asta în primul rând... Iar în al doilea... Aflaţi că aici, la noi, nu se vorbeşte cu „fetiţo”! Când cineva are de spus ceva unei persoane necunoscute, îi spune „dumneata” sau „dumneavoastră”! Mă miră că nu ştiţi ceea ce ştiu toţi cetăţenii sovietici!

— Nu cumva vrei să mă înveţi cum trebuie să-ţi vorbesc? strigă Hottabîci. În genunchi! În genunchi! De nu, praful şi pulberea se alege de tine!

— Să vă fie ruşine, cetăţene – interveni casieriţa, care de mult observase că se petrece ceva revoltător. O făcu mai ales pentru că erau singuri: în afara lui Volka şi a lui Hottabîci, în pavilion nu mai era nimeni. Cum se poate

ca la vârsta dumneavoastră, să vă purtaţi ca un derbedeu?

— În genunchi! răcni Hottabîci, scos din fire. Şi tu în genunchi! arătă el pe casieriţă. Şi tu! porunci el celei de a doua ospătare, care se grăbea să vină în ajutorul tovarăşei sale. În genunchi toate trei! Dacă vreţi să scăpaţi, implorаţi-l pe tânărul meu amic să vă dăruiască iertarea!

Şi Hottabîci, rostind aceste cuvinte, începu deodată să crească şi să se deşire, până ce ajunse cu capul în tavan. Era o privelişte fantastică şi înspăimântătoare totodată; casieriţa şi cea de a doua ospătară leşinară de spaimă. Prima însă, deşi ca varul la faţă, îi spuse liniştită lui Hottabîci:

— Să vă fie ruşine, cetăţene! Purtaţi-vă cuviincios! Vă aflaţi într-un local public... Şi dacă sunteţi un hipnotizator onorabil...

Credea că bătrânul încearcă să le hipnotizeze...

— În genunchi! urla Hottabîci. Cu cine vorbesc eu, cu pereţii? în genunchi!

În toţi cei trei mii şapte sute treizeci şi doi de ani ai vieţii lui, era prima oară când nişte simpli muritori îndrăzneau să nu-i îndeplinească porunca. I se păru că asta îi scade prestigiul în faţa lui Volka, iar el ţinea grozav ca Volka să-l respecte şi să-i preţuiască prietenia.

— O, nemernico! Dacă ţii la viaţa ta, prosternă-te cu faţa la pământ!

— Nici gând! îl înfruntă fata, cu o voce care tremura de indignare. Numai dincolo de graniţele ţării noastre, în statele capitaliste, muncitorii ospătari mai sunt nevoiţi să asculte fel de fel de grosolănii de la clienţi. Aici, la noi însă... Şi-apoi, nu înţeleg de ce ţipaţi!... Dacă aveţi vreo plângere, la casă există un caiet de sugestii şi reclamaţii, care vi se pune la dispoziţie la cerere... Aflaţi că pavilionul nostru a mai fost vizitat şi de alţi vestiţi hipnotizatori şi iluzionişti, dar că niciodată, niciunul nu şi-a permis ceea ce îţi permiţi dumneata... Nu-i aşa, Katia? se întoarse ea către

tovarăşa care-şi revenise între timp.

— Poftim ce i-a trăsnit prin cap! răspunse Katia, plângând cu sughiţuri. Să stau în genunchi! Ce neobrăzare!…

— Aha! va să zică aşa! strigă Hottabîci, scos cu totul din fire. Mai sunteţi şi obraznice?! Fie! Voi aţi vrut-o!

Şi, cu gestul care-i era firesc, îşi smulse trei peri din barbă şi dădu să-i rupă bucăţi. Numai că pentru treaba asta fu nevoit să dea drumul urechii lui Volka. Odată scăpat, Volka, spre marele necaz al bătrânului, îşi recăpătă şi graiul şi libertatea da a face orice mişcare, şi îl apucă imediat de mină.

— Ce-i cu tine, Hottabîci? Ce vrei să faci?…

— Vreau să le pedepsesc, o, Volka! Şi mi-e ruşine s-o mărturisesc, dar m-am gândit la început să trimit tunetul asupra lor. Numai că şi cel mai nepriceput duh ştie să omoare oameni cu tunetul…

Cu toată gravitatea situaţiei, Volka găsi destulă tărie ca să se ridice, bărbăteşte, în apărarea ştiinţei r

— Tunetul!… repetă el, gândindu-se în acelaşi timp repede cum să le scape pe bietele fete de primejdia care le ameninţă. Tunetul nu omoară pe nimeni! Numai o descărcare de electricitate atmosferică, fulgerul, poate ucide. Tunetul însă, nu! Tunetul nu e decât un sunet!

— O fi – bombăni Hottabîci, care nu voia să se coboare până la o discuţie cu un băieţandru fără experienţă. O fi, deşi nu cred că ai dreptate. Dar m-am răzgândit. Nu le mai omor cu tunete. Mai bine să le prefac în vrăbii… Da, în vrăbii!

— Dar pentru ce?

— Trebuie să le pedepsesc, o, Volka! Obrăznicia trebuie pedepsită.

— Dar n-ai pentru ce. Auzi?

Şi-l smuci de mână, iar moşul, cât pe ce să facă perii bucăţele! Şi atunci ar fi fost prea târziu!

Dar nu se ştie prin ce minune, firele de păr căzute pe jos se aflau din nou în palma negricioasă a lui Hottabîci.

— Să te pună dracu' să faci una ca asta! strigă Volka, băgând de seamă că bătrânul se pregătea din nou să rupă firele bucăţele. Dacă o faci, fă-mă şi pe mine vrabie! Sau broască râioasă! Sau ce pofteşti! Numai că odată cu asta, prietenia noastră a luat sfârşit! Hotărât, nu-mi plac apucăturile tale! Basta! Fă din mine o vrabie, dacă pofteşti! Să mă mănânce prima pisică ce mi-o ieşi în cale!

Bătrânul se zăpăci cu totul:

— Nu înţelegi că vreau să fac asta pentru ca de acum înainte nimeni să nu-ndrăznească să se mai poarte cu tine fără respect la care tu ai tot dreptul, prin nenumăratele tale calităţi?

— Nu înţeleg şi nici nu vreau să înţeleg!

— Porunca ta este lege pentru mine! rosti smerit Hottabîci, care părea pradă celei mai adânci nedumeriri în ceea ce priveşte neînţeleasa îngăduinţă a tânărului său salvator. Fie! Nu le mai fac vrăbii!

— Şi nici altceva – se învoi supus bătrânul, dar ţinea totuşi perii în mină, cu vădita intenţie de a-i rupe.

— De ce vrei să-i rupi? se sperie din nou Volka.

— Am să prefac în pulbere toate mărfurile, toate mesele şi întreaga instalaţie a acestei jalnice dughene!

— Ai înnebunit? strigă adânc revoltat Volka. Astea sunt bunuri ale poporului, nătărău bătrân ce eşti!

— Fie-mi îngăduit, o, mărgăritar al sufletului meu, să aflu ce înţelegi tu prin cuvântul „nătărău", cu totul necunoscut mie? întrebă Hottabîci, curios.

Volka se roşi ca un rac.

— Cum să-ţi explic... înseamnă... care, cum s-ar zice... În fine, „nătărău" înseamnă „înţelept"!

Auzind acestea, Hottabîci îşi spuse că n-ar fi rău să ţină minte acest nou cuvânt, ca să-l poată folosi la prima ocazie.

— Dar… – începu el.

— Niciun „dar”! Număr până la trei, şi dacă nu laşi în pace prăvălia asta, află că noi doi, adică tu şi cu mine, nu mai avem nimic comun, că între noi totul s-a sfârşit şi că… încep să număr: unu!… doi!… trei!…

N-apucă Volka să termine de rostit cuvântul acesta atât de scurt, şi bătrânul, dând trist din mină, îşi reluă vechea înfăţişare şi spuse posomorât:

— Facă-se voia ta! Pentru că bunăvoinţa ta îmi este mai preţioasă decât lumina ochilor!

— Aşa da, mai vii de-acasă! se bucură Volka. Acum nu ne mai rămâne decât să ne cerem scuze şi să plecăm.

— Mulţumiţi-i tânărului vostru salvator. strigă Hottabîci cu asprime fetelor.

Volka îşi dădu seama că n-o să izbutească niciodată să-i smulgă bătrânului un singur cuvânt de scuză, aşa că spuse:

— Vă rog să ne iertaţi, tovarăşe, şi, dacă se poate, nu fiţi supărate pe acest cetăţean! E străin şi nu a învăţat încă obiceiurile noastre, sovietice! Rămâneţi cu bine!

— Umblaţi sănătoşi – îi răspunseră fetele, politicoase.

Erau, sărmanele, încă zăpăcite. Tot ce se petrecuse li se părea uluitor, dar şi înspăimântător, deşi, bineînţeles, nici prin cap nu le trecea cât de gravă fusese primejdia din care scăpaseră.

Ieşiseră din pavilion şi se uitau din prag după Hottabîci şi după Volka, mirându-se ce încet mergea acest bătrân ciudat, cu pălăria aceea demodată de paie. îl priviră până când pieri în fine după colţ, târât de mână de tânărul său tovarăş.

— De unde-or fi ieşind bătrânii ăştia obraznici?! suspină Katia, şi mai sughiţă o dată de atâta plâns.

— O fi vreun hipnotizator de dinainte de revoluţie! îi răspunse prietena ei, cuprinsă de milă. O fi ieşit la pensie şi, plictisit să tot stea fără treabă, o fi băut un păhăruţ mai

mult şi… Parcă mult îi trebuie unui bătrân ca ăsta?!

— O fi! spuse şi casieriţa. E-eh! bătrâneţe haine grele!… Haidem, Jfetelor, în prăvălie!…

Dar pe cât se pare, lista necazurilor sortite lui Volka pe ziua aceea nu se sfârşise încă, pentru că nu apucară bine să iasă în strada Gorki, când îi izbi drept în ochi lumina orbitoare a unor faruri. Era o maşină a Salvării, care venea drept spre ei, umplând înserarea cu urletele asurzitoare ale sirenei.

Hottabîci, schimbându-se îngrozitor la faţă, strigă cât îl ţinea gura:

— O, vai şi amar de mine, djinn bătrân şi nenorocit! Djârdjis, atotputernicul şi neînduplecatul rege al şeitanilor şi al ifriţilor, n-a uitat nici acum vechea noastră duşmănie! Iată-l că trimite asupra mea pe cel mai înspăimântător dintre balaurii săi!

Se ridică dintr-odată de pe trotuar şi, plutind în văzduh, sus de tot, cam în dreptul etajelor patru sau cinci ale caselor, îşi scoase pălăria de paie, o flutură, îşi luă rămas bun de la Volka şi, încetul cu încetul, se topi în aer strigându-i:

— Mă voi strădui să te regăsesc, o, Volka ibn Aleoşa! Sărut praful de sub paşii tăi!… Rămâi cu bine!…

Între noi fie zis, Volka se bucură de dispariţia lui. Se săturase de el. Îi tremurau picioarele la gândul că trebuie să se întoarcă acasă.

Într-adevăr, ia închipuiţi-vă să fiţi în locul lui. Pleacă omul de acasă ca să-şi dea examenul la geografie, să vadă un film şi, pe la şapte seara, să se întoarcă la cină, şi când colo, vine la ora zece seara, după ce a căzut ruşinos la examen şi, ceea ce e mai grav, proaspăt bărbierit la vârsta de treisprezece ani neîmpliniţi! Oricât s-a gândit şi s-a socotit, n-a găsit nicio soluţie demnă să-l scoată din încurcătură.

Aşa că, trist şi obosit, se târî până în stradela

Trehprudnîi, tăcută şi plină de umbrele nopţii.

Trecu pe lângă portarul mirat, intră pe uşa principală, se urcă la etajul trei şi, oftând din greu, apăsă pe sonerie. Auzi răsunând paşi grei şi o voce necunoscută îl întrebă prin uşa închisă:

— Cine-i?

Volka fu cât pe ce să răspundă „eu”, când îşi aminti deodată că se mutaseră de-acolo chiar în ziua aceea.

Nu-i răspunse deci nimic noului chiriaş, ci coborî în goană scările, trecu mândru şi ţanţoş prin faţa portarului care se mira mai departe şi, ieşind în stradelă, se urcă în troleibuz. Dar nenorocirile se ţineau ca scaiul de el. Îşi pierduse pe undeva portmoneul. Probabil la cinema. A trebuit deci să coboare şi s-o ia pe jos spre casă.

În locuinţa lor cea nouă îl aştepta bunica, îngrijorată de lipsa lui îndelungată. Tata nu se întorsese încă – avea o şedinţă la comitetul uzinei. Nici mama nu sosise încă. Probabil că după cursul seral de la universitate trecuse ca să-l ia pe tata de la întreprindere.

Deşi se căznea să pară calm şi liniştit, Volka avea o mutră atât de posomorâtă, încât bunica îşi puse în gând ca, după ce i-o da să mănânce, să-l descoasă cum se pricepea ea.

— Ei, cum ţi-au mai mers treburile pe ziua de azi, Volenka? îşi întrebă ea şovăielnic nepotul, care-şi înghiţea la iuţeală cina.

— Aşa şi-aşa… – răspunse el în răspăr, scoţându-şi din mers cămaşa de flanelă.

Şi se duse la culcare.

Compătimitoare, bunica îl petrecu cu o privire tristă şi blândă. Ce rost avea să-l mai întrebe? Situaţia era limpede, nu?

Volka se dezbrăcă suspinând, se-ntinse în patul aşternut cu cearşafuri curate şi răcoroase, dar nu-şi găsi nici acum liniştea.

Pe măsuţa de lângă el zări o carte groasă, de format mare şi cu coperta multicoloră, îi zvâcni inima. Cum să nu-i zvâcnească?! Era doar mult râvnita carte de astronomie! Iar pe prima pagină scria, cu literele acelea mari, atât de bine cunoscute lui din copilărie: „Eminentului elev de clasa a şasea, membrului activ al cercului astronomic de pe lângă Planetariul din Moscova, Vladimir Alekseevici Kostâllcov, din partea bunicii care-l iubeşte!”

Ce dedicaţie caraghioasă! Bunica născoceşte întotdeauna ceva caraghios! Numai că, de astă dată, lui Volka nu-i arde de făcut haz! Nu nu-i arde de loc! Ba mai mult! Nu-i face nicio plăcere că a căpătat în fine cartea mult dorită, după care a oftat atâta! E trist. îl chinuiesc remuşcările. Ceva îl apasă pe piept… Nu, nu! Aşa nu mai merge!

— Bunico! strigă el, întorcând spatele cărţii minunate. Bunico, poţi să vii puţin la mine?

— Ce-i cu tine, ştrengarule? îl întrebă bunica, făcând pe supărata, dar foarte mulţumită în sufletul ei că mai stă de vorbă cu nepotul, înainte de culcare. Mu te mai astâmperi, astronomule? Luna-ticule!

— Bunico! şopti Volka, înfrigurat. Închide uşa şi aşază-te aici, pe pat, lângă mine. Trebuie să-ţi spun ceva… ceva grozav de important…

— Dacă-i atât de important, n-ar fi mai bine să aşteptăm până mâine dimineaţă? îl îmbie bunica, deşi ardea de nerăbdare să afle ce se întâmplase.

— Nu, nu! Acum, numaidecât! stărui tot în şoaptă Volka. Eu… Bunico, ştii! Am rămas tot în a şasea… N-am trecut… Adică, n-am trecut deocamdată… Nu mi-am luat examenul la…

— Ai căzut?

Bunica oftă cu atât amar, încât pe Volka îl duru inima.

— Nu-u, n-am căzut… N-am trecut, dar nici n-am căzut… Am început să le vorbesc despre ceea ce credeau

oamenii din antichitate că este orizont şi despre câte şi mai câte... Şi am vorbit foarte bine! Dar n-am putut să răspund după cum o cere ştiinţa, noastră, modernă... Mă simţeam foarte rău şi Pavei Vasilievici mi-a spus să vin să mă mai asculte, după ce mă odihnesc bine de tot...

Nimănui în lumea asta, nici măcar bunicii, nu ar fi îndrăznit Volka să-i pomenească ceva despre Hottabîci. Era sigur că nu l-ar crede nimeni. Ba, mai ştii, l-ar socoti într-adevăr bolnav!

— La început m-am gândit să tac, să nu vă spun nimic până nu-mi dau examenul, dar mi-a fost ruşine... înţelegi? ...

— E de la sine înţeles, Volenka! şopti bunica. Mare lucru conştiinţa omului! Nimic mai rău decât să te mustre conştiinţa... Acum, somn uşor, astronomul meu drag!...

— Până una alta, ia-ţi cartea înapoi, bunico! spuse Volka, cu voce tremurată.

— Nici gând! Ce vrei să fac cu ea? Hai să zicem că ţi-am lăsat-o ţie în păstrare. Şi acum, gata, la culcare! Ai adormit?

— Am adormit – răspunse Volka, ascultător. Îşi mărturisise greşeala şi i se părea că i se luase un munte de pe umeri. Şi-ţi dau cuvântul meu de pionier că am să trec examenul la geografie cu „cinci". Ai încredere în mine?

— Bineînţeles că am. Ei, şi acum dormi, dormi! Să-ţi refaci puterile... Dar cu tata şi cu mama cum rămâne? Le spun eu sau le spui tu singur?

— Mai bine spune-le tu...

— Bine, dormi liniştit.

Şi după ce-l sărută, bătrâna stinse lumina şi ieşi din odaie.

Un răstimp, Volka rămase nemişcat în aşternut, ţinându-şi răsuflarea. Voia să audă cum o să le spună bunica părinţilor lui vestea asta proastă, dar îl fură somnul înainte de întoarcerea lor.

VIII. O NOAPTE FURTUNOASĂ

Dormi cam o oră, poate chiar mai puţin, când îl trezi telefonul care suna în biroul tatii.

Aleksei Alekseevici se apropie de aparat:

— Alo… Da, eu sunt… Cine?… Bună seara, Pavel Vasilievici!… Mulţumesc, bine. Dar dumneavoastră?… Volka? Volka doarme… Nu cred să fie bolnav. E sănătos… Are o poftă de mâncare!… Da, ştiu, ne-a spus. Mă mir şi eu… Da, probabil asta e explicaţia. Alta nu există… Se-nţelege, mai bine să se odihnească câtva timp, dacă n-aveţi nimic împotrivă. Mulţumesc pentru grija dumneavoastră, Pavel Vasilievici… La revedere… Salutări de la directorul şcolii – zise Aleksei Alekseevici, apropiindu-se de soţia lui. S-a interesat de sănătatea lui Volka. Spune să nu fim îngrijoraţi, că băiatul este apreciat, dar că trebuie să se odihnească cât mai mult.

Din nou ar fi vrut Volka să tragă cu urechea la discuţia părinţilor săi, dar îl fură somnul.

Numai că nici de astă dată nu-i fu dat să doarmă prea mult, pentru că după un sfert de ceas sună iar telefonul.

— Da, eu sunt – răzbi până la el glasul înfundat al lui Aieksei Alekseevici. Da… Bună seara, Nikolai Nikandrovici… Ce?… Nu, nu este… Acasă. Poftim… La revedere, Nikolai Nikandrovici…

— Cine era? întrebă din bucătărie mama lui Volka.

— Tatăl lui Jenea Bogorad. E îngrijorat: Jenea nu s-a întors până acum! Voia să ştie dacă nu e cumva la noi şi dacă Volka este acasă.

— Pe vremea mea – se vârî bunica în vorbă – numai husarii se întorceau acasă la ora asta. Auzi dumneata! Şcolar!

Nu trecu nicio jumătate de ceas şi telefonul spulberă pentru a treia oară vremelnica linişte a acestei furtunoase nopţi, întrerupând iar somnul lui Volka Kostîlkov, De data asta era Tatiana Ivanovna, mama lui Jenea Bogorad.

Băiatul ei nu se întorsese încă acasă şi nădăjduia să afle de la Volka ceva despre el.

— Volka! spuse Aieksei Alekseevici, întredeschizând uşa ce da în camera băiatului. Tatiana Ivanovna te întreabă când l-ai văzut pe Jenea ultima dată…

— Astă seară, la cinema…

— Dar după. aia?

— După aia nu l-am mai văzut!

— Nu ţi-a spus unde avea de gând să se ducă după cinema?

— Nu.

Volka avu mult, foarte mult de aşteptat până ce discuţia celor mari în legătură cu dispariţia lui Jenea să înceteze. (El, unul, nu era câtuşi de puţin îngrijorat. Bănuia că, de bucurie, Jenea se dusese în Parcul de Cultură, la circ.) Tot aşteptând să se termine vorba alături, îl fură somnul pentru a patra oară, şi de data aceasta dormi dus până la ziuă.

Nu mult după aceea, într-unul din ungherele odăii se auzi un pleoscăit uşor, după care paşi tainici lipăiră pe parchet, lăsând urme jilave, care se zvântau imediat. O persoană nevăzută se plimba prin odaie, îngânând un fel de gazel trist şi tărăgănat.

Urmele ude de paşi se îndreptată înfii spre masa pe care ticăia neobositul deşteptător. Cineva plescăi din limbă, încântat, şi deşteptătorul făcu un salt în aer, rămânând un timp suspendat în gol, undeva între podele şi tavan, ca pe urmă să se întoarcă din nou pe masă, la locul lui. Apoi urmele se îndreptară spre acvariu, se auzi un nou pleoscăit, şi totul se potoli.

Târziu în noapte, începu să plouă. Picurii băteau veseli darabana în geam, făceau să freamăte frunzişul des al copacilor, bolboroseau grăbiţi prin jgheaburi şi pe sub streşinile casei. La un timp, când se mai domoli ploaia, se auzi zgomotul pe care-l făcea apa ce se scurgea din burlan

în butoiul de sub geam. Apoi se porni din nou, mai avan, ca şi cum s-ar fi desfundat cerul, şi începu să toarne cu găleata.

Ce dulce e somnul legănat de răpăitul ploii! El are darul să-i adoarmă pe toţi! Chiar şi pe cei care suferă de insomnie, darămite pe tânărul nostru prieten, care nu se plânsese niciodată de lipsă de somn!

Spre ziuă, când norii dădeau să se risipească, cineva îl atinse uşurel pe umăr pe Volka, care dormea dus. Ţi-ai găsit ca atâta lucru să-l trezească! Atunci, persoana care în zadar încercase să-l scoale, mormăi câteva cuvinte de neînţeles, oftă a jale şi t. îrşâindu-şi pe parchet papucii, se-ndreptă spre fundul odăii, unde, pe o măsuţă înaltă, în picioare, lucea acvariul cu peştişorii de aur. Se auzi din nou un pleoscăit slab şi din nou se lăsă în cameră o linişte adâncă.

IX. O DIMINEAŢĂ TOT ATÂT DE FURTUNOASĂ

Era o dimineaţă minunată, însorită.

La şase şi jumătate, bunica intră în vârful picioarelor în odaie şi deschise larg fereastra. Aerul răcoros şi înviorător năvăli în cameră. Locuitorii Moscovei începeau o zi nouă, zgomotoasă, plină de viaţă. Numai Volka ar fi dormit mai departe, dacă nu i-ar fi căzut pătura de pe el.

Îşi pipăi în primul rând obrajii, şi simţind ţepii bărbii, îşi dădu seama că se află într-o situaţie desperată. În halul în care era nu se putea înfăţişa părinţilor! îşi trase deci plapuma peste cap, chibzuind ce anume trebuie să facă.

— Volea! Ei, Volea! Scoală-te! se auzi din sufragerie vocea tatii.

Dar Volka, hotărât să nu-i răspundă, făcu pe adormitul.

Se auzi şi vocea bunicii:

— Zău, Aleoşa! Te-aş pune pe tine să înveţi pentru examen, ca să te scol a doua zi cu noaptea-n cap 1

— Bine, bine! Lasă-l să doarmă! bodogăni tatăl. S-o

trezi el şi singur, când l-o răzbi foamea!

Ca şi cum lui Volka nu-i ghiorăiau maţele de foame de pe acum! Mirosul ochiurilor şi al pâinii îi provocau parcă o şi mai adâncă emoţie decât îi provocaseră ţepii bărbii să le roşiatice. Dar prudenţa fu mai puternică şi birui foamea; iar Volka zăcu în aşternut până când tatăl său plecă la lucru, iar mama, cu coşniţa sub braţ, o luă spre piaţă, după târguieli.

„Fie ce-o fi! îşi spuse băiatul, auzind uşa închizându-se în urma mamei. O să-i mărturisesc totul bunicii, şi-o să găsim noi doi o cale de scăpare!”

Volka sări din pat, se întinse mulţumit, căscă şi porni spre uşă. Trecând pe lângă acvariu, îi aruncă în treacăt o privire distrată. Deodată încremeni pe loc de mirare i în vasul acela mic şi cubic de sticlă, se petrecuse peste noapte un eveniment căruia nu i-ar fi putut găsi nicio explicaţie ştiinţifică, şi care, deci, era de-a dreptul misterios. Seara, în ajun, fuseseră în sus-pomenitul acvariu patru peştişori, iar acum erau cinci. Mai apăruse un peştişor! Unul grăsuţ şi frumuşel, cu solzi de aur, care înota, unduindu-şi aripioarele învoalte, purpurii, cu un aer grozav de semeţ. Volka îşi lipi nasul de geamul acvariului şi – n-o să credeţi ce i se păru! Că peştişorul cel nou îi face şmechereşte cu ochiul!

— Ce prostii mai sunt şi astea? mormăi Volka, uitându-şi necazul cu barba şi-şi vârî mina în apă, ca să prindă misteriosul înotător.

Dar acesta, ca şi cum atât ar fi aşteptat, bătu odată cu putere apa cu coada, sări din acvariu şi se prefăcu în bătrânul Hottab. Îci.

— Uf! făcu moşul, scuturându-se de apă şi uscându-şi barba cu un minunat ştergar de mătase, cusut tot pe margini cu cocoşei în fir de aur şi de argint, care apăruse nu se ştie de unde – te-am aşteptat toată dimineaţa ca să-ţi arăt respectul meu, o, Volka! Dar tu nu te-ai trezit, iar eu

ţi-am cruţat somnul. Şi am fost nevoit să înnoptez cu aceşti frumoşi peştişori, o, preafericite Volka ibn Aleoşa!

— Nu ţi-e ruşine să râzi de mine? se supără Volka. E curată bătaie de joc să „fericeşti” cu barbă un copil!

X. DE CE ŞI-A SCHIMBAT S.S. PIVORAKI[1] NUMELE DE FAMILIE

În dimineaţa aceea încântătoare, Stepan Stepanîci Pivoraki luă hotărârea să-şi împlinească dintr-odată două dintre marile sale plăceri: să se bărbierească, desfătându-se în acelaşi timp cu minunata privelişte a râului Moscova. Trase deci măsuţa cu toate cele trebuincioase bărbieritului în dreptul ferestrei şi se apucă să-şi săpunească de zor obrajii, îngânând încetişor un cântec vesel.

Noi, profitând de acest răgaz, o să vă spunem câte ceva despre noua noastră cunoştinţă.

Printr-o ciudată coincidenţă, numele de familie al cetăţeanului S.S. Pivoraki cuprindea perfect noţiunile celor două slăbiciuni ale sale. Pentru că cetăţeanului Pivoraki îi plăcea să bea o halbă-două de bere, cu raci fierţi cu sare puţină, aceştia din urmă având darul să-i deschidă o poftă de mâncare grozavă. E de datoria noastră să vă atragem atenţia asupra unui alt amănunt. Cetăţeanul S.S. Pivoraki era limbut din cale afară şi din cauza limbuţiei sale, deşi era un om destul de inteligent şi de citit, ajunsese de nesuferit chiar şi celor mai apropiaţi prieteni ai săi.

Încolo era însă un om cumsecade şi as în meseria sa. Lucra la şabloane.

Terminând cu săpunitul obrajilor, Stepan Stepanîci puse mâna pe brici, îl duse uşurel pe pielea palmei stângi şi începu să se bărbierească cu o uşurinţă şi o pricepere uimitoare. După ce termină, îşi fricţionă obrajii cu apă de colonie „Magnolia”. Tocmai pusese din nou mâna pe brici ca să-l şteargă, când deodată, nu se ştie de unde, se

---

1 Acest nume de familie este format din două cuvinte ruseşti : pivo — adică bere — şi raki — adică raci. (n. t.j

pomeni drept în faţa lui cu un bătrânel care avea pe cap o pălărie de pai, tare, iar în picioare nişte papuci de safian trandafiriu, cu vârfurile aduse în sus.

— Ia spune-mi! Ce eşti tu? Bărbier? îl întrebă aspru bătrânelul pe Stepan Stepanîci, care se zăpăcise rău de tot.

— În primul rând – începu foarte politicos S.S. Pivoraki – vă poftesc să nu mă tutuiţi! Şi apoi, aţi vrut, probabil, să ştiţi dacă nu sunt „frizer”. Nu? Nu sunt de profesie frizer, deşi aş putea, pe bună dreptate, afirma că sunt specialist în ceea ce priveşte bărbieritul, căci, nefiind frizer sau, după cum v-aţi exprimat dumneavoastră „bărbier”, sunt mult mai îndemânatic decât oricare frizer de profesie sau „bărbier”, după cum v-aţi exprimat dumneavoastră, folosind, probabil, cuvinte de modă veche. Aceasta în timp ce niciun frizer nu mă poate întrece pe mine… Şi de ce oare?… Pentru că frizerii, sau, după cum v-aţi exprimat dumneavoastră, bărb…

Dar ciudatul bătrânel îl întrerupse foarte nepoliticos pe S.S. Pivoraki, care o luase razna cu vorba:

— Te vei pricepe tu oare, o, bărbier mult prea vorbăreţ, să razi frumos, fără să-l tai, pe un june ale cărui picioare nu eşti vrednic să le săruţi măcar?

— Vă rog pentru a doua oară să nu mă mai tutuiţi – i-o întoarse Pivoraki. Cât despre miezul problemei, atinsă de dumneavoastră, eu…

Omul avea de gând, probabil, să-şi continue discursul, dar bătrânul îi adună fără multă vorbă toate sculele de ras, îl apucă frumuşel de guler şi zbură pe fereastră, luând o direcţie necunoscută, însoţit de Stepan Stepanîci, care îşi vedea mai departe de discursul său.

În curând intrară amândoi în zbor pe fereastra odăii atât de cunoscută nouă. Pe marginea patului şedea Volea Kostîlkov, care, amărât, gemea din când în când, privindu-şi în oglindă barba ce-i acoperise din nou obrajii.

— Norocul şi izbândă sunt umilele însoţitoare ale faptelor tale, o, tânărul meu stăpân! rosti solemn Hottabîci, ţinându-l strâns pe Stepan Stepanîci, care se zbătea să scape din mâinile lui. Desperasem că n-am să mai găsesc pe cineva în stare să te bărbierească, când, deodată, l-am zărit pe acest mult prea guraliv bărbier. L-am adus deci aici, sub acoperişul binecuvântatei tale case, cu toate sculele necesare pentru bărbierit... Iar tu – adăugă el, întorcându-se spre Pivoraki, care căsca ochii la băiatul cu barbă – rânduieşte-ţi sculele şi rade-l pe acest tânăr, ca obrajii lui să fie netezi ca ai unei copile!

— V-aş pofti să nu mă tutuiţi – repetă Pivoraki, fără a se mai împotrivi însă şi după câteva minute, Volka se pomeni bărbierit perfect.

— Şi acum – porunci bătrânul – ia-ţi sculele tale şi umblă! Mâine în zori vin iar să te iau, ca să-l mai bărbiereşti o dată pe tânărul meu prieten!

— Mâine nu pot – răspunse Pivoraki c-un glas obosit. Mâine lucrez în schimbul de dimineaţă.

— Asta nu mă priveştei-o tăie Hottabîci aspru.

Se lăsase o tăcere apăsătoare când, deodată, Stepan Stepanîci avu o inspiraţie fericită:

— Ce-ar fi să încercăm cu „ţaro”? E un produs minunat!

— E un praf – se amestecă în vorbă şi Volka – care până atunci tăcuse chitic. Mi se pare că este un praf... un praf cenuşiu... Nu ştiu cine mi-a vorbit de el... sau poate că am citit undeva...

— Da, da! Exact! Un fel de praf cenuşiu – se bucură Pivoraki. Se fabrică în Georgia. Ce ţară minunată e Georgia! Atât de însorită! Eu personal mă înnebunesc după Georgia. În timpul concediului am cutreierat-o în lung şi-n lat. Suhumi, Tbilisi, Kutaisi... Nici nu se poate loc mai nimerit pentru odihnă. Pe baza experienţei mele personale vă sfătuiesc din suflet s-o vizitaţi... Ieriaţi-mă, vă rog! M-

am cam abătut de la subiect… Aşadar, „ţaro”. E de ajuns să amestecaţi acest praf cu puţină apă.

până ia consistenţa grişului cu lapte, şi să vă ungeţi cu el obrajii, ca şi cea mai rebelă barbă să dispară îndată fără urmă… Ce-i drept, va creşte la loc peste câtva timp…

— Tânărului meu prieten nu-i va mai creşte – i-o reteză Hottabîci.

— Sunteţi sigur? se miră Pivoraki.

Dar era departe de Hottabîci gândul de a-l iniţia în treburile lui.

— Absolut sigur. Să facem rost de ţaro, că de rest răspund eu!

— Am adus puţin din Tbilisi… Pot să vi-l pun la dispoziţie – spuse Stepan Stepanîci. Numaidecât… Iau troleibuzul şi peste o jumătate de oră mă înapoiez cu un flacon aproape plin.

— Ce să mai iei troleibuzul! mormăi Hottabîci, nemulţumit, şi înhaţ. Îndul din nou de guler, zbură cu el pe fereastră.

Peste cinci minute, bătrânul se întoarse cu un şip de sticlă, plin de „ţaro”. Iar peste alte cinci minute, obrajii lui Volea erau tot atât de netezi cât fuseseră înainte de a fi făcut elevul şcolii medii nr. 245 cunoştinţă cu Hottabîci.

Vom mai adăuga că despre Stepan Stepanîci Pivoraki, care nu va mai apare în povestirea aceasta atât de adevărată, se ştie cu certitudine că după aceste aventuri, a devenit un om cu totul nou.

Până atunci, toate cunoştinţele lui sufereau nespus din pricina vorbăriei lui, iar lucrurile ajunseseră atât de departe încât orice limbut era poreclit „Pivoraki”.

Din ziua aceea însă, Stepan Stepanîci s-a făcut zgârcit la vorbă şi-şi cântăreşte cu atâta grijă orice cuvânt, încât a devenit o adevărată plăcere să stai cu el de vorbă sau să-l asculţi luând cuvântul la şedinţe.

Şi fiindcă în adâncul sufletului său a rămas pe veci

convins că păţania cu băiatul cu barba i s-a năzărit pentru că băuse cam multă bere, renunţă pe viaţă la consumul de băuturi spirtoase. Se zice chiar că şi-ar fi schimbat până şi numele de familie, şi că i s-ar zice acum Semen Semenâci Essentuki.

Ca să vedeţi cât de impresionat a fost de această întâmplare!

XI. INTERVIU CU UN SCAFANDRU UŞOR

În noaptea aceea părinţii lui Jenea Bogorad nu închiseră ochii. Telefonaseră pe rând tuturor cunoştinţelor, cutreieraseră cu un taxi toate secţiile de miliţie şi toate spitalele, se abătuseră şi pe la Procuratură, vizitaseră chiar morgile oraşului, dar degeaba. Jenea intrase parcă în pământ.

A doua zi dimineaţă, directorul şcolii îi chemă pe toţi colegii de clasă ai dispărutului – printre care şi pe Volka – şi-i cercetă personal pe fiecare în parte.

Volka povesti cinstit despre întâlnirea din ajun, bineînţeles trecând sub tăcere chestia cu barba. Colegul de bancă al lui Jenea îşi aduse aminte că pe la opt îl văzuse pe strada Puşicin. Jenea părea foarte bine dispus şi se grăbea spre cinema. Acelaşi lucru au declarat alţi câţiva băieţi, dar niciuna din declaraţii n-a adus vreo lumină cât de mică întru găsirea firului cercetărilor în curs.

Băieţii se pregăteau să plece spre casă, când unul dintre ei îşi aduse aminte deodată că Jenea avusese de gând să se scalde după şcoală…

Peste o jumătate de oră, toate forţele disponibile ale OSVOD-ului fuseseră mobilizate pentru căutarea trupului lui Jenea Bogorod. Personalul staţiunilor de salvare răscoli cu cângile tot râul, pe

Securitatea apelor sovietice, (n.r.)

porţiunea în care străbătea oraşul, dar nimic! Scafandrii cercetară în lung şi-n lat matca râului, căutând foarte conştiincios prin toate gropile şi prin toate

bulboanele, dar nici ei nu descoperiră nimic.

Dincolo de râu se lăsase perdeaua de foc a apusului, o pală de vânt purta dinspre Parcul de Cultură şuieratul gros al sirenei care vestea că la teatrul de vară începea actul al doilea al spectacolului de seară, iar pe râu alunecau tăcute siluetele negre ale vaselor OSVOD-ului. Căutarea lui Jenea continua.

Prea era răcoroasă şi tihnită seara ca Volka să stea cuminte în casă! Nu-l lăsau în pace nici gândurile, care de care mai negre, în legătură cu soarta bietului Jenea Bogorad. Iată deci de ce se hotărî să se ducă la şcoală. Poate că mai aflaseră ceva între timp!

Când să iasă din casă, se pomeni cu Hottabîci, care răsărise ca din pământ. Bătrânul văzu de la început că Volka este trist, dar cum era discret din fire, nu-l pisă cu întrebările. Porniră deci amândoi, adânciţi fiecare în gândurile lui, şi în curând ajunseră pe largul chei cu zale de granit al râului Moscova.

— Ce capete caraghioase au oamenii care stau pe corăbiile alea şubrede ca o coajă de nucă! se minună bătrânul arătând spre bărcile OSVOD-ului.

— Sunt scafandri uşori – îi răspunse Volka, trist.

— Pace ţie, vestite scafandru uşor! grăi vrăjitorul Hottabîci maiestuos, către unul dintre cei care tocmai cobora pe mal dintr-o barcă. Ce cauţi tu aici, în fundul acestui minunat râu?

— S-a înecat un şcolar de la două sute patruzeci şi cinci – îi răspunse scafandrul, urcând în fugă treptele peronului staţiei de salvare.

— Nu mai întreb nimic, o, mult stimate scafandru uşor! strigă Hottabîci în urma lui.

Şi, întorcându-se spre Volka, făcu o plecăciune adâncă, spunând:

— Sărut pământul pe care-l calcă picioarele tale, o, cel mai demn dintre toţi elevii şcolii medii de băieţi

numărul două sute patruzeci şi cinci!

— A? Ce-ai spus? tresări Volka, smuls gândurilor sale triste.

— Lnţelesu-l-am oare bine pe acest scafandru uşor, care spunea că au pornit să caute un fecior care se bucură de înalta cinste de a-ţi fi coleg de clasă?

Yolka dădu tăcut din cap şi oftă din greu.

— Şi nu are cumva acest fecior o faţă rotundă, nu este oare îndesat, cu nas cârn şi părul tuns cu totul altfel decât s-ar cădea să fie tuns un tânăr de vârsta lui?

— Da, da! De Jenea e vorba! Se tundea după moda poloneză. N-ai idee ce cochet era, săracu'! spuse Volka şi din nou oftă a jale.

— L-am văzut la cinema, nu-i aşa? Era băiatul acela care ţi-a strigat nu ştiu ce, şi de care ţi-era teamă că va povesti tuturor ci că ai barbă!

— Da… Aşa-i! Dar cum de-ai aflat că mi-a fost teamă de asta?

— Ai mormăit ceva, cercând să-ţi ascunzi de el frumosul şi neasemuit de respectabilul tău chip – continuă bătrânul. Nu fi trist! Acum n-ai de ce să te mai temi!

— Nu-i adevărat! se apără Volka. Nu sunt'trist din cauza asta! Mă doare însă inima la gândul că bietul Jenea s-a înecat!

Hottabîci chicoti triumfător:

— Nu s-a înecat!

— Cum nu s-a înecat?! De unde ştii că nu s-a înecat?

— Cum să nu ştiu! exclamă cu un aer satisfăcut bătrânul Hottabîci. Eu l-am pândit aseară, când ieşea de la cinema, şi l-am vândut la un târg de sclavi în regatul Benham. Acolo, voia la el să povestească cui o vrea despre barba ta…

— Adică, cum aşa, la un târg de sclavi? Jenea Bogorad, sclav? întrebă Volka, zguduit până-n adâncul inimii.

Bătrânul simţi îndată că iar făcuse una boacănă şi faţa i se lungi văzând cu ochii.

— Foarte simplu… Foarte simplu… Cum se face de obice… Da, ca de obicei, când oamenii sunt vânduţi sclavi – mormăi el, frecându-şi nervos palmele şi ferindu-şi privirile. L-am vândut şi cu asta, gata povestea!… Ca să nu mai trăncănească vrute şi nevrute, o, tu, cel mai plăcut nătărău din lume!

Bătrânul era încântat că izbutise să plaseze la momentul potrivit cuvântul auzit în ajun din gura lui Volka. Numai că tânărul lui salvator era atât de răscolit de înfiorătoarea veste, încât nici nu-şi dădu seama că era făcut aşa, nitam-nisam, nătărău!

— Ce grozăvie! strigă Volka şi se apucă de cap cu amândouă mâinile. Hottabîci, îţi dai seama ce ai făcut?

— Hassan Abdurrahman ibn Hottab îşi dă întotdeauna seama de cele ce făptuieşte!

— Se şi vede, nimic de zis! Nu ştiu de ce vrei să transformi în vrăbii oameni de treabă, pe alţii îi vinzi sclavi! Trebuie să-l aducem imediat înapoi pe Jenea!

— Nu! dădu trist din cap Hottabîci. Asta nu pot s-o fac!

— Dar să duci oamenii în sclavie poţi? Răspunde! îl aduci înapoi pe Jenea, sau nu? Dacă nu-i aduci imediat înapoi, pe cuvântul meu de pionier, că ce-o să păţeşti, n-o să-ţi fie pe plac!

La drept vorbind, Volka n-avea nici cea mai mică idee ce-ar putea face ca să-l scape pe Bogorad din ghearele hrăpăreţe ale neguţătorilor de sclavi din Benham, dar ştia că până la urmă ar găsi o soluţie.

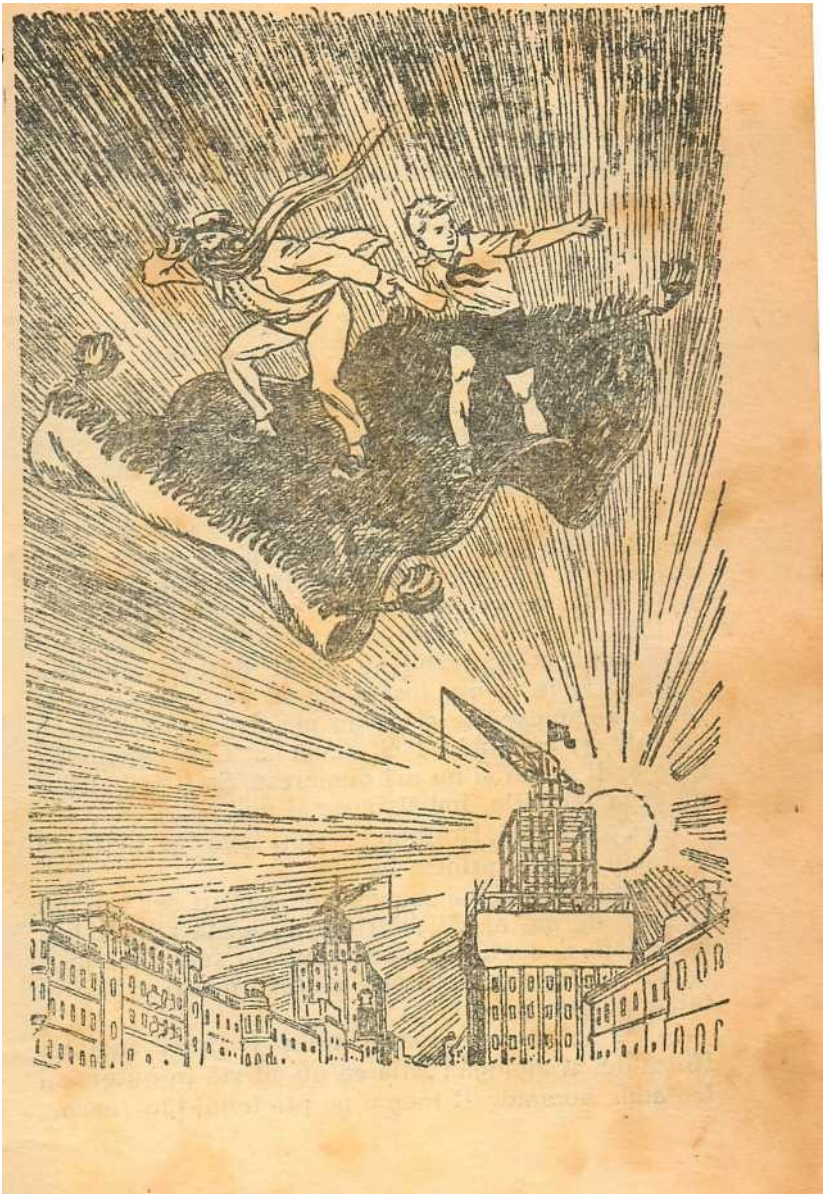

Ar depune o plângere la un minister oarecare... Dar la care anume? Şi ce-ar declara în legătură cu dispariţia lui Jenea?...

Cititorii acestei cărţi îl cunosc acum destul de bine pe Vollca Kostîlkov şi ştiu că nu e un plângăcios. Dar de astă dată îl răzbiseră necazurile şi pe el! Da, da! Volka cel curajos, Volka, băiatul care nu se temea de nimic, se aşează pe marginea unei bănci şi de furie neputincioasă izbucni în plâns.

Bătrânul se sperie:

— Ce înseamnă lacrimile care te-au biruit? Răspunde, o, răspunde, tânărul meu salvator! Nu-mi sfâşia inima!

Dar Volka, cu priviri pline de ură, îl împinse încolo pe moşul care se aplecase compătimitor spre el. Hottabîci îl privi atent, mormăind ceva, după care şopti, dus pe gânduri:

— Mă mir şi eu de mine, o, cel mai plăcut dintre plăcuţi! Din toate câte am făcut până acum, nimic nu ţi-a fost pe plac! Caut să-ţi intru în voie din toate puterile sufletului, dar toate sforţările mele au fost în van! Cei mai puternici dintre stăpânitorii Răsăritului şi Apusului au cerut deseori ajutorul vrăjilor mele şi n-a fost niciunul care să nu-mi fi rămas recunoscător şi să nu mă fi preamărit şi cu vorbele, şi cu gândul! Şi acum!... Caut să-nţ. eleg care ar fi cauza şi nu mă dumeresc. Să fi îmbătrânit eu prea rău? Da, îmbătrânesc şi eu!...

— Ce tot spui, Hottabîci! Arăţi încă foarte tânăr! îl linişti Volka, printre lacrimi.

Pentru că, trebuie recunoscut, pentru cei trei mii şi ceva de ani ai săi, bătrânul nu arăta rău de loc. Nu-i dădeai decât cel mult o sută, o sută zece ani! La vârsta lui, oricare dintre cititorii noştri ar fi arătat mult mai bătrân!

— Ai zis şi tu, „foarte tânăr”! zâmbi încântat Hottabîci şi adăugă: Află că nu-mi stă în putere să ţi-l aduc numaidecât înapoi pe prietenul tău Jenea...

Volka împietri de durere.

— Dar – urmă bătrânul, cu un glas plin de înţelesuri – dacă lipsa lui te mâhneşte atât de mult., am putea zbura

până la el ca să-l aducem înapoi!

— Să zburăm? La Benham? Cu ce?

— Cum „cu ce”? Doar n-o să zburăm pe aripile păsărilor! îl luă Hottabîci peste picior. O să zburăm pe un covor zburător, o, neîntrecutul meu nătărău!

De astă dată Volka îşi dădu seama cu ce cuvânt puţin măgulitor îl trata bătrânul şi-i sări ţandăra.

— Pe cine, mă rog, faci „nătărău”?

— Pe tine, o, Volka ibn Aleoşa! Fiindcă înţelepciunea ta e mai presus decât numărul anilor pe care îi ai – spuse Hottabîci, umflându-se în pene de mândrie că izbutise şi a doua oară să-şi plaseze, şi încă atât de frumos, cuvântul nou învăţat.

Volka era gata să se supere, dar îşi aduse aminte la timp, că de fapt, dacă trebuia să se supere pe cineva, apoi acela era chiar el. Roşi tot şi, ferindu-şi privirile de ochii cinstiţi ai bătrânului, îl rugă să nu mai spună niciodată aşa, deoarece n-o merită.

— Îţi admir modestia, nepreţuitul meu Volka ibn Aleoşa 1 rosti Hottabîci cu neţărmurit respect.

— Când zburăm? îl întrebă Volka, mai mult ca să curme vorba.

— Şi acum, dacă doreşti! declară bătrânul.

— Atunci, să pornim! spuse Volka, dar îşi aduse aminte de ceva şi îngăimă: Numai că... nu ştiu cum să fac cu părinţii... Au să se sperie dacă plec fără a-i anunţa! Iar dacă le spun, n-or să mă lase!

— N-ai de ce să fii îngrijorat! Am să fac în aşa fel încât să nu-şi aducă niciodată aminte de tine, cât timp vei lipsi – îl asigură bătrânul.

— Nu-i cunoşti pe părinţii mei!

— Iar tu nu-l cunoşti pe Hassan Abdurrahman ibn Hottab!

Un colţ al covorului era cam prăpădit. Se vede că se ocupaseră puţin moliile de el. Încolo, însă, se păstrase

destul de bine, iar ciucurii de la margine păreau aproape noi. Lui Volka i se păru că-l mai văzuse undeva, dar nu-şi aduse aminte unde anume. Poate în casa lui Jenea, poate în cancelaria profesorilor…

Decolară din parc, unde nu era nimeni. Hottabîci îl luă pe Volka de mină şi-l aşeză lângă el, în mijlocul covorului; îşi smulse apoi trei fire din barbă, suflă asupra lor şi şopti ceva, cu un aer foarte preocupat, ridicând ochii spre cer. Covorul prinse a tremura, cele patru colţuri ale sale, cu ciucuri cu tot, se ridicară unul după altul, marginile covorului se îndoiră în sus, dar mijlocul rămase lipit de iarbă, apăsat de greutatea celor doi pasageri. După ce mai tremură cât mai tremură… covorul rămase nemişcat.

Bătrânul, ruşinat, nu-şi mai găsea liniştea.

— Iartă-mă, blându-le Volka! S-a iscat o încurcătură, dar o descurc eu numaidecât.

O clipă, Hottabîci rămase pe gânduri, făcând nişte socoteli complicate pe degete şi, în cele din urmă, ajunse probabil la rezultatul dorit, pentru că obrazul i se lumină dintr-odată, îşi mai smulse din barbă şase fire, rupse unul în două, aruncă una din jumătăţi, fiindu-i de prisos şi, ca şi prima oară, suflă asupra celor rămase, rostind, cu ochii spre cer, cuvintele de vrajă. Şi, deodată, covorul se-ndreptă, se întinse şi se întări ca piatra, după care se smuci cu repeziciune în sus, ducând cu el un Hottabîci zâmbitor şi un Volka ameţit şi de încântare, şi de înălţimea la care zburau.

Covorul se ridică mai sus de cununile celor mai înalţi copaci, mai sus de cele mai înalte case, mai sus de cele mai înalte coşuri de uzină şi pluti deasupra oraşului sclipitor de lumini pâlpâitoare. Auzeau de jos glasuri omeneşti, sunet de claxoane, cântecele vâslaşilor de pe râu şi sunete răzleţe de fanfară. Întunericul înserării învăluise întreaga capitală, dar de acolo, de sus, mai puteai zări

discul purpuriu al soarelui care se lăsa alene după zare.

— Aş fi curios să ştiu – spuse Volka, gânditor – aş fi curios să ştiu la ce înălţime zburăm acum?

— La vreo şase-şapte sute de coţi – răspunse Hottabîci, făcând iar tot felul de socoteli pe degete.

Între timp, covorul îşi stabilise direcţia şi continua să ia înălţime. Hottabîci, maiestuos, se aşează cu picioarele strânse sub el, ţinându-şi cu o mână pălăria. Volka, mişcându-se cu băgare de seamă, încercă să-şi adune şi el picioarele ca Hottabîci, dar nu se simţi bine şi se lăsă păgubaş. Închizând ochii, ca să scape de ameţeala care-l cuprindea, se trase spre marginea covorului şi-şi lăsă picioarele să atârne în gol. Aşa era mult mai comod, dar trăgea din cale-afară şi cum vântul îi ducea într-o parte, picioarele lui formau un unghi ascuţit cu restul corpului. Convingându-se că nici aşa nu e bine, îşi întinse picioarele în lungul covorului.

Intraseră în nori şi, din pricina ceţei reci şi pătrunzătoare, Volka abia dacă-l mai zărea pe moş Hottabîci, deşi bătrânul era chiar lângă el. Covorul, cu ciucurii lui cu tot, hainele lui Volka şi tot ce avea prin buzunare se umeziseră.

— Am o propunere – rosti Volka, clănţănind din dinţi.

— M-m-m? făcu Hottabîci întrebător.

— Să mai luăm înălţime şi să ieşim din ceaţă!

— Cu toată dragostea şi plăcerea, iubitul meu Volka! Cât de surprinzătoare îţi este maturitatea gândirii!

Pocnind din ciucurii îmbibaţi de umezeală, covorul urcă, greoi, şi, curând, deasupra capului lor se deschise cerul senin, albastru închis, presărat cu stele rare, iar dedesubt, marea alburie a valurilor boltite şi îngheţate a norilor.

Nu-i mai chinuia umezeala. În schimb, începuseră să dârdâie de frig.

— B-b-bine a-i fi să av-v-vem acum h-haine mai

groase! spuse visător Volka, clănţănind mărunt din dinţi.

— P-p-poftim, o, fericitul meu Vo-Volka ibn Aleoşa! răspunse Hottabîci, şi-l acoperi cu un halat vătuit, venit nu se ştie de unde.

Băiatul adormi, în plutirea mută a covorului zburător, deasupra munţilor şi văilor, a lanurilor şi fi neţelor, a râurilor şi pâraielor, a colhozurilor şi oraşelor, tot mai departe, tot mai departe, spre sud-est, apropiindu-se din ce în ce mai mult de misteriosul Benham, unde zăcea în robie tânărul sclav Jenea Bogorad.

Volka dormi vreo două ceasuri. Era încă noapte. neagră. îl trezise frigul şi un clinchet dulce şi melodios ce-i amintea de sunetul cristalelor de la lustra bunicii. Erau ţurţurii de gheaţă de pe ciucurii covorului şi din barba lui Hottabîci... Tot covorul se acoperise cu o coajă alunecoasă de gheaţă, îngreuindu-le zborul, şi mai ales încetinindu-l. În afară de asta, pasagerii miraculosului mijloc de locomoţie erau îngroziţi la ghidul că s-ar putea prăbuşi în abis la cel mai mic viraj, mai ales că treceau prin nenumărate goluri de aer. Covorul cădea! Cădea de la o înălţime înspăimântătoare, legănându-se şi învârtindu-se fără nicio noimă, cu Volka şi Hottabîci agăţaţi de ciucurii lui, chinuiţi de ruliu şi tangaj, de rău de altitudine, de frig şi – de ce ne-am codi s-o spunem – de cea mai banală frică!

Mult timp bătrânul se ţinu tare, dar după o cădere într-un gol de aer mai mare, îşi cam pierdu curajul şi începu, sfios:

— O, feciorule frumos asemenea craiului nou, una e să-l azvârli pe prietenul tău în fundul Benhainului – pentru asta mi-a trebuit exact atât timp cât să numeri pân’ la zece – şi cu totul alta e să zbori cu covorul zburător. Vezi bine de cât timp suntem în călătorie, şi află că n-am străbătut decât a zecea parte din drum. N-ar fi mai bine să ne întoarcem înapoi, ca nu cumva să ne prefacem în stane de gheaţă?

— ...Şi să ne părăsim tovarăşul în nenorocire? Hottabîci, nu te mai recunosc!

Şi spunând acestea, Volka se înfofoli în halat şi adormi din nou. Peste câtva timp îl trezi Hottabîci, vânat de frig, dar cu un aer foarte mulţumit.

— Nu-i chip să ai linişte aici! bombăni Volka, şi se acoperi cu halatul peste cap.

Dar bătrânul i-l dădu la o parte.

— Vreau să-ţi dau o veste bună, o, Volka! Nu mai e nevoie să zburăm până-n Eenham! Poţi să mă feliciţi! Sunt din nou stăpân pe vrăjile mele! Noaptea asta de nesomn şi gerul m-au ajutat să-mi aduc aminte de toate tainele artei mele! Porunceşte să ne înapoiem acasă, o, tânărul meu stăpân!

— Dar Jenea?

— N-ai nicio grijă! Va sosi la Moscova odată cu noi, dacă nu chiar ceva mai repede!

— Atunci n-am nimic împotrivă! spuse Volka, şi se culcă din nou să mai tragă un pui de somn.

Şi iată-i până la urmă pe îngheţaţii, dar fericiţii pasageri ai covorului zburător aterizând în acelaşi loc de unde decolaseră în ajun pentru zborul lor fără escală.

— Volka! auziră ei deodată un glas tânăr, care venea de sub un măr bătrân.

— Jenka! E Jenka!... Hottabîci, e Jenka! strigă Volka, repezindu-se valvârtej la prietenul său. Tu eşti, Jenka?

— Eu! Se înţelege că eu!

— De unde vii? Din Benham?

— De unde vrei să vin? Se-nţelege că din Benham!

— Vai, Jenecika, dar cum ai ajuns acolo?

— Foarte simplu. Eram la cinema când, dintr-odată, înţelegi, vj-j-j! A început să şuiere, să fluiere şi eu m-am trezit în Benham... Mai ţii minte unde e oraşul Sokka?

Volka, jignit, nu-i răspunse.

— Aşadar, m-am trezit în Sokka. Şi ce să vezi? Eram

închis într-o magazie mare, făcută din nişte prăjini. Era întuneric şi cald ca-ntr-un cuptor. Tocmai mă întrebam cp s-a întâmplat cu mine, când am auzit nişte paşi, uşa s-a deschis, au intrat nişte oameni cu turbane pe cap, care mă apucară de mâini şi mă traseră în curte. Eu m-am împotrivit din răsputeri, dar m-au bătut cu băţul pe spinare şi m-au târât, m-au tot târât înainte, după ei, până m-au scos afară. Acolo mă aştepta un cumpărător. Înţelegi tu, un cumpărător! Venise să mă cumpere ca pe un sclav! La ei, oamenii se vând şi se cumpără, pricepi tu? Dar eu nici nu m-am clintit. Le-am spus: „Ce doriţi? De ce mă ţineţi de mâini? Şi cu ce drept mă bateţi? Sunt cetăţean sovietic –, om liber!” Atunci unul din ei mi-a spus: „Aici nu mai eşti în Uniunea Sovietică, prostule, şi nu mai eşti om liber, ci sclavul meu! Iar eu o să te vând numaidecât acestui venerabil domn, căruia o să-i munceşti pe plantaţia de cafea”. Atunci eu i-am spus: „Om mai vedea noi! mai bine mort decât sclav! Aflaţi că voi depune o reclamaţie împotriva voastră”. Dar ei stăteau şi râdeau. „Încearcă! Şi cui vrei să te plângi? Poate acestui stâlp de telegraf? Sau guvernatorului nostru? încearcă, dacă vrei să poruncească să ţi se dea vreo şaptezeci şi cinci de lovituri de bambus la tălpi”. Tocmai atunci trecea pe acolo un ofiţer cu cască colonială pe cap. I-am strigat: „Atenţie, aici se face comerţ cu oameni! Vor să mă vândă ca sclav!” Dar ofiţerul trecu înainte, ca şi cum n-ar fi auzit nimic. Nici n-a clipit măcar! Când am văzut cum stau lucrurile – adică prost – mi-am făcut socoteala să scap, până nu era prea târziu; m-am smuls deci din mâinile lui şi tuleo! Dau de o ulicioară, ei după mine! Ies în alta, de acolo în a treia, ei după mine! Eu alergam iar ei strigau: „Prindeţi-l, prindeţi-l, e un sclav fugit de la stăpân!” Tocmai atunci trecu pe acolo o căruţă trasă de bivoli şi minată de un cetăţean slab ca moartea şi aproape gol. îi smulg din mâini băţul de bambus şi mă reped la urmăritorii mei! Când, deodată, minune! Nu mai

sunt în Benham, ci aici, sub pomul ăsta!... Dar ce-i mai interesant e că n-am tremurat de loc de frică şi că am început să mă lupt cu ei chiar din prima clipă! Da, asta e cel mai important lucru!... Dar şi mai important e altceva, Volka... Ah, să fi văzut ce slabi sunt pe acolo muncitorii şi ţăranii!... Şi cât de mulţi cerşetori! Străzile sunt pline de ei şi sunt goi, goi puşcă! Şi slabi ca scheletul din cabinetul nostru de biologie de la şcoală, numai că au altă culoare... sunt ca ciocolata... Mi-era atât de ciudă că nici nu-mi venea să mă uit la ei! De ce nu se luptă? Ştii, dacă aş fi rămas sclav acolo, aş fi organizat neapărat o răscoală! Pe cuvântul meu de pionier... Una ca a lui Spartacus! Ce zici, ai?...

— Se-nţelege! O dată ce acolo mai există orânduirea capitalistă, trebuie să lupţi!

— Ştii, dar eu tot fugeam, fugeam... Cât pe ce să mă prindă. Când deodată – pac! Mă uit, sunt aici, sub pom! Pe urmă aţi apărut voi, tu şi moşul ăsta... Dar, ia spune-mi, el cine-i? Parcă l-am mai văzut undeva...

— Spune drept, nu-i aşa că voiai să râzi de mine cu ceilalţi băieţi din pricina examenului de geografie?

— De ce mă-ntrebi?

— De-aia, că dumnealui nu-i place...

— Ce nu-i place?

— Ce? Să se discute ce nu trebuie pe seama mea!

— Pf-f-i!...

— Ai mai făcut o dată „p-f-f-i!” şi te-ai trezit în Benham. Pentru el nu e nicio greutate!

— Află că el, Volka ibn Ăleoşa, are de o mie de ori dreptate! şopti modest Hottabîci, care între timp se apropiase de mărul sub care se aflau. Nimic nu e prea greu pentru mine, nimic prea complicat, când e vorba să fac un serviciu tânărului meu prieten.

— Cine este bătrânul ăsta? întrebă încă o dată Jenea, în şoaptă.

— A, uitasem că nu v-am prezentat! spuse Volka pe un ton oficial şi-l prezentă lui Hottabîci pe prietenul său pierdut şi regăsit.

— Îmi pare bine – îngânară într-un glas şi Hottabîci, şi fosta lui victimă.

Iar bătrânul, după ce stătu puţin pe gânduri, molfăind din buze, adăugă:

— Fericirea-mi de a te fi cunoscut nu are hotărî Prietenii tânărului meu stăpân sunt cei mai buni prieteni ai mei.

— Stăpân? repetă Jenea, mirat.

— Stăpân şi salvator!

— Salvator? pufni în râs Jenea, care nu se mai putuse stăpâni.

— Degeaba râzi – îl mustră sever Volka, privându-l în ochi. Nu-i nimic de râs!

Şi îi povesti pe scurt tot ce se-ntâmplase.

XIV. CINE E CEL MAI BOGAT?

— Hai să ne plimbăm, o, cleştar al sufletului meu i spuse Hottabîci a doua zi de dimineaţă.

— Cu o singură condiţie – declară Volka, hotărât. Să nu te smuceşti ca un cal trăit la ţară la vederea fiecărui autobuz! Deşi cred că am jignit caii degeaba. De mult nu se mai tem de maşini!

Aşa că şi tu, Hottabîci, ar trebui să te obişnuieşti cu gândul că autobuzele nu sunt „djârdjişi”, ci nişte paşnice motoare sovietice cu ardere internă!

— Aud şi mă voi supune, o, Volka ibn Aleoşa! răspunse bătrânul plecat.

În cazul acesta, repetă după mine: n-o să mă sperii…

— N-o să mă sperii… – rosti Hottabîci plin de bunăvoinţă.

— …de autobuze, troleibuze, tramvaie, autocamioane, aeroplane…

— …de autobuze, troleibuze, tramvaie,

autocamioane, aeroplane…

— …turisme, proiectoare, excavatoare, maşini de scris…

— …turisme, proiectoare, excavatoare, maşini de scris…

— …patefoane, aspiratoare şi difuzoare…

— …patefoane, aspiratoare şi difuzoare…

— …comutatoare electrice, primuse, dirijabile, ventilatoare şi jucării gen „hopa-Mitică”…

— …comutatoare electrice, primuse, dirijabile, ventilatoare şi jucării gen „hopa-Mitică”…

— Gata! Cred că n-am uitat nimic – spuse Volka.

— Gata! Cred că n-am uitat nimic – repetă Hottabîci, fără să vrea.

Izbucniră amândoi în râs.

Ca să se mai oţelească nervii bătrânului, străbătură de vreo douăzeci de ori cele mai animate străzi, merseră cale de câteva staţii cu tramvaiul şi, în fine, se urcară, obosiţi dar mulţumiţi, în autobuz.

Mergeau acum, tolăniţi cu plăcere pe pernele de piele ale fotoliilor autobuzului, Volka adâncit în lectura ziarului „Pionerskaia Pravda”, iar bătrânul furat de gânduri şi privind din când în când, binevoitor, la tânărul său tovarăş de drum. Deodată, faţa lui Hottabîci se lumină de un surâs larg: făcuse probabil un plan grozav!

Autobuzul îi lăsă foarte aproape de casă şi în curând se aflau amândoi în odaia lui Volka.

— Ştii ceva, o, cel mai virtuos dintre toţi elevii şcolii medii nr. 245? începu Hottabîci, cum se închise uşa în urma lor. După mine unul, ar trebui să fii mai rece şi mai reţinut faţă de tinerii locuitori ai curţii tale! Crede-mă, mi se rupe inima de câte ori îi aud că ei te-ntâmpină cu strigăte de: „Ei, Volka!”, „Bună, Volka!” şi altele asemănătoare, vădit mai prejos de persoana ta! Iartă-mi asprimea, o, cel mai binecuvântat dintre feciori, dar prea

le-ai lăsat frâu liber! Oare sunt ei de o seamă cu tine, cel mai bogat dintre bogaţi, ca să nu mai vorbim de nenumăratele tale virtuţi!

— Asta-i bună! se miră Volka. Sunt chiar de-o seamă cu mine! Ba mai mult, unul dintre ei e în clasa a opta… Cât priveşte bogăţia, noi suntem toţi deopotrivă de bogaţi…

— Nu, aici ai greşit, o preţios balsam al sufletului meu! strigă Hottabîci triumfător şi-l duse pe Volka la fereastră.

Când colo, ce să vezi!

În partea stângă a imensei curţi, unde în urmă cu câteva minute se afla încă un teren de voleibal, o grămadă cât toate zilele de nisip galben ca aurul – distracţia celor mai mici locuitori ai curţii – „paşii gigantici”, leagănul pentru amatorii de senzaţii tari, precum şi bara fixă şi inelele destinate celor pasionaţi de atletism, iar pentru toţi chiriaşii curţii trei minunate straturi cu flori, două rotunde şi unul lung, împestriţate cu flori în fel de fel de culori, se înălţau acum, monumentale, trei palate strălucitoare, de marmură, în stil vechi oriental. O splendidă colonadă împodobea fiecare din faţade, pe acoperişurile plate se vedea bogata verdeaţă a grădinilor umbroase, iar pe straturile aleii care ducea spre ele, scânteiau, roşu-aprins, galbene şi albastre, flori nemaivăzute, în timp ce şuviţele de apă ale havuzurilor bogat împodobite scânteiau în bătaia soarelui ca o revărsare de nestemate.

La intrarea fiecăruia din aceste palate stăteau de pază câte doi uriaşi, cu iatagane mari în mina. Cum îl zăriră pe Volka, uriaşii căzură cu faţa la pământ, urându-i cu voce tunătoare bun venit şi lăsând să le scape din guri năprasnice limbi de foc. Volka se cutremură fără să vrea.

— Tânărul meu stăpân nu trebuie să se teamă de aceste fiinţe – îl linişti pe dată Hottabîci. Sunt doar nişte paşnici ifriţi, puşi de mine la intrare, pentru a-ţi mări faima!

Uriaşii se lipiră iar cu faţa de pământ şi, vărsând din nou flăcări pe gură, mugiră supuşi:

— Porunceşte nouă, o, puternice stăpân!

— Vă rog să vă ridicaţi! Vă rog ridicaţi-vă numaidecât în picioare! mormăi Volka, foarte stânjenit. Ce-o mai fi şi asta? auzi, să cazi în genunchi în faţa cuiva! Păi, asta-i feudalism curat! Sculaţi-vă odată şi să nu vă mai prind că faceţi aşa ceva! Ce-i servilismul ăsta? Ruşine!... Pe cuvântul meu de pionier că e ruşine!

Ifriţii se priviră unul pe altul nedumeriţi, se sculară în picioare şi, fără o vorbă, îşi reluară vechea lor poziţie, prezentând arma.

— Ştii ceva, Hottabîci? Hai să mergem! spuse Volka, care se simţea încă stânjenit. Hai să-ţi vizităm palatele!

Şi, sărind câte două trepte odată, Volka intră în primul palat.

— Nu sunt ale mele, ci ale tale! îl contrazise bătrânul, urmându-l respectuos.

Dar Volka se făcu a nu-i auzi vorbele.

Primul palat era zidit numai şi numai din preţioasă marmură trandafirie. Avea opt portaluri grele, toate sculptate în lemn de santal, împodobite cu ţinte de argint şi presărate cu stele de argint şi rubine.

Al doilea era dintr-o marmură albăstruie. Avea zece portaluri din cel mai scump lemn – adică de abanos – toate împodobite cu ţinte de aur şi încrustaţii de diamante, safire şi smaralde.

În mijlocul acestui palat scânteia apa unui bazin uriaş în care se zbenguiau peşti de aur, fiecare mare cât un nisetru.

— Ca să ţină loc micului tău acvariu! îi explică timid Hottabîci. Eu unul am credinţa că numai un astfel de bazin este demn de tine!

„Da, îşi spuse Volka. Numai că încearcă să prinzi un

peştişor ca ăsta! îţi rupe mâinile!”

— Şi acum – zise Hottabîci mai departe – fă-mi onoarea şi priveşte cu bunăvoinţă şi cel de-al treilea palat.

Intrară deci în cel de-al treilea palat, care strălucea de atâtea splendori, încât, Volka rămase locului şi şuieră de admiraţie.

— Leit metroul nostru! Parc-ar fi „Gara Kiev”!

— Stai, că n-ai văzut încă nimic! făcu grăbit Hottabîci.

Şi îl duse iar în stradă. Uriaşii prezentară din nou iataganele, dar Hottabîci, fără să se sinchisească de ei, îi arătă câte o tăblie de aur şlefuit, care împodobea intrările palatelor. Pe fiecare erau săpate unul şi acelaşi lucru, şi pe Volka îl trecură toate năduşelile când le citi. Iată ce scria:

„Aceste palate aparţin celui mai nobil şi celui mai glorios dintre toţi fiii acestui popor, celui mai mândru dintre mândri, celui mai înţelept dintre înţelepţi, celui plin de zeci de mii de calităţi şi de perfecţiuni, cunoscător neîntrecut în ale geografiei şi în alte ştiinţe, celui mai iscusit dintre scufundători, celui dintâi dintre toţi înotătorii şi voleibaliştii, neînvinsului campion de biliard de cameră şi de ping-pong, măreţului, junelui pionier Volka ibn Aleoşa, slăvit fie în vecii vecilor numele lui şi al fericiţilor lui părinţi”.

— Cu voia ta – spuse Hottabîci, care se umflase în pene ca un curcan, de fericire şi mândrie – cu voia ta, aş fi dorit ca după ce te vei fi instalat cu părinţii tăi în aceste palate, să-mi păstrezi şi mie un colţişor, pentru ca să nu fiu despărţit de tine şi pentru ca să-mi pot dovedi oricând adânca-mi stimă şi neţărmuritul devotament!

— Uită-tecee – îi răspunse Voika, după o clipă de tăcere. În primul rând, în inscripţiile astea nu văd unde este autocritica. Dar asta nu are prea mare importanţă. Şi nu are importanţă, fiindcă oricum vor trebui înlocuite cu altele!

— Te înţeleg şi nu mă pot opri să-mi fac o vină că nu m-am gândit şi la asta! rosti bătrânul, încurcat. Bineînţeles, inscripţiile trebuiau bătute din nestemate. E dreptul tău deplin!

— Nu m-ai înţeles, Hottabîci! Aş fi vrut ca pe tăblii să stea scris că aceste palate sunt proprietatea Rono ului. Pentru că, ştii, aici, la noi în ţară, toate palatele, dacă nu sunt ale Rono-ului, sunt sanatorii!

— Ale cărui Rono? se miră bătrânul.

Voika îl înţelese greşit, şi îi răspunse în naivitatea lui:

— N-are a face ale căruia anume, cu toate că ar fi mai bine să fie ale raionului Sovetski. Pentru că eu aici m-am născut, am crescut, am învăţat să scriu şi să citesc…

— Nu ştiu cine e Rono! spuse Hottabîci cu amărăciune – şi sunt gata să admit că este o persoană foarte respectabilă. Dar oare Rono m-a scăpat din vasul în care am stat întemniţat două mii de ani? Nu, nu Rono, ci tu, o, cel mai frumos dintre feciori. Aceste palate vor fi ale tale! Ale tale sau ale nimănui!

— Dar înţelege odată…[2]

— Nu vreau să întelg nimic! Ale tale sau ale nimănui!

Volka nu-l văzuse încă niciodată atât de înfuriat. Obrazul i se învineţise, din ochi arunca fulgere şi era limpede că bătrânul abia se mai stăpânea să nu tabere asupra lui.

— Va să zică nu vrei, cleştar al sufletului meu?

— Sigur că nu! Ce să fac cu palatele astea? Ce sunt eu? Club, instituţie, grădiniţă de copii?

— E-eh! exclamă Hottabîci, dând mâhnit din mâini. Să încercăm atunci altceva!…

Şi palatele se topiră aşa cum apăruseră: contururile lor prinseră a se legăna şi a se destrăma în aer ca ceaţa bătută de vânt, iar uriaşii paznici, în vuiet jalnic şi fioros, se înălţară în văzduh şi pieriră…

---

2 Secţia raională a Ministerului Culturii, (n.t.)

XV. TRECE CORABIA DEŞERTULUI

În schimb, toată curtea se umpluse de elefanţi, de măgari şi de cămile, cu samarele încărcate din greu, în timp ce pe poarta larg deschisă, continuau să sosească mereu alte caravane. Vocile cornacilor negri, în burnuzuri albe, se amestecau cu strigătele ca de trâmbiţa ale elefanţilor, cu ţipetele ascuţite ale cămilelor şi zbierătul măgarilor, cu tropotul a sute de copite şi cu melodioasa muzică a clopoţeilor şi a zurgălăilor.

Un om, scund, cu faţa arsă de soare, într-o haină de mătase grea, coborî de pe un elefant, veni în mijlocul curţii, lovi de trei ori în pavaj cu un beţişor de fildeş şi deodată ţâşni cu putere o coloană de apă. Toţi cornacii, cu căldări de piele în mină, se aşezară în rând, care de care mai îngrijorat. Apoi curtea se umplu de sforăitul, smârcâitul şi plescăitul animalelor însetate, care se adăpau cu nesaţ din apa răcoritoare.

— Tot ce vezi aici este al tău, o, Volka! exclamă Hottabîci, căutând să biruie larma de afară. Te rog, primeşte cu bunăvoinţă modestul meu dar!

— Cum aşa, totul? întrebă Volka, zăpăcit de zgomot.

— Totul! Şi elefanţii, şi cămilele, şi măgarii, cu tot aurul şi nestematele cu care sunt încărcaţi, cu toţi oamenii care-i însoţesc. Totul este al tău!

Situaţia lui Volka devenea din ce în ce mai delicată. Cu câteva clipe în urmă fusese cât pe ce să devină proprietarul a trei palate ca din basme, de care nu avea nevoie, iar acum se pomenea dintr-odată stăpânul unei cantităţi imense de giuvaiere şi de vite şi – culmea! – proprietar de sclavi!

Primul lui gând fu să se roage de Hottabîci să-şi ia înapoi darurile, pe cât de preţioase pe atât de inutile, până ce nu a băgat nimeni de seamă ce se întâmplă. Numai că ţinea încă minte istoria cu palatele. Dacă ar fi fost mai isteţ, poate ar fi izbutit până la urmă să facă în aşa fel ca

ele să fi rămas proprietatea şi podoaba oraşului.

Într-un cuvânt, trebuia să câştige timp. Voia să chibzuiască, să-şi facă un plan de acţiune.

— Ştii ceva, Hottabîci! începu el, căutând să pară cât mai natural. Ce-ar fi să facem o plimbare cu cămila până ce oamenii termină cu caravana?

— Cu bucurie şi cu plăcere! răspunse bătrânul, încrezător.

Nu trecură nici două minute şi mândră „corabie a deşertului" păşi pe stradă, legănându-şi maiestuos cele două cocoaşe şi privind sfidător în jur. Ducea în spinare un Volka emoţionat şi un Hottabîci care se simţea ca la el acasă şi-şi făcea alene vânt cu pălăria.

— Cămila! Cămila! strigară bucuroşi copiii, alergând în stradă în număr atât de mare, încât ai fi zis că li se părea cum nu se poate mai firesc ca la o anumită oră să aştepte apariţia cămilelor!

Înconjurară calmul animal care, alături de ei, părea un troleibuz cu imperială pus alături de un cărucior cu îngheţată. Unul dintre copii sărea într-un picior şi urla cât îl ţinea gura:

Uite oameni pe cămilă!...

Uite oameni pe cămilă!...

Cămila se apropie de intersecţie tocmai în clipa în care stopul trecu pe roşu. Neobişnuită cu regulile circulaţiei, depăşi liniştită linia albă de pe caldărâm, deşi înaintea ei stătea scris cu litere de o şchioapă „STOP!" în zadar încercă Volka s-o facă să stea de cealaltă parte a liniei albe, căci, nestingherită, „corabia deşertului" îşi văzu de drum, mişcându-şi alene picioarele drept spre miliţianul care îşi şi scosese din geantă bonierul cu amenzi.

Deodată şuieră o sirenă, frânele scrâşniră şi drept sub botul cămilei, care sforăia nepăsătoare, se opri o maşină albastră; din ea sări un şofer înjurând zdravăn cămila şi pe cei doi călăreţi. Într-adevăr, o clipă să mai fi

trecut, şi s-ar fi întâmplat o nenorocire.

— Trageţi mai aproape de trotuar – spuse miliţianul politicos, ducând mâna la cozoroc.

Cu chiu cu vai, Volka izbuti să-şi convingă cămila că trebuie să se supună acestui ordin fatal.

Se adunase lumea ca la urs, şi fiecare dintre cei de faţă avea ceva de spus:

— N-am mai pomenit să umble cineva prin Moscova pe cămilă!

— Şi când te gândeşti, era cât pe ce să se întâmple o nenorocire!

— Adică ce vrei dumneata să spui? Că n-are copilul voie să se plimbe pe cămilă?

— Nu-i e nimănui îngăduit să-ncalee regulile circulaţiei!

— De ce n-ai încercat dumneata să opreşti animalul ăsta atât de falnic? Crezi că e o maşină, cetăţene?

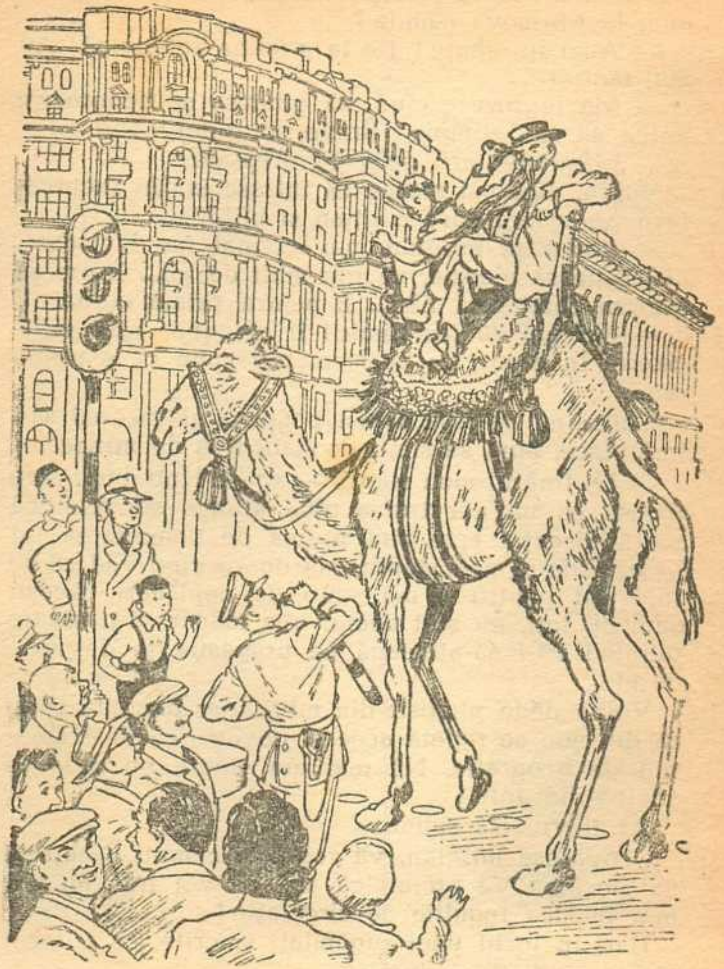

— Un lucru nu pricep: de unde se pot procura aici, la Moscova cămile?

— Auzi întrebare! De la grădina zoologică! Au mai multe.

— Mă îngrozesc când mă gândesc ce nenorocire putea să se întâmple! Bravo şoferului!

— Miliţianul are perfectă dreptate!

Volka, dându-şi seama că intrase iar în încurcătură, se aplecă spre miliţian şi bâlbâi:

— Tovarăşe miliţian, n-o să mai fac niciodată. Lăsaţi-ne să plecăm, vă rog mult de tot... E ora să hrănim cămilele... Zău... E pentru prima oară...

— Nu pot să fac nimic! îi răspunse rece miliţianul. În cazuri ca acestea, toţi spun că e prima oară!

Volka nu se lăsă totuşi păgubaş şi încercă să-l înduplece, când se simţi deodată tras de mânecă.

— O, tânărul meu stăpân – spuse Hottabîci, care tăcuse cu un aer trufaş până atunci, socotind că toată discuţia este mai prejos de demnitatea lui – o, tânărul meu stăpân, mă doare când văd că te înjoseşti pentru a mă scuti de neplăceri. Aceşti oameni, toţi, nu sunt demni nici măcar să-ţi sărute tălpile! Fă-i să-nţeleagă ce prăpastie te desparte de ei!

Volka dădu plictisit din mină, dar deodată simţi că din nou se repetă aceeaşi poveste ca la examenul de geografie. Nu mai era stăpân pe ceea ce scotea din gură!

Ar fi vrut să spună:

„Tovarăşe miliţian, vă rog foarte mult, lăsaţi-ne să plecăm! Vă promit că atât cât voi trăi, nu voi mai încălca regulile de circulaţie!

Dar, în locul unei rugăminţi smerite, se pomeni ţipând cât îl ţinea gura:

— Cum îndrăzneşti să mă opreşti? În genunchi! Imediat în genunchi înaintea mea, sau ţi se va întâmpla ceva înspăimântător!...

La care Hottabîci rânji cu un aer satisfăcut, prefirându-şi barba cu degetele, în timp ce miliţianul şi mulţimea care se strânsese păreau mai mult zăpăciţi decât indignaţi de atâta obrăznicie.

— Sunt cel mai destoinic dintre tinerii oraşului! continuă să urle Volka, chinuit de neputinţa lui. Nu sunteţi demni nici să-mi sărutaţi tălpile picioarelor! Sunt frumos! Sunt înţelept…

— Bi-i-ne! făcu miliţianul încruntat – o să vedem noi la secţie cât eşti de înţelept!

„Vai de mine, ce de prostii înşir 1 îşi spuse, chinuit, Volka. Asta-i huliganism 1” Dar din gura lui curgeau cuvinte de cumplită ameninţare:

— Vai ţie, care ai îndrăznit să-mi tulburi voioşia! Opreşte-ţi vorbele necugetate şi obraznice până mai este încă timp!

În momentul acesta, ceva îi atrase lui Hottabîci atenţia în altă parte şi încetă să-i mai sufle lui Volka tot felul de neghiobii pline de îngâmfare. Iar băiatul, recăpătându-şi pentru scurt timp libertatea de voinţă, începu să mormăie rugător, aplecându-se cât mai jos de pe cămilă şi cătând în ochii celor din jur:

— Tovarăşi! Cetăţeni! Dragii mei 1 Nu mă asculţi… Parcă eu vorbesc? El, bătrânul ăsta mă face să spun ceea ce am spus…

Dar Hottabîci puse din nou stăpânire pe el şi Volka adăugă, fără să fi avut timp să-şi tragă măcar răsuflarea:

— Tremuraţi şi nu mă mai scoateţi din fire, căci sunt cumplit la mânie! Da, da, cumplit!

Îşi dădea seama că vorbele lui nu sperie pe nimeni şi că cel mult stârnesc indignarea, dacă nu chiar ilaritatea, dar nu putea să facă altfel. Până la urmă însă, şi indignarea şi nedumerirea celor ce-l ascultau se prefăcură în îngrijorare. Era de la sine înţeles că, în stare normală, niciun copil sovietic nu ar fi îndrugat atâtea prostii şi

obrăznicii câte îndruga băiatul ăsta!

Şi deodată, o femeie strigă:

— Cetăţeni! Băiatul e bolnav!… Arde Iese fum din el!

— Ce-nseamnă vorbele astea nedemne? răcni Volka, şi, îngrozit, văzu că odată cu cuvintele ieşeau din gura lui rotocale mari de fum negru…

Cineva scoase un ţipăt de groază, altcineva alergă la farmacie să telefoneze „Salvării”… Volka profitând de zăpăceală, îi şopti lui Hottabîci:

— Hassan Abdurrahman ibn Hottab! îţi poruncesc să transporţi imediat această cămilă, împreună cu noi, cât mai departe de acest loc. Cel mai nimerit ar fi undeva afară din oraş… Dacă nu, va fi rău de noi! Mă auzi?… Imediat!…

— Te aud şi mă supun – îi răspunse tot în şoaptă bătrânul.

Şi, în aceeaşi clipă, cămila cu cei doi călăreţi se ridică în văzduh, unde pieri lăsând mulţimea cu gura căscată.

Peste un minut, animalul coborî lin la marginea oraşului, unde a şi fost părăsit pentru totdeauna de călăreţii săi şi unde, fără îndoială, mai paşte şi azi.

Dacă vă iese cumva în cale, o s-o recunoaşteţi foarte uşor: are căpăstrul bătut în briliante şi smaralde…

XVI. MISTERIOASĂ ÎNTÂMPLARE LA UNA DIN FILIALELE BĂNCII DE STAT

Când s-au întors în cele din urmă acasă, Volka, deşi avusese atâtea emoţii peste zi, era vesel. Ştia ce-o să facă cu toate bogăţiile căzute nitam-nisam pe capul său!

Întâi şi întâi îl întrebă pe Hottabîci dacă poate să-i facă nevăzuţi pentru ceilalţi pe toţi cornacii, cu elefanţii, cu cămilele, cu măgarii şi întreaga încărcătură.

— N-ai decât să porunceşti, şi totul va fi îndeplinit în aceeaşi clipă! îi răspunse Hottabîci, zelos.

— Prea bine! spuse Volka. Dacă aşa stau lucrurile, fă-

i deocamdată nevăzuţi! Iar noi mergem să ne culcăm. Mâine trebuie să ne sculăm cu noaptea în cap!

— Aud şi mă supun!

Şi cetăţenii care între timp se adunaseră în curte ca să admire zgomotoasa şi. neobişnuita caravană, văzură, deodată, curtea goală. Aşa că se duseră pe la casele lor, nedumeriţi ca niciodată în viaţă.

Volka îmbucă ceva în grabă, se dezbrăcă şi se întinse cu plăcere în pat, acoperindu-se numai cu cearşaful, din cauza zădufului. Iar Hottabîci, hotărât să respecte cu sfinţenie obiceiurile strămoşeşti ale djinnilor, se făcu invizibil şi se culcă pe pragul odăii lui Volka, ca să apere liniştea stăpânului său. Care stăpân tocmai se pregătea să înceapă cu el o convorbire dintre cele mai serioase, când se deschise uşa şi bunica, cum făcea de obicei, veni să-şi sărute nepotul înalte de culcare, dar se împiedică de un Hottabîci nevăzut şi căzu, bufnind, pe podele.

— Aici… aici, lângă prag e ceva – strigă ea speriată.

— Unde e acest „ceva”? o întrebă Aleksei Alekseevici, care alergase când auzise zgomotul. Şi-apoi, cum arată acest „ceva”?

— Nu arată în niciun fel, Aleoşenka! bâigui bătrânică.

— Cum aşa, mamă? Te-ai împiedicat de aer? râse tatăl lui Volka, mulţumit că bunica nu păţise nimic de la căzătură.

— Precum vezi, de aer! răspunse bătrâna şi râzând cam ruşinată de păţania sa, îi ură noapte bună lui Volka şi plecă împreună cu Aleksei Alekseevici. Iar Hottabîci, ştiind că paza bună trece primejdia rea, se mută cuminte sub patul băiatului, sigur că acolo n-o să se mai împiedice nimeni de el. Aşa era şi mai aproape de Vollca.

Câtva timp, amândoi eroii noştri tăcură. Volka nu ştia cum să înceapă delicata discuţie pe care trebuia s-o aibă cu bătrânul.

— Noapte bună! spuse într-un târziu Hottabîci,

binevoitor, de sub pat, şi Volka îşi dădu seama că sunase ceasul să înceapă.

— Hottabîci – zise el, aplecându-şi capul sub pat – trebuie să discutăm ceva amândoi!

— Nu cumva în privinţa darurilor mele de azi? întrebă Hottabîci şovăitor şi oftă din greu când auzi răspunsul.

— Vezi, dragă Hottabîci, aş fi vrut să ştiu ceva… Am oare dreptul să dispun de darurile tale după cum voi găsi eu de cuviinţă?

— Fără nicio discuţie, o, binecuvântatule!

— Şi orice aş face cu ele, tu n-ai să te superi, nu-i aşa?

— N-am să mă supăr, o, Volka! Cum m-aş putea oare încumeta să mă supăr pe omul care a făcut atât de mult pentru mine? 1

— Dacă nu ţi-e greu, te-aş ruga să juri, Hottabîci.

— Jur! rosti Hottabîci, cu voce surdă, de sub pat, convins că toate astea au şi ele rostul lor, că nu se fac adică aşa, de florile mărului.

— Prea bine, Hottabîci! se bucură Volka. Atunci să nu te superi dacă-ţi spun că mie, personal, cadourile tale nu-mi sunt de niciun folos. Asta nu înseamnă că nu-ţi sunt nespus de recunoscător pentru ele.

— Vai, vai, vai mie! gemu Hottabîci. Iar îmi respingi darurile… Şi doar nu ţi-am dat palate! Vezi, o, Volka, că nu-ţi mai dăruiesc palate? Mai bine spune-mi deschis că dispreţuieşti darurile celui mai devotat dintre supuşii tăi!

— Judecă şi tu, Hottabîci, că eşti bătrân cu minte! Ce-mi trebuie mie grămada asta de giuvaiere?

— Ca să fii cel mai bogat dintre bogaţi, iată pentru ce! răspunse Hottabîci cu arţag. Acum o să-mi spui poate că nu doreşti să fii cel mai bogat dintre bogaţii ţării tale, că mă pot aştepta şi la aşa ceva de la tine, o, tu, cel mai capricios şi cel mai neînţeles dintre toţi feciorii pe care i-

am întâlnit vreodată! Banul înseamnă puterea! Banul înseamnă gloria! Banul înseamnă prieteni cu duiumul! Iată ce-nsemnă banul.

— Prietenie pentru bani? Glorie pentru bani? Mă faci să râd, Hottabîci! Ce glorie mai e şi asta pe care o poţi dobândi pe bani şi nu prin muncă cinstită pentru binele patriei?

— Uiţi că banii îţi dau cea mai sigură şi cea mai statornică putere peste toţi oamenii, o, tinere care nu poţi trăi fără discuţii?

— Asta o fi poate adevărat undeva, pe la capitalişti, nu la noi!

— O să-mi spui acuma că în ţara voastră oamenii nu vor să devină bogaţi! Ha-ha-ha! râse Hottabîci, convins de ironia usturătoare a vorbelor sale.

— Nu, de ce să mint? îi răspunse Volka, răbdător. Şi la noi oamenii care aduc mai mult folos patriei câştiga mai mult decât alţii, mai puţin folositori! Bineînţeles, fiecare vrea să câştige mai mult. dar în mod cinstit!

— Fie şi aşa – spuse Hottabîci. Departe de mine gândul de a îndemna pe cel mai iubit prieten la câştiguri necinstite! Dacă n-ai nevoie de giuvaiere, preschimbă-le în bani, şi dă-i cu camătă! Recunoaşte că a da bani cu camătă celor care au nevoie de ei este o ocupaţie cum nu se poate mai onorabilă.

— Ai înnebunit de-a binelea i se revoltă Volka. Nu-ţi dai seama ce vorbeşti! Omul sovietic cămătar? Dar cine s-ar duce la el, chiar dacă ar fi să se prăsească şi la noi o astfel de lipitoare? Dacă oamenilor noştri le trebuie bani, se duc la casa de ajutor reciproc sau se împrumută de la tovarăşi. Dar nu de la cămătari, care sunt lipitori, paraziţi, exploatatori scârboşi! Iar la noi în ţară nu sunt exploatatori! Nu sunt şi nici nu vor mai fi! Ajunge! Destul ne-au supt sângele sub regimul capitalist!

— Atunci cumpără-ţi cât mai multe mărfuri şi

deschide-ţi prăvălii în toate colţurile oraşului! O să ajungi un negustor vestit, lăudat şi respectat de toţi! spuse cam abătut Hottabîci, căci nu voia cu niciun chip să se lase.

— Cum de nu înţelegi, Hottabîci, că orice negustor particular este tot un exploatator? La noi numai statul şi cooperaţia fac comerţ. Iar ca să câştigi bani vânzând marfa în magazinul tău…

— De! făcu Hottabîci, prefăcându-se de acord. Să presupunem că este aşa cum spui tu. Dar să produci diferite mărfuri, asta, cred eu, este o ocupaţie onorabilă, nu-i aşa?

— Fără doar şi poate! Vezi, acum încep; şi tu să-mi înţelegi ideea… – se bucură Volka.

— Sunt foarte bucuros! zâmbi acru Hottabîci. Pe cât ţin minte, mi-ai spus odată că mult stimotul tău tată, demn de toate laudele, este meşter şi lucrează într-o uzină. Este sau nu?

— Este!

— Şi e cel mai mare în uzina aceea, nu-i aşa?

— Nu-u! Tata este meşter, dar peste el mai sunt şeful atelierului, inginerul-şef, directorul…

— Atunci, uite ce e! Cu preţul bogăţiilor pe care ţi le-am dat, o să-i cumperi excelentului tău părinte uzina aceea în care lucrează şi multe alte uzine!

— Uzina şi aşa e a tatii…

— Dar abia acum ai spus, Volka ibn Aleoşa, că…

— Dacă vrei să ştii, a tatii e şi uzina în care lucrează, şi toate celelalte uzine, şi fabricile, şi minele, şi toate exploatările, şi căile ferate, şi pământul, şi apele, şi munţii, şi prăvăliile, şi şcolile, şi universităţile, cluburile, palatele, teatrele, parcurile şi cinematografele! Sunt şi ale mele, ale lui Jenea Bogorad, ale părinţilor lui şi…

Vrei să spui că tatăl tău are asociaţi?

— Exact! Asociaţi! Aproape două sute de milioane de asociaţi cu drepturi egale! Tot citiţi cită populaţie e în ţara

noastră!

— Aveţi o ţară ciudată, pe care mintea mea n-o înţelege – bombăni Hottabfci de sub pat.

După care nu se mai auzi nimic…

A doua zi, directorul filialei raionale a Băncii de Stat fu sculat cu noaptea-n cap de soneria telefonului. Era chemat de urgenţă la birou. Tulburat de apelul atât de matinal, directorul porni în grabă spre locul muncii: odată ajuns acolo, văzu în curtea casei în care era instalată filiala băncii, o mulţime de elefanţi, cămile şi măgari, încărcaţi cu baloturi grele.

— A venit un cetăţean care vrea să facă o depunere – îi explică funcţionarul de serviciu, zăpăcit de tot ce se întâmpla.

— O depunere? se mirădirectorul. Aşa, cu noaptea-n cap? Ce fel de depunere?

În loc de răspuns, funcţionarul de serviciu îi întinse tăcut o foaie, ruptă dintr-un caiet şi acoperită cu o scriere fermă de copil. Directorul o citi şi-l rugă pe funcţionarul de serviciu să-l ciupească de mină, ceea ce funcţionarul îndeplini cu atâta râvnă, încât directorul se strâmba de durere. Privi apoi din nou hârtia şi mormăi:

— De necrezut! Pur şi simplu de necrezut!

Cetăţeanul, care îşi exprimase dorinţa să rămână necunoscut, dăruia Băncii de Stat, pentru nevoile acesteia şi la dispoziţia ei, două sute patruzeci şi şase de saci cu aur, argint şi nestemate, în valoare totală de trei miliarde patru sute şaizeci şi şapte de milioane, o sută treizeci şi cinci mii şapte sute trei ruble şi optsprezece copeici.

lâr dacă Volka n-ar fi oprit trei galbeni de aur, ca să-şi îmbrace bunica două măsele cu ei, suma ar fi fost cu câteva zeci de ruble mai mare.

Minunea minunilor a avut însă loc în clipa imediat următoare: întâi animalele care aduseseră aceste bogăţii, apoi oamenii care minau aceste animale, iar după aceea

toate comorile purtate de ele începură să tremure, se făcură străvezii ca ceaţa dimineţii şi tot că ceaţa se topiră în văzduh. O matinală pală răcoroasă smulse din mina uluitului director foaia cu declaraţia, o purtă sus, tot mai sus, peste clădirea băncii, şi o duse într-o direcţie necunoscută. În acelaşi timp, aceeaşi foaie zbura pe fereastra deschisă, în odaia în care dormea Volka Kostîlkov, se lipea la loc în caietul de unde fusese ruptă şi redevenea albă şi curată, ca mai înainte.

Dar cu asta nu s-a terminat încă, pentru că, într-un mod absolut de neînţeles, nici funcţionarii Băncii de Stat, nici vecinii din curtea lui Volka, nici chiar Volka însuşi nu şi-au mai adus niciodată aminte de această păţanie. Ca şi cum cineva o ştersese dinadins din mintea tuturor!

XVII. VRĂJITORUL HOTTABÎCI ŞI SIDORELLI

Ţi-era mai mare mila să-l priveşti pe bătrân! Decretă că-l supără reumatismul şi stătu toată ziua în acvariu. Bineînţeles, chestiunea cu reumatismul era cam cusută cu aţă albă, pentru că este o prostie să te vâri în apă, când ai reumatism 1

Zăcea pe fundul acvariului, mişcând alene din aripioare şi înghiţind apa în silă. Iar ori de câte ori se apropia Volka, fugea spre peretele din fund şi-i întorcea foarte nepoliticos coada! Şi nu ieşea din apă nici ca să se mai dezmorţească, atâta vreme cât era şi băiatul în odaie!

De îndată ce-i auzea paşii, se arunca grăbit, pleoscăind, în acvariu, ca şi cum de când lumea tot acolo şi-ar fi făcut veacul! Simţea, probabil, o amară satisfacţie văzând că Volka îl roagă să iasă din apă şi să lase supărarea. îl asculta, cu coada spre el, fără un cuvânt, dar cum îl vedea pe tânărul său prieten că deschide cartea de geografie, şi se apucă să înveţe pentru examen, ieşea pe jumătate din apă şi-l ocăra pentru lipsa lui de inimă. Cum îi ardea lui de fleacuri, când el, prietenul său, om bătrân, era într-atât de chinuit de reumatism?

Dacă Voilca închidea însă cartea, bătrânul iar se întorcea cu coada la el. Şi aşa mereu, din zori şi până-n seară! Până când, pe la şapte şi ceva, Hottabîci bătu dintr-odată din aripioare, sări afară din acvariu şi, storcându-şi apa din barbă şi mustăţi, îi spuse lui Volka, care nu mai putea de bucurie:

— M-ai jignit grozav, o, cel mai dulce Volka, refuzându-mi modestele daruri! Norocul tău şi al meu e că m-am legat să nu mă supăr, altfel aş fi făcut cu tine ceva ce n-aş mai fi putut îndrepta şi de care m-aş fi căit de moarte mai târziu! Fiindcă te-am îndrăgit din toată inima, mai ales pentru că nu pot să nu-ţi preţuiesc frumoasa şi dezinteresata prietenie.

— Minunat! răspunse Volka. Iar noi, adică Jenka şi cu mine, vrem să-ţi facem o propunere interesantă! De mult aveam de gând să te poftim la circ!

— Cu dragoste şi plăcere – spuse Hottabîci. Dacă vrei, mergem pe cămile.

— Vai, Hottabîci, nu te mai obosi! exclamă Volka, cu o grabă care altuia i-ar fi dat de bănuit. Hai mai bine cu troleibuzul, dacă nu ţi-e frică.

— De ce să-mi fie frică? se supără moşul. Au trecut doar patru zile încheiate de când mă uit fără frică la cutiile astea de fier!

Peste o jumătate de oră, el, Jenea şi vrăjitorul Hottabîci se aflau în Parcul de Cultură şi Odihnă, la intrarea circului Chapiteau.

Bătrânul dădu o fugă la casă, să vadă cum arată tichetele de intrare la circ, iar în clipa următoare, Volka şi Jenea se şi pomeniră cu nişte bilete trandafirii în mină. Intrară deci în circul luminat ca ziua.

Găsiră trei locuri chiar în lojă, în jurul arenei, dar Hottabîci se împotrivi categoric:

— Nu pot admite ca în această încăpere să ocupe cineva un loc mai ridicat decât mine şi decât preastimaţii

mei prieteni! Ar fi mai prejos de demnitatea noastră!

Inutil să discuţi cu el, aşa că băieţii noştri, călcându-şi pe inimă, se aşezară tocmai sus, la cucurigu, în ultimul rând al balconului.

În curând, în arenă sosiră alergând nişte oameni în livrele zmeurii, cusute cu fir, care se aliniară la dreapta – şi la stânga intrării. Apoi, responsabilul cu programul anunţă, cu o voce tunătoare, începerea spectacolului şi în arenă intră călare o femeie îmbrăcată într-un costum cu paiete. Scânteia ca moş Gerilă, nu alta!

— Ei, îţi place? îl întrebă Volka pe Hottabîci.

— Interesant şi plăcut la vedere! răspunse bătrânul, rezervat.

După călăreaţă urmară acrobaţii; după acrobaţi – clovnii; după clovni – câini dresaţi, care părură a obţine o discretă aprobare din partea bătr inului. După câini – nişte jongleri şi oameni zburători, care încheiară prima parte a programului „în pauza, amicii noştri ieşiră să se mai dezmorţească.

Când sună din nou gongul, se aşezară la locurile lor. Deodată, o fată cochet îmbrăcată, cu un şorţuleţ alb dinainte, se apropie de Hottabîci cu o tavă mare în mâini.

— Doriţi o „îngheţată populară”? îl întrebă ea.

La care bătrânul privi întrebător spre Volka.

— Ia, Hottabîci, e foarte bună! Gustă 1

Hgttabîci gustă şi-i plăcu, îi tratăşi pe băieţi, îşi mai cumpără o porţie, apoi încă una şi, în cele din urmă, prinzând gust, plăti vânzătoarei, încremenită de mirare, toată îngheţata – patruzeci şi trei de pachete rotunde, acoperite de o promoroacă fină! Fata le făgădui că va veni mai târziu după tavă şi coborî, întorcând mereu capul după ciudatul cumpărător.

— Oho! făcu Jenea cu ochiul prietenului său. A dat moşul de îngheţată!

Cinci minute, exact cinci minute i-au trebuit lui

Hottabîci ca să hăpăie toate patruzeci şi trei de pacheţele! A mestecat îngheţata cum ar fi mestecat castraveţi, muşcând dintr-odată bucăţi mari şi ronţăindu-le cu poftă, înghiţi ultima bucăţică în clipa când se aprinseră din nou toate luminile.

— Atracţia mondială... celebrul... artistul circurilor de stat Afânaşi Sidorelli!

Publicul aplaudă, fanfara cânta şi în arenă intră, zâmbind şi salutând în dreapta şi în stânga, un om în vârstă, mic de stat, îmbrăcat cu un halat de mătase albastru închis, pe care erau brodaţi nişte dragoni de aur. Vestitul Sidorelli în carne şi oase!

Până când asistenta lui aduse o măsuţă lustruită pe care se înşirau toate cele de trebuinţă primului număr, Sidorelli continuă să salute şi să zâmbească publicului. Şi, la fiecare zâmbet, îi sclipea în lumină un dinte de aur!

— Grozav! şopti Hottabîci, invidios.

— Ce este „grozav”? întrebă Volka, pe care-l dureau palmele de atâtea aplauze.

— Când omului îi cresc în gură dinţi de aur!

— Crezi? întrebă Volka distrat. Era atent la scamatorul care-şi începuse primul număr din program.

— Sunt convins! răspunse Hottabîci. E şi frumos, şi elegant!

Sidorelli îşi termină primul număr.

— Ei, cum ţi-a plăcut? îl întrebă Volka pe Jenea, mândru de parcă el ar fi fost cel care făcuse scamatoria.

— Minunat! îi răspunse Jenea încântat.

Volka însă, ţipă de uimire: gura lui Jenea era plină de dinţi de aur!

— Vai, Volka! şopti Jenea în aceeaşi clipă. Află că... numai să nu te sperii 1 Ai toţi dinţii de aur!

— Bineînţeles, asta e ultima ispravă a lui Hottabîci – bodogăni Volka plictisit.

Într-adevăr, bătrânul care trăgea cu urechea la ce

vorbesc, dădu afirmativ din cap şi zâmbi nevinovat, descoperind la rândul său două şiruri de dinţi mari şi frumoşi, de aur!

— Nici Suleiman ibn Daud – pace lor amândurora – n-a avut o dantură atât de strălucită! se lăudă el. Vă rog, vă rog! Nu-mi mulţumiţi! Vă asigur că sunteţi demni de mica mea surpriză.

— Departe de noi gândul să-ţi mulţumim – îl repezi Jenea.

Dar Volka îl trase de mânecă, speriat să nu-l supere pe bătrân.

— Ştii ceva, Hottabîci? o luă el pe ocolite. Prea ar fi bătător la ochi dacă noi trei, aşa cum stăm unul lângă altul, am avea deodată dinţi de aur în gură. Prea o să se uite lumea la noi şi prea o să ne simţim prost!

— N-o să mă simt de loc prost! se încăpăţâna Hottabîci.

— Ba n-o să-mi vină bine de fel! N-o să ne mai facă nicio plăcere spectacolul.

— Ei, şi ce-i cu asta? făcu Hottabîci, nerăbdător.

— Uite, noi te rugăm ca până ne întoarcem acasă, să ne laşi în gură dinţii noştri obişnuiţi, de os!

— Mă încinia modestia voastră, o, junii mei prieteni! spuse bătrânul, jignit totuşi, dar băieţii răsuflară uşuraţi, simţindu-şi iar dinţii lor în gură.

— Dar când ne întoarcem acasă, se vor face iar de aur? şuşoti Jenea, îngrijorat, la urechea lui Volka. Acesta, însă, îi şopti:

— Taci! Om trăi şi-om vedea!... Poate dă dumnezeu şi uită de ei!

Şi iată-i admirând din nou, entuziasmaţi, uluitoarele scamatorii ale lui Afânaşi Sidorelli şi aplaudând odată cu ceilalţi spectatori, când acesta scoase dintr-o ladă absolut goală întâi un porumbel, apoi o găină şi în fine un căţeluş alb, lăţos şi vesel.

Un singur spectator din câţi se aflau în seara aceea acolo se uita urât şi nemulţumit la scamatorii. Şi acesta era Hottabîci!

Părea jignit de moarte văzând ce aplaudat era Sidorelli pentru orice fleac, în timp ce el, care de la eliberarea lui din vas făcuse atâtea minuni, nu numai că nu avusese parte de niciun fel de aplauze, dar nici măcar de un sincer cuvânt de mulţumire! Aşa că, la o nouă ovaţionare, în timp ce Sidorelli saluta în dreapta şi în stânga, Hassan Abdurrahman ibn Hottab icni de necaz şi, fără a ţine seama de protestele vecinilor, sări peste capetele lor şi coborî în arenă.

Un murmur de aprobare se răspândi în tot circul, un cetăţean în vârstă zise, adresându-se vecinei sale:

— Nu ţi-am spus că bătrânul ăsta este clovn? Se cunoaşte că are multă experienţă. Ia te uită la el cât e de caraghios! ti aşază uneori înadins în sală…

Spre norocul cetăţeanului, Hottabîci nu-l auzi, fiind cu totul absorbit de observaţiile sale asupra lui Sidorelli, care tocmai îşi începea cel mai surprinzător număr din program.

Celebrul iluzionist aprinse câteva panglici multicolore, foarte lungi, pe care le băgă în gură. Apoi luă în mână o strachină mare, vopsită în culori ţipătoare, plină cu ceva ce aducea a rumeguş. Sidorelli îşi umplu gura până la refuz cu acest rumeguş şi începu să vânture repede, în dreptul buzelor, un frumos evantai verde. Rumeguşul porni să ardă înăbuşitor, apoi ieşi un fum uşor şi în cele din urmă se stinseră toate luminile din circ şi spectatorii văzură cum ies din gura scamatorului şi se risipesc în aer mii de scântei. Ba la urmă apăru chiar o flăcăruie!

Când erau aplauzele mai furtunoase şi strigătele de „bravo” mai vii, răsună deodată vocea indignată a lui Hottabîci:

— V-a păcălit! strigă el din răsputeri. Nu e vorba de nicio minune, ci de agerimea lui şi nebăgarea voastră de seamă!

— Ăsta da! Grozav clovn! strigă cineva din public, încântat de Hottabîci. Bravo! Bravo!

Şi toţi spectatorii, în afară de Volka şi prietenul lui, începură ca un singur om, să-l aplaude pe Hottabîci.

Bătrânul, care nu înţelegea despre ce „clovn” este vorba, aşteptă liniştit sfârşitul ovaţiilor provocate de apariţia lui, şi continuă, batjocoritor:

— Asta minune? Ha-ha-ha!

Şi împingându-l la o parte pe artistul descumpănit, scoase pentru început din gură, una după alta, cincisprezece limbi enorme de flăcări multicolore, îmbâcsind tot circul cu miros de pucioasă.

După ce primi, vădit mulţumit, aplauzele, Hottabîci pocni din degete şi în locul unui singur Sidorelli, alergară dintr-odată, pe rampa joasă ce înconjura arena, unul după altul, şaptezeci şi doi de mici Sidorelli, care semănau cu vestitul scamator ca două picături de apă.

Aceştia, după ce ocoliră de câteva ori arena, se transformară într-un Sidorelli mare, aşa cum picăturile mărunte de argint viu se contopesc într-o singură picătură mare.

— Staţi, că nu e totul! strigă, aţâţat de ovaţiile publicului, Hottabili, cu o voce tunătoare, în care nu mai era nimic omenesc, şi începu să scoată de sub poalele vestonului, una după alta, herghelii întregi de cai de toate culorile.

Caii nechezau speriaţi, băteau din copite, dădeau din cap vânturându-şi splendidele coame de mătase. Pe urmă, la o mişcare a mâinii lui Hottabîci, dispărură. Şi tot de sub haină săriră, unul după altul, patru enormi lei berberieni care, după ce ocoliră în goană arena, pieriră şi ei.

Mai departe, Hottabîci lucră într-o adevărată furtună

de aplauze.

Făcu o mişcare cu mâna şi, dintr-odată, tot ce se afla în arenă, şi Sidorelli, şi ajutoarele lui, şi toate nenumăratele şi feluritele lui recuzite, precum şi personalul circului, gătit în livrele zmeurii, toate acestea, înţelegeţi? toate, într-o clipă, se ridicară în văzduh şi, după ce făcură câteva zboruri ne salut deasupra spectatorilor entuziasmaţi, se topiră în văzduh.

În urma lor apăru, dintr-odată, în arenă, un elefant african, cu urechile blegi şi cu ochişori veseli şi şireţi; pe spinarea lui se afla un alt elefant mai mic; pe cel de-al doilea, al treilea; pe cel de-al treilea, al patrulea… ultimul – al şaptelea la număr – nu era mai mare decât un câine ciobănesc. Şi toţi deodată începură să trâmbiţeze, ridicându-şi sus, tot mai sus, trompele, pocniră ca la comandă din urechile lor blegi, apoi zburară, fluturându-le în aer ca nişte aripi.

Cei treizeci şi trei de muzicanţi strigând vesel se adunară iute într-un ghem uriaş şi se rostogoliră pe arenă. După ce se dădură de-a dura pe marginea arenei, ghemul se micşoră treptat, până ce ajunse cât un bob de mazăre. Atunci Hottabîci îl ridică şi şi-l puse în ureche, deiectându-se cu sunetele unei melodii cântate de orchestra întreagă, încet-încet de tot.

Pe urmă, bătrânul, care, de agitat ce era, abia se mai ţinea pe picioare, pocni din degetele mâinilor într-un fel cu totul deosebit şi se auzi deodată un şuierat. Şi, odată cu el, toţi spectatorii, unul după altul, fură smulşi din locurile lor de o putere nevăzută şi se topiră în aer, undeva sus, sub cupola circului!

Iată dar că, în cele din urmă, în circul pustiu nu mai rămaseră decât trei inşi: Hottabîci, care se aşezase obosit pe rampa arenei, Volka şi prietenul său care, rostogolindu-se grăbiţi de pe locurile lor, ajunseră lângă bătrân.

— Ei, ce ziceţi? întrebă Hottabîci, bâlbâindu-se de

oboseală. Şi ridicându-şi cu greu capul, se uită cam ciudat, cu ochii lui – tulburi, la băieţi. Asta „Sidorelli” nu-i în stare să facă, nu-i aşa?

— Nici vorbă! răspunse Volka, făcându-i mânios semn din ochi lui Jenea, care tot încerca să-l întrebe câte ceva.

— Şi ce aplauze! îşi aminti Hottabîci, fericit.

— Te cred! Dar, ia spune, n-ai putea să-i aduci pe toţi înapoi, la locurile lor? Sunt sigur că e foarte greu!…

— Nu, nu e de loc greu… Adică, nu e de loc greu pentru mine – răspunse mândru Hottabîci, cu o voce abia auzită.

— Dar mie mi se pare că ţi-ar fi peste puteri să faci acum o minune ca asta – insistă Volka, viclean.

— Ba de loc! E drept că mă simt grozav de obosit, nu ştiu de ce!

— Ei vezi! Îţi spuneam eu că-ţi este peste putere…

În loc de răspuns, Hottabîci se ridică gemând, îşi smulse din barbă treisprezece fire, le tocă mărunţel, strigă un cuvânt lung şi foarte ciudat şi, sleit de putere, se întinse pe jos, pe rumeguşul care acoperea arena.

De suta cupola circului apărură, într-un şuierat de furtună, spectatorii, nemaipomenit de fericiţi, care se şi aşezară imediat pe locurile lor dinainte, în arenă apăru, ca din pământ, Sidorelli cu ajutoarele sale şi cu toate recuzitele şi oamenii de serviciu în uniformele lor zmeurii cu fireturi, în cap cu bravul lor responsabil.

Pocnind din urechi, sosi şi simpatica familie a elefanţilor africani, care aterizară cu bine şi se aşezară iar în piramidă. Numai că, de astă dată, jos se afla cel mai mic dintre elefanţi, iar sus, sub cupola circului, cel mai mare, cel cu ochii şireţi şi veseli. Pe urmă, piramida se risipi, elefanţii trecură, unul după altul, prin arenă, micşorându-se cu o iuţeală nemaipomenită, până ce deveniră cât o gămălie de ac şi se pierdură în rumeguş.

Orchestra – cât un bob de mazăre – se rostogoli. din

urechea dreaptă a lui Hottabîci, crescu şi se prefăcu la iuţeală într-un ghem de oameni veseli, care râdeau în hohote; contrar legilor gravităţii, ghemul, rotindu-se, se ridică spre balcon şi se desfăcu în treizeci şi trei de oameni, care se aşezară la locurile lor. Apoi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, toţi cei treizeci şi trei de muzicanţi prinseră a cânta marşul de închidere…

— Daţi-mi voie, cetăţeni! Daţi-mi voie! strigă un om uscăţiv, cu ochelari mari, rotunzi, cu rama de os, încercând să-şi deschidă drum cu coatele spre Hottabîci, prin mulţimea entuziasmată. Fiţi amabili, tovarăşe – se adresă el respectuos lui Hottabîci – binevoiţi a trece pe la cabinetul directorului. Directorul circurilor de stat va fi încântat să vă vorbească în privinţa unor serii de spectacole la Moscova şi în circurile din provincie.

— Lăsaţi-l pe bătrân în pace – spuse Volka, necăjit. Nu vedeţi? E bolnav, are febră!

Într-adevăr, Hottabîci ardea ca focul. De! Dacă mâncase atâta îngheţată!

XVIII. SPITALUL DE SUB PAT

Numai cine n-a avut prilejul să îngrijească un djinn bolnav, nu ştie despre ce sarcină grea şi obositoare este vorba.

Pentru că, în primul rând, se naşte o întrebare: unde să-l duci? La spital nu-l poţi internă, iar acasă n-ai cum să-l ţii aşa, în văzul tuturor i

Apoi, în al doilea rând, cum să-l curariseşti? Medicina a fost făcută pentru a fi aplicată oamenilor, nu vrăjitorilor din basme!

Şi, în al treilea rând, se pune întrebarea dacă nu cumva bolile djinnilor pot molipsi şi pe oameni…

Toate aceste probleme au fost cu grijă examinate de băieţi, pe când îl duceau acasă, cu o maşină, pe moş Hottabîci, care aiura.

Au fost luate următoarele hotărâri;

1) Să nu fie dus la spital, ci ţinut sub patul lui Volka, asigurându-i-se tot confortul posibil, după ce în prealabil i se va propune să se facă invizibil, pentru motive de securitate.

2) Să fie tratat cum sunt trataţi de răceală oamenii; adică să i se administreze seara, la culcare, aspirină şi ceai cu dulceaţă de zmeură, ca să transpire.

3) Pe cât se pare, bolile djinnilor nu se transmit oamenilor.

Din fericire, acasă nu era nimeni şi băieţii izbutiră să-l culce liniştiţi pe Hottabîci la locul lui obişnuit, adică sub patul lui Voaka. Pe urmă, Jenea se duse la farmacie şi de acolo la „Gastronom, după aspirină şi dulceaţă de zmeură, iar Volka alergă la bucătărie, ca să facă ceaiul.

— Gata şi ceaiul! spuse el vesel, întorcându-se de la bucătărie cu ceaiul clocotind în mina. Hai la ceai, moşulică! Vii?

Nu-i răspunse însă nimeni!

— A murit! se îngrozi Volka şi deodată simţi că, deşi moş Hottabîci avusese timpul să-i facă destule necazuri, i-ar fi părut grozav de rău să-l piardă. Hottabîci dragă! bâigui el, lăsându-se în genunchi şi uitându-se sub pat.

Dar sub pat, nici urmă de bătrân!

— Ce nătâng! se înfurie atunci Volka, uitând că până nu demult îi fusese milă de el. Adineauri a fost aici, şi-acum, ia-l de unde nu-i!

Nu se ştie în ce alte cuvinte şi-ar fi exprimat Volka amărăciunea la adresa bătrânului, dacă n-ar fi năvălit tocmai atunci în odaie Jenea, târându-l cu mare scandal pe Hottabîci. Moşul se opintea, mormăind pe sub nas ceva de neînţeles.

— Ce om sucit!… Ca să vezi ce om sucit! striga Jenea, indignat, ajutându-i lui Volka să-l culce pe bolnav sub pat. Tocmai mă întorceam, când pe cine văd pe stradă? Pe domnul Hottabîci! Stătea în colţul străzii, cu un sac de aur

lângă el, şi voia să-l bage pe gât trecătorilor. Zic: „Ce cauţi aici, aşa bolnav cum eşti?” „Simt apropierea morţii – zice – şi vreau să dau de pomană”. Zic: „Măi omule! Cui vrei să dai de pomană?” Zice: „În cazul acesta, plec acasă”. Şi ţi l-am adus! Stai cuminte, moşule, şi fă-te bine! De murit, o să ai timp destul!

Cei doi prieteni i-au dat o doză dublă de aspirină, un ceai şi un borcan întreg de dulceaţă de zmeură. Apoi, după ce l-au învelit bine, ca să asude peste noapte, l-au lăsat să doarmă.

Bătrânul stătu cât stătu liniştit, dar pe urmă începu să se foiască. Voia să se scoale, să se ducă la Suleiman ibn Daud, să-şi ceară iertare pentru vechile lui păcate. Apoi începu să plângă şi-l rugă pe Volka să se repeadă până la Mediterană şi la Oceanul Indian, să caute acolo, în fundul mării, vasul de aramă în care zăcea închis dragul lui frăţior, Omar Iusuf ibn Hottab, să-l scape clin închisoare şi să-l aducă la el.

— Ah, bine am mai trăi noi toţi laolaltă! aiura el, plângând cu lacrimi amare.

După o jumătate de oră, îşi veni însă în fire şi rosti, de sub pat, cu voce slabă:

— O, tinerii mei prieteni, nici nu vă puteţi închipui cât vă sunt de recunoscător pentru dragostea şi atenţia voastră atât de preţioasă! mai faceţi-mi un serviciu: legaţi-mă cât mai tare de mâini, ca nu cumva, dacă m-o lua iar cu călduri, să fac cine ştie ce vrajă pe care să n-o mai pot desface!

Cei doi prieteni îl legară fedeleş şi moşul adormi liniştit. Iar a doua zi se sculă sănătos tun!

— Ca să vezi ce-nseamnă ajutorul medical dat la timp! spuse Jenea Bogorad, mulţumit. Şi hotărî pe loc ca, după terminarea şcolii, să se înscrie la medicină!

XIX. MOŞ HOTTABÎCI ŞI MISTER HARRI WANDENTULLES

— O, binecuvântate Volka – spuse Hottabîci. după gustarea de dimineaţă, dezmorţindu-şi oasele la soare – mă întrec în a-ţi face daruri scumpe cel puţin aşa le socot eu, dar de fiecare dată îţi nemulţumesc inima! Poate că ar fi mai bine să-mi spui tu ce v-ar plăcea, ţie şi tânărului tău prieten.

Iar eu voi socoti o cinste şi o fericire să vă dau imediat cele dorite!

— Dăruieşte-mi, te rog, un binoclu mare marin – îi răspunse Volka, fără să stea pe gânduri.

— Cu toată dragostea şi plăcerea, o, minunate Volka!

— Şi eu aş vrea tot un binoclu… bineînţeles, dacă se poate… – îngână timid Jenea.

— Nimic mai uşor – răspunse prietenos Hottabîci, şi porniră cu toţii spre Consignaţie.

La Consignaţie, care se afla într-o stradă mică, dar zgomotoasă, din centrul oraşului, erau foarte mulţi cumpărători, şi numai cu greu îşi putură croi amicii noştri drum până la tejghea. Se vindeau obiecte atât de felurite, încât era imposibil să le împarţi pe categorii, fiecare cu raionul lui special.

— Spune-mi, o, amabile Volka, cum arată aceste binocluri râvnite de inima voastră? întrebă vesel Hottabîci. Dar deodată se îngălbeni, prinse a tremura din tot trupul şi, uitându-se cu jale la tinerii lui prieteni, izbucni în plâns, spunând cu o voce lugubră: „Adio, scumpii inimii mele!” Apoi, făcându-şi drum cu coatele, se îndreptă către un străin cărunt, foarte bine îmbrăcat, cu obraz stacojiu, şi căzu în genunchi în faţa lui.

— Porunceşte-mi! Sunt sclavul tău smerit şi preaplecat! rosti Hottabîci, înghiţindu-şi lacrimile şi căznindu-se să-i sărute poalele vestonului.

— Nu atinge la mine! strigă străinul, pocind cuvintele. Dacă atinge la mine, că eu dat una peste botule 1 Dumneavoastră hoţule! Vrei furat bani la mine!

— Te-nşeli, o încărunţitul meu stăpân! răspunse bătrânul, fără să se ridice din genunchi. Îţi aştept poruncile, ca să ţi le îndeplinesc, neprecupeţit, aici pe loc!

— Ruşine, cetăţene, să cerşeşti! îl certă vânzătorul, de după tejghea.

— Aşadar, cât eu plăteşti pentru asta inel prost? continuă nervos străinul tocmeala întreruptă de Hottabîci.

— Zece ruble şaptezeci şi una de copeici. E o ocazie rară…

Vlnzătorii de la Consignaţie îl cunoşteau bine pe mister Harry Wandentulles, de curând sosit din străinătate împreună cu nevastă-sa. În timpul liber, domnul Wandentulles făcea vizite regulate prin magazinele de consignaţie, nădăjduind să pună mâna, cu mai nimic, pe lucruri de valoare. Cu puţin înainte achiziţionase foarte convenabil 6 ceşti, fabricate de fabrica de porţelanuri „Lomonosov”; iar acum, în clipa în care inconsolabilul Hottabîci căzuse în genunchi în faţa sa, se informa despre preţul unui inel, înnegrit de vreme, pe care vânzătorul îl credea de argint, iar mister Harry Wandentulles de platină.

Cumpără inelul, îl luă, îl băgă în buzunarul jiletcii şi ieşi în stradă. În urma lui păşea grăbit Hottabîci, care-şi ştergea cu dosul palmei lacrimile ce-i curgeau şiroaie pe obrajii zbârciţi şi arşi de soare. Trecând pe lângă tinerii săi prieteni, abia avu timp să le strige din fugă:

— Vai, în mâinile acestui venetic încărunţit de ani am zărit inelul fermecat al lui Suleiman ibn Daud – pace lor amândurora! Iar eu st rit sclavul acestui inel şi trebuie să-l urmez pe cel care-l are în stăpânire! Rămâneţi deci cu bine, prieteni dragi! îmi voi aduce întotdeauna cu drag şi recunoştinţă aminte de voi…

Abia acum, când se despărţeau pe vecie de Hottabîci, îşi dădură seama cei doi elevi cât de mult se obişnuiseră cu el. Părăsiră, muţi şi abătuţi, Consignaţia. Nici măcar nu se mai uitară ia binocluri! O luară spre râu, locul în care se

întâlneau şi stăteau de vorbă în fiecare zi. Rămaseră mult timp pe malul apei, în care nu demult, Volka descoperise vasul de pământ acoperit cu muşchi, în care stătuse închis Hottabîci. Îşi aduseră aminte de ciudatele dar atât de dragi apucături ale bătrânului, şi pe măsură ce discutau, ajunseră la concluzia că, la urma urmelor, moşul avea o fire foarte plăcută şi o inimă bună.

— Să fim cinstiţi: nu l-am preţuit îndeajuns pe Hottabîci! îşi făcu Jenea autocritica, oftând amar.

Volka se întoarse pe cealaltă parte, şi tocmai voia să-i răspundă, când sări ca ars în picioare şi se repezi spre fundul parcului:

— Ura-a-a!... strigă el. Uram-a! Hottabîci s-a întors!... Ura-a-a!

Într-adevăr, cu pas grăbit, bătrânul Hassan Ab – dufrahman ibn Hottab venea spre ei. Iar pe umăr, prinse în două curele lungi, se legănau două cutii negre de piele, în care se aflau două binocluri mari de marină!

XX. CE POVESTEŞTE HASSAN ABDURRAHMAN IBN HOTTAB DESPRE CELE CE I S-AU ÎNTÂMPLAT DUPĂ IEŞIREA DE LA CONSIGNAŢIE

— Aflaţi, dară, tinerii mei prieteni, că povestirea mea va fi minunată şi că ceea ce mi s-a întâmplat este cu adevărat uimitor! Doresc să vă aşezaţi aici, lângă mine, ca să vă istorisesc totul şi să vă lămuresc de ce mă aflu acum aici!

Cum Vă spuneam, ieşind din prăvălie, veneticul cu faţa stacojie a dat drumul maşinii, iar el a pornit pe jos, ca să mai scape puţin de grăsimea cire-i îmbrăca atât de darnic trupul cărnos de îmbuibat, Mergea atât de repede, că abia mă puteam ţine după el. L-am ajuns din urmă tocmai în altă stradă şi atunci, căzând în genunchi înainte-i, ani strigat: „Porunceşte-mi să te urmez, o, stăpâne!” Dar el nu m-a ascultat şi şi-a văzut de drum. De optsprezece ori l-am ajuns din urmă, şi de optsprezece ori am căzut cu faţa

la pământ înaintea lui, dar tot de optsprezece ori m-a lăsat îngenuncheat şi mi-a strigat furios: „Du-te la draci! Dumneata hoţ bătrân!”

Şi mi-a tras optsprezece picioare f iar eu nu puteam face nimic, pentru că avea în mâinile lui inelul magic al lui Suleiman, şi mă temeam să nu-l supăr. Nu ştiam cum să fac să scap, să nu fiu silit să-l urmez. Şi totuşi, îl urmam pas cu pas. Dar el credea că-i cer bani, şi striga că n-are niciun ban şi eu, deşi eu nu-i ceream nimic, ştiam că are o grămadă de bani asupra lui! Şi ştia şi el că ştiu!

De fiecare dată când nu era nimeni să-l vadă, îmi căra pumni în spinare! Mi-era frică de mi se uscase limba în gură! ziceam că atâta mi-a fost, că eram sortit morţii. Şi am început să plâng atât de amar, că şi hainele de pe mine erau leoarcă de lacrimi!

Şi uite-aşa am mers şi am tot mers, până am ajuns la uşa casei sale. Am vrut să intru după el, dar hainul venetic m-a apucat de piept şi m-a repezit, strigând: „Nu bagaţi locuinţa meu! Eu chemat miliţia!”

Iar eu l-am întrebat: „Oare va trebui să stau la poarta ta până seara, stăpâne?” Iar el a răspuns: „Şi până la anul, dacă vrei!” Şi am rămas la poarta lui, pentru că dorinţele celui care stăpâneşte inelul lui Suleiman sunt lege pentru mine. Şi am stat eu acolo, până când am auzit deodată deasupra capului o gălăgie mare. S-a deschis apoi o fereastră şi, când m-am uitat în sus, am văzut la geam o femeie slabă şi deşirată, îmbrăcată într-o rochie verde. Râdea, plină de ură şi dispreţ, iar în spatele ei am desluşit chipul mâhnit al veneticului eu faţa stacojie. Femeia i-a spus, batjocoritoare: 7, Vai, ce mare prostie am făcut căsătorindu-mă cu dumneata acum paisprezece ani! Ai fost, eşti şi ai să rămâi toată viaţa un vânzător de mărunţişuri! Dumnezeule! Nu eşti nici măcar în stare să deosebeşti o scârbă de inel de argint, de unul de platină!... Să fi ştiut bietul tata una ca asta!” Şi a aruncat inelul

afară, pe caldarâm. La care eu am leşinat! Pentru că, precum se ştie, dacă aruncă cineva inelul lui Suleiman, se pot întâmpla mari nenorociri. Pe urmă am deschis ochii şi văzând că nu s-a întâmplat nimic şi că sunt teafăr-sănătos, m-am bucurat! Şi mare mi-a fost bucuria, pentru că mi-am dat seama că mai pot fi fericit!

Am sărit deci în picioare, binecuvântându-mi soarta, am luat inelul de pe jos şi am alergat spre voi, dragii mei prieteni. În drum v-am cumpărat darurile râvnite. Asta a fost tot!

— Ca în basme! se bucură Jenea, încântat când bătrânul îşi termină povestea. Poţi să-mi dai şi mie puţin inelul fermecat?

— Cu toată dragostea şi plăcerea! Pune-l pe arătătorul mâinii stângi, întoarce-l şi rosteşte tare o dorinţă! Ţi se va împlini pe loc!

— Asta mai înţeleg şi eu! spuse Jenea, încântat, după ce îşi puse inelul în deget, îl întoarse şi strigă: Să vină o bicicletă! Imediat!…

Nici nu se mai mişcară, aşteptând să vadă bicicleta.

Dar bicicleta se încăpăţâna să nu vină!

Jenea strigă încă o dată, şi mai tare:

— Vreau să vină o bicicletă. Imediat!

Dar bicicleta tot nu veni.

— Ia să văd de ce nu merge inelul! spuse Volka, luându-l de la prieten şi răsucindu-l pe toate părţile. Ei, dar aici înăuntru scrie ceva!… Pe ruseşte!… adăugă el, buchisind silabă cu silabă: „Pentru ICatia, ca amintire de la Vasea Kukuşkin. 2.V.1916”.

XXI. DIN NOU HARRY WANDENTULLES

— Nu-i nimic! Omul e supus greşelii – făcu Volka pe mărinimosul, privindu-l plin de compătimire pe Hottabîci, care părea foarte ruşinat. La urma urmelor, e mai bine că avem de-a face cu un inel simplu. Şi-ţi mulţumim pentru frumoasele daruri!

Plini de delicateţe, băieţii se întoarseră cu spatele spre bătrân şi, scoţând binoclurile din toc, începură să le cerceteze, discutând cu vădită plăcere despre calităţile lor. Văzute prin ele, casele cele mai depărtate se apropiau deodată de râu, punctuleţele de pe drum se transformau în oameni grăbiţi, maşina care fugea în depărtare, părea că este atât de aproape, mai-mai să-l calce pe fericitul posesor al binoclului! Nici nu se puteau visa binocluri mai bune!

— Hottabîci – strigă Volka, peste câteva minute – ia te uită cine vine spre noi!

Şi-i trecu binoclul; dar Hottabîci văzuse şi fără binoclu că se apropia de ei, grăbit, aproape în fugă, gâfâind sub povara celor 100 kg. ale propriei sale persoane, domnul Wandentulles în came şi oase.

Văzându-se observat, americanul îşi mai încetini pasul şi începu să meargă legănându-se, ca un domn care se plimbă în voie departe de larma oraşului.

Când se apropie de ei, Wandetulles îşi aşează cel mai dulce dintre zâmbete pe obrazul roşu, ca opării.

— Ah, cerule! Ce întâlnire neaşteptat şi plăcut!

Dar până când să se apropie mister Wandentulles zâmbind de amicii noştri, şi până să le strângă călduros mâinile, avem timp berechet să vă explicăm de ce reapare deodată în povestirea noastră.

Să vedeţi cum a fost! în ziua aceea, mistress Wandentulles – precum ştiţi, din cale-afară de nervoasă – zvârlise furioasă pe fereastră inelul adus de soţul său. După ce-l zvârlise, rămăsese la geam, ca să se mai răcorească. Numai ce apucase să vadă un bătrân care ridicase de jos inelul căzut pe caldarâm, şi care fugea de-i scăpărau călcâieie!

— Ai văzut? se-ntoarse spre mister Wandentulles, care tăcea, trist. Ce caraghios bătrân! A luat inelul ăla, de parc-ar fi cel puţin cu smarald, şi acum fuge cu el mâncâpd

pământul!

— N-ai idee ce babalâc plictisitor! îi răspunse Wandentulles, enervat. S-a legat de mine încă de la Consignaţie! S-a ţinut după mine până acasă şi, închipuieţi, dragă, că tot timpul mi-a căzut în genunchi, strigând: „Sunt robul tău, pentru că ai în mină inelul lui Suleiman!” „Vă înşelaţi, domnule, i-am spus eu. Am cumpărat acest inel acum câteva clipe şi-mi aparţine mie şi numai mie”. Dar el se încăpăţâna ca un catâr şi-mi repeta într-una: „Nu, este al lui Suleiman! E magic!” „Nu – zic – nu e magic, e de platină!” „O, nu, domnul meu, nu e de platină, e magic!” Şi se tot pleca să-mi sărute poalele vestonului! Şi, precum ştii, dragă, eu îmi ţin portofelul în buzunarul vestonului… „Ei – îmi zic – odinioară eram socotit un boxer bun”, şi dă-i una peste bot! L-am bătut măr! Şi-acum îmi face plăcere când îmi aduc aminte!

Un minut – un singur minut – mistress Wandentulles se uită dispreţuitoare la soţul ei, care trăncănea mereu. Apoi, nemaiputând îndura mulţumirea de sine şi îngâmfarea de pe faţa lui, îşi mută privirea în altă parte: dar aici, privirea ei căzu pe volumul „O mie şi una de nopţi”, ce zăcea pe divanul pe care stătuse să-l citească, şi prin minte îi trecu, fulgerător, un gând năstruşnic. Se trânti deci în fotoliul de alături şi şopti cu amărăciune:

— Dumnezeule! Ce pacoste cu omul ăsta! O persoană cu atâta imaginaţie ca dumneata ar fi trebuit să se facă dricar, nu comerciant! Şi bobul de mei are mai multă minte ca dumneata!

— Ce s-a întâmplat, scumpa mea? se nelinişti soţul. Nu te speria! Nu m-a văzut nimeni când l-am lovit! L-am bătut prin ganguri, fără martori. Nu fi îngrijorată, scumpo!

— Domnilor! strigă, cu glas de tragediană, mistress Wandentulles, deşi în afara lor nu mai era nimeni în cameră. Domnilor! Imbecilul ăsta mai şi întreabă ce s-a întâmplat! Fă bine, aleargă după bătrân şi ia-i înapoi

inelul! Repede, până nu e prea târziu!

— Ce-ţi trebuie inelul, draga mea? O rablă de inel de argint, lucrat ca vai de lume!

— Omul ăsta o să mă bage în mormânt! Mă mai întreabă pentru ce-mi trebuie inelul marelui Suleiman! auziţi-l, domnilor! Mă mai şi întreabă pentru ce-mi trebuie inelul care îndeplineşte orice dorinţă, care te poate face cel mai bogat, cel mai puternic om din lume!

— Dar bine, scumpa mea, unde ai mai văzut inele cu puteri magice?

— Dar unde ai mai văzut dumneata, aici, în Uniunea Sovietică, om care să cadă în genunchi în faţa altuia şi să vrea să-i sărute mina?

— Nu mina, dragă, ci pulpana vestonului!

— Cu atât mai mult! Binevoieşte, deci, să-l ajungi imediat din urmă şi să-i iei inelul! Şi n-aş vrea să fiu în pielea dumitale dacă te întorci acasă fără el!…

Iată cărei întâmplări îşi datorau Hottabîci şi tinerii săi prieteni neaşteptata întâlnire cu stacojiul soţ al cumplitei mistress Wandentulles.

Dacă mister Wandentulles ar fi fost în locul lui Hottabîci, n-ar fi înapoiat pentru nimic în lume inelul, oricât de modest ar fi fost el, darămite unul magic! Ştiind aceasta, se hotărî să-l ia pe departe.

— Ah, cerule! Ce întâlnir plăcut şi neaşteptat! – exclamă el cu un zâmbet atât de dulceag, încât ai fi zis că idealul vieţii lui nu fusese altuldecât prietenia cu Hottabîci, Volka şi Jenea.

— Ce frumoasă timp! Cum mergi dumneavoastră?

— Mulţumesc, o, venetic încărunţit de ani! îi răspunse politicos Hottabîci. Aflaţi că eu şi cu junii mei prieteni suntem bine sănătoşi, ceea ce vă dorim şi dumneavoastră.

— Mulsumesc, mulsumesc, eu este foorte, foorte sănătos! Ce băiat minunat este dumneata! se linguşi

mister Wandentulles şi vru să-l bată pe obraz pe Volka. Dar Volka se trase scârbit în lături. Eu bănuim – continuă Wandentulles, făcându-se că nu observă gestul băiatului – ca dumneata visează foorte mult să fii gangster? Am două băieţile! Toota zi jooca gangster şi bandit! O, băieţile foorte inteligent! Va fi mare bancher!

Şi făcu ce făcu şi-l bătu uşurel peste obraz pe Jenea, care nu avu timp să se ferească.

— Drăguţ băiatule! Dumneata vrei fi bancher?

— Asta-i bună i se zbirii Jenea, trăgându-se cât mai departe de Wandentulles. Ce, am înnebunit?

— Ha-lia-ha! chicoti linguşitor mister Wandentulles, amenințându-l cu degetul. Dumneata veseleşti la mine. Este un omule foorte vesel, glumeţ… Dau la dumneata pentru asta foorte practic creion străin…

— N-am nevoie de creionul dumitale şi te rog să mă laşi în pace! se supără Jenea, când străinul încercă pentru a doua oară să-l bată pe obraz. Ai copiii dumitale care, aflu, vor să se facă bandiţi! Bate-i pe ei pe obraji după pofta inimii… Noi… nouă nu ne plac nici bancherii, nici bandiţii. S-a înţeles?

— Ha-ha-ha! se bucură mister Wandentulles, ca şi cum Jenea i-ar fi făcut cine ştie ce compliment. La mine este inginer celebru! El tot spunea nu iubeşte bancher! Acum stai în foorte frumos închisoare la străinătate…

— Îmi daţi voie să vă întreb ceva? interveni cu totul pe neaşteptate Volka, ridicând, din obişnuinţă, mâna ca la şcoală. De ce-i linşaţi pe negri acolo, la dumneavoastră, în America?

— O-o! exclamă mister Wandentulles. Dumneata, tiner amator la politica! E foorte bine!… La noi în America liber, foorte liber. Poate face fiecare ce interesant!

— Dar negrii pot să plătească albilor cu aceeaşi monedă, dacă-i „interesează 1?

— Pff, ce gluma prost! se strâmba mister

Wandentulles. Dumneata nu trebuie face aşa prost gluma! Negrii trebuie stai locul ei! Negrii... – dar socotind mai nimerit să râdă şi să curme această convorbire delicată, se întoarse spre Hottabîci şi schimbă vorba: La dumneata este bătrân foorte amabila. Am speranţa noi bun, foorte bun prieteni!

Hottabîci făcu o plecăciune, dar nu scoase un cuvânt.

— O! exclamă Wandentulles, cu o mirare prefăcută. Văd pe deget dumneata uon inel de argint. Dai la mine voie admir asta inel?

— Cu bucurie şi plăcere – răspunse Hottabîci, întinzându-i mâna cu inelul.

Dar în loc să-l privească, Wandentulles i-l smulse, cu o mişcare repezită, de pe deget şi-l puse pe inelarul lui cărnos ca un debreţin.

— Mulsumesc –, mulsumesc! cârâi el şi de unde până atunci faţa îi fusese stacojie, se făcu deodată vânătă. Hottabîci se temu să nu-l lovească cumva damblaua. Ai cumpărat ast inel?

Se aştepta ca bătrânul să-i spună o minciună sau, în orice caz, să facă pe dracu-n patru ca să nu i-l dea înapoi, şi-l cântări din priviri atât pe el cât şi pe cei doi băieţi, care stăteau pe iarbă, ceva mai la o parte şi îşi zise că, dacă va trebui să se bată cu ei, îi va birui fără nicio greutate.

Dar, spre mirarea lui, bătrânul nici nu se gândi să mintă, ci-i spuse foarte liniştit:

— Nu l-am cumpărat! L-am ridicat de pe caâdarâm, din faţa casei tale. Este inelul tău, o, venetice încărunţit de ani!

— O-o! făcu mister Wandentulles încântat. Voi eşti bairin foorte cinstit! Voi este un bun sluga la mine!

Auzind acestea, băieţii cam strâmbară din nas, dar nu scoaseră niciun cuvânt, curioşi să vadă ce-o să iasă până la urmă.

— Dumneata acum puţin timp vrut explici mie asta

inel magic! Poate realiza toate dorinţi?

Hottabîci făcu „da” din cap şi băieţii pufniră de râs, siguri că Hottabîci vrea să-i joace o festă scârbosului de negustor. Abia aşteptau să vadă ce caraghioslâc o să se petreacă.

— O-o! rosti din nou mister Wandentulles. Mulsumesc, mulsumesc! Dumneata spune la mine cym trebuie lucrat inel magic.

— Cu bucurie şi plăcere, o, cel mai vânat dintre toţi veneticii! îi răspunse Hottabîci, făcând o adâncă plecăciune. Ia inelul magic, puneţi-l în degetul arătător al mâinii stângi şi întoarce-l, rostindu-ţi totodată dorinţa 1

— Şi face ce vrei eu? Da?

— Întocmai!

— Orice dorinţi al meu?

— Oricare, după placul tău…

— Aşa! se bucură Wandentulles şi, cu faţa din nou rece şi dispreţuitoare. Întoarse repede inelul şi-i strigă lui Hottabîci: Ei, tu prost bătrân! Vine aici, la mine! Tu împachetezi lirele sterline sau mai bine dolarii!…

Vorbise cu atâta obrăznicie, încât Volka şi Jenea, revoltaţi, făcură un pas înainte – gata să-l „prelucreze”, după cum o merita. Dar Hottabîci, mânios, le făcu semn cu mâna să stea cuminţi şi se apropie supus de Wandentulles.

— Iertare! se rugă el. Eu nu ştiu ce sunt „dolarii”. Să văd măcar unul, ca să ştiu cum arată!

— Orice om civilizat dator eşti ştie cum arată dolar! mormăi a dispreţ, printre dinţi, Wandentulles, şi scoţând din portofel o hârtie de zece dolari, i-o vântura lui Hottabîci pe la nas. După care, o băgă la loc în portofel. Dolar eşti obiect cei mai civilizat din întreaga lume! Tu trebuie bine ţii minte…

Hottabîci făcu o nouă plecăciune.

— Şi acum – zise Wandentulles – acum, la business! Vină acum aici una sută mii dolari!

— Cum nu! pufni Volka, şi-i făcu lui Jenea cu ochiul. A pus mina mister cutare pe inelul „magic”, dăruit Katiei ca amintire!

— Să vină mie aici imediat un sută mii dolari! repetă mister Wandentulles.

Era mâhnit: banii tot nu se iveau. Iar copiii îl priveau cu luciri de bucurie răutăcioasă în priviri.

— Eu nu vezi dolari! Unde suta mii dolari ai mei? urlă el, pierzându-şi capul de furie. Dar în clipa următoare leşină. îl trăsnise drept în moalele capului un sac căzut nu se ştie de unde.

Până să-l readucă Hottabîci în simţiri, băieţii desfăceau sacul în care văzură, ce credeţi? în sacul ce sta să plesnească, se îngrămădeau o sută de pachete colorate şi frumos legate. Iar în fiecare pachet câte o sută de hârtii a zece dolari fiecare!

— Ce inel ciudat! mormăi Jenea, supărat. Nu vrea să aducă unui cetăţean cinstit o amărâtă de bicicletă, dar unui negustor îi dăruieşte aşa, nitamnişam, o stuă de mii de dolari! Asta mai zic şi eu „Katiei, ca amintire”!

— Într-adevăr, nu mai înţeleg nimic nici eu – dădu din umeri Volka.

Între timp, mister Wandentulles deschise ochii. Văzând pachetele cu dolari, sări în picioare, le controlă, iar când se convinse că într-adevăr conţin exact o sută de hârtii a zece dolari, se apucă să numere pachetele. Erau o sută în cap. Zâmbetul de mulţumire ce i se aşternu pe faţă nu întârzie să

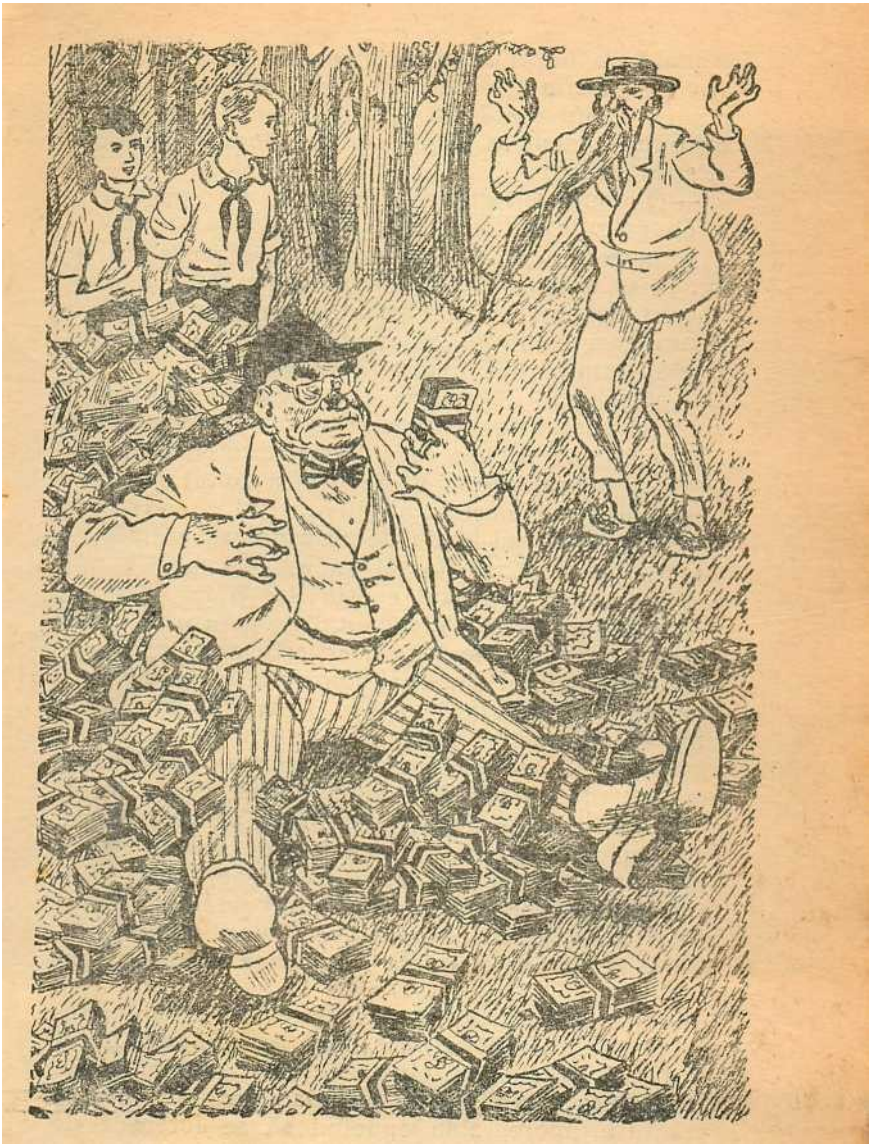

dispară de pe obrazul lui stacojiu. Abia avu timp să lege cu mâna tremurândă gura preţiosului sac, că ochii i se aprinseră din nou de lăcomie... îşi strânse cu putere sacul la pieptul gras, întoarse iar inelul şi strigă, răstit:

— Un suta mii dolari prea puţin! Să vină aci, la mine,

un suta milion dolari! Repede!…

Abia avu timp să se ferească la o parte, că un sac uriaş, greu de vreo zece tone, se prăbuşi pe iarbă cu un zgomot surd. Căzând, plesni din toate cusăturile, şi pe iarbă se ridică o movilă impresionantă, formată din o sută de mii de pachete de dolari americani, fiecare de câte o sută de bancnote.

Ca şi pachetele precedente erau formate tot din câte o sută de bilete a zece dolari, care nu se deosebeau de dolarii adevăraţi decât prin faptul că aveau toate unul şi acelaşi număr! Numărul pe care-l văzuse Hottabîci pe hârtia de zece dolari, arătată lui de nesăţiosul proprietar al inelului „magic”.

Nu credem că faptul acesta l-ar fi încântat din cale-afară pe mister Wandentulles, pentru că, dacă îşi depunea banii la bancă, aceasta ar fi controlat numerele hârtiilor şi numai bancnotele false au unul şi acelaşi număr. Însă mister Wandentulles n-avea timp să controleze numerele, pentru că, palid de emoţie, se urcase pe culmea movilei de bani şi, făcându-şi din ea soclul monumentului, părea întruchiparea lăcomiei negustoreşti, gata să săvârşească orice josnicie, orice crimă pentru un pumn de bani. Bani care la el, în ţara lui şi în întreaga lume capitalistă, îi dădeau putere asupra altor oameni. Părul i se zbârlise, ochii îi sticleau ca ai unui nebun, mâinile îi tremurau şi inima îi zvâcnea nebuneşte în piept.

— Şi acum… şi acum… eu doreşte zece mii ceasuri de aur cu mult briliant, douăzeci mii portţigaret de aur, treizeci… nu, cincizeci mii colier perle, cincisprezece mii serviciu porţelan vechi!… urla el fără întrerupere, abia apucând să se ferească de bogăţiile care plouau în jurul lui. Ce stai ca boieri 1 ţipă el furios la Hottabîci şi la băieţii care şedeau deoparte, privindu-l scârbiţi. Voi robi al meu, voi slugi mea! Voi strânge lucruri şi pune grămada! Repede! Dacă nu, bat toţi cu box!

— Ia-o mai încet, juprrte! se supără Volka. Nu ieşii la dumneata acasă şi nu ai de-a face cu „robi”! Noi sâncem oameni liberi, cetăţeni sovietici i

— Eu acum face voi rob!... Acum... un minut... eu face voi rob!...

Şi Wandentulles, întorcându-şi inelul, zbiera, scuturând în aer pumnii uriaşi şi asudaţi:

— La mine doreşti ca asta bătrân obraznic şi asta băieţi sovietic obraznic şi nesupus fie robi la mine! Curăţe ghete copii mei, fie sluga totdeauna, până sfârşit viaţa... Mai am un mic dorinţ: tot fabric, tot mina, tot uzina, tot banca, tot cale ferat, automobil şi avion, tot pământ din Union Sovietic, al meu, al firma meu „Harry Wandentulles & fiii”... Numai al firma meu! auzi, inel magic? Imediat face porunc meu! Eu om afaceri, n-ai timp aşteaptă...

— Oare nu-i. i ajung, o, tu, venetic cu faţa stacojie, bogăţiile pe care le-ai primit până acum? îl întrebă Hottabîci încruntat.

— Taci! urlă Wandentulles, cuprins de furie, şi bătu din picior. Când stăpân face business, sluga taci! Inel, repede face porunca meu! Repede!... Iar tu, bătrân negru, eu arat la tine cu box cum trebui ascult la stăpân alb!...

Şi se repezi cu pumnii la Hottabîci, dar Volka şi cu Jenea se agăţară cu atâta putere de el, în cât negustorul se prăbuşi ca un sac pe iarbă.

— Cum îndrăzneşti opreşti stăpân baţi cu box sluga prost? ţipă el, încercând zadarnic să se ridice în picioare. Voi acum rob, ascultaţi la mine!...

— Marş de aici, din ţara noastră! strigă Volka., gâfâind... Să nu te mai văd! Să nu mai aud de tine! Du-te învârtindu-te!...

— Facă-se voia ta! spuse Hottabîci, supărat foc, şi îşi smulse din barbă patru fire de păr.

În aceeaşi clipă, sacii cu dolari, lăzile cu servicii de porţelan, colierele de perle şi ceasurile, într-un cuvânt, tot

ce-i adusese lui mister Wandentulles ineluşul de argint, dispăruse. Intraseră parcă în pământ, în timp ce domnul Wandentulles începu să se rostogolească iute-iute pe iarbă şi pe cărarea pe care venise cu câteva clipe în urmă plin de energie şi speranţe. Încă puţin, şi pieri în depărtare, lăsând în urmă un norişor de praf…

Când îşi mai veniră puţin în fire, după toate cele petrecute, Volka spuse, dus pe gânduri:

— Nu mai înţeleg nimic… Ce fel de inel a fost acela, Hottabîci, magic sau simplu?

— Simplu, o, cristalul sufletului meu! îi răspunse duios Hottabîci.

— Atunci de ce i-a făcut toate poftele acestui tâlhar?

— Nu inelul, ci eu i le-am îndeplinit, o, cel mai mândru dintre toţi elevii şcolii medii de băieţi nr. 245! Eu, şi nimeni altul!

— Tu?! Dar de ce?

— Din politeţe, o, tu, cel mai curios dintre feciori! Mă simţeam prost în faţa lui. Prea îl necăjisem la Consignaţie, mă legasem de el pe stradă, îl sâcâisem până-mi închisese uşa casei sale în nas… Cum sănu-i îndeplinesc câteva dorinţe?! Dar lăcomia sa şi sufletul lui negru mi-au întors inima de la el…

— Vezi bine!… zise Volka, satisfăcut.

Când ieşiră din grădină şi ajunseră în stradă, Hottabîci calcă pe ceva mic şi rotund. Era inelul „Katiei, ca amintire”, pe care mister Wandentulles îl pierduse, pare-se, când, începând să se dea de-a rostogolul, încercase să se oprească, aciăţându-se cu mâinile de iarbă.

Bătrânul se aplecă, îl ridică, îl şterse cu uriaşa lui batistă albastră şi şi-l puse în deget, fără să scoată o vorbă.

Volka, Hottabîci şi Jenea se întorseseră de mult acasă, se culcaseră, dormiseră şi se sculaseră a doua zi dimineaţă; dar mister Harry tot se rostogolea, se rostogolea mereu!

A doua zi de ciimineaţă, pe la ora 8, la circa patru sute de kilometri la răsărit de Paris, micuţa franţuzoaică Jeanne Daquis, ducându-se la şcoală, fu lovită de ceva ce venea repede pe drum. După spusele ei, reieşea că era vorba de un obiect ce semăna cu un sac plin cu cârpe.

Cam peste cinci ore, un pescar numit Gaston Charmatier, care-şi dregea năvodul pe malul strâmtorii Calais, auzind în spate un zgomot ciudat, se întoarse şi zări un obiect greu, de formă prelungă, semănând, după cum i se păru lui, cu o bârnă de stejar negeluită, şi plină de praf, care, cotind din drum spre mal, se rostogoli în apă şi se depărtă, învârtindu-se, printre valuri. Chamatier, care ar fi avut nevoie de lemnul acela ca să-şi repare coliba, împinse barca în apă, dar cu toată strădania lui, nu fu în stare să ajungă ciudata bârna.

Căpitanii a cinci vapoare care veneau din America spre Europa, şi a trei vapoare care se înapoiau în America din Europa, au însemnat în jurnalul lor de bord strania întâlnire în largul oceanului cu un monstru care aducea cu un delfin mare, dar scuipa ca o cămilă şi urla din când în când ca o hienă în agonie. După cum se ştie, delfinii nu scuipă, nu urlă şi, mai ales, nu se învârtesc printre valuri, ci înoată sub apă, cu botul înainte şi cu spinarea ieşind puţin din apă, dacă nu sar şi nu se dau peste cap. De aceea, toţi cei opt ofiţeri de cart au socotit de datoria lor să declare că această vietate nu era delfin, ci un animal până-n prezent necunoscut în ştiinţă. Unul din aceşti marinari, care avea o înclinaţie pentru cercetările ştiinţifice, îl botezase foarte nimerit şi cu totul neintenţionat şi fără a bănui măcar cită dreptate are: „Şacalul atlantic”.

A doua zi dimineaţă, pe când soţia domnului Wandentulles, îngrijorată de îndelungata lipsă a soţului de acasă, se pregătea să anunţe celor în drept dispariţia tovarăşului ei de viaţă, sosi o telegramă de peste ocean:

„Harry Wandentulles găsit, azi dimineaţă acasă. Stop. Foarte murdar. Stop. Nu vrea sau nu poate explica apariţia sa aici. Stop. În orice caz, după cum arată ancheta, n-a sosit nici cu avionul, nici cu vaporul. Stop. Pofteşte urgent pe mistress Wanueniulles acasă. Stop”.

XXII. LUNG E DRUMUL STADIONULUI!

În acea veselă şi însorită zi de vară, în care amicii noştri porniră spre stadiop, la meciul de fotbal, păţaniile se ţinură lanţ. Încă de la intrarea metroului.

— Ce rost are să stăm la rând la casă, când putem scoate bilete de la automat, fără nicio bătaie de cap? spuse Volka, şi alergă să schimbe o hârtie de trei ruble.

Le trebuiau trei monede de cincizeci de copeici. Câte una de fiecare.

La drogherie n-au vrut să schimbe; vânzătoarea de îngheţată îi spuse că are şi ea nevoie de mărunţiş, iar cel de la dulciuri vru să ştie pentru ce îi trebuie. Aflând cum stau lucrurile, îl sfătui să cumpere biletele de la casă, unde, după spusele lui, nu era nimeni în clipa de faţă.

Într-adevăr, la casă nu mai era nimeni, dar Volka se aşează totuşi la coada de la ghişeul cu ape minerale. Peste câteva minute, după ce băuse un pahar de apă minerală care fierbea parcă, primi restul în monede de câte douăzeci şi cincisprezece copeici.

— Ei, vedeţi cât de repede a mers! făcu el triumfător către prietenii săi, cărora le împărţi câte o monedă de douăzeci şi câte două de cincisprezece copeici.

Volka şi Jenea îşi scoseseră de mult biletele – nişte cartonaşe lunguleţe şi subţiri, care miroseau pătrunzător a cerneală tipografică – dar bietul Hottabîci avea încă de furcă la un automat. Îşi tot vira bănuţii în el, dar de fiecare dată îi veneau înapoi, zornăind, prin deschizătura pe unde ar fi trebuit să iasă biletul. De atâta muncă, bietul bătrân asudase tot, iar pălăria îi stătea în vârful capului. Cu toate acestea, se încăpăţâna şi vira mereu bănuţii în automat, cu

acelaşi trist rezultat.

Până la urmă însă, n-a mai putut şi, trăgându-se deoparte, rosti cu adâncă mâhnire în glas:

— În zadar, o, destoinicii mei prieteni! Va trebui să plecaţi fără mine, căci sunt în neputinţă să înfrâng încăpăţânarea acestei cutii de fier, care scuipă mereu afară banii prea plecatei dumneavoastră slugi! Am de luptat şi de astă dată cu uneltirile duşmanului meu jurat, Djârdjis!

— Iar ai căşunat pe Djârdjis! râse Volka. Dă-mi banii încoa, să-i bag eu în automat! Să vezi că totul va fi în ordine!

Şi Volka vâri monedele în cel mai apropiat automat. Numaidecât apăru şi biletul!

— Eşti mare, mare şi atotputernic, o, Volka! exclamă bătrânul, plin de respect, Mă plec în faţa calităţilor tale cu adevărat uimitoare!

— Dar nu sunt de loc atotputernic! recunoscu Volka, sincer. Numai că trebuie să folosiţi automate în bunăstare!

— Eşti totuşi o fiinţă măreaţă – repetă Hottabîci, convins. Eşti măreţ, o, Volka, fiindcă, fără să întrebi pe nimeni, ai ghicit care dintre cutii este în bunăstare şi care nu!

Băieţii erau cât pe-aci să pufnească în râs în faţa naivităţii lui, dar îşi aduseră din timp aminte că

Hottabîci, care nu ştia carte, nu putuse să citească anunţul în care scria că aparatul cu care îşi bătuse capul atât amar de timp nu funcţiona!

— Trebuie să înveţi carte, Hottabîci, asta este! rosti Volka, apăsat.

XXIII. A DOUA PĂŢANIE ÎN METRO

Contrar tuturor aşteptărilor, Hottabîci acceptă cu mult calm folosirea scării rulante. Călca, plin de curiozitate, pe banda mişcătoare, cu trepte frumoase, metalice, şi odată ajuns jos, pe peron, şopti, plin de modestie, tinerilor săi însoţitori:

— Această scară rulantă este un lucru cum nu se poate mai simplu! Şi dacă ţie, o, Volka ibn Aleoşa, îţi face plăcere, chiar azi voi transforma în scări rulante toate scările casei tale, binecuvântată fie-i temelia, acoperişul şi, mai ales, catul al doilea, unde atât de fericit vieţuieşti!

— Despre asta mai vorbim noi! îi răspunse Volka, în doi peri. Se îndoia că din planul lui Hottabîci o să iasă ceva bun. Să mă mai gândesc…

Dar Volka n-a avut răgaz să se mai gândească, căci, tocmai în clipa aceea, din adâncurile mohorâţe ale tunelului se auzi zgomotul înăbuşit al trenului care se apropia şi, din beznă, răsăriră farurile vagonului motor. Se auzi şuieratul avertizator al sirenei şi la peron trase un tren elegant, albastrudeschis, scânteietor de lumini.

— Să intrăm într-a doua! spuse Volka, preocupat.

Numai că trebui să constate, spre marea lui îngrijorare, că Hottabîci pierise fără urmă!

Iată-i deci pe cei doi băieţi repezindu-se prin mulţime şi strigând speriaţi:

— Hottabîci, Hottabîci, unde eşti?!

— Aici – auziră ei de undeva, de foarte departe, vocea bătrânului. Aici este nenorocita voastră slugă!

Îl zăriră! încercase să iasă afară, în stradă, folosind aceleaşi scări rulante care îl aduseseră jos, pe peron. Dar, cu toate sforţările lui, nu izbutise, pentru că în zadar făcea el, cu picioarele muiate de frică, mereu alţi paşi înainte, scara alerga cu aceeaşi iuţeală înapoi! Mişca întrmna picioarele, dar rămânea pe loc, ca veveriţa în morişca din cuşcă!

— Dă-te jos de-acolo! îi strigă Volka, dar bătrânul nu mai ştia cum s-o facă, deşi pentru asta ar fi fost de ajuns să se întoarcă cu faţa spre peron. Volka s-a văzut deci nevoit să se ducă la scara care transporta lumea în sus, şi să se coboare pe cealaltă, spre Hottabîci, care alerga de-i ieşise sufletul, rămânând totuşi pe loc.

Biletul lui Volka nu mai era valabil. Dar nici timp să-l mai schimbe nu avea, de frică să nu i se sleiască până atunci bătrânului şi ultima fărâmă de putere.

— Vin de jos – îi spuse el controloarei. Bătrânul meu s-a împotmolit acolo!

— O fi pentru prima dată în metro! zâmbi ea, înţelegătoare, şi-l lăsă să treacă cu biletul cel vechi.

Aşa că, peste câteva secunde, Volka îl ajunse pe Hottabîci şi, întorcându-l cu faţa spre peron, coborî în fine cu el.

— De ce ai fugit, om sucit ce eşti? îl dojeni el.

— Pentru că am văzut, o, stăpâne, cum din adâncurile pământului se târa un monstru cu ochi de jeratic, zăngănind din toate mădularele. Dar n-am izbutit să fug din faţa lui. Nu sunt sperios din fire, dar, crede-mă, arată-mi rogu-te măcar un singur djinn care să nu se fi speriat la vederea ochilor aceia înspăimântători!

— Nu mai înţeleg nimic! începu Volka, cu lacrimi în ochi. Doar mi-ai jurat că nu te vei teme de metro!

— Ba să am pardon! N-am jurat de loc, o, tu, cel mai frumos dintre frumoşi! Ţi-am făgăduit să nu mă sperii, şi nici nu mă mai sperii, de autobuze, troleibuze, autocamioane, turisme, faruri, excavatoare, patefoane, maşini de scris, difuzoare, aspiratoare de praf, şaltăre electrice, primuse, dirijabile, ventilatoare şi jucării tip „hopa-Mitică”. Despre metro nici n-a fost vorba!

Bătrânul avea dreptate: Volka uitase metroul!

— Nu e niciun monstru, ci doar o garnitură a metroului şi te poftesc să nu ne mai ţii în loc cu spaimele tale prosteşti!

Alergară pe peron spre trenul care tocmai se apropia şi, dând din coate, îşi deschiseră drum prin mulţime. Era foarte, foarte multă lume. Trenul sosise ticsit şi, în clipa în care şeful de gară striga: „Gata!” uşile vagoanelor s-au închis automat, tăcute, şi trenul porni, lăsându-l pe

Hottabîci pe peronul deodată pustiu.

Întârziase numai o clipă... Voise să vadă cine strigă „gata”!

XXIV. rA TREIA PĂŢANIE A LUI HOTTABlll ÎN METRO

Bătrânul, neputând îndura această nouă nenorocire ce se abătuse asupra lui, alergă desperat pe peronul pustiu, sinulgându-şi smocuri din barbă şi ţipând cât îl ţinea gura:

— Vai şi amar, nenorocitul djinn Hassan Abdurrahman ibn Hottab! Ce o să mă fac singur în palatul acest subpământean şi plin de taine?!

Un impiegat de serviciu, văzând pe peron smocurile de păr, se apropie de el:

— Cetăţene, în metro suntem datori să păstrăm linişte şi curăţenie!...

„Hait! S-a zis cu mine!” îşi spuse în gând bietul Hottabîci.

Tânărul acela politicos îl speriase tot atât cât îl speriase şi trenul. îl văzuse chiar pe Volka purtându-se respectuos* cu impiegaţii metroului şi, simţind că treburile se încurcă rău de tot, luă hotărârea să-şi vândă cât mai scump pielea.

Din fericire, impiegatul îi vorbi din nou şi bătrânul, liniştindu-se, îşi schimbă hotărârea.

— Moşule – îi spunea impiegatul, compătimitor – nu te mai amărî degeaba! Acum soseşte alt tren şi o să poţi pleca liniştit unde ai treabă.

Bătrânul ar fi vrut să-i răspundă ceva pe ruseşte, să i se plângă de amarnica lui soartă, să-i povestească totul, dar, deodată, simţi că de emoţie şi de spaimă nu mai ştia o boabă din limba asta. Mormăi doar ceva pe arăbeşte. Impiegatul dădu mâhnit din mâini.

— În cazul acesta, cetăţene, poftim la dispecer să găsim pe cineva cu care să vă înţelegeţi în limba

dumneavoastră!

Şi tânărul îl şi luă de braţ, grijuliu, cu gândul să-l ducă la dispecer. Nu se ştie cât ar fi stat Hottabîci acolo dacă, chiar în clipa aceea, n-ar fi sosit în gară o altă garnitură, din care săriră Volka şi Jenea, care se şi repeziră spre Hottabîci.

— Uite-l, uite-l! strigară ei. Of, ce de încurcături din cauza ta, Hottabîci dragă!

O îngrijitoare care răsări parcă din pământ cu o mătură şi cu un făraş, mătură smocurile smulse de bătrân din barbă şi le puse într-un coş, tocmai în clipa în care Hottabîci şi cu prietenii săi intrau, în fine, în vagonul ce avea să-i ducă cu bine până la staţia „Dinamo”.

XXV. N-A VEŢI URÎ BILET ÎN PLUS?

Când au loc meciuri de fotbal, Moscova se împarte în două tabere antagoniste: una a pasionaţilor de fotbal, cealaltă – a oamenilor de neînţeles, care manifestă o totală indiferenţă faţă de acest sport, cel mai pasionant dintre toate sporturile lumii.

Cu mult înainte de începerea meciului, membrii primei tabere se reped, din toate colţurile oraşului, spre porţile înalte ale stadionului „Dinamo”, şi se uită, plini de un superior dispreţ, la toţi aceia care merg spre centru, în altă direcţie decât a lor.

Ceilalţi moscoviţi dau la rândul lor nedumeriţi din umeri, privind sutele de tramvaie, autobuze şi troleibuze, precum şi miile de turisme ticsite de lume, care înaintează încet, pe marea furtunoasă a pedeştrilor amatori de fotbal.

Dar şi tabăra amatorilor, care pare atât de unită ochiului unui observator neavizat, se vede în zilele acestea sfâşiată de adânci şi aproape insolubile contradicţii. Câtă vreme amatorii de fotbal sunt încă în drum spre stadion, contradicţiile acestea nu se prea observă; dar îndată ce ajung la porţile mult visate ale arenei, ele apar în toată ascuţimea lor de neînvins. Şi atunci, deodată, se descoperă

că unii cetăţeni au bilete, iar alţii nu. Cei care au, trec demni şi liniştiţi spre locurile lor; ceilalţi se foiesc îngrijoraţi prin mulţime şi se reped la toţi noii-veniţi, strigând cu voce jalnică: „N-aveţi un bilet în plus?” „Cetăţene, n-aveţi un bileţel în plus?”

Dar de obicei, „bilete în plus” sunt puţine, iar cei care le caută atât de numeroşi, încât şi Volka şi prietenii lui mai mult ca sigur că ar fi rămas cu buza umflată, dacă Hottabîci n-ar fi recurs la minunata sa artă.

— Cu bucurie şi plăcere – răspunse el rugăminţii lui Volka. Numaidecât! Veţi avea bilete câte poftiţi!

Şi într-adevăr, nici nu termină bine de rostit aceste cuvinte, că în mâinile lui apăru un teanc de bilete verzi, albastre, roz şi galbene!

— Ce zici, nepreţuitul meu Volka, ne vor fi oare de ajuns aceste foiţe multicolore? Dacă nu, mai… – şi bătrânul îşi fâlfâi prin aer biletele.

Dar gestul acesta fu cât pe ce să-l coste viaţa!

— Bilete în plus! răcni de bucurie unul dintre amatori, tăbărând pe Hottabîci. Şi într-o clipă, mai bine de o sută cincizeci de oameni, înnebuniţi la gândul c-ar putea găsi bilet, se năpustiră spre bătrân împingându-l spre zidul de beton al stadionului. Mai mult ca sigur că bietul de el s-ar fi pomenit strivit, dacă Volka nu s-ar fi tras repede deoparte, urlând ca din gură de şarpe:

— Cetăţeni! Bilete! Cine vrea bilete?

La auzul acestor cuvinte magice, toţi cei care-l asaltaseră pe bietul Hottabîci, năucit cu totul, se repeziră spre Volka. Dar Volka pierise cât ai clipi în mulţime. Parcă intrase în pământ!

Peste un minut, Volka, Jenea şi Hottabîci întinseră controlorului de la intrarea Nord trei bilete reglementare şi intrară în stadion, lăsând în urma lor mii de oameni a căror soartă tristă era să nu vadă meciul în ziua aceea.

XXVI. APARE DIN NOU ÎNGHEŢATA POPULARA

Nu apucaseră bine să se aşeze pe locurile lor, când se apropie repede o tânără cu şorţ alb şi o cutie de lac alb, atârnată de umăr.

— Doriţi îngheţată populară? întrebă ea, dar deodată ţipă de spaimă.

Pentru că, dacă-i să vorbim drept, oricine ar fi fost în locul ei tot atât de rău s-ar fi speriat.

Într-adevăr, ce răspuns se aştepta să primească orice vânzătoare de îngheţată la întrebarea ei? „Cu plăcere! Două porţii, vă rog!” Sau, în cel mai rău caz: „Nu, mulţumesc, mai bine nu!”

Numai că, închipuiţi-vă, bătrânelul acela, cu pălăria de paie tare, auzind întrebarea cuviincioasă a vânzătoarei, se roşise deodată ca racul, ochii i se umpluseră de vine sângerii şi, zbârlindu-se ca o fiară, se aplecase şi-i declarase, plin de ameninţări:

— Vrei să mă omori cu blestemata asta de îngheţată?! Nu şi nu! N-ai să izbuteşti, mizerabilă creatură! M-am săturat pe vecie din numai cele patruzeci şi trei de pachete de îngheţată pe care eu, prost bătrân, le-am consumat la circ! Cât pe-aci să mă văd transferat la strămoşii mei! Cutremură-te, nenorocito, că am de gând să te prefac pe dată în cea mai scârboasa dintre broaştele râioase!…

Şi bătrânul făcu un salt, ridicându-şi deasupra capului mâinile negricioase şi zbârcite. Deodată însă, băiatul de lângă el – cel cu sprâncenele ieşite de soare şi faţa pistruiată – i se agăţă de braţ, strigând îngrozit:

— Fata nu e de vină! Te-ai îmbolnăvit fiindcă te-ai îndopat cu îngheţată! Aşa că te poftesc să stai jos şi să nu mai faci prostii!

— Aud şi mă supun – răspunse bătrânul, plecat, lăsându-şi braţele în jos şi aşezându-se pe locul lui.

Apoi spuse apăsat vânzătoarei, care nu-şi revenise încă din spaimă:

— Poţi pleca! Te iert! Mergi în pace şi fii recunoscătoare până la capătul zilelor tale acestui tânăr care ţi-a salvat viaţa!

Până la terminarea meciului, fata cu îngheţata nu s-a mai arătat prin partea aceea a tribunei.

XXVII. CÂTE MINGI CERE REGULAMENTUL?

Între timp, stadionul clocotea de viaţa sărbătorească, zbuciumată, a zilelor în care se dispută meciuri decisive. Valuri de muzică se revărsau din difuzoare, cele optzeci de mii de spectatori din tribune discutau cu aprindere perspectivele jocului şi cerul răsuna de zumzetul glasurilor omeneşti, zumzet atât de specific, atât de deosebit de orice alt zgomot. Toţi aşteptau cu nerăbdare începutul partidei.

Şi iată că, în cele din urmă, pe verdele de smaraid al peluzei, urmat de cei doi arbitri de tuşe, apăru arbitrul de centru. Ţinea în mână o minge sortită să rabde în ziua aceea lovitură după lovitură şi să străbată kilometri pe pământ şi în aer, ca apoi, nimerind de câteva oriîntro poartă oarecare, să hotărască care din cele două echipe va ieşi învingătoare. Arbitrul o aşează în centrul peluzei, cele două echipe ieşiră din vestiar în pas alergător şi se aliniară una în faţa celeilalte, iar căpitanii îşi strânseră mâna. Se trase la sorţi spre a se vedea care echipă va juca cu faţa la soare. De data aceasta, poziţia nefavorabilă reveni echipei asociaţiei sportive „Dalta”, spre marea mulţumire a echipei „Şaiba” şi a suporterilor ei.

— Nu crezi tu, o, Volka, că ar fi trebuit să explici nedemnei tale slugi ce vor face cu această minge cei douăzeci şi doi de tineri atât de simpatici inimii mele? se informă Hottabîci, plin de respect.

Dar Volka, nerăbdător, se mulţumi să dea din mină. Adică: „Las c-o să vezi şi singur!”

Tocmai în clipa aceea, un jucător din echipa „Dalta” aplică mingii o lovitură răsunătoare, cu vârful bocancului, şi meciul începu.

— Să fie oare cu putinţă ca aceşti douăzeci şi doi de tineri atât de plăcuţi, să se vadă nevoiţi să alerge pe un câmp atât de întins, să cadă, să se lovească, să se împingă între ei, ca până la urmă să nu aibă putinţa de a se juca decât câteva clipe cu această minge, care arată atât de jalnic? Şi când te gândeşti că toate acestea sunt pricinuite numai de faptul că există o singură minge pentru toţi! bombăni Hottabîci, nemulţumit, după câteva minute.

Dar Volka, furat de joc, nu-i răspunse. Nu-i ardea de Hottabîci... Şaiba", atacând, pusese stăpânire pe minge şi se apropia de poarta „Dălţii"!

— Ştii ce, Volka? şopti Jenea la urechea prietenului său. Mare noroc avem că Hottabîci nu se pricepe la fotbal! Altfel, cine ştie ce figuri ne-ar fi făcut!

— Da, da, ai dreptate... – dădu din cap Volka, dar deodată scoase un ţipăt şi sări în sus.

Odată cu el, săriră în picioare, vuind ca o mare zbuciumată, şi toţi ceilalţi optzeci de mii de spectatori.

Arbitrul fluieră cu desperare, acţiune absolut inutilă, deoarece şi fără fluierul său, jucătorii încremeniseră pe loc!

Pentru că se întâmplase ceva unic în istoria fotbalului! Un fenomen absolut inexplicabil din punctul de vedere al legilor naturii! De undeva, din văzduh, picaseră pe stadion şi se rostogoliseră printre jucători douăzeci şi două de mingi de culori vii, toate făcute din cel mai bun marochin!

— Neobrăzare! Huliganism! Care-i măgarul care face glume nesărate? strigau revoltaţi oamenii din tribune.

Bineînţeles, „măgarul" trebuia scos pe loc de pe stadion, dacă nu chiar dat pe mâna miliţiei! Partea proastă e că nimeni n-a putut să-i dea de urmă:

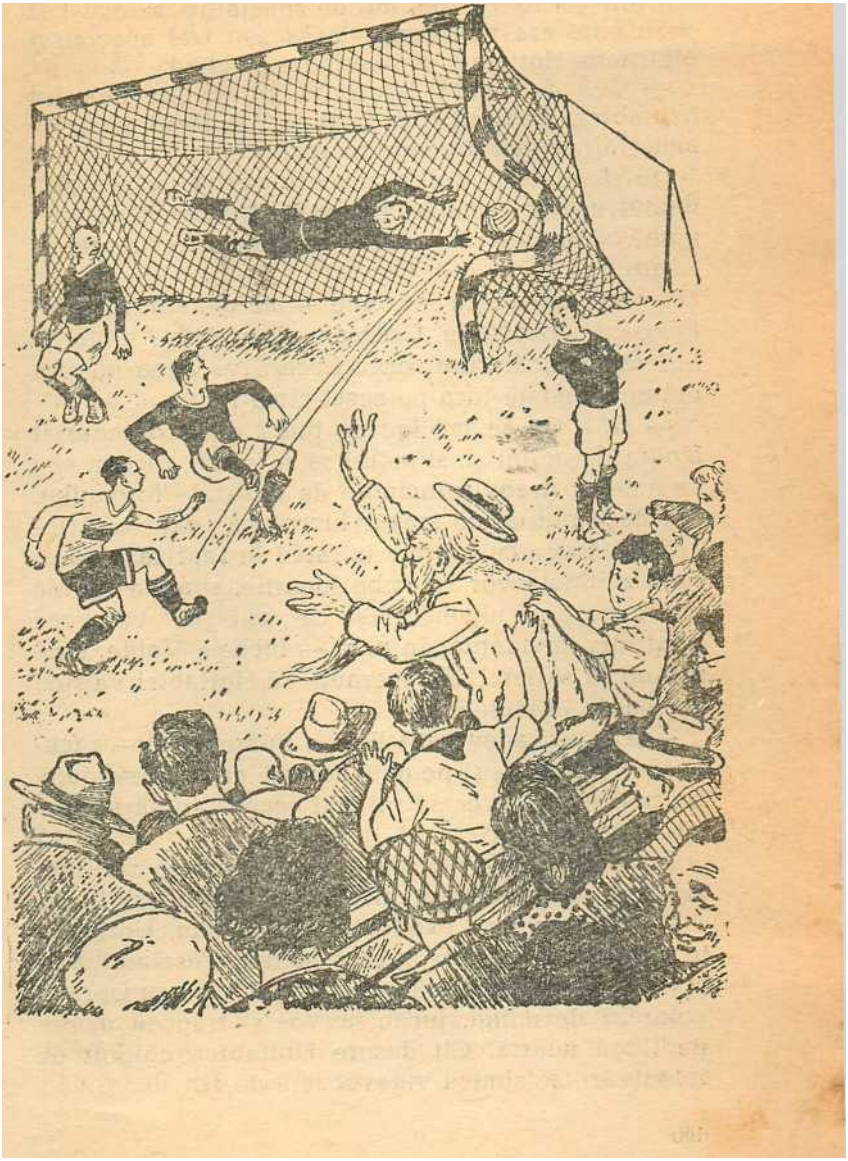

din toţi cei optzeci de mii de spectatori, numai trei ştiau cine era vinovatul; iar aceşti trei spectatori erau moş Hottabîci şi tinerii lui prieteni.

— Ce-i de făcut? şopti Volka, la urechea lui Hottabîci.

Ai oprit tot jocul şi i-ai lipsit pe „şaibişti” de un gol aproape marcat!

De altminteri, Volka adusese vorba despre ghinionul echipei „Şaiba” numai în treacăt, fără prea multă părere de rău, căci el personal era suporterul „Daliei”.

— Am crezut că fac bine – se dezvinovăţi, tot în şoaptă, Hottabîci. Credeam că o să le fie mai la îndemâna jucătorilor, dacă fiecare va avea mingea lui, ca să poată juca pe acest câmp întins.

— Of! Ce să mă fac cu tine? dădu descurajat Volka din mâini şi, silindu-l să se aşeze, începu să-i explice în grabă principiile de bază ale fotbalului, îmi pare rău de un singur lucru: că „daltiştii” trebuie să joace cu soarele în faţă! în repriza a doua, când echipele vor schimba locurile, soarele n-o să mai supere pe nimeni! Aşa că „şaibiştii” vor avea pe gratis un avantaj în plus – încheie Volka, care nutrea în sufletul său speranţa că Hottabîci va ţine seama de cuvintele lui.

— Da, da, adevărat! Este o nedreptate – recunoscu Hottabîci, şi pe dată soarele se ascunse după un noruleţ uşor, ca să nu mai reapară până la sfârşitul meciului.

Între timp, mingile de prisos fuseseră ridicate, arbitrul notase timpul pierdut şi meciul continuă.

De când primise explicaţiile lui Volka, Hottabîci urmărea jocul cu un interes mereu crescând. „Şaibiştii”, care pierduseră un gol sigur când cu isprava celor 22 de mingi, jucau nervos şi trăgeau mereu pe lângă poartă. Cât despre Hottabîci, chinuit de remuşcări, se simţea vinsvat faţă de ei.

XXVIII. HOTTABÎCI IA PARTE ACTIVĂ LA JOC

Şi aşa s-a întâmplat ca simpatiile lui Volka Kostîlkov şi ale lui Hassan Abdurrahman ibn Hottab să se despartă, ceea ce era fatal de altfel. Când primul radia de mulţumire (lucru ce se întâmpla ori de câte ori vreunul de la „Şaiba” trăgea greşit la poarta adversarului), faţa bătrânului se

întuneca, acoperită ca de un nor plumburiu. În schimb, când atacul „Dălţii” dădea greş şi mingea trecea pe lângă poarta „Şaibei”, tabloul se schimba radical: Hottabîci râdea de mulţumire, iar Volka se înfuria ca un taur.

— Nu înţeleg, Hottabîci, ce găseşti de râs în toate astea? N-ai văzut că erau cât pe-aci să marcheze iar?

— Ce „erau” să facă dar n-au făcut, nu contează, o, scumpul meu Volka – îi răspundea Hottabîci, care pesemne auzise de undeva expresia asta.

Era prima lui luare de contact cu fotbalul şi nu aflase încă de existenţa suporterilor. Când îl văzuse pe Volka mâhnit din pricina soarelui care bătea în ochii celor de la „Dalta”, crezuse că se află doar în faţa unei manifestări a simţului de dreptate al băiatului. Habar n-avea că devenise între timp un suporter pasionat, după cum nici Volka habar n-avea de acest lucru. Tânărul nostru prieten era de altfel atât de absorbit de cele ce se petreceau pe peluză, încât nu mai vedea nimic în jur. Iată, aşadar, pricina evenimentelor uluitoare care s-au petrecut în acea zi pe stadion.

Totul a început într-o clipă de supremă încordare. „Daltiştii” erau cât pe-aci să bage un gol în poarta „Şaibei”, când Volka se aplecă la urechea lui Hottabîci şi-i şopti rugător:

— Hottabîci, drăguţule, lărgeşte puţin poarta „Şaibei”, când o să tragă „daltiştii”!

Hottabîci se încruntă. La ce-i folosea „Şaibei” clacă poarta ar fi ceva mai largă?

— Pe mine nu mă interesează de loc „Şaiba”! „Dalta” ar avea însă de câştigat de pe urma acestei împrejurări!

Bătrânul nu-i răspunse nimic. „Daltiştii” continuau să bată pe alături. Dar după două-trei minute, un jucător mai vânjos – atacant la „Şaiba” – cu o lovitură clasică, bătu o minge drept în poarta „Dălţii”, în strigătele entuziaste ale spectatorilor.

— Măi, Egoruşka, măi! şopti portarul „Dălţii” unui jucător din rezerva echipei când, pentru scurt timp, jocul se mută în careul „Şaibei”. Să-ţi spun ceva, măi, dar te rog să nu râzi de mine! Uite, sunt gata să jur că stâlpul porţii noastre le dă „şaibiştilor” apă la moară…

— Ce face?!

— Nu, zău! Când au băgat golul, stâlpul din dreapta… pe cuvântul meu de onoare!… s-a dat la o parte cu vreo cincizeci de centimetri şi a lăsat mingea să treacă… Am văzut eu cu ochii mei!

— Mă, pune termometrul! spuse jucătorul de rezervă.

— Cui, stâlpului?

— Nu, mă, ţie! Ai febră!

— Ptiu! scuipă portarul, jignit, repezindu-se să-şi apere poarta.

„Şaibiştii”, ocolind cu dibăcie apărarea, se apropiau întins de poarta „Dălţii”.

— Bum-m-m! Al doilea gol în trei minute! Şi de fiecare dată, fără ca portarul „Dălţii” să fi fost de vină cu ceva! Se luptase ca un leu. Dar ce putea să facă? Când mingea fusese trasă în poarta lui, bara de sus se ridicase singură tocmai cât trebuia ca să poată trece mingea, atingându-i din zbor vârful degetelor!

Cui s-o spună? Şi cine să-l creadă? Portarul, cuprins de deznădejde şi frică – ca un copil rătăcit noaptea în desişul unei păduri de netrecut – strigă, desperat, către Egoruşka:

— Văzuşi?

— Cre… cred că am văzut – răspunse jucătorul de rezervă, bâlbâindu-se. Dar parcă poţi spune cuiva aşa ceva? Cine să te creadă?

— Asta e! Nu te crede nimeni! întări trist portarul „Dălţii”.

Tocmai atunci, în tribuna de nord mocnea în surdină un mare scandal.

Cu o clipă înaintea celui de-al doilea gol, Volka observase că Hottabîci îşi smulsese într-ascuns un fir de barbă.

„Ce-o fi vrând?” se întrebase el, cam îngrijorat, nebănuind însă ce evenimente se pregăteau pe peluză. La drept vorbind, abia mult mai târziu ghici adevărul… Lucrurile luau o întorsătură tragică pentru „daltişti” şi lui Volka nu-i prea păsa ce face bătrânul.

Cu toate acestea, al treilea dol în poarta „Dălţii” lămuri situaţia!

Într-adevăr, se apropia sfârşitul primei reprize şi se părea că roata norocului se întorsese de partea celor de la „Dalta”. Acum, jocul se desfăşura pe careul „Şaibei”. Trebuie să recunoaştem că „daltiştii” făceau exces de zel şi că cel mai bun atacant al lor trase, peste puţin, o minge formidabilă în colţul de sus al porţii „Şaibei”.

Toţi cei optzeci de mii de spectatori din tribune săriră în picioare, pradă unei emoţii de nedescris. Golul deschide scorul „Dălţii”! Volka şi Jenea, care ţineau amândoi cu echipa asta, îşi făcură vesel cu ochiul unul altuia. Dar bucuria lor fu de scurtă durată, căci peste o clipă oftară crunt dezamăgiţi: mingea aceea atât de sigură se izbi de bara de sus a porţii cu atâta forţă, încât vui întreg stadionul!

Trebuie să vă atragem atenţia că bufnitura mingii se confundă cu ţipătul portarului, pe care bara porţii – lăsându-se pentru o secundă în jos – dacă îi parase golul, îl pocnise în acelaşi timp în moalele capului.

Şi, deodată, în mintea lui Volka se făcu lumină, înţelese totul! Înţelese şi se îngrozi!

— Hassan Abdurrahman ibn Hottab! rosti el, cu voce tremurândă – ce înseamnă asta?! Ştii prea bine că noi amândoi, eu şi cu Jenea, simpatizăm cu „Dalta”! Dar, precum văd, tu ţii cu „Şaiba”!

— Vai, binecuvântate Volka, aşa este! recunoscu trist

bătrânul.

— Nu eu te-am scăpat oare din vasul de pământ în care ai stat închis mii de ani? continuă Volka, cu amărăciune.

— Tot ce spui tu, o, Volka, e limpede ca lumina zilei şi tot atât de adevărat cum adevărat e că te aşteaptă un viitor măreţi îngâna Hottabîci, abia şuşotit.

— Atunci, de ce ajuţi „Şaiba" şi nu „Dalta"?

— Vai şi amar mie! Nu mai sunt stăpân pe faptele mele! exclamă Hottabîci, pocăit, şi lacrimi mari i se rostogoliră pe faţa zbârcită. Ce să fac dacă vreau din tot sufletul să câştige „Şaiba"?...

XXIX. ATMOSFERA SE ÎNCINGE

— Ia vezi – îl ameninţă Volka – să nu iasă scandal!

— Fie ce-o fi – răspunse Hottabîci, fatalist.

În aceeaşi clipă, portarul „Dălţii" alunecă inexplicabil pe un loc cu desăvârşire uscat, şi scăpă a treia minge în propria sa poartă!

— A-a-a, aşa! scrâşni din dinţi Volka. Va să zică cu binele nu merge! Dacă-i aşa, stai!

Şi, sărind pe bancă, strigă din răsputeri, arătând cu degetul spre Hottabîci, care şedea la picioarele sale.

— Cetăţeni! Omul ăsta trişează tot timpul în favoarea „Şaibei"!

— Cum... Cine trişează?... Arbitrul?... Ce spune?... ţipară cei din jur, emoţionaţi.

— Nu, nu arbitrul! Nu e vorba de arbitru! Uitaţi-vă, bătrânelul ăsta trişează... Lasă-mă, te rog, în pace!

Aceste din urmă cuvinte se adresau lui Jenea care, speriat, îl trăgea de zor de mânecă. Jenea îşi dădea prea bine seama că din cearta lui Volka cu Hottabîci nu putea să iasă nimic bun... Numai că Volka, deşi vedea că nimeni nu-l ia în serios, nu se potolea!

— Cum adică? Bătrânelul ăsta de aici, din tribuna de nord, mută poarta? Ha-ha-ha! râdeau toţi cei din jur. O fi

având în buzunar vreun buton cu care dirijează poarta de la distanţă! Nu cumva tot el a aruncat mai adineauri mingile pe peluză?

— Tot el! strigă Volka, întărâtat, stârnind noi explozii de râs.

— Dar cutremurul din Chili, nu cumva o fi tot isprava lui? Ha-ha-ha! Ho-ho-ho! Hi-hi-hi!

— Nu, în Chili n-a fost el! îi lămuri foarte conştiincios Volka. Cutremurul din Chili se datorează unor deplasări catastrofale de straturi de pământ, ceea ce a fost caracteristic pentru cutremurul din Chili. Iar el a ieşit abia de curând dintr-o cofă…

— Uite ce, prietene – îl întrerupse binevoitor un suporter mai în vârstă, când râsul general se mai domoli – după mine, în cofă te bagi dumneata! Te faci de râs! Nu vorbi prostii şi lasă-ne să urmărim jocul! Acolo, vezi bine, se petrec lucruri formidabile! Suntem destul de sătui de ce vedem şi fără tine! (Cetăţeanul ţinea cu „Dalta”.)

Într-adevăr, nu mai erau decât unsprezece minute până la pauză, iar scorul era de 14: O în favoarea „Şaibei”!

Cu jucătorii „Dălţii” se petreceau nişte lucruri extrem de ciudate. Uitaseră parcă cele mai elementare reguli de joc! Pasau ca nişte începători, ba chiar ca nişte începători tâmpiţi! Cădeau la tot pasul, ca şi cum abia acum învăţau să umble. Ca să nu mai vorbim de apărarea absolut inexistentă! Chiar şi cei mai combativi dintre aceşti emeriţi fotbalişti săreau speriaţi într-o parte când vedeau mingea venind spre ei, ca şi cum inofensivul balon ar fi fost o bombă gata-gata să explodeze!

15: O!

16: O!

13: O!

23: O!

În medie, la fiecare patruzeci de secunde, o altă minge nimerea în poarta „Dălţii”.

Dar portarul? Ce făcea portarul? De ce îşi lipise obrazul de stâlpul lateral al porţii şi striga: „Aoleu, mamă!” ori de câte ori se trăgea în poarta lui? De ce ieşea din poartă, îngândurat, tocmai acum, în momentul hotărâtor, când lupta se înteţea lângă careul de 16 m?

— Huo! Ruşine-e! urla publicul din tribune. E scandalos! Ce joc mai e şi ăsta?

Dar el, vestitul portar, ieşea din poartă cu pas şovăielnic ori de câte ori se apropiau „şaibiştii”!

— Ce-i cu tine? îl ocărî jucătorul de rezervă uluit. Ai înnebunit, sau ce?

Portarul îi răspunse gemând:

— Am înnebunit! Parcă mă trage cineva de guler! Mă opun cât pot, dar ceva mă tot împinge afară din poartă! Aş vrea să mă avânt spre minge, dar mă lipesc de stâlpul porţii cu atâta putere, că nu mă pot desprinde!

— Vai de tine, Grişa!

— Ce să mai vorbim!…

Numai că, la un moment dat, „daltiştii” izbutiră să spargă frontul atacului şi apărarea „Şaibei”, minând furioşi mingea spre poarta adversă.

Apărarea „Şaibei”, moleşită de faptul că nu avusese până atunci ce apăra, n-a mai fost în stare să pornească o acţiune închegată pentru a para neaşteptata primejdie. Ca să vă dau un exemplu, aflaţi că portarul lor şedea liniştit pe iarbă şi mânca seminţe! Până să se îndure să sară în picioare – se înecase înghiţind seminţele nemestecate – „daltiştii” duceau vertiginos mingea drept în centrul porţii lipsite de apărare!

— Hottabîci, dragă, ajută-i pe „daltişti”! Fă-i să marcheze! implora Volka.

Dar Hottabîci făcu pe surdul şi mingea, de unde până atunci zburase drept spre centrul porţii, o coti frumuşel şi cu totul pe neaşteptate spre bara stingă, izbind-o cu atâta putere, încât ricoşă şi o luă înapoi, străbătând toată peluza

şi ferindu-se cu grijă de „daltiştii” din calea sa, ca şi cum ar fi fost vie, ca apoi să nimerească în mult încercata poartă a „Dălţii”!

24: O! Uluitor scor pentru două echipe egale ca putere!

De data asta, Volka îşi ieşi definitiv şi irevocabil din fire.

— Îţi poruncesc să încetezi o dată pentru totdeauna cu bătaia asta de joc! şuieră el la urechea lui Hottabîci. Auzi? Imediat! Dacă nu, rup pe veci prietenia cu tine! Alege: eu ori „Şaiba”!

— O, Volka, doar şi tu eşti mare amator de fotbal! De ce oare nu mă-nţelegi? îl imploră bătrânul.

Citind însă pe chipul tânărului său prieten că de data asta prietenia lor risca să ia un tragic sfârşit, şuşoti:

— Aştept plecat poruncile tale!

— Ce-s de vină „daltiştii” că ţii cu „Şaiba”? I-ai făcut de râs în faţa întregii ţări. Procedează în aşa fel ca să se creadă că pierderea de azi nu e din vina lor!

— RÂnd şi mă supun, o, tinere portar al inimii mele!

Nici nu încetă bine să răsune fluierul arbitrului principal, anunţând pauza, că toţi cei unsprezece jucători ai echipei sportive de amatori „Dalta” începură în cor să strănute şi să tuşească.

Aliniindu-se cu chiu cu vai în monom şi abiaabia târându-şi picioarele, se îndreptară plouaţi, în trap mărunt, spre vestiar, strănutând, smiorcăindu-se şi tuşind din mers.

Puţin după aceea fu convocat medicul echipei: toţi jucătorii „Dălţii” se simţeau rău! Medicul le luă pulsul, îi puse să-şi scoată tricourile, îi căută în gură şi, la rândul lui, trimise după arbitrul principal.

— Uite ce e, Lulea Evghenievici! Trebuie să suspendăm jocul! Scorul de azi să fie anulat!

— Cum aşa?! De ce? se miră arbitrul.

— De ce? repetă medicul, uluit. Pentru că echipa

„Dalta” nu mai poate juca cel puţin şapte zile de azi înainte! Toţi coechipierii ei, de la primul până la ultimul, sunt bolnavi!

— Bolnavi?! Dar ce au, doctore?

— O boală cum nu se poate mai ciudată, Lulea Evghenievici. Deşi adulţi, toţi cei unsprezece tovarăşi din echipa „Dalta” au contractat în acelaşi timp o boală a copilăriei: au pojar! N-aş fi crezut aşa ceva nici în ruptul capului, dacă nu i-aş fi examinat chiar eu, personal, şi încă foarte atent…

Aşa se încheie acel meci, unic în istoria fotbalului, meci în care un suporter a avut posibilitatea să influenţeze, în mod activ, mersul competiţiei! Şi, după cum vedeţi, influenţa lui a dat loc numai la încurcături!

Iar excepţionalul şi rarul caz, din punct de vedere medical vorbind, de îmbolnăvire simultană a unsprezece sportivi adulţi de pojar – şi încă pentru a doua oară în viaţa lor – dar care, ne vedem siliţi să adăugăm, s-au trezit peste noapte sănătoşi tun – a fost tratat pe larg în articolul cunoscutului profesor, doctor I.I. Kokliuş. Articolul a apărut în revista medicală „Korii Hvori”, sub titlul: „Asta-i bună!” şi s-a bucurat de un succes atât de răsunător, încât mi-a fost absolut cu neputinţă să obţin în bibliotecile publice acest număr din revistă, pentru că trece din mână-n mină. Aşa că, dragi cititori, vă sfătuiesc nici să nu-l mai căutaţi, dacă nu vreţi să vă pierdeţi degeaba timpul, fiindcă n-o să-l găsiţi.

XXX. ÎMPĂCAREA!

Cum n-a mai fost nevoie de el, noruleţul care ascunsese soarele dispăru după orizont şi vremea se încălzi din nou. Optzeci de mii de spectatori părăsiră stadionul, scurgându-se fără grabă prin îngustele pasaje de beton ale tribunelor. Oamenii nu erau zoriţi; toţi ardeau de dorinţa de a discuta neobişnuitele împrejurări în care se desfăşurase meciul, terminat într-un mod atât de ciudat.

Lumea se pierdea în ipoteze, care mai de care mai năstruşnice. Dar nici cele mai fertile imaginaţii n-ar fi fost în stare să zămislească ceva care să se apropie cât de cât de adevărata cauză a eşecului acestei competiţii.

Dintre toţi, numai trei oameni tăceau. Trei oameni părăsiră tribuna, muţi ca peştii, se urcară la fel de muţi în troleibuzul ticsit de lume şi coborâră, tot fără un cuvânt, în staţia Ohotnîi Read, de unde porniră spre casele lor.

— Nu-i aşa că fotbalul este un joc frumos? îndrăzni în cele din urmă Hottabîci să rupă tăcerea.

— Mda – mormăi Volka, pe sub nas.

— Cât de plăcută trebuie să fie clipa în care o minge trasă de tine izbeşte drept în poarta adversarului! continuă bătrânul, din ce în ce mai descurajat. Nu-i aşa, o, Volka?

— Mda – mormăi acesta din nou.

— Tot mai eşti supărat pe mine, o, portar al inimii mele? Mor dacă nu-mi răspunzi numaidecât!

— Mă mai şi întrebi! îi răspunse Volka cu un glas cumplit, dar adăugă, ceva mai moale: Ce de încurcături ne-ai făcut, Hottabîci! Am să ţin minte cât oi trăi ziua asta! De unde şi până unde, mă rog, ai devenit un suporter atât de înflăcărat? Să ştii că nu mai merg niciodată cu tine la meci, şi nici de biletele tale nu mai am nevoie.

— Cuvântul tău e lege pentru mine – răspunse grăbit Hottabîci, foarte fericit că scapă numai cu atâta. Am să mă mulţumesc să-mi povesteşti din când în când despre meciurile de fotbal la care vei lua parte!

Şi cei doi îşi continuară drumul, buni prieteni ca şi mai înainte.

Ajunşi aproape de casa lui Volka, auziră zarvă, plânsete.

— Poftim, iar începe! spuse Volka. Seriojka Guiţ dă o nouă reprezentaţie!

— Reprezentaţie? întrebă Hottabîci. E actor?

— Nu, e derbedeu – răspunse Volka. Câte pătimesc

bieţii copii de la el!

XXXI. MINUNEA DE LA MILIŢIE

După vreo zece minute, în camera ofiţerului de serviciu de la respectiva secţie de miliţie intrară, unul după altul, ţinându-se strâns de mână, cinci băieţandri între unsprezece şi paisprezece ani.

— Cine e de serviciu aici? întrebă Sereojca, zis şi Guiţ, cel mai în vârstă dintre ei.

— Eu – răspunse un sublocotenent de miliţie, care şedea lângă grilajul de lemn. Ce doriţi?

— Am venit la dumneavoastră, tovarăşe sublocotenent – începu Sereojka, cu o adâncă descurajare în glas, apropiindu-se de el, urmat do to! lanţul de copii – ca să ne încheiaţi un proces verbal…

— Cum aşa?… Proces-verbal?!…; Pentru ce, mă rog, să vă închei proces-verbal?

— Pentru huliganism, tovarăşe sublocotenent – răspunseră toţi copiii într-un singur glas, continuând să se ţină de mână ca la horă.

— Ia plecaţi de-aici! dădu supărat din mina ofiţerul. Hai! Nu mă ţineţi de vorbă, că am de lucru! Vă arde de glumă ţ Ştergeţi-o, dacă nu vreţi să vă fac într-adevăr un proces-verbal…

— Faceţi-ne, tovarăşe sublocotenent! Că noi asta vrem. Pe cuvântul nostru că ne-am purtat ca nişte derbedei!

— Aşa ceva n-am pomenit în viaţa mea!… Ce ştrengari cu înalt grad de conştiinţă! râse ofiţerul de serviciu. Hai, plecaţi de-aici până mai e timn!

— Dar noi nu avem înalt grad de conştiinţă! N-am venit de bunăvoie aici… Ne-a trimis un bătrânel. Încheiaţi-ne, vă rog, proces-verbal, că altfel suntem osândiţi să ne ţinem de mâna toată viaţa!

— Asta de unde aţi mai scos-o? pufni în râs sublocotenentul.

— Tot bătrânelul acela ne-a spus că…

— N-aveţi decât să nu vă mai ţineţi de mină! le porunci sever sublocotenentul.

— Nu putem, tovarăşe ofiţer de serviciu! răspunse trist Sereoja Guiţ. Am mai încercat, dar degeaba! Aşa ne-a spus şi bătrânul, că până nu ne faceţi proces-verbal, o să ne ţinem unul de altul de parc-am avea mâinile lipite. Şi ne-a mai spus că ori de câte ori o să ne apucăm iar de prostii, la fel o să ni se întâmple… Că noi, la început, când ne-a spus să nu facem prostii, am râs de el…

— Mare ruşine să râzi de bătrâni! îi certă ofiţerul de serviciu.

— Îhî… Atunci ne-a poruncit să venim singuri încoace şi să anunţăm miliţia, că el, zice, n-are timp. Şi noi am venit!

— Dacă aşa stau lucrurile… – spuse sublocotenentul zâmbind neîncrezător, şi le încheie un proces-verbal în regulă, pe care-l semnă… Gata! Acum desfaceţi-vă mâinile!

— Nu putem, tovarăşe sublocotenent. Pesemne aţi uitat să faceţi ceva – spuse Sereoja.

— Ai dreptate – se miră sublocotenentul. Am uitat să pun punct!

Şi puse jos, lângă semnătură, un punct de toată frumuseţea. În clipa următoare, copiii răsuflară uşuraţi: li se dezlipiseră în fine mâinile!

— Să spuneţi părinţilor voştri să treacă mâine pe-aici!

— Bine – mormăi Sereoja. Ştim asta, că nu suntem copii… Nu e prima dată, că…

— Bun! Dar, ia spuneţi-mi şi mie cum îl cheamă pe bătrânelul acela? le strigă din urmă ofiţerul de serviciu.

— Nu ştim… Nu stă pe strada noastră. Era cu un băiat şi băiatul îi spunea… avea un nume aşa ciudat… Potapîci, parcă… Ba nu, altfel…

— Minunat bătrân! oftă ofiţerul de serviciu, trăgând

din ţigară. Măcar de-ar fi cât mai mulţi Potapîci de-ăştia pe lume!…

XXXII. UNDE SĂ-L CĂUTĂM PE OMAR?

Cine ar fi crezut, privind înfloritorul chip al lui Hottabîci, că nu de mult moşul fusese atât de grav bolnav?

O uşoară roşeaţă îi acoperea obrazul smead, pasul îi era sprinten şi uşor ca mai înainte, un zâmbet larg îi lumina faţa cu priviri deschise şi naive.

Şi numai cine îl cunoştea cum îl cunoştea Volka, observa că-l frământa un gând tainic. Una-două, bătrânul djinn slobozea câte un oftat adânc, zbârlindu-şi barba cu mâinile şi din când în când o lacrimă scăpa din ochii lui. cinstiţi şi prietenoşi.

Volka se făcea că nu vede nimic din toate astea. N-ar fi vrut să-l tulbure cu întrebări nelalocul lor, convins fiind că, până la urmă, Hottabîci o să-i mărturisească singur ce gânduri triste îl rod. Ceea ce s-a şi întâmplat.

— Dorul şi jalea îmi sfâşie bătrâna inimă, o, nobil salvator al djinnilor! îi spuse într-o seară Hottabîci, în apusul măreţ ce scălda în trandafiriu apele domoale ale râului Moscova. Amintirea bietului meu frate, dispărut nu ştiu unde, grija sorţii sale îngrozitoare şi fără de scăpare nu-mi dă pace! Şi cu cât cuget la el, cu atât mă bat gândurile să pornesc mai degrabă în căutarea lui! Cum ai privi tu, înţeleptule Volka ibn Aleoşa, o atare expediţie? Dacă îmi întâmpini cu bunăvoinţă propunerea, n-ai vrea să mă fericeşti, împărţind cu mine toate bucuriile şi primejdiile acestor cercetări pe care vreau să le pornesc?

— Şi unde vrei să-ţi cauţi fratele? întrebă foarte serios băiatul, care se obişnuise să primească liniştit orice propunere cât de neaşteptată din partea lui Hottabîci.

— Ţii minte, o, Volka, când ţi-am mai povestit, la începutul fericitei noastre cunoştinţe, că djinnii lui Suleiman l-au aruncat pe fratele meu, închis într-un vas de aramă, într-una din mările dinspre miazăzi? Acolo, lângă

ţărmurile însorite, trebuie să-l căutăm pe Omar Iusuf!

Perspectiva de a porni într-o călătorie pe mările sudice îi surâse lui Volka.

— Bine – spuse el – sunt de acord. Plec cu tine. Cu alte cuvinte, te voi urma, drag prieten. Bine ar fi… – şi aici Volka şovăi.

Dar Hottabîci, înveselindu-se deodată, îi suflă:

— …să-l luăm cu noi şi pe excelentul nostru prieten Jenea ibn Kolea! Oare ţi-am înţeles bine gândul, o, bunul meu Volka ibn Aleoşa?

— Îhî!

— Nu m-am îndoit o clipă măcar de aceasta! încheie Hottabîci.

Se hotărâră pe loc să pornească peste cel mult două zile în căutarea nefericitului frate al lui Hottabîci. Dacă problema termenului de plecare n-a provocat nicio discuţie, s-au ivit destul de serioase neînţelegeri – şi aceasta cu totul pe neaşteptate – în ceea ce priveşte mijloacele de locomoţie indicate pentru călătorie.

— Să plecăm cu covorul zburător – propuse Hottabîci. O să încăpem foarte bine toţi trei!

— A, nu! se împotrivi hotărât Volka. Eu unul nu mai merg cu covorul zburător. Îţi foarte mulţumesc! Mi-ajunge zborul în Benham. Nu mai vreau să tremur iar ca un câine!

— O să mă îngrijesc de o haină caldă pentru tine, o, binecuvântate Volka! Şi, dacă aceasta-ţi va fi pe plac, în tot timpul zborului, pe covor va arde un foc nestins, la care să ne putem încălzi.

— Nu, şi nu, şi nu, şi nu! i-o reteză Volka. Nici vorbă de covor zburător. Să plecăm mai bine până la Odessa cu trenul, iar de acolo…

Şi Volka începu să le expună planul călătoriei, plan pe care Hottabîci îl primi fără obiecţiuni. Iar Jenea, iniţiat peste o jumătate de ceas în toate amănuntele itinerarului, fu pur şi simplu încântat.

XXXIII. SĂ MAI AŞTEPTĂM…

Până la gară, călătorii noştri n-au întâmpinat nicio greutate, bineînţeles dacă trecem cu vederea cele întâmplate la urcarea în autobuz!

Să vedeţi cum a fost! Autobusul venise arhiplin, Volka şi cu Jenea apucaseră să se urce, ce-i drept cu destulă greutate, iar Hottabîci tocmai ridicase piciorul ca să-l pună pe treaptă, când, deodată, taxatorul scoase capul prin fereastra deschisă şi strigă, autoritar:

— Cetăţeni, nu mai sunt locuri! Pornim!

Şi fiindcă i se păru că vorbele lui nu prea fac impresie asupra unui bătrânel cu pălărie de paie, adăugă, anume pentru el:

— Hai să mai aşteptăm, cetăţene!

Bătrânul se uită la taxator cam mirat, dar îşi trase piciorul de pe treaptă şi rosti, foarte mişcat:

— O, domnul meu, dacă îţi face plăcere, mă simt onorat, şi rămân, deşi sunt foarte grăbit să plec în căutarea nenorocitului meu frate!

Taxatorul, care apucase să dea semnalul de plecare, se pomeni, printr-un fenomen absolut inexplicabil, în mijlocul străzii, alături de bătrânul care îi făcea o plecăciune adâncă, şi rămase, complet uluit, cu ochii la autobusul ce dispărea după cotitură!

— Îndrăznesc să vă exprim adânca mea convingere, o, mult stimate necunoscut, că noi amândoi vom petrece minunat până la sosirea următorului autobus – îi spuse Hottabîci taxatorului încremenit.

Dar nenorocitul, venindu-şi în fire, o luă la fugă, tipind ca desperat, după maşina pe care o părăsise atât de neaşteptat.

— Opreşte! Opreşte! striga el, alergând de-i sfârâiau călcâiele, ţinându-şi din fugă geanta grea, în care zăngăneau monedele de argint şi de aramă. Opriţi autobusul, oameni buni!…

Uluit de ciudata purtare a taxatorului, Hottabîci privea curios în urma lui, iar când omul pieri după cotitură, unde-l aştepta autobusul oprit de Volka, o luă şi el la fugă, îl ajunse uşor din urmă şi apucă să se urce în maşină, chiar înaintea lui.

Autobusul îşi văzu mai departe de drum, iar Hottabîci, aplecându-se spre amicii săi, şopti privind dojenitor la taxatorul care încă nu-şi venise în fire:

— Ciudat om mai e şi individul ăsta! Nu l-am poftit eu! Singur, adică din propria lui iniţiativă, mi-a spus: „Hai să mai aşteptăm, cetăţene!” Eu m-am mirat, e drept, dar m-am şi bucurat că am dat peste un suflet nobil şi apropiat, gata să-mi ţină de urât, ca să nu mă plictisesc până ce vine autobuzul următor! Dar i-a fost de ajuns ca maşina să pornească şi să se vadă în stradă, alături de mine, ca să-şi schimbe gândul şi, lăsându-mă singur, să se repeadă după autobuz. Ciudat, foarte ciudat! încheie Hottabîci, uitându-se cu milă la bietul taxator.

— Dar ce, crezi că voia să rămână cu tine? încercă Volka să-i explice. Când a spus „Hai să mai aşteptăm!”, n-a vrut să spună că stă cu tine, ci, dimpotrivă, că el pleacă şi tu rămâi!

Hottabîci înţelese însă în felul lui explicaţiile lui Volka şi, uitându-se ponciş la taxator, rosti, bosumflat:

— Aha! Înţeleg acum! Omul ăsta nu e numai foarte ciudat, dar şi făţarnic!

XXXIV. CE ARE DE SPUS ÎNSOŢITORUE VAGONULUI MOSCOVA-ODESSA DESPRE CELE PETRECUTE PE DISTANŢA MARI MALÂI-IAROSLAVEŢ

(Povestit de sus-pomenitul însoţitor schimbului său, care dormea în timpul acestei întâmplări.)

— Te-am trezit, Kuzma Egorîci, pentru că în vagonul nostru s-a petrecut ceva foarte ciudat!

Înţelegi? Făceam, după cum mi-e datoria, paturile tuturor pasagerilor. Am făcut patul şi în compartimentul

nr. 7, dar, tocmai când să întind cearşafurile, văd că înăuntru se află un bătrânel cu barbă mare şi cu o pălărie de paie, aşa cum se purta înainte de revoluţie. Cu el mai erau doi băieţaşi, cam de aceeaşi vârstă. Cel puţin aşa mi s-a părut mie. Şi, înţelegi, nici urmă de bagaje! Călătoreau, adică, cu mâinile goale!

Unul din băieţi – era bălan şi cu pistrui – m-a întrebat: „Tovarăşe – zice – unde e vagonul restaurant?”

I-am răspuns: „Din păcate – zic – n-avem vagon restaurant. Mâine dimineaţă vă putem servi ceai cu pesmeţi”.

Se uită băiatul la bătrân, se uită şi bătrânul la băiat, şi-i face cu ochiul. Atunci băiatul îmi spune: „Mulţumesc, dacă nu e vagon restaurant, ne-om descurca noi şi fără ceaiul dumneavoastră!”

Îmi zic: „Interesant! Cum o să puteţi răbda voi până la Odessa, fără ceaiul meu?” Ies din compartiment şi trag uşa după mine, dar am grijă s-o las puţin crăpată.

În vagonul meu, toţi pasagerii se culcaseră. Cred că de mult se întorseseră pe partea ailaltă, numai cei din compartimentul acela, nr. 7, şopoiau întruna. Ce anume discutau, nu puteam desluşi, dar îi auzeam că tot vorbesc ceva.

Apoi, deodată, uşa compartimentului se deschide şi bătrânelul scoate nasul afară, pe coridor. Pe mine nu m-a văzut... Ce crezi, Kuzma Egorîci, că face? Îţi dau cuvântul meu că nu mint! Şi-a scos pălăria aia de paie din cap şi şi-a smuls din barbă un smoc de păr! Să mă trăsnească aici pe loc dacă te mint!

„Vai de mine! îmi zic. E nebun! Ferice de mine! Să dau de un nebun, tocmai când sunt de serviciu...”

Tac şi aştept să văd ce-o să facă mai departe.

Mai departe, ce să vezi, Kuzma Egorîci? Se apucă bătrânelul să rupă smocul de păr până-l face praf, şi aruncă scârboşenia pe podea, mormăind mereu ceva pe

sub nas. Văzând asta, aş fi jurat că pasagerul ăsta bătrân nu-i normal! Aşa că, mi-am zis eu, trebuie să-l dau jos la Briansk! Uf, gândesc, o să facă un tărăboi! Dacă-l apucă furiile, începe să se dea la oameni, să spargă geamurile…

Mă uit la el. Nu. Nu se da la nimeni! Sta liniştit şi mormăia întruna. Şi după ce a mormăit ce a mormăit, a intrat iar în compartimentul lui. Apoi, deodată aud că lipăie cineva pe coridor. Venea cineva care umbla desculţ. Dar nu venea în faţa mea, ci în spate. Ce-mi zic eu? „Să ştii că s-a urcat cineva de pe platformă în vagon!” Dar stăm şi mă miram singur, fiindcă, precum mă ştii, închid totdeauna uşile în timpul mersului!

Întorc capul, mă uit şi… Uite, pe cuvântul meu, Kuzma Egorîci, pe cuvântul meu de om cinstit că nu te mint… Văd că vin dinspre platformă patru găligani arşi de soare ca nişte vilegiaturişti de la mare. Dar asta nu-i încă nimic! Găliganii erau goi puşcă! Aveau doar câte un petic pe şolduri, şi atâta tot! Şi desculţi pe deasupra, frate!

Ies din compartimentul nostru şi le spun:

„Cetăţeni, se vede că aţi greşit vagoanele. Vagonul acesta este internaţional, şi toate compartimentele sunt ocupate”.

Dar ei, în cor:

„Taci, păgâne! Ştim noi unde mergem! Avem treabă aici, în vagonul ăsta”.

Le spun:

„În cazul ăsta, cetăţeni, vă rog, biletele dumneavoastră!”

Dar ei, tot în cor:

„Nu ne mai bate la cap, străine, că ne grăbim la domnul şi stăpânul nostru!”

Zic:

«Mă mir că-mi spuneţi „străine”! Sunt cetăţean sovietic şi mă aflu-n ţara mea. Una la mina. Iar a doua e că de când cu Revoluţia din Octombrie, nu mai avem

„domni”!»

Dar mai marele lor se răţoieşte:

„Să-ţi fie ruşine, necredinciosule! Te foloseşti de prilejul că avem mâinile pline şi că, deci, nu te putem omorî pentru nebunească ta îndrăzneală! Asta – zice – nu-i cinstit din partea ta”.

Şi abia atunci observ că toţi patru găliganii aceia în pielea goală, abia-abia pridideau să care la mâncăruri şi bunătăţi! Unul ţinea o tavă grea, iar pe tavă un miel întreg, prăjit, cu orez. Altul un cogeamite coş cu mere, pere, caise şi struguri, deşi – ia seama, Kuzma Egorîci – deşi, zic, până la vremea acestor fructe mai e aproape o lună! Al treilea purta pe cap un vas… un fel de ibric turcesc… şi după miros mi-am dat seama că trebuie să fie o băutură, un vin oarecare… Cred că era Riesling. Iar al patrulea ţinea în fiecare mâna o tavă cu prăjituri şi pateuri. Îţi mărturisesc că am rămas cu gura căscată! mai-marele găliganilor zice:

„Mai bine ne-ai arăta, necredinciosule, unde este compartimentul nr. 7. Suntem grăbiţi să îndeplinim porunca”.

Abia atunci încep eu să mă dumeresc:

„Ia spuneţi-mi, cum arată stăpânul vostru? întreb eu. N-o fi un bătrânel cu bărbuţă?”

Zice:

„Întocmai! El este acela pe care îl slujim”. îi duc la compartimentul nr. 7. Pe drum le spun: „Va trebui să-l amendez pe stăpânul dumneavoastră! Călătoriţi cu trenul fără bilete. De mult sunteţi în serviciu la el?”

Mai-marele îmi răspunde:

„De trei mii cinci sute de ani”.

Eu, bineînţeles, cred că n-am auzit bine, şi-l mai întreb o dată:

„Câţi ani zici? De câţi ani?”

El:

„De câţi am zis, de atâta îi slujim! Trei mii cinci sute

de ani”.

Şi ceilalţi trei dau din cap. Adică, îi dădeau dreptate mai-marelui lor!

„Vai de mine! îmi zic. Nu era de ajuns un singur nebun! M-am mai procopsit cu patru!”

Le vorbesc, totuşi, ca unor pasageri normali:

„Ce porcărie o mai fi şi asta? zic. Îl slujiţi de atâta amar de ani, şi stăpânul vostru n-a fost în stare să vă cumpere cel puţin o salopetă! Umblaţi, doamne iartă-mă, în pielea goală!”

Mai-marele îmi răspunde:

„N-avem nevoie de salopete. Nici nu ştim ce-s alea”.

Le spun:

„Mi se pare cam ciudat să aflu asta de la un om cu o vechime atât de respectabilă în producţie! Pesemne nu sunteţi de aici? Unde domiciliaţi?”

Insi răspunde:

„Venim direct din Arabia”.

„Atunci am înţeles totul! zic. Iată compartimentul nr. 7. Bateţi şi intraţi”.

Deodată iese bătrânelul şi „colaboratorii” lui îi cad în genunchi şi-i întind mâncărurile şi băuturile. Atunci eu trag pe bătrân deoparte şi-i spun:

„Cetăţene, cetăţenii aceştia sunt colaboratorii dumneavoastră?”

„Da, ai mei!”

Îi spun:

„Călătoresc fără bilete! Aşa că am să le aplic o amendă. Sunteţi de acord s-o plătiţi?”

Bătrânul zice:

„Sunt de acord. Chiar acum! Numai să-mi spui ce-i aia amendă?”

Văd că bătrânul e destul de liniştit şi-i explic în şoaptă:

„Unul din angajaţii dumneavoastră a cam înnebunit:

susţine că se află în serviciul dumneavoastră de trei mii cinci sute de ani. Cred că vă daţi singuri seama că e cam într-o ureche!”

Dar bătrânul îmi răspunde:

„Ba nu-mi dau seama de loc, fiindcă nu minte! E adevărul adevărat! Mă serveşte de trei mii cinci sute de ani. Poate chiar ceva mai mult, întrucât – zice – aveam vreo două sute-două sute treizeci de ani când au trecut în serviciul meu”.

I-am zis şi eu bătrânului:

„Vă rog să nu vă mai bateţi joc de mine, că nu stă bine la vârsta dumneavoastră! Şi plătiţi imediat amenda! De nu, îi dau jos din tren la prima staţie! Şi-apoi, trebuie să vă spun că-mi păreţi oarecum suspect! Aţi pornit la un drum atât de lung fără bagaje!”

Bătrânul mă-ntreabă:

„Ce sunt alea bagaje?”

Iar eu îi răspund:

„Boccele, geamantane şi aşa mai departe”.

Bătrânul râde:

„De unde ai scos-o, însoţitorule – zice – că n-am bagaje? Ia te uită în plase!”

Mă uit. Gemeau plasele de bagaje! Când mă uitasem la început, nu era nimic. Dar acum, poftim! Un munte de geamantane, boccele şi saci!

I-am zis:

„Cetăţene pasager, e ceva necurat la mijloc! mai bine plătiţi amenda, că de nu, la prima staţie îl chem pe conductorul principal. Să se descurce el, că eu nu mai înţeleg nimic din toate astea!”

Bătrânul râde iar:

„Care amendă? Pentru cine să plătesc amendă?”

Atunci, să-ţi spun sincer, mi-a sărit ţandăra. Mă-ntorc, dau să arăt cu degetul spre coridor… dar acolo nu mai era nimeni! Am alergat prin tot vagonul, am căutat

peste tot, nici urmă de pasageri clandestini!

Bătrânul zice:

„Du-te, o, însoţitorule, mai bine la tine în compartiment!”

Şi m-am dus!

11 – Vrăjitorul

Acum înţelegi, Kuzma Egorîci, de ce te-am trezit! Nu mă crezi? Vrei să suflu, ca să vezi dacă sunt cumva băut? Uite, suflu… Ei? Miroase a vin? Du-te-ncolo, Kuzma Egorîci! Cum aş putea – lrâc – face vreodată aşa ceva? De ieri n-am mai pus strop de – hâc! – băutură în gură. Ce tot spui? N-am pus strop, dar am băut vreo două pahare? Vai de mine, Kuzma Egorîci! Ha-ha-ha! Uf, m-ai dat gata! Ha-ha-ha! Hi-hi-hi! Ştii ceva, Kuzma Egorîci? Hai să-i zicem – hâc! – una de jale! Ce? îi trezim pe pasageri? Nu, o să cântăm încet:

Trăiat-am zile vesele.

Şi mul I am petrecut…

Ei, bine, bine! Iată, mă culc. Eu, frate Kuzma Egorîci, sunt – hâc! – un om liniştit! Să mă culc? Poftim, mă culc bucuros 1 Noapte bună, Kuzma – hâc!

— Egorîci…

Cu un ceas înainte de sosirea trenului la Odessa, când însoţitorul intră în compartimentul nr. 7 să strângă paturile, Hottabîci îl tratã cu mere.

— Pesemne că le-aţi cumpărat de la „Gastronom”, de la Moscova? întrebă însoţitorul cu respect, băgând merele în buzunar, ca să le ducă băiatului său. Foarte greu, în anotimpul ăsta, să găseşti mere bune – continuă el. Vă foarte mulţumesc, cetăţene!

Era clar! Uitase toate cele petrecute pe distanţa Marî-Malâi Iaroslaveţ!

Când însoţitorul părăsi compartimentul, Jenea exclamă încântat:

— Şi totuşi, bravo lui Volka!

— De ce „totuşi”? spuse Hottabîci. Iată un cuvânt de prisos. Volka ibn Aleoşa este neîntrecut şi propunerea lui, fără nicio îndoială, este demnă de toate laudele!

Şi fiindcă s-ar putea ca sensul acestei scurte discuţii să nu fie cu totul pe înţelesul cititorilor noştri, ne grăbim să-i lămurim.

Când însoţitorul, complet zăpăcit, părăsise noaptea compartimentul nr. 7, Volka îi spuse lui Hottabîci:

— Oare n-ai putea face în aşa fel ca însoţitorul să uite tot?

— Ba pot, şi încă foarte uşor, o, Volka!

— Atunci, grăbeşte-te! Fă-l să se culce şi, când s-o trezi mâine dimineaţă, să nu mai ţină minte nimic!

— Prea bine, o, comoară a înţelepciunii! strigă Hottabîci încântat şi, dând din mină, îl îmbăta criţă pe bietul însoţitor.

Fenomen ce s-a petrecut exact în clipa în care însoţitorul sufla în faţa schimbului său, Kuzma Egorîci!

XXXV. O CORABIE CU PÂNZE NECUNOSCUTĂ

Pe puntea de promenadă a motonavei „Kolhida”, care-şi făcea obişnuita cursă între Odessa şi Batumi, câţiva pasageri stăteau rezemaţi de balustradă, discutând alene. Undeva, în inima vasului, duruiau surd puternicele motoare Diesel, valurile ce spălau bordajul înalt al motonavei clipocea ca prin vis, iar undeva, sus, deasupra capului lor, piuia preocupat aparatul de radio-recepţie al vasului.

— Tare, tare păcat – spunea unul din pasageri – că au dispărut vasele mari cu pânze, podoaba mândră a mării! Cu ce plăcere m-aş plimba acuma, cu o adevărată corabie cu pânze, de pildă cu o fregată... Să te desfătezi privind pânzele albe ca neaua umflate de vânt, să asculţi scârţâitul catargelor, puternice, zvelte şi avântate spre cer, să urmăreşti, cu ochiul încântat, cum la o comandă a căpitanului, echipajul se caţără cu iuţeala fulgerului pe

catarge şi vergele… sau cum le-o fi zicând! Să văd măcar o dată un adevărat vas cu pânze, dar să fie un adevărat vas cu pânze! Fiindcă, vezi, în vremurile de azi, pe cea mai nenorocită bărcuţă se pun motoare dişi, mă rog frumos, continuă să se numească vas cu pânze!

— Ba vas cu pânze cu motor auxiliar! completă un cetăţean în uniforma marinei de comerţ.

Se lăsă o tăcere prelungită. Toţi, în afara marinarului din marina comercială, trecuseră la babord şi priveau un grup mare de delfini, care se zbenguiau aproape de tot, în marea domoală a după amiezii. Marinarul nostru, pentru care delfinii încetaseră de mult de a mai fi o noutate, se aşeză cât mai comod într-un şezlong şi se apucă să răsfoiască o revistă, aleasă la nimereală. Nu trecu însă mult şi, moleşit de căldură, închise revista şi începu să-şi facă vânt cu ea.

Deodată, o priveliştе neobişnuită îi atrase atenţia, pentru ca în clipa următoare să sară în picioare şi să alerge spre copastie. Departe, foarte departe, pierdut aproape în dunga zării, deslușise un vas cu pânze, frumos, dar extrem de vechi ca tip, care plutea cu toate pânzele întinse în vânt. Părea o vedenie dintr-un basm…

— Tovarăşi! strigă marinarul spre pasagerii cu care stătuse mai adineauri de vorbă. Veniţi repede încoace! Uitaţi-vă, ce velier interesant!… Ce vechitură!… Oho! Dar i s-a întâmplat ceva cu arborele mare!… Nu mai are arborele mare!… Parcă nici n-a avut vreodată. Aoleu-u-u! Priviţi, priviţi! Are pânzele umflate din partea opusă direcţiei vrutului… După toate legile firii, de mult ar fi trebuit şi trinchetul mic să fie dincolo de bord… Mare minune!…

Dar până să-l audă ceilalţi şi să ajungă la tribord, velierul necunoscut se pierduse în zare. Spuneau „necunoscut”, pentru că marinarul era gata să jure că această mândreţe de velier nu era înregistrat în niciun

port sovietic de pe litoralul Mării Negre…

Într-adevăr, vasul observat de pe bordul motonavei nu aparţinea niciunui port sovietic din această mare. Nu aparţinea, la drept vorbind, niciunuia din porturile sovietice sau străine ăla acestei mări. Şi, la drept vorbind, nu era trecut în nicio evidenţă, pentru că nu apăruse pe lume decât cu câteva ore în urmă, când se şi apucase să plutească pe ape.

Se numea „Iubitul Omar”, în cinstea nenorocitului frate al vechii noastre cunoştinţe, Hassan Ab – durrahman ibn Hottab!

XXXVI. PE BORD-ul „IUBITULUI OMAR”.

Dacă sus-pomenitul însoţitor al vagonului internaţional din rapidul Moscova-Odessa ar fi nimerit, prin cine ştie ce minune, pe bordul „Iubitului Omar”, vas cu două catarge, ar fi fost foarte mirat. Nu pentru că s-ar fi trezit deodată pe un vas în larg, şi nici pentru că susnumitul vas nu semăna de loc cu vasele care brăzdează apele mărilor şi fluviilor noastre, ci pentru faptul că şi pasagerii şi întreg echipajul „Iubitului Omar” îi erau bine cunoscuţi!

Pasageri erau bătrânul şi tinerii lui tovarăşi de drum, care părăsiseră abia în dimineaţa acelei zile compartimentul nr. 7 din vagonul internaţional, iar echipajul corabiei era format din cei patru cetăţeni tuciurii, a căror vechime în producţie data din secolul al şaisprezecelea î.e.n!

E locul să presupunem că această a doua întâlnire cu prietenii noştri l-ar fi îmbolnăvit pe timp îndelungat, pe atât de impresionabilul însoţitor al vagonului internaţional.

Oricât de mult se obişnuiseră şi Volka şi Jenea – mai ales în ultimul timp – cu feluritele întâmplări neaşteptate care aveau loc, au rămas şi ei cu gura căscată zărind pe corabie pe proaspetele lor cunoştinţe, care se dovedeau acum a fi matrozi ageri şi iscusiţi.

După ce s-au săturat să admire mişcările dibace şi precise ale redusului echipaj de pe „Iubitul Omar” (se plimbau ca la ei acasă printre greement \ se căţărau pe unde vrei şi unde nu vrei, ca şi cum s-ar fi mişcat pe un parchet neted şi aşa mai departe), băieţii au pornit să viziteze întreaga corabie. Era frumoasă, dar mică. Nu mai mare decât vaporaşele de pasageri care circulă de-a lungul Moscovei, deşi Hottabîci căuta să-i convingă că nici Suleiman ibn Daud în persoană nu avusese vreodată corabie atât de măreaţă ca „Iubitul Omar”.

Vasul, luxos din cale-afară, strălucea de curăţenie. Copastia lui, prova şi pupa erau încrustate în aur şi fildeş, puntea era din preţios lemn de trandafir, acoperită toată cu covoare, cu nimic mai prejos din luxul şi frumuseţea lor, ca cele care împodobeau cabinele lui Hottabîci şi ale prietenilor săi.

Cu atât mai surprinzător i se păru lui Volka când descoperi deodată, la prova corabiei, o cuşcă întunecoasă şi murdară, cu nişte paturi de scânduri acoperite de un maldăr de zdrenţe.

Învingându-şi scârba, cercetă minuscula încăpere, ajutat de Jenea, care se ţinea după el. După o inspecţie amănunţită, Jenea ajunse la concluzia că dezgustătoarea cuşcă era destinată piraţilor, pe care s-ar putea să-i captureze pe drum…[3]

— Nu e adevărat! îşi apără Volka punctul de vedere. E doar un colţ uitat aşa, după reparaţiile capitale! Ştii că după reparaţii rămâne întotdeauna câte un colţişor dosnic, în care se îngrămădesc tot felul de cârpe şi de gunoaie!

— Ce rost avea să i se facă reparaţii capitale, de vreme ce corabia asta nici nu exista azi dimineaţă! spuse Jenea.

La care Volka nemaigăsind răspuns satisfăcător,

3 Greement — întreg ansamblul de catarge, şarturi şi straiuri care susţin velatura unei corăbii, (n. t.)

băieţii plecară în căutarea lui Hottabîci, cu gândul ca acesta să-i lămurească şi să curme astfel discuţia.

Dar bătrânul dormea, aşa că nu-i putură vorbi decât peste o oră şi jumătate, la masă.

Încrucişându-şi cu stângăcie picioarele sub ei, băieţii se aşezară pe un covor moale şi pufos, smălţat cu cele mai minunate culori. De altfel, în cabine, ca peste tot pe corabie, nu se afla nicio masă şi niciun scaun.

Unul din oamenii echipajului rămase sus la timonă, iar ceilalţi aduseră şi aşezară pe covor o mulţime de mâncăruri, gustări, fructe şi băuturi.

— Unde vă duceţi, tovarăşi? strigară deodată Volka şi Jenea, văzând că oamenii se pregăteau să iasă din cabină.

Iar Volka se informă, foarte politicos:

— Cum, nu staţi la masă?

Oamenii dădură speriaţi din mâini.

— Pesemne că n-am auzit bine, o, tinerii mei prieteni! făcu Hottabîci, zăpăcit. Mi s-a părut că aţi poftit la masa noastră pe cei care ne servesc!

— Ei da, i-am poftit! recunoscu Volka. Ce vezi extraordinar în asta?

— Dar sunt simpli matrozi! făcu Hottabîci, revoltat, ca şi cum spusele lui ar fi lămurit totul.

Dar, spre mirarea lui, nu-i putu scoate pe băieţi din ale lor.

— Cu atât mai mult că sunt matrozi – insistă Volka. Cei mai autentici oameni ai muncii! Oamenii noştri, nu capitalişti oarecare!

Iar Jenea adăugă:

— Să ţinem seama că sunt negri… o naţiune asuprită. Trebuie să ne purtăm faţă de ei cu o atenţie deosebită!

— Cred că e vorba de o regretabilă neînţelegere! se zbuciumă Hottabîci, zăpăcit de atacul unit al copiilor. Vă rog, pentru a doua oară, nu uitaţi că sunt simpli marinari şi că nu se cade să stăm cu ei la aceeaşi masă. Ne-ar coborî

în ochii lor şi în ai noştri.

— Pe mine unul nu mă va coborî nicidecum! i-o reteză Volka.

— Şi nici pe mine! Ba, din contră, o să fie foarte interesant – spuse Jenea, la rândul lui, adulmecând cu nespusă poftă mirosul unui curcan fript, care aburea pe tavă. Cheamă-i mai repede, că se răceşte friptura!

— Nu prea am poftă de mâncare, o, tinerii mei prieteni! Voi mânca mai târziu – spuse Hottabîci, posomorât, şi bătu de trei ori din palme: Ei, slugilor!

În aceeaşi clipă apărură cei trei matrozi.

— Aceşti tineri domni şi-au exprimat mărinimos dorinţa să mănânce cu voi, nedemne slugi!

— O, mare şi atotputernic stăpân! rosti maimarele matrozilor, prosternându-se în faţa lui Hottabîci şi atingând cu fruntea marginea bogatului covor. Nu ne e foame! Suntem sătui! Atât de sătui, încât ar fi de ajuns un biet picioruş de pui, ca stomacul nostru să se spargă şi să murim în chinuri groaznice!

— Minciuni! şopti Volka, foarte convins, la urechea lui Jenea. Îmi pun capul că minte! Ar sta cu noi la masă dacă nu le-ar fi frică de Hottabîci... Spuneţi că sunteţi sătui – se întoarse el către matrozi. Să aflu, deci, ce-aţi mâncat şi când aţi avut timp s-o faceţi!

— Află dar, o, tânărul şi nobilul meu stăpân, că noi putem răbda un an şi mai bine fără să mâncăm nimica şi fără ca pentru aceasta să ne fie foame – îi răspunse în doi peri mai-marele matrozilor.

— Nu vor şi pace! spuse Jenea, dezamăgit. Se tem de Hottabîci!

Matrozii se retraseră, mergând de-a-ndărătelea spre uşă, şi dispărură.

— Spre marea mea bucurie, simt că mi-a revenit pofta de mâncare! rosti voios Hottabîci. Să-ncepem, deci, să mâncăm!

— Dacă vrei, mănâncă singur, Hottabîci! Noi nu-ţi ţinem tovărăşie! mormăi Jenea, furios, şi se sculă hotărât de pe covor. Hai să plecăm, Volka!

— Hai! N-avem ce căuta aici. Degeaba! Ne-am spart capul să-l reeducăm, să-l lămurim, şi când colo, nicio scofală…

Şi bătrânul rămase singur în faţa prinsului. neatins. Şedea cu picioarele strânse sub el, drept, îngâmfat şi solemn ca un idol oriental. Dar nu apucară bine băieţii să dispară după perdeaua care despărţea cabina de punte, că moşul începu să se izbească în cap cu pumnii săi mici, descărnaţi, dar tari ca fierul, spunând: «Vai mie, vai mie, bietului Hassan Abdurrahman ibn Hottab! Iar a ieşit pe dos! Şi doar cât de frumos începuse călătoria noastră pe „Iubitul Omar”! Cu ce sinceră încântare mi-au lăudat băieţii corabia, pânzele strălucind în soare cu toate culorile curcubeului, covoarele moi în care piciorul gol se înfundă până la gleznă, balustradele preţioase din lemn de abanos şi fildeş, catargele puternice şi zvelte, încrustate cu mozaic de nestemate! De ce oare le-a venit hachiţa asta de neînţeles? Dar dacă nu-i hachiţă, ci cu totul altceva? Uluitori sunt aceşti băieţi care se lipsesc de toate bunătăţile, deşi le e foame, numai şi numai pentru că nu le-am dat voie slugilor să mănânce cu noi la aceeaşi masă, de la egal la egal!»

Ah, cât de neînţeles, cât de jignit şi mai ales cât de flămând se simţea bătrânul Hottabîci!

În timp ce în sufletul lui se da o aprigă luptă între dragostea sa pentru Volka şi Jenea, cu prejudecăţile milenare, tinerii noştri călători discutau aprins situaţia care se crease. Slugile lui Hottabîci se fereau să le iasă în cale. Unul singur – din greşeală sau din nebăgare de seamă – apăru deodată pe pragul cuştii care, după presupunerile lui Volka, era rezervată pentru piraţi. Ceea ce însemna că mizera încăpere servea pe splendidul vas

„Iubitul Omar” drept cabină pentru matrozii lui!

— Nu-ul făcu Volka revoltat. Nu mai rămânem nicio clipă pe corabia asta! Ori îşi schimbă Hottabîci năravul, ori ne-ntoarcem acasă şi s-a zis cu prietenia noastră!

Tocmai în clipa aceasta auziră în spatele lor vocea bătrânului:

— O, pânze ale inimii mele! li se adresă moşul, şiret, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. De ce să ne pierdem timpul aici, pe punte, când ne aşteaptă cea mai aleasă şi mai gustoasă masă? Curcanul abureşte încă, dar s-ar putea răci şi atunci gustul lui n-ar mai fi atât de bun. Să ne grăbim, deci, în cabina unde iubiţii mei matrozi şi cu mine, robul vostru preaplecat, vă aşteptăm, morţi de foame şi de sete!

Băieţii întoarseră capul spre cabina pe care o părăsiseră cu câteva clipe în urmă şi-i zăriră pe matrozi aşezaţi cuviincios pe covor, în aşteptarea venirii lor.

— Bine – rosti Volka rece – avem de vorbit ceva foarte serios, Hottabîci! Dar până una alta, la masă!

N-apucară să-şi isprăvească gustarea, că marea începu să se învolbureze. Micuţa corabie se avânta când în creştetul unui val uriaş, când se scufunda într-o prăpastie adâncă, între două ziduri gigantice de apă. Furioase, valurile se rostogoleau vuind peste punte, ducând cu ele covoarele care o acoperâseră până atunci. Şuvoaie întregi pătrundeau în cabine şi se făcuse foarte frig. Sobiţa cu jeratic era aruncată din colţ în colţ, aşa că pentru ca vasul să nu ia foc, zvârliră jeraticul peste bord. Matrozii, vineţi de frig – precum ştiţi, nu aveau altă îmbrăcăminte decât un fel de şorţuri prinse pe şolduri – munceau din răsputeri, trăgând de pânzele care pocneau cu un sunet sinistru, în vânt. Încă o jumătate de oră şi din „Iubitul Omar” n-ar măi fi rămas decât o tristă amintire când, deodată, furtuna încetă tot atât de neaşteptat precum începuse. Soarele răzbi printre nori, şi se făcu iar cald. Numai că, de astă

dată intraseră în acalmie! Pânzele a cârnau ca nişte cârpe şi corabia se legăna lin pe valurile potolite, fără putinţă să înainteze un nod măcar!

Hottabîci îşi făcu socoteala că sosise cel mai potrivit moment pentru a strânge din nou relaţiile de prietenie cu tinerii săi tovarăşi de drum, relaţii care avuseseră oarecum de suferit în ultimul timp. Frecându-şi mulţumit mâinile uscate, zise deodată:

— Acalmie? Aflaţi, o, mărinimoşii şi drepţii mei prieteni, că pentru noi acalmia este un fleac! Putem să ne descurcăm şi fără vânt. „Iubitul Omar” o să pornească mai repede ca până acum! Fie precum am spus!

Şi pocni din degetele mâinii stângi.

În aceeaşi clipă, „Iubitul Omar” se avânta într-adevăr cu o iuţeală nebună, iar pânzele lui, întâlnind împotrivirea aerului, se umflară, cum era şi firesc, în direcţia contrară mersului corabiei. Nimeni, de când exista navigaţia pe lumea asta, nimeni şi niciodată n-a avut fericirea să asiste la un fenomen atât de extraordinar. Dar nici Volka, nici Jenea, nici Hottabîci, care se aflau în timpul acesta la pupa, n-au avut timpul să se desfete, căci – victime ale forţei inerţiei – fuseseră aruncaţi tustrei în apă. Şi, imediat după aceea, exact în locul unde cu o clipă mai devreme staţionaseră cei trei călători, căzu cu zgomot asurzitor catargul cel mare!

Cât priveşte vasul, aflaţi că „Iubitul Oinar” pieri în zare cât ai zice piş!

„Bine ne-ar mai prinde acum o şalupă, sau, ca să Jim modeşti, un colac de salvare”, gândi Volka, zbătându-se în apă şi fornăind ca un cal. „Nici urmă de pământ!”

Într-adevăr, cât puteai cuprinde cu ochiul, peste tot se întindea aceeaşi neţărmurită şi liniştită mare!

XXXVII. COVORUL HIDRAVION „V.K.l”.

— Încotro? îi strigă Volka lui Jenea, care se apucase să înoate cu toată energia. Degeaba! N-ai să poţi ajunge la

mal! mai bine fă pluta pe spate şi cruţă-ţi puterile!

Jenea îl ascultă. îl ascultă şi Hottabîci, care-şi ţinea pălăria în mâna dreaptă, ca să nu i-o ia cumva apa…

Începu, între naufragiaţi, o şedinţă unică în istoria navigaţiei, şedinţă în care oratorii luară cuvântul stând întinşi pe spate!

— Iată-ne şi naufragiaţi! spuse aproape mulţumit Volka, alegându-se în mod cu totul arbitrar preşedinte. Ei? Ce-ai mai născocit, Hottabîci? întrebă el, Văzând că bătrânul îşi smulge cu mâna liberă câteva fire din barbă.

— Vreau să aduc corabia înapoi, o, Volka!

— Stai, că pentru asta mai avem timp! îl domoli Volka, rece. Se pune întrebarea dacă face să ne mai îmbarcăm pe ea! Eu unul, n-aş mai vrea. Îţi spun drept, e prea neomenoasă, şi, ce să ne mai ascundem, prea antisovietică orânduiala ce domneşte pe acest vas. Mi-e scârbă să-mi mai amintesc de ea.

— Sunt de acord! îl sprijini Jenea. Să-l lăsăm deci pe „Iubitul Omar" în voia sorţii lui! Cu o condiţie: să ne îngrijim numaidecât de salvarea matrozilor, ca nu cumva să se scufunde, cu vas cu tot!

Hottabîci se posomorî.

— Soarta nedemnelor mele slugi să vă neliniştească cât mai puţin – spuse el. Cred că de cinci minute, dacă nu de patru, au ajuns în Arabia. Acolo locuiesc şi tot acolo aşteaptă de obicei poruncile mele! Dar, mai bine, explicaţi-mi, o, catarge ale inimii mele, de ce să nu ne continuăm călătoria pe „Iubitul Omar"?

— Am impresia că ţi-am spus-o destul de clar! răspunse Volka.

— Şi-apoi – veni Jenea cu o completare – după mine, unul, corăbiile sunt prea nesigure şi prea încete. Eşti mereu la cheremul intemperiilor… Nu, nici vorbă! Călătoria cu „Iubitul Omar" nu mai merge şi pace!

— O, ancore ale fericirii mele – seinei Hottabîci jalnic.

Voi face totul ca să…

— Nici eu nu cred că mai merge! îl întrerupse din nou Volka, pe care îl cam luase cu frig. (Era destul de neplăcut, de altfel, să faci pluta îmbrăcat şi încălţat…) Să vedem ce ne poate oferi Hottabîci în schimb 1

— Pot să vă iau pe amândoi la subsuoară şi să pornesc în zbor.

— Nici vorbă de aşa ceva! i-o reteză Volka. N-am chef să zbor la subsuoara nimănui!

— La subsuoara mea, o, Volka, nu a „nimănui" 1 se supără Hottabîci.

— Fie chiar şi a ta. Tot un drac!

— Supun atunci atenţiei dumneavoastră covorul zburător. Minunat mijloc de locomoţie, o, amicii mei atât de pretenţioşi!

— Eu unul nu m-aş încumeta să declar că e chiar atât de „minunat". În primul rând, pe el îngheţi la sigur, şi apoi zboară prea încet – spuse Volka, gânditor. Deodată izbucni: Am o idee, pe cuvântul meu de pionier!

Şi în aceeaşi clipă se duse la fund ca o piatră, căci, în entuziasmul pricinuit de propria sa idee, nu găsise nimic altceva mai bun decât să se aplaude singur. Noroc că ieşi iar la suprafaţă pufnind şi scuipând ca o focă. După ce se întinse din nou pe spate, continuă, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic:

— Să aducem o ameliorare covorului zburător! Să-i dăm o formă aerodinamică şi să-l înzestrăm cu un sistem de încălzire, cu paturi şi cu flotoare!

Ce bătaie de cap până să priceapă Hottabîci în ce consta propunerea sa! mai întâi de toate, bătrânul habar n-avea ce-i aia „formă aerodinamică", apoi nu. auzise niciodată vorbindu-se de „flotoare".

Pentru a-i explica un lucru atât de simplu ca „forma aerodinamică", au pierdut o groază de timp. Din fericire, le-a dat prin minte să-i spună că zburătorul covor

aerodinamic trebuia să semene cu un castravete scobit la mijloc.

La fel de greu a fost şi în privinţa flotoarelor.

Dar până la urmă, se avânta în aer, luând direcţia sud-sud-vest, covorul hidroavion aerodinamic tip „V.K.l.”, ceea ce însemna, tradus din limbajul constructorilor în vorbirea de toate zilele: „Vladimir Kostâikov model nr. 1”. Foarte asemănător cu un castravete gigantic, cu o codiţă la spate – ca toţi castraveţii proaspăt culeşi – acest covor hidroavion avea trei locuri, cu paturi, şi două ferestrui de fiecare bord, tăiate în ţesătura groasă şi lăţoasă a covorului.

Calităţile de zbor ale aeronavei realizate de Volka se dovedeau mult superioare celor ale unui simplu covor zburător. Sub picioarele călătorilor noştri se perindară cu o iuţeală ameţitoare Marea Neagră, Bosforul, Dardanelele şi Asia Mică, podişurile arse de dogoarea soarelui ale peninsulei arabe. Pe urmă se arătară, jos, în abis, nisipurile galbene ale pustiului Sinai, despărţite prin îngusta panglică a Canalului Suez de nisipurile tot atât de galbene ale pustiului Arabiei. Ceva mai încolo era Africa, Egiptul…

De aici intenţiona Hottabîci să-şi înceapă cercetările în Marea Mediterană, în vederea găsirii lui Omar Iusuf. Adică de la punctul extrem oriental spre punctul extrem occidental. Numai că „V.K.l” nu coborâse bine până la 200 m, că Hottabîci, furios nevoie mare, se tratã singur de „prost bătrân”, şi covorul hidroavion începu din nou să ia înălţime, pornind în direcţia vest. Cât zăcuse în vasul lui, Hottabîci uitase cu desăvârşire că în aceste locuri Nilul se varsă în Marea Mediterană, şi că deci apa în regiunea aceea e veşnic tulbure de milul şi de nisipul pe care puternicul fluviu le cară departe, în mare. Ce cercetări să mai faci în apa tulbure şi galbenă! Din toată munca nu te-ai alege decât cu nisip în ochi!

Aşa că bătrânul hotărî să amâne cercetarea acestui sector puţin prielnic pentru cazul în care n-ar reuşi să-l descopere pe Omar Iusuf în restul Mării Mediterane. Iată de ce, peste o oră-două, aterizau într-un golfuleţ cu apa albastră din apropierea portului italian Genova.

XXXVIII. INTERVIU CU UN TÂNĂR CENOVEZ

— În primul rând, prudenţă! Şi fără pălăvrăgeli! le comandă Volka după amerizare şi după ce covorul hidroavion dispăru la o mişcare a mâinii lui Hottabîci. Fără pălăvrăgeli, că nu ştim încă unde am nimerit!

De undeva, dinspre apus, venea un avion mare; trecu vâjâind chiar deasupra capului călătorilor noştri, şi dispăru după o măgură din apropiere.

Trecu apoi, pentru a dispărea după aceeaşi măgură, un alt avion.

— Singnore Umberto! se auzi de undeva o voce subţirică, de copil. Signore Umberte-o! Vă cheamă stăpânul!

— Aţi auzit? strigă „signore”! Asta înseamnă că suntem în Italia!

Dar cât de miraţi ar fi fost eroii noştri, să fi ştiut cine sosise în clipa aceea în Italia, pe bordul primului avion!

În timp ce ei îşi exprimau încântarea de a fi nimerit în această frumoasă ţară, pe aerodromul de după măgură, o scară înaltă din duraluminiu fu ataşată la avionul sosit şi pe ea coborî domnul Wandentulles în persoană, holbându-şi a trufie ochişorii mici ca de porc.

Dar nici băieţii, nici Hottabîci nu aflaseră încă de sosirea lui…

— Italia! Suntem în Italia! Aşa da, mai zic şi eu! nu se mai putu stăpâni Jenea. Dimineaţa la Odessa, acum o oră deasupra Canalului de Suez, iar acum în Italia! Grozav, nu-i aşa?

Volka îi făcu semn cu mâna să se liniştească.

— Of, aici trebuie să fim cu ochii în patru! spuse el.

Şi, mai ales, cât mai puţină vorbă!

— Dar cine vrei să ne-nţeleagă? observă Jenea. Doar nu ştim nicio boabă italieneşte!

— N-are a face că nu ne-nţeleg! E poate chiar moi rău aşa!

— De ce să nu vă-nţeleagă, o, tinerii mei prieteni? spuse Hottabîci, jignit. O dată ce sunt cu voi, au să vă-nţeleagă, şi o să-nţelegeţi şi voi limba acestor locuri, după cum o-nţeleg şi eu!

— Cu atât mai mult trebuie să fim cu băgare de seamă! insistă Volka.

Hottabîci ar fi vrut să pornească imediat în căutarea lui Omar Iusuf, dar băieţii îl înduplecară să meargă mai întâi cu ei, să vadă oraşul. Pe un drum nespus de frumos, ce alergă de-a lungul ţărmului, treceau din când în când, cu un fâsâit molcom, maşinile şi tropăiau domol din copitele lor mici măgăruşi greu încărcaţi.

Ajunseră la o plajă mare.

Trecură de ea, fără să se oprească şi, după un timp, intrară în oraşul Genova.

Case înalte şi vechi, cu multe caturi, se învecinau cu nişte magherniţe nu mai puţin vechi şi afumate. Era cald, zăpuşeală. Pe străzile înguste şi murdare treceau o mulţime de oameni îmbrăcaţi sărăcăcios, cu feţe trase, dar veseli şi vorbăreţi. Unii discutau aprins, dând din mâini, alţii cântau sau se opreau în dreptul ferestrelor deschise şi, rezemându-se cu coatele de pervaz, povesteau ceva oamenilor ce se iveau la geam.

— O fi ziua lor liberă! îşi dădu cu părerea Volka şi se întoarse către un băiat, care şedea pe un prag ros de timp, în uşa unei case triste şi umede, cu trei etaje, meşterind dintr-o cutie veche de ţigări o barcă. Ia spune-mi, băiete, azi aveţi zi liberă?

Tânărul genovez privi nedumerit la el şi la tovarăşii lui.

— Cum ai spus? Zi liberă? Ce e aia, zi liberă?

— Adică, ce e azi, duminică? încercă s-o dreagă Volka.

— Duminică, pe dracu'! Parcă nu ştii că azi e vineri – îi răspunse băiatul, batjocoritor.

— O fi atunci vreo sărbătoare, ceva? căută să-l descoasă Volka.

— De unde sărbătoare! se miră băiatul. Dacă era sărbătoare, ar fi tras clopotele la biserică!

— Atunci de ce se plimbă lumea asta aşa, haihui, în orele de muncă?

— Dumneata sau eşti străin, sau eşti nebun! îl repezi băiatul. Oi fi străin!

— Da, sunt străin – îi răspunse Volka repede. Nu sunt nebun, dar sunt străin. Sunt… din Neapole!

— Dar ce, la Neapole muncitorii nu fac grevă împotriva bazelor militare străine? se supără tânărul genovez. Ştii ceva? Mai bine cară-te de aici cât mai poţi să te cari, fiindcă nouă, genovezilor, nu ne prea place să ni se pună întrebări prosteşti!… Dar… ia stai! Ţi-or fi dragi bazele militare s-străine în Italia? îi strigă el lui Volka, care se depărtase puţin. Spune drept, ţi-s dragi, hai?…

— Se poate una ca asta? se revoltă Volka. Nu ţi-e ruşine să ne jigneşti când nici nu ne cunoşti? Eu unul le urăsc!

— Şi eu le urăsc – declară Jenea. Dacă vrei să ştii, tocmai ne miram cum de le mai răbdaţi!…

— Cine? Noi? Genovezii?

— Nu, voi, italienii! Un popor atât de minunat şi de combativ, să…

— Adică cum aşa, italienii?! Da' tu ce eşti, babilonian?… Măi băieţi! strigă deodată tânărul genovez, înfuriat, chemând copiii din vecini. Ia veniţi încoa, fraţilor!

— S-o ştergem, Hottabîci, şi asta cât mai repede!… şopti Volka.

Şi dispărură, spre marea mirare a tânărului genovez, care, din cauza acestei neprevăzute şi absolut

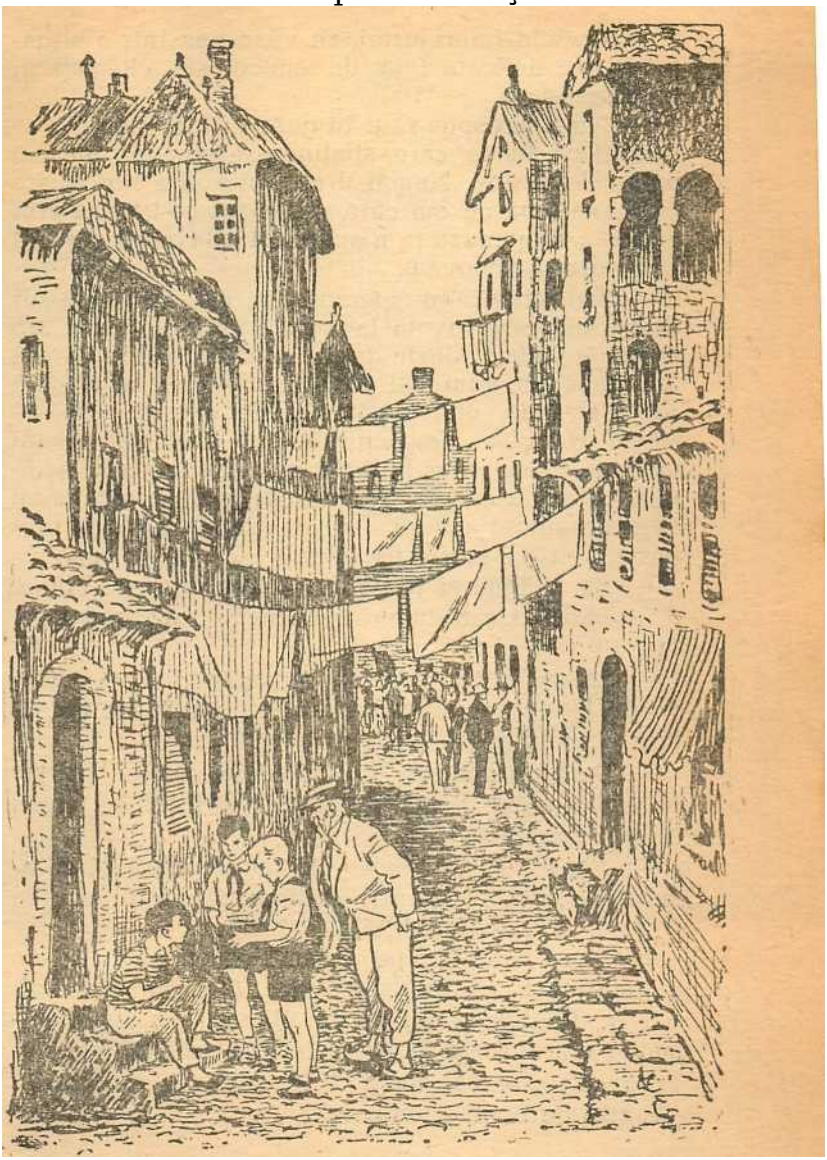

Inexplicabile împrejurări, se văzu pus într-o situaţie foarte delicată faţă de amicii săi chemaţi în grabă.

— Nu ţi-am spus să-ţi ţii gura? îl dojenea Volta necăjit pe Jenea, care, simţindu-se vinovat, nu mai putea de ruşine. Numai dracu' ştie câte boroboaţe poate să facă un om care spune tot ce-i trece prin minte!... Din cauza ta n-am putut să vedem oraşul! Şi ce oraş! Genova!...

— Mă mângâi cu speranţa, o, cel mai chibzuit dintre cei care învaţă la şcoala de băieţi nr. 245 (precum vedeţi, aluzie destul de străvezie la adresa lui Jenea), că vom mai avea posibilitatea să vizităm toate străzile, pieţele şi clădirile acestui oraş – spuse Hottabîci împăciuitor. Iar dacă te supără eventualitatea unei întâlniri cu băiatul acela arţăgos, care v-a speriat atât de rău, e de ajuns să-mi spui un singur cuvânt, şi-l transport undeva, departe, într-un pustiu depărtat!

— Ba fă bine şi te potoleşte! se aprinse Volka. E un băiat extraordinar! în locul lui, aş fi procedat la fel!

— Idem! declară Jenea, privind vinovat într-o parte. Hai să ne-mpăcăm, Volka, vrei? Am greşit, dar n-am să mai fac. E bine?

— Bine! răspunse Volka, mărinimos, şi strânse mâna pe care Jenea Bogorad i-o întindea sfios. Ne-am împăcat!

— Atunci să ne ducem la malul mării şi să-ncepem cercetările pentru găsirea nefericitului meu frate – îi zori Hottabîci, nerăbdător.

Discuţia avea loc pe aceeaşi şosea pe care, nu cu mult înainte, păşiseră spre Genova prietenii noştri, făcându-şi minunate planuri turistice. Şoseaua era aceeaşi. Direcţia însă, se schimbase. Făceau cale-ntoarsă, alegând locurile cât mai ferite, departe de lume şi de case...

— Hai la ei să le cerem ceva demâncare – propuse Jenea. Sunt muncitori, de-ai noştri. N-o să ne refuze.

Volka fu de acord.

— Bună seara, signori! făcu Jenea o plecăciune ceremonioasă, adresându-se pescarilor.

— Să te cruceşti, nu alta, cât de mulţi copii vagabonzi

s-au prăsit în biata noastră Italie! bombăni unul din pescari, om cărunt, slab şi cu voce dogită. Măi, Giovanni, dă-le ceva să mănânce!

— Pâine avem pe sponci, dar ceapă e destulă, iar sare mai multă decât ne trebuie! răspunse vesel un flăcău spătos, cu părul creţ, de vreo nouăsprezece ani, care curăţa peştele pentru cină. Ia staţi jos, băieţi! Acum dă în clocot cea mai gustoasă ciorbă din câte s-a făcut vreodată în Genova şi în împrejurimi!

Să fi fost veselul Giovanni într-adevăr un bucătar minunat, sau le-o fi fost copiilor foame, zău nu se ştie. Ceea ce se ştie e că li s-a părut că nu mâncaseră de când sunt ceva mai bun. Înghiţeau cu atâta poftă, lingându-se pe buze, încât pescarii, privindu-i, râdeau mulţumiţi.

— Dacă mai vreţi – spuse Giovanni, întinzându-se alene – faceţi şi singuri! Nu-i cine ştie ce greutate! Până atunci, noi ne culcăm să ne odihnim! Aveţi grijă să nu luaţi peştii mai mari! Tot ce e peşte mare, pleacă mâine dimineaţă la piaţă! O să-l vindem ca să avem cu ce plăti impozitele domniei sale domnului ministru de finanţe. Mi-aş pune capul că aţi auzit şi voi vorbindu-se despre excelenţa sa! Are el grijă să nu cumva să ne rămână în buzunare vreun gologan-doi! Vreţi să se pomenească ministrul de război fără bani? Cu ce să plătească atunci armamentul pe care-l cumpărăm de peste ocean?

Jenea se şi apucase să trebăluiască pe lângă foc, iar Volka, suflecându-şi pantalonii, o luă prin apă, spre barca plină de peşte.

XXXIX. PIERDUT A FOST ŞI S-A AFLAT

— Uraţi-mi succes şi grabnică înapoiere! exclamă Hottabîci şi, prefăcându-se într-un peşte, sări în mare.

Apa era limpede, cu totul altfel decât în delta Nilului, aşa că-l putură urmări bine când se repezi în larg, a înd iute din aripioare.

Tot aşteptându-l să se întoarcă, prietenii noştri avură

timp să se scalde de vreo zece ori, să se dea pe săturate la fund şi să se prăjească la soare de i-a luat cu ameţeală. Până la urmă, însă, li s-a făcut o foame de lup şi au început să se cam neliniştească.

Absenţa lui Hottabîci se prelungea îngrijorător de mult, căci le făgăduise să nu lipsească mai mult de o oră.

Soarele apusese, scăldând şi zarea, şi marea adormită într-un joc de culori de o frumuseţe neasemuită; colo, departe, în oraş, pâlpâiau mii de lumini, dar bătrânul tot nu se arăta.

— Să se fi prăpădit? întrebă Jenea, posomorât.

— Aş! îi răspunse Volka. Nu piere el, dracu', aşa cu una cu două!

— Dacă l-o fi înghiţit vreun rechin?

— În Mediterană nu sunt rechini – îi răspunse Volka, deşi nu era tocmai sigur de adevărul afirmaţiei sale.

— Mie… mi-e cam foame – mărturisi sincer Jenea, după o scurtă tăcere.

Volka nu-i răspunse. Se uita la o barcă de pescari ce trăsese, în clipocitul domol al apei, la mal şi din care coborâseră trei oameni. Unul din pescari se apucă să aprindă un foc de uscături, în timp ce ceilalţi alegeau peştele mai mărunt, îl curăţau şi-l aruncau într-un tuci cu apă.

Alese câţiva, şi era gata să iasă iar la mal, când zări, cu totul întâmplător, în năvodul legat lângă catarg, un biet peştişor ce se zbătea cu desperare, luându-şi mereu puteri noi pentru a încerca, în zadar, să scape din plasă.

„N-ar fi rău în ciorbă!" se gândi Volka, şi-l scoase printr-un ochi al năvodului. Dar, odată în mâna lui, peştişorul începu să se zbată cu atâta furie, încât lui Volka îi fu milă de el şi, după ce se întoarse să vadă dacă nu-l zăresc pescarii, îl aruncă în apă. Numai că, peştişorul nostru, cum ajunse în apa golfului, se prefăcu într-un Hottabîci care radia de fericire.

— Binecuvântată fie ziua naşterii tale, o, generos fiu al lui Aleoşa! exclamă el, mişcat, stând în apă până la brâu. Mi-ai scăpat viaţa din nou! încă câteva clipe, şi m-aş fi înăbuşit în plasa în care am nimerit, ca un năuc, tot căutându-l pe nenorocitul meu frate!

— Hottabîci, dragul meu! Ce bine îmi pare că trăieşti! strigă Volka, fericit. De-ai şti ce îngrijoraţi eram din cauza ta!

— Dar eu! Cum mă mai chinuia gândul că tu, a doua oară al meu salvator, şi tânărul nostru prieten aţi rămas fără mine, flămânzi şi singuri, străini în ţară străină!

— Dar nu suntem flămânzi! Ne-au ospătat pescarii aceştia!

— Fie binecuvântate sufletele lor bune! spuse Hottabîci înflăcărat. Sunt bogaţi?

— N-aş crede! mai degrabă săraci lipiţi pământului!

— Să ne grăbim, deci, să le mulţumim după cum se cuvine.

— Cred că nu se cade – zise, după o scurtă chibzuială, Volka. Pune-te şi tu în locul lor 1 Aşa, deodată, noaptea, iese din apă un bătrân ud leoarcă-Nu, nu, nu merge 1

— Ai dreptate, ca-ntotdeagna! recunoscu Ro [tablei! întoarce-te, deci, pe mal! N-avea grijă, te ajung neîntârziat din urmă!

Şi peste câtva timp, pescarii adormiţi fură treziţi de un tropot de cal care se tot apropia, pentru ca, lângă focul aproape stins, să se oprească un călăreţ puţin obişnuit. Era un bătrân, îmbrăcat într-un costum ieftin de doc şi cu pălărie tare de paie. Barba îi fâlfâia semeaţă în vânt, descoperind privirii tuturor o cămaşă ucraineană cusută cu arnici, iar picioarele, încălţate în papuci de marochin trandafiriu, cusuţi cu aur şi argint, cu vârfurile îndoite în sus, se rezemau în scări de aur, bătute în diamante şi smaralde. Şaua pe care şedea ciudatul călător era atât de

preţioasă, încât ea singură reprezenta o avere. Calul era de o frumuseţe de nedescris. Iar bătrânul ţinea în fiecare mină câte un geamantan mare de piele.

— Aş putea vedea oare cu ochii mei pe nobilii pescari care, atât de mărinimos, au adăpostit şi au hrănit doi băieţi flămânzi şi singuratici? îi spuse el lui Giovanni, care-i ieşise în întâmpinare.

Şi, fără să mai aştepte răspuns, Hottabîci sări din şa şi, cu un suspin de uşurare, puse jos geamantanele.

— Adică, cum vine asta? întrebă Giovanni, bănuitor. îi cunoaşteţi?

— Cum să nu-i cunosc, de vreme ce sunt tinerii mei prieteni! exclamă Hottabîci, strângându-i, pe rând, la pieptul său pe Jenea şi Volka, care alergaseră în întâmpinarea lui.

Apoi, întorcându-se spre pescarii care-i priveau uluiţi:

— Credeţ. i-mă, o, cei mai demni dintre pescari, nu ştiu cum să vă mulţumesc pentru că aţi fost atât de buni şi de primitori!

— De ce să ne mulţumiţi? se miră pescarul cel bătrân. Pentru o ciorbuliţă? Nu ne-a costat cine ştie ce, credeţi-mă, signor!

— Aud vorbind om cu adevărat dezinteresat, şi simţământul meu de recunoştinţă este deci şi mai adânc. Daţi-mi voie să vă răsplătesc măcar cu aceste modeste daruri – spuse Hottabîci, întinzându-i lui Giovanni, încremenit, cele două geamantane.

— O fi o greşeală, signor – spuse Giovanni, după ce schimbă o privire nedumerită cu tovarăşii săi. Un geamantan ca ăsta costă mai mult decât o mie de ciorbe, cum am dat noi băieţilor! Să nu credeţi că au fost cine ştie ce bunătăţi! Noi suntem oameni săraci…

— Nu-i nicio greşeală. Greşit eşti dumneata, o, cel mai dezinteresat dintre mărinimoşi! în aceste minunate

lăzi, care se numesc în termeni ştiinţifici „geamăn-ta-ne”, se află bogăţii de mii, de mii de ori mai mari decât valoarea ciorbei dumneavoastră. Şi totuşi, ele, după părerea mea, nu pot să vă răsplătească îndeajuns, căci nu există pe lume nimic mai de preţ decât un suflet dezinteresat şi primitor.

Şi deschise geamantanele. Iar cei de faţă văzură că sunt pline ochi cu peşte viu, minunat, acoperit cu solzi de aur şi argint sclipitor.

N-apucară bine cei de faţă să se întrebe ce rost avea să dăruieşti unor pescari atâta peşte, că Hottabîci răsturnă grijuliu pe iarbă conţinutul fremătând de viaţă al geamantanelor. În clipa următoare, toţi scoaseră o exclamaţie de uimire şi încântare: nu se ştie cum, ce fel, dar amândouă geamantanele erau din nou pline-ochi cu peşte! Hottabîci le goli iar şi iar se umplură amândouă. cu minunatele daruri ale Mediteranei. La fel a treia, a patra şi a cincea oară!

— Şi acum – spuse Hottabîci, fericit de uimirea lor – dacă doriţi, încercaţi şi voi minunatele însuşiri ale acestor geamăn-ta-ne. De acum înainte nu mai veţi fi nevoiţi să tremuraţi, pe furtună, pe frig şi în ceaţa zorilor, pe bordul bătrânei voastre bărci. N-o să mai fie nevoie să-l imploraţi pe Allah ca să vă dăruiască pescuit bogat. N-o să mai căraţi ia piaţă coşuri grele, umplute cu peşte. Va fi de ajuns să luaţi cu dumneavoastră unul din geamăn-ta-ne, ca să puteţi vinde cumpărătorilor taman atâta peşte cât vor cere… Vă rog să nu mă contraziceţi! rosti Hottabîci, văzând că pescarii se pregătesc să spună ceva. Vă asigur că nu e vorba de nicio neînţelegere. Fie-vă senină viaţa, o, cei mai nobili dintre pescari! Rămâneţi deci cu bine!… Prieteni, să mergem!

Ajutaţi de Giovanni, băieţii se urcară pe cal în spatele lui Hottabîci şi porniră în trap uşor spre şosea.

— La revedere, signor! La revedere, băieţi! strigară pescarii, uluiţi, privind în urma minunaţilor necunoscuţi ce

se îndepărtau în goana calului.

— De-ar fi fost geamantane obişnuite, nu fermecate ca astea două şi tot am fi putut lua pe ele o mulţime de lire… – vorbi Giovanni, dus pe gânduri…

— Poate c-o să ne meargă mai bine de-acum încolo! şopti Pietro, cel mai bătrân dintre pescari. Era un om cărunt, de vreo şaizeci de ani, cu faţa arsă de soare, brăzdată de cute şi cu mâini vânjoase şi uscăţive. O să-i plătim excelenţei sale, domnului ministru de finanţe (să-i rămână de douăzeci şi cinci de ori pe zi în gât oasele peştilor noştri!) toate rămăşiţele de impozite, o să-mi mai văd de blestematele astea de reumatisme, iar ţie, Giovani, o să-ţi cumpărăm haine noi, o pălărie, ghete şi palton! Oricum, eşti tânăr, flăcăule, şi se cade să fii mai curăţel îmbrăcat… De altfel, o să ne mai înţolim şi noi câte puţin… Am dreptate, băieţi?

— RO să ne-nţoiim!” îl îngână, supărat, Giovanni. Când în jurul nostru e atâta foamete şi durere! Întâi şi întâi trebuie s-o ajutăm pe văduva lui Giacomo, ştii, omul care s-a înecat anul trecut! Au rămas de la el trei copii şi o mamă bătrână!

— Ai dreptate, Giovanni – se învoi Pietro. Va trebui s-o ajutăm pe văduva lui Giacomo. Ne-a fost un bun şi credincios tovarăş.

— Dar Luigi? intră în vorbă şi al doilea pescar. Avea ca la treizeci de ani şi se numea Cristoforo. Luigi? Şi lui Luigi trebuie să-i dăm ceva, săracul! Moare de oftică!

— Că bine zici – răspunse Giovanni. Şi Sibillei Capelli. De doi ani zace fiu-său în închisoare pentru că a organizat o grevă!

— Dar moş Guglielmo Gagero? Carabinierii i-au omorât feciorul în timpul demonstraţiei… N-a vrut să le predea steagul şi l-au împuşcat pe loc. îl ţineţi minte, nu-i aşa? Era un băiat vesel… Mecanic la uzina electrică… – adăugă Pietro.

— Când te gândeşti câtă lume putem să ajutăm acum! se bucură Giovanni.

Se făcuse noapte târziu, dar cei trei pescari tot se mai sfătuiau încă pe cine să mai ajute din rodul minunatelor geamantane. Erau oameni cinstiţi, aleşi, oameni ai muncii, şi niciunul nu se gândea să folosească darul lui Hottabîci ca să se îmbogăţească şi să ajungă capitalist, mare negustor de peşte. Îmi fac o plăcere să comunic cititorilor mei, pentru ca să se bucure împreună cu mine, că darul bătrânului Hottabîci încăpuse pe mâini atât de bune. Mai ales că, sunt sigur, niciunul dintre ei n-ar fi procedat altfel, dacă ar fi fost în locul pescarilor genovezi.

XL. GEAMANTANUL FATAL

În această încântătoare dimineaţă de vară, în Genova se treziră cel puţin cinci oameni pe care nu-i mai muncea gândul zilei de mâine.

Unul din ei era Hottabîci. Sărind voios din aşternut, îi trezi pe tinerii săi prieteni (încă doi oameni fără griji) care dormeau în nişte paturi mari, de lemn. Hottabîci însă, după obiceiul său, se odihnise pe podea, lângă prag, deşi în hotel erau destule camere libere.

— Prieteni – se adresă el băieţilor care căscau de le trosneau fălcile – iertaţi-mă că vă tulbur somnul dulce, dar ies din nou în largul mării, în căutarea iubitului şi nenorocitului meu frate, Omar Iusuf. Nu fiţi îngrijoraţi, vă făgăduiesc să fiu cu băgare de seamă şi să nu mai nimeresc în niciun fel de plasă. Mă reîntorc peste două-trei ceasuri. Răgazul acesta mi-e de ajuns ca să cercetez toată marea pe care voi o numiţi Mediterana. Şi acum, dormiţi mai departe, prieteni. Vă voi trezi când piciorul meu va călca din nou pe sărăcăcioasele covoare ale acestei încăperi.

— Nu! spuse Volka. Nu, n-o să lenevim într-un moment atât de grav! Te vom aştepta la mal. Ce zici,

Jenea?

— Ihi! făcu Jenea, întinzându-se de zor. În cel mai rău caz, o să tragem un puişor de somn pe plajă… pe nisip…

Călătorii noştri, oprindu-se la această hotărâre, se îmbrăcară în grabă, se spălară şi, după ce-şi luară gustarea de dimineaţă, se-ndreptară spre golfuleţul atât de bine cunoscut nouă şi abia părăsit de primitorii pescari.

Al patrulea om fără grija zilei de mâine, care s-a trezit tot atât de devreme, era mister Harry Wandentulles. Ardea de nerăbdare să-şi facă cumpărături. Pentru că, orice însărcinare oficială ar fi avut într-o ţ ară sau alta, într-un oraş sau altul, primul lui gând era: „Oare n-aş putea cumpăra ceva bun, de ocazie, ceva la care aş putea realiza un câştig la mine în patrie?” Şi, fiind din fire un om grozav de lacom, avea de gând ca până la ceasul la care se deschid magazinele în Genova, să dea o raită prin piaţă.

Numai că mister Wandentulles descoperise demult că italienii cinstiţi nu-i prea au la stomac pe afaceriştii de soiul lui. Aşa că îşi luă cu el, ca pasă personală, un vlăjgan cât toate zilele, cu faţa ciupită de vărsat şi antipatic nespus. Era un om „verificat”. Pe timpul lui Mussolini fusese agent secret, şi comisionarul de la hotelul la care trăsese mister Wandentulles recomandându-i-l, îl asigurase de cu seara că poate avea în Cesare Santoretti aceeaşi încredere pe care ar fi avut-o în fratele lui. Ceea ce, la drept vorbind, nu însemna mare lucru, pentru că fraţii lui Wandentulles, pentru un dolar, erau gata să se înece unul pe altul şi într-o lingură de apă! Probabil însă că comisionarul nu avea fraţi. Ei bine, acest Cesare Santoretti era a cincea persoană din cele cinci despre care am pomenit la începutul acestui capitol.

N-apucase bine Wandentulles să facă zece paşi prin piaţă, că se şi convinse ce dreptate avusese să se scoale cu noaptea-n cap! Drept spre el venea un flăcău cu părul creţ, îmbrăcat ca vai de lume. care ţinea în mână un minunat

geamantan de piele. Şi – vă dau cuvântul meu de onoare – că dacă exista pe lume un om care se pricepea la geamantane, apoi acesta era mister Harry Wandentulles! Da, era un geamantan extraordinar de frumos şi original. Adevărată capodoperă a unui meseriaş necunoscut! O piele minunată, lucrată în desene fine, ştanţate în culori, cu un miner splendid, fixat în nişte cuişoare cu capete mari, care păreau de aur. (Vă spun un secret: erau într-adevăr de aur!) Colţarii înemtau ochiul prin gravurile lor măiestre care închipuiau peştişori, păsări şi tot felul de inscripţii arabe.

Să nu credeţi acum că Giovanni (pentru că, precum bine aţi ghicit, flăcăul acela cu păr creţ era chiar el) se dusese la piaţă fără să fi luat anumite măsuri de prevedere. Învelise geamantanul într-o husă croită dintr-o pânză veche şi urâtă. Dar pentru cineva isteţ ca Harry Wandentulles, era de ajuns să zărească fie şi doar un colţişor dintr-un lucru, ca să-şi dea seama că făcea să fie cumpărat şi revândut cu câştig!

— Ia întreabă-l – porunci el imediat omului său de pază – cât vrea pe geamantanul ăla!

— Mă, ţărănoiule! Hei! îl strigă Cesare pe tânărul pescar. Signorul cel străin te-ntreabă cât vrei pe lădoiul ăsta jerpelit?

— Ţărănoi eşti tu – îi răspunse Giovanni. Iar geamantanul nu-l vând. Am nevoie de el!

— Pleci cu el la Nisa? îl luă peste picior Cesare. Te-or fi aşteptând toţi conţii şi prinţii Europei! Îţi duc dorul, precum ştiu!

— Las să nu mă mai dorească atâta! M-oi duce şi la Nisa, dar altă dată – mormăi Giovanni, iuţind pasul. Apoi adăugă: Vine el timpul să mergem cu toţii acolo! Cero să se mai înghesuie domniile lor unulîntraltul!

— Ce vorbeşti! Te pomeneşti că eşti roşu?

— Cine? Eu? Ba află că sunt albastru cu picăţele şi

verde cu rotocoale… Ia laba de pe geamantan – strigă Giovanni, izbindu-l pe Cesare Santoretti peste mâna. Jos laba, auzi?…

— A-a, sari la bătaie? şuieră Santoretti ca un şarpe, frecându-şi mâna lovită. Carabinieri!

Doi carabinieri alergară îndată spre ei, uitându-se cu teamă la mulţimea care se şi adunase şi vocifera, indignată. Giovanni era cunoscut ca un tânăr cinstit şi bun, în timp ce pe Cesare îl ştiau vechi spion fascist. Cât despre veneticul acela botos şi roşu din cauza căruia se iscase scandalul, nu le inspira niciun fel de simpatie.

— La secţie cu el! ordonă Cesare. A furat geamantanul signorului turist!

Şi smulse valiza din mâinile lui Giovanni, alb ca varul de indignare, şi trase repede de pe el învelitoarea de cârpa.

— Să ne spună de unde are un geamantan atât de luxos! strigă Cesare, adresându-se mulţimii care se-nghesuia în jur.

— Mi l-a dat cineva, oameni buni!… Pe legea mea că mi l-a dăruit cineva! spuse Giovanni. Pe legea mea!

Dar nimeni nu-l crezu. Le părea rău oamenilor, dar, de astă dată blestematul de spion avea dreptate! Of, ce timpuri grele îi ajunseseră, dacă până şi bietul Giovanni, cel mai cinstit băiat din câţi ştiau, se pusese pe furtişaguri! Mulţimea se risipi încetul cu încetul, iar cei doi carabinieri îl duseră pe Giovanni la poliţie, urmaţi la câţiva paşi de mister Wandentulles şi de devotatul său om de pază. Geamantanul fatal îl căra Cesare…

— De unde-l ai? întrebă inspectorul poliţiei pe tânărul pescar.

Şi deschise geamantanul, curios să-l vadă pe dinăuntru. Giovanni înlemnise, sigur că aveau să se rostogolească pe parchet cel puţin cincizeci de kilograme de peşte! Şi pe urmă, înc-o dată pe atât, şi înc-o dată…

Asta însemna că s-a dus minunatul dar al bătrânului!

Dar, contrar tuturor aşteptărilor, geamantanul era gol. Sunt aproape convins că cititorii noştri au şi ghicit adevărul: geamantanul cu pricina se umplea de peşte numai când îl deschideau Giovanni, Pietro sau Cristoforo! Pentru toţi ceilalţi, nu era decât un geamantan ca toate celelalte, ce-i drept, lucrat nemaivăzut de frumos.

Giovanni răsuflă uşurat.

— Îl am de la cineva. Mi l-a dat – spuse el.

— Dat? îl îngână batjocoritor inspectorul. Aşa, în dar?

— Da, în dar – repetă naiv Giovanni.

— Şi când ţi l-a dat?

— Aseară.

— Cine?

— Un bătrân.

— Aha! Un bătrân! Şi cum zici că-l cheamă pe batonul ăsta darnic?

— Nu ştiu.

— Dar unde stă, nici asta nu ştii?

— Nu, nu ştiu.

— Cu ce se ocupă? Ce meserie are? Asta o ştii?

— Nu, nu ştiu.

— De mult îl cunoşti pe acest tainic bătrân?

— De aseară, domnule inspector.

— Şi ţi-a dăruit, aşa, deodată, un geamantan ca ăsta, o adevărată minune ieşită din mâna omului?

— Da, deodată, domnule inspector. Şi nu mi l-a dat numai pe ăsta, ci…

Dar Giovanni îşi dădu seama că fusese cât pe ce să-l ia gura pe dinainte şi tăcu. Şi oricât s-a căznit inspectorul cu el, n-a izbutit să scoată mai mult.

— E clar – spuse atunci inspectorul, ştergându-şi de năduşeală faţa-i dolofană (era de o paloare bolnăvicioasă, iar sprâncenele dese şi cărunte i se zbârleau, ţepoase ca o mustaţă). Află că geamantanul ăsta nu ţi l-a dăruit nimeni,

ci că l-ai furat de la prea-stimatul nostru oaspete.

Şi inspectorul dădu respectuos din cap spre mister Wantentulles, care şedea pe canapeaua de catifea, pufnind zgomotos şi dând pe gât, unul după altul, pahare pline cu apa dintr-o carafă pântecoasa.

— De ce mă faceţi hoţ? zise Giovanni, şi se repezi la inspector cu pumnii strânşi. N-am furat în zilele mele nici măcar un cap de aţă de la cineva!

— Aşa? Va să zică nu eşti numai hoţ, ci şi bătăuş! chicoti inspectorul de plăcere şi dădu pe loc ordin ca Giovanni să fie zvârlit la închisoare. Apoi se aşează la birou, să încheie procesul-verbal...

XLI. VASUL DE LA COLOANELE LUI HERCULE[4]

De astă dată, Hoţiabîci fusese foarte punctual. Făgăduise să se-ntoarcă peste vreo două-trei ore şi, într-adevăr, la nouă fără un sfert îşi arătă din apa mării chipul strălucitor de bucurie. Părea foarte fericit. Sări pe mal şi vânturând deasupra capului un vas de metal, lung cam cât o jumătate de stat de om, acoperit cu alge, strigă cât îl ţinea gura:

— L-am găsit, o, prieteni! Am găsit vasul în care stă închis de atâta amar de ani, de veacuri întregi, nenorocitul meu frate. Omar Iusuf ibn Hottab. Am răscolit marea toată şi tocmai eram să pierd orice speranţă, când am zărit, în bezna verde a apei ce scaldă Coloanele lui Hercule, acest vas fermecat 1

— Atunci, ce mai stai? Deschide-l repede – strigă Jenea, înflăcărat. Ajunsese primul la moş Hottabîci, care se topea de fericire.

— Nu îndrăznesc, căci e pecetluit cu pecetea marelui Suleiman. Lasă-l pe Volka ibn Aleoşa, cel care m-a eliberat, să-l scoată şi pe năpăstuitul meu frate din închisoare! Aceasta e ceea ce am râvnit în atâtea nopţi de nesomn!

---

4 Coloanele lui Hercule — veche denumire a strîmtorii Gibraltar. (Nota red. ruse.l

continuă Hottabîci, clătinând de zor vasul. Ia-l tu, o, Volka, şi deschide-l, spre bucuria mea şi a fratelui meu Omar!

Şi lipindu-şi urechea de vas, Hottabîci începu să râdă fericii:

— O-ho-ho, prieteni! Omar îmi face semne!

Jenea se uită cu o urmă de gelozie în priviri la bătrânul care întindea vasul spre Volka, vădit măgulit de încrederea acordată. Dar se vede că bătrânul socoti mai nimerit să lase vasul în faţa lui, pe nisip. Prea era greu pentru un băiat de vârsta lui!

— Cum aşa, Hottabîci? spuneai că Omar a fost închis într-un vas de aramă, iar ăsta, după cum se vede, este de fier. Şi-apoi... Unde este pecetea? A, uite-o! exclamă Volka învârtind vasul în dreapta şi-n stânga. Dar deodată se făcu alb ca varul şi strigă ca din gură de şarpe: Culcaţi!... Jenka, culcă-te imediat! Hottabîci, zvârle vasul în mare şi culcă-te şi tu!...

— Ai înnebunit! se revoltă Hottabîci. Visez de atât amar de ani să mă întâlnesc cu Omar şi să-l regăsesc, ca acum să-l zvârl din nou în valurile mării?!

— Aruncă-l cât mai departe!... Nu-i niciun Omar înăuntru i... Aruncă-l, ori murim cu toţii! imploră Volka, şi văzând că bătrânul tot mai stătea pe gânduri, răcni desperat: îţi poruncesc! auzi?!

Hottabîci dădu nedumerit din umeri, ridică cu greu vasul, şi-i făcu vânt la vreo două sute de metri de mal.

N-apucă bine să se-ntoarcă spre băieţi când, pe locul căderii, se auzi un zgomot infernal, o enormă coloană de apă se ridică deasupra valurilor golfuleţului, liniştite cu o clipă în urmă, şi recăzu zgomotos în mare.

Mii de peşti – unii omorâţi, alţii doar ameţiţi de explozie – ieşiră cu burta în sus la faţa mării.

De undeva, de pe mal, alergau spre ei nişte oameni atraşi de zgomotul exploziei.

— Hai să ne cărăbănim! comandă Volka.

Şi toţi trei urcară grăbiţi spre şosea, luând-o spre oraş.

Ultimul venea Hottabîci. Era mâhnit, întorcea într-una capul în urmă şi tot se mai întreba dacă a făcut bine sau nu ascultându-l pe Volka…

— Da’ ce, drăcia asta era o bombă? întrebă Jenea, ajungându-l din urmă pe Volka, care le-o luase mult înainte.

— Mină, nu bombă – îl corectă Volka. E o deosebire! O mină submarină!

Hottabîci oftă mâhnit.

XLII. ĂSTA E SIGNORUL CEL BĂTRÂN!

— Să zicem că totul e în regulă – spuse Volka, făcând bilanţul. Pe de o parte nu l-am găsit pe Omar, şi bineînţeles că ne pare rău, iar pe de alta, era cât pe-aci să ne curăţăm, dar am scăpat cu bine. Şi asta e ceva!

— Cred că n-ar fi rău să mâncăm – fu de părere Jenea, care, de atâta grabă, gâfâia ca o focă. Propunerea lui a fost unanim acceptată, ca foarte potrivită şi înţeleaptă.

Numai că, trecând pe lângă mohorâta clădire a poliţiei, văzură că iese, sub paza a doi carabinieri, veselul pescar Giovanni, gazda lor din ajun.

Şi Giovanni îi recunoscu şi strigă, arătând cu degetul spre Hottabîci:

— Uite-l! Ăsta e signorul cel bătrân care mi-a dăruit geamantanul! întrebaţi-l, să vă spună dacă sunt pescar cinstit sau hoţ!

— Despre ce e vorba, o, Giovanni? vru să ştie Hottabîci când pescarul, ţinut de mâini de cei doi poliţişti, ajunse în dreptul amicilor noştri.

— Vai, signore – răspunse bietul pescar, stând să plângă – uite, nu vor să creadă că mi-aţi dăruit geamăninul ăla! Mi l-au luat şi-au spus că-s hoţ! Mă bagă la închisoare! Ajutaţi-mă, sianor! Spuneţi-i lui signor inspector că n-am

furat!

— Cine îndrăzneşte să-l învinuiască pe acest nobil pescar de hoţie? Cine e nemernicul care a îndrăznit să-i răpească darul meu, darul lui Hassan Abdurahman ibn Hottab!?... Să mergem imediat la acest om nedemn, să i-o spun în faţă!...

Şi iată că inspectorul, care nici nu apucase încă să încheie procesul-verbal, ridică mirat capul, auzind pe cineva intrând în biroul lui. Nu-i plăcea să fie deranjat. Chiar pe mister Wandentulles, pe care-l stima în cel mai înalt grad şi căruia îi era devotat, îl rugase să treacă deocamdată, până ce-şi va ter mina lucrul în camera de alături, unde îi pusese la dispoziţie un fotoliu comod şi o ceaşcă de cafea.

— Ce-nseamnă asta? mirii el, văzând că pescarul se afla din nou în faţa lui, însoţit de cei doi poliţişti. De mult trebuia să fiţi la închisoare cu arestatul!

— Signor inspector! Uite-l pe bătrânul care mi-a dăruit ieri geamantanul! exclamă Giovanni, triumfător, arătând spre Hottabîci care intrase în urma lui. Să vă spună dumnealui!

— Interesant! Foarte interesant! făcu inspectorul, lungind cuvintele şi învăluindu-l pe Hottabîci cu privirile lui iscoditoare şi cu zâmbetul perfid ce-i trecu peste faţa galbenă şi prost bărbierită. Va să zică dumnealui... cum îi zice?... Giovanni Sapeguo... nu minte... I-aţi dăruit, adică, acest geamantan?... Hm! Judecând după îmbrăcămintea dumneavoastră, mai mult decât modestă, nu sunteţi atât de bogat incit să zvârliţi în stânga şi-n dreapta lucruri de preţ!

— Înţelepciunea ne învaţă – zise Hottabîci – că cine judecă oamenii după îmbrăcăminte se însala adesea! Da, eu sunt cei care, aseară, a dăruit acestui nobil pescar geamantanul pe care tu, fără niciun motiv, i l-ai luat! Ba i-am mai dat unul, pe care tu n-ai izbutit şi nici nu vei izbuti

vreodată să pui mina. Şi aş fi putut să-i dau zece, douăzeci, o sută, zece mii de geamantane, şi mai scumpe decât acestea, dacă ar fi vrut să le primească! se lăudă Hottabîci, fără să observe semnele pe care i le făcea Giovanni, îngrijorat.

Dar chiar dacă le observa, era prea târziu! Inspectorul îşi freca, satisfăcut, mâinile.

— Vă cer iertare, scumpe signor – rosti el, fără să-şi ia ochii de la bătrân – vă cer iertare dar, cu toată stima pe care v-o port, nu vă pot crede!

— Cu alte cuvinte vrei să spui, o inspector viclean, că aş fi un mincinos – strigă Hottabîci, învineţindu-se la faţă.

— Judecă şi dumneata, signor! Eşti mai mult decât modest îmbrăcat, dar susţii că ai dăruit, aşa, de florile mărului, unui pescar aproape necunoscut, geamantanul ăsta care valorează cel puţin o mie de dolari, dacă ar fi să-l preţuim într-o valută mai mult sau mai puţin stabilă!

— Ba nu unul, ci două! Două geamantane! Şi nu de florile mărului, ci pentru că le-a dat demâncare tinerilor mei prieteni! se răsti Hottabîci la el.

— Două mii de dolari pentru un prânz!

— Pentru o cină – îl corectă din nou Hottabîci.

— N-are a face! Două mii de dolari pentru o cină! Nu vi se pare cam… scump? chicoti inspectorul.

— Nu, nu mi se pare – îi răspunse Hottabîci arţăgos. Pentru o faptă bună, pentru un ajutor dat fără preget, plătesc de obicei foarte larg!

Inspectorul văzu în ultimele cuvinte o aluzie la bacşiş şi îi sticliră ochii de lăcomie.

— Şi aveţi multe geamantane ca acestea?

— Acum n-am niciunul, dar pot să dăruiesc câte vreau.

— Poate că aveţi şi bani la discreţie! se informă inspectorul cu perfidie.

Hottabîci zâmbi dispreţuitor.

— Sau poate aveţi bijuterii, aur?

— Acum n-am, dar pot să procur în orice cantitate!

— Aveţi poate mine de aur? Unde se află? În Africa de Sud, în California?

— La mine în buzunar! Dacă vreau, umplu cu aur toată casa asta în care ne aflăm acum şi încă o mie de alte case! răspunse Hottabîci, trăaându-se de barbă.

— Nu-mi vine a crede! spuse inspectorul.

— Asta ce-o fi? îl întrebă Hottabîci, şi, vârându-şi mâna în buzunarul pantalonilor săi de doc, scoase pumni întregi de monede de aur.

În curând, pe masa inspectorului uluit se înălţă o grămăjoară destul de măricică de galbeni. Abia arunci băgă de seamă bătrânul semnele pe care i le făcea de zor Giovanni şi, oprind revărsarea de aur a buzunarelor sale, se întoarse foarte naiv spre inspector:

— Te-ai convins acum că acest nobil pescar nu este un mincinos şi cu atât mai puţin un hoţ? Lasă-l deci să plece, ca să se poată bucura în linişte de libertate.

— Vai, signor, abia acum m-am convins că Giovanni Sapeguo nu e hoţ! rosti inspectorul, cu o prefăcută mâhnire. Dar tocmai din cauza asta nu pot să-i dau drumul!

— Ce fa-a-ce? îl ameninţă Hottabîci.

— Vă cer iertare, dar un signor, al cărui nume nu sunt în drept să-l dau în vileag, şi a cărui cinste e în afară de orice bănuială, a declarat că geamantanul acesta pe care, vreau să cred, l-aţi dăruit ieri acestui… cum îi zice?… Giovanni Sapeguo, e ai lui. Înseamnă că numai justiţia are dreptul să facă lumină în cazul de faţă. Iar până la judecată e de datoria noastră să facem o cercetare. Vom opri deci geamantanul – este corp delict – iar pe Giovanni şi mai cum îi spune, îl vom reţine ca martor, şi poate… ca acuzat! Cercetările îşi vor spune cuvântul, domnule, şi…

— Şi cât au să dureze aceste cercetări?

— Vom căuta să le terminăm cât. mai repede, domnule. În doi ani, doi ani şi jumătate, cred, vor fi definitiv încheiate, şi peste altă jumătate de an vom avea şi judecata!

— Cum aşa? Vrei să-l ţii trei ani de zile în închisoare pe acest destoinic pescar, ca abia pe urmă să hotărăşti dacă e vinovat sau nu?!

— Legea e lege, signor! De altfel avem atâtea jrrocese pe rol, încât nu v-aş putea da un te-rmen mai apropiat... Totuşi – aci inspectorul se opri o clipă şi, făcând semn din cap celor doi poliţişti să iasă, adăugă cu o voce înceată, dar hotărâtă: totuşi există şi o ieşire mai plăcută din situaţia destul de dezagreabilă care s-a creat pentru moment...

— Care ieşire? întrebară într-un glas Hottabîci şi pescarul.

— O donaţie, stimate signor. Sau, dacă vreţi, spuneţi-i împrumut fără termen. Familia mea e atât de numeroasă, iar salariul atât de mic...

— Nicio vorbă mai mult, o, infam şperţar! Mi-e silă de cuvintele auzite! Mă duc imediat să mă plâng şefului dumitale! exclamă Hottabîci cu neţărmurit dispreţ în glas.

— N-o veţi putea face şi aceasta din două motive, stimate signor – îi replică inspectorul fără să ridice glasul. În primul rând, pentru că ar trebui să-i daţi un şperţ şi lui, iar în al doilea rând şi asta este principala cauză – pentru că nu veţi ieşi din cabinetul meu decât în stare de arest.

— De ce?

— Fiindcă sunt dator să vă arestez şi pe dumneavoastră!

— Pe mine?! Să mă arestezi pe mine?! Dar pentru ce? Poate că n-am înţeles bine!

— Pentru că n-aţi respectat ordinul guvernului italian şi n-aţi predat Băncii de Stat tot aurul pe care-l posedaţi. Ar trebui să înţelegeţi că fără aur, Italia nu poate lupta cu

succes pentru civilizaţia occidentală!

— Adică, de ce să predau aurul meu unei bănci străine?

— Cum vine asta, domnule? Nu sunteţi italian?

— Nu, nu sunt.

— Deci sunteţi străin!

— Se-nţelege!

— De mult aţi sosit în Italia?

— Aseară.

— Paşaportul dumneavoastră, stimate signor!

— Ce-nţelegi prin cuvintele acestea necunoscute mie „paşaportul dumneavoastră”, o, şperţar de trei ori demn de dispreţ?

— Un paşaport este acel document fără de care nu aveţi dreptul să intraţi în Italia sau să-i părăsiţi graniţele.

— Atotputernicul djinn Hassan Abdurrahman ibn Hottab nu are nevoie nici de paşapoarte, nici de autorizaţii! El vizitează toate ţările pe care vrea să le viziteze fără să se-njosească în a cere îngăduinţă autorităţilor, fie pământeşti, fie cereşti, bineînţeles cu excepţia lui Allah!

— Care va să zică, aţi sosit în Italia fără viza Ministrului nostru de Afaceri Externe şi aţi adus cu dumneavoastră o cantitate oarecare, cred destul de considerabilă, de aur! Iată pentru ce, scumpe signor, sunt dator să vă arestez! Există însă o soluţie ceva mai plăcută pentru dumneavoastră.

— Alt şperţ? ghici Hottabîci, iar inspectorul dădu afirmativ din cap, fără să bage de seamă că bătrânul îşi smulsese din barbă câteva fire.

— Aş fi dorit să vă atrag atenţia – întrerupse inspectorul tăcerea care urmase întrebării puse de bătrân – că în închisoare o să vă vină cam greu. Vă vor hrăni numai cu alimente sărate, dar n-au să vă dea de băut, iar eu o să vă vizitez în fiecare zi, purtând în mina chiar

această carafă, plină de apă rece. Vă va chinui setea într-atât, încât în cele din urmă îmi veţi da tot aurul şi toate geamantanele dumneavoastră, tot! Şi pe deasupra, o să-mi mai şi mulţumiţi că aţi scăpat cu viaţă!

— De ce ai furat geamantanul pe care l-ai luat de la Giovanni? strigă Hottabîci, aruncând pe podele toate firele pe care şi le smulsese din barbă.

— Nu fur niciodată corpuri delicte – se supără inspectorul. Uite-l aici!

Dar geamantanul, care se aflase până atunci pe un scaun, în dreapta inspectorului, intrase parcă în pământ! Pierise şi grămada de aur care-i gâdilase atât de plăcut imaginaţia. Şi, ceea ce era mai surprinzător, dispăruse de pe masa lui, nu se ştie cum şi unde, chiar procesul-verbal de cercetare a lui Giovanni.

— Tu le-ai furat, bătrân blestemat! Tu şi mâţa blândă de Giovanni! Las că vedeţi voi pe dracu'! una inspectorul şi apăsă pe buton.

Pe uşă apărură patru jandarmi cu nişte feţe tâmpe şi fioroase.

— Percheziţionaţi-i! porunci inspectorul.

Dar percheziţia rămase fără rezultat.

— Unde a intrat tot aurul, unde e geamantanul şi procesul-verbal? răcni inspectorul.

Hottabîci tăcea. Giovanni dădu neputincios din mâini:

— Nu ştiu, signor inspector!

În clipa aceea, uşa fu dată de perete şi mister Wandentulles băgă capul în biroul inspectorului. Părea îngrijorat. În urma lui răsări şi mutra lui Cesare, care rosti, pe un ton oficial, în calitate de tălmaci:

— Signor inspector, signor Wandentulles mă roagă să vă spun că este foarte grăbit, fiindcă a venit ora de deschidere a magazinelor. N-aţi vrea să staţi întâi de vorbă cu dumnealui?

Wandentulles dădea din cap, plin de maiestate,

întărind cuvintele lui Cesare. Deodată îl zări pe Hottabîci, care stătea modest deoparte.

— O-o-o! exclamă el. Mister inspector, vă rog să-l arestaţi pe acest bătrân!

— Signor vă roagă să-l arestaţi pe acest bătrân – începu să turuie Cesare Santoretti, tălmăcind cuvintele lui Wandentulles. Signor îl învinuieşte ps acest bătrân că acum câteva zile i-a furat una sută de milioane una sută de mii de dolari bani gheaţă, în pachete de o sută de hârtii de câte zece dolari, precum şi zece mii de ceasuri de aur încrustate cu briliante, douăzeci de mii de portţigarete de aur, cincizeci de mii de coliere de perle, cincisprezece mii de servicii de porţelan antic şi un inel de argint, de o valoare fără seamăn, lăsat moştenire de măria sa răposatul rege Solomon, fiul lui David!…

— Iată-l! Ăsta-i inelul!… urlă mister Wandentulles, văzând pe mâna lui Hottabîci inelul „Katiei, ca amintire”. Dă-mi inelul!

— Ia faceţi-l pe babalâcul ăsta să vorbească! porunci inspectorul şi se aşeză mai comod pe scaun, ştiind cam ce scenă plăcută urma să aibă loc.

Jandarmii duseră mina la chipiu şi, deodată, cu totul pe neaşteptate, atât pentru şeful lor cât şi pentru ei înşişi, îi smulseră inspectorului fotoliul da sub şezut, îl dădură de-a dura pe covor şi începură să-l bată măr!

— Ce faceţi, nenorociţilor? urla inspectorul. V-am ordonat să daţi în bătrân, nu în mine!

— Am înţeles, signor inspector! răspunseră bravii jandarmi, continuând să-i care ca la fasole cu bastoanele de cauciuc.

— Ce stai ca o prăjină? strigă inspectorul către Casare, care înlemnise de mirare. Să-i, Cesare, săi!

Paza personală a domnului Wandentulles se apropie cu nişte paşi nefiresc de ţepeni de inspectorul rupt în bătaie, şi-i repezi câteva lovituri, care avură darul să-i ia

piuitul şi să-l trimită urgent în lumea visurilor.

Văzând că inspectorul este „gata”, jandarmii şi Cesare, ca la comandă, oftară din greu şi începură să se bată între ei. Şi se bătură până căzură cu toţii grămadă pe podea, sleiţi de puteri. Ultimul se prăbuşi Cesare Santoretti. Dar în cădere, tot mai găsi o fărâmă de forţă ca să-i tragă una zdravănă lui Wandentulles, care bufni pe covor ca un sac cu cartof).

— Îl cunoaşteţi pe nemernicul ăsta? îl întrebă Giovanni pe Hottabîci. Zicea să i-am furat geamantanul!…

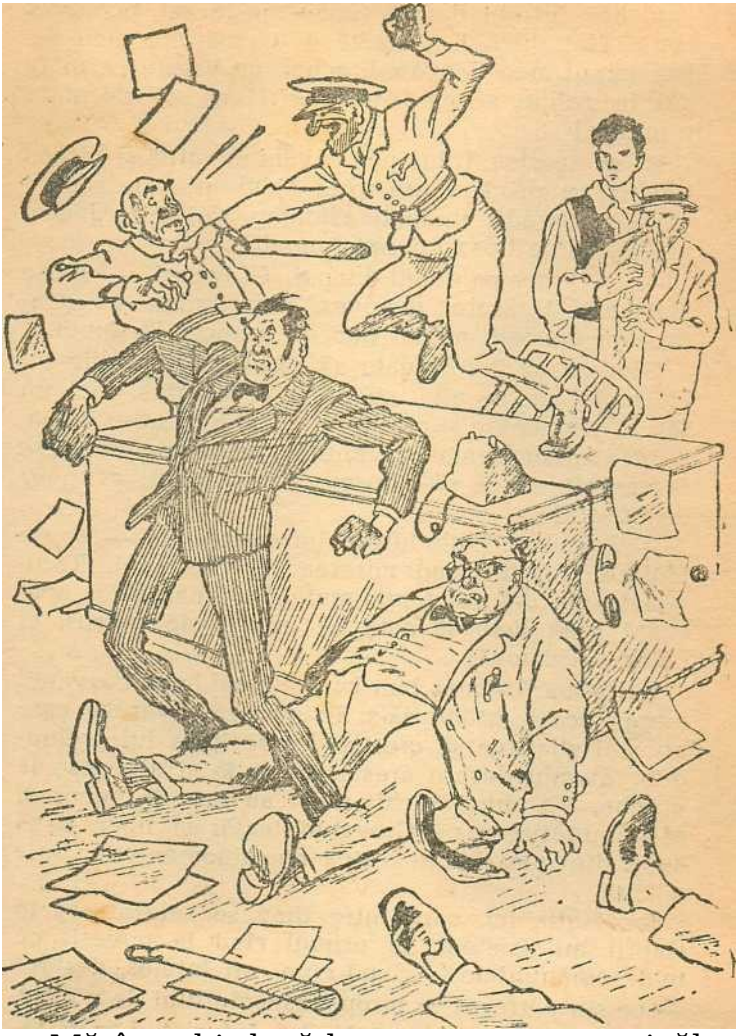

— Mă întrebi dacă-l cunosc pe acest ticălos?! zâmbi Hottabîci. Da, am făcut cunoştinţă cândva... E-e, bunul meu Giovanni, acum, de vreme ce toate par în ordine, să părăsim acest lăcaş atât de puţin primitor!

Şi, cu acestea, îl luă pe Giovani de mână şi-l trecu liniştit, ca printr-o uşă, prin zidul gros de piatră, afară în stradă, unde îi aşteptau Vollca şi Jenea, neliniştiţi de lipsa lor îndelungată.

— Ia-ţi geamantanul înapoi, Giovanni – spuse Hottabîci tânărului genovez, înmânându-i un geamantan ponosit, numai bun de aruncat la gunoi.

Giovani ar fi fost gata să jure că în mâinile lui Hottabîci nu se afla, cu o clipă în urmă, niciun fel de geamantan şi că cel pe care i-l întindea acum, n-avea nimic comun cu minunatul geamantan care fusese cât pe ce să-l lipsească pe tânărul genovez de libertate.

— Să nu te îngândureze înfăţişarea lui – spuse Hottabîci, înţelegând mirarea lui Giovanni. Recunoaşte că, dat fiind minunatele lui daruri, o aparenţă prea luxoasă este nu numai de prisos, ci chiar periculoasă!…

Şi îşi luară rămas bun cu toată căldura. Giovanni alergă acasă, grăbit să-şi liniştească tovarăşii care nu mai ştiau ce să creadă despre lipsa lui prelungită. Zvonul despre arestarea lui le şi ajunsese la ureche. Vă puteţi închipui cât au fost de bucuroşi să-l îmbrăţişeze pe Giovanni teafăr şi liber şi să audă din gura lui povestea nemaipomenitelor sale păţanii.

Iar Hottabîci, care între timp se reîntorsese la tinerii lui prieteni, în primul rând le povesti cu toate amănuntele – după cum aţi înţeles, desigur – ce s-a petrecut în biroul inspectorului de poliţie.

— Ei! strigă la urmă Volka, înfuriat. I-aş fi făcut de rămas bun mişelului ăsta ceva, să nu mă mai uite toată viaţa!

— Ai dreptate ca întotdeauna, o, Volka ibn Aleoşa! şopti Hottabîci, adânc îngândurat.

În aceeaşi clipă, la patru kilometri depărtare de punctul în care amicii noştri păşeau grăbiţi pe şosea, adică în bine cunoscutul birou ai inspectorului de poliţie, se petrecu un fenomen, datorită căruia unul dintre jandarmi, care abia îşi recăpătase cunoştinţa, căzu din nou în nesimţire; inspectorul, aşa cum sta întins pe podea, se micşoră dintr-odată şi în lungime, şi în lăţime, şi în

grosime şi, nu se ştie pe ce cale, se pomeni în carafa pântecoasa, golită cu puţin înainte de mister Wandentulles.

Şi în carafa aceea îşi duce amarul până în ziua de azi. Toate încercările de a-l elibera au rămas fără rezultat, pentru că sticla din care e făcută această carafă, a devenit dintr-odată mai tare ca diamantul şi este absolut imposibil s-o spargi sau s-o tai cu ceva.

Bineînţeles că inspectorul a fost pus în disponibilitate şi familia lui ar fi rămas muritoare de foame, clacă soţia inspectorului în retragere n-ar fi avut geniala idee să scoată în stradă o măsuţă, pe care să pună carafa cu fostul inspector. Pentru numai o liră, întreprinzătoarea cucoană îţi dă dreptul să te uiţi la soţul ei, şi trăieşte destul de bine, căci toţi italienii cinstiţi, bucuroşi dau o liră ca să-şi mângâie sufletul cu privelişte a unul şperţar neruşinat, slugoi credincios al capitaliştilor, închis pe viaţă într-o carafă!

Nu mai puţin demnă de atenţie a fost şi soarta lui mister Harry Wandentulles, căci era să uit să vă spun că, odată cu inspectorul, a fost pedepsit şi el. Hottabîci l-a transformat în câine. Cesare Santoretti a albit într-o clipită când l-a văzut pe nesăţiosul negustor prefăcut la iuţeală într-o jigodie de câine roşcat, sub chipul căruia trăieşte până în ceasul de faţă, în apartamentul său din New York. Cei mai mari magnaţi ale celor mai mari monopoluri îi trimit zilnic cele mai alese oase de la masa lor ¡ în schimbul acestor bunătăţi se produce odată pe săptămână la postul de radio „Vocea Capitalului”, unde latră douăzeci de minute. Cât despre amicii noştri, trebuie să spunem că Hottabîci, convingându-se că fratele său Omar nu se află în Marea Mediterană, fu de părere c-ar fi bine să pornească cu toţii spre litoralul Oceanului Atlantic. Gândul acestei călătorii era foarte, foarte atrăgător, dar, cu totul pe neaşteptate, Volka ridică obiecţiuni serioase. Declară că era obligat să ajungă până a doua zi la Moscova. Motivul

care-l determina la aceasta nu-l putea divulga, dar îi asigura că era vorba de o cauză extrem de importantă.

Aşa că Hottabîci, deşi cu adâncă părere de rău, se învoi să-şi mai amâne cercetările lui în vederea aflării lui Omar.

Până să se dezmeticească jandarmii stâlciţi în bătăi în biroul inspectorului de poliţie, covorul hidroavion „V.K. 1” se înălţase în văzduh şi se topise în depărtare, dincolo de munţi, având pe bordul său pe Hassan Abdurrahman ibn Hottab, pe Vladimir Kostîlkov şi pe Evgheni Bogorad…

Peste zece ore şi câteva minute”, V.K. 1” ateriză cu bine pe panta lină a râului Moscova…

XLTIT. CEL MAI SCURT CAPITOL

Într-un cald ceas de amiază de iulie, de Cheiul Roşu al portului Arhanghelsk se dezlipi lin spărgătorul de gheaţă „Ladoga”. Spărgătorul avea pe bord un grup mare de excursionişti. Pe chei, o fanfară intona un marş, iar publicul, venit. să-i petreacă pe cei care plecau, strigă: „Drum bun!” şi-şi flutură batistele.

Vaporul ieşi încet în mijlocul fluviului Dvina de Nord şi, lăsând în urmă norişori de aburi albi ca zăpada, trecu pe lângă nenumărate vapoare sovietice şi străine, luând direcţia Marea Albă. O mulţime de vedete, bărci cu motor, carbase[56], skune b traulere[7], giguri[8] şi plute greoaie, mari, brăzdau oglinda netedă a marelui fluviu siberian. Excursioniştii se înghesuiau pe puntea superioară, luându-şi rămas bun pentru o lună întreagă de ia Arhanghelsk şi de la Pământul Mare.

---

5 Carbas — un velier tipic pentru Marea Albă, cu două pînze pătrate şi cu un tachelaj special, având două-cinci perechi de lopeţi. (n. t.)

6 Skuna — un vas cu vele, cu două catarge înclinate înapoi şi gresment special, (n. t.)

7 Trauler — mic vas pescăresc înzestrat cu o dragă cu plasă de pescuit, (n. t.)

8 Gig (sport, marină) — o barcă îngustă, foarte uşoară şi rapidă, (n. t.)

— Volka – strigă unul dintre excursionişti, adresându-se unui alt pasager, care se tot învârtea, îngrijorat, pe lângă duneta adăpostului de comandă – unde este Hottabîci?

Cuvinte din care cititorul atent va deduce limpede că printre excursioniştii de pe „Ladoga” se aflau şi vechile noastre cunoştinţe…

XLIV. „LADOGA”, VISUL CELOR TREI

Aci vom fi nevoiţi să facem o mică paranteză şi să vă explicăm cum se face că cei trei prieteni se aflau pe vasul „Ladoga”.

Sunt sigur că cititorii noştri n-au uitat un amănunt: Volka „căzuse” într-un mod absolut ruşinos la examenul de geografie şi, trebuie s-o mărturisim, în mare parte din propria lui vină (nu trebuia să se bazeze pe suflat!). De altfel, acest gen de întâmplare nu se poate uita atât de uşor… Se-nţelege că n-o uitase nici Volka, care se pregătea de zor pentru reexaminare, hotărât să ia un „cinci”. Din păcate, cu toată sincera lui dorinţă, acest deziderat nu era chiar atât de uşor de realizat, pentru Că-l tot încurca Hottabîci. Căci Volka nu se îndurase să-i povestească bătrânului ce urmări nenorocite avusese suflatul lui, şi era nevoit acum să-i ascundă şi faptul că se pregăteşte pentru reexaminare. Tăcuse de teama ca nu cumva Hottabîci să se apuce să-i pedepsească pe profesori pentru că-l lăsaseră la examen. Îşi aducea aminte amărât ce se întâmplase în ziua în care meciul dintre „Şaiba” şi „Dalta” avusese un sfârşit atât de puţin obişnuit! Căindu-se pentru supărările pe care i le pricinuise pe stadion, Hottabîci nu-l mai părăsise în ziua aceea niciun pas! Se gudurase pe lângă el, cum ştia mai bine, îl ţinuse tot în complimente şi-l urmărise cu propuneri, care de care mai ademenitoare! Abia pe la unsprezece seara izbutise în fine Volka să se apuce de învăţat!

— Cu voia ta, mă duc să mă culc, o, Volka – spusese

în cele din urmă Hottabîci, ascunzându-şi căscatul în palmă. Simt că mă cuprinde somnul.

Şi se îndreptase spre culcuşul lui obişnuit, adică sub patul lui Volka.

— Noapte bună, Hottabîci! Visuri plăcute! îi răspunsese băiatul aşezându-se mai comod la masă, dar privind cu jind spre pat.

Era obosit şi i-ar fi plăcut şi lui să se culce, să tragă „vreo cinci-şase sute de minute" de puişor de somn, cum obişnuia el să spună. Dar avea de învăţat la geografie şi, călcându-şi pe inimă, puse deci cu râvnă mâna pe carte.

Dar, vai! Foşnetul paginilor pe care le întorcea, atrase atenţia bătrânului djinn, care îşi scoase de sub pat barba zbârlită şi îl întrebă, cu o voce somnoroasă:

— De ce nu eşti încă în pat, în ceasul acesta târziu al nopţii, o, stadion al inimii mele?

— Nu ştiu nici eu de ce, dar nu mi-e somn! Am insomnie – minţi Volka, care se clătina pe scaun de oboseală.

— Ţţţţţ! plescăi Hottabîci, compătimitor. Nu se ţioate mai regretabil! Lipsa de somn la vârsta ta fragedă este dăunătoare sănătăţii. Dar nu te-ntrista! Pentru Hottabîci nu există nimic imposibil.

Şi, smulgându-şi iar din barbă câteva fire, bătrânul suflă peste ele, şopti ceva – un singur cuvânt, unul singur!

— Volka, care nici nu avusese măcar timp să protesteze împotriva ajutorului rapid şi inutil al lui Hottabîci, adormi pe loc, cu capul pe masă.

— Mulţumită lui Ăllah, acum toiul este în ordine – mormăi Hottabîci, ieşind satisfăcut de sub pat. Fie ca până mâine, la ceasul gustării de dimineaţă, în braţele somnului, să uiţi de toate grijile!

Şi ridicându-l uşor pe băiatul adormit, îl culcă drăgăstos, învelindu-l cu pătura. Apoi, tot bolborosind şi oftând, se-ntinse iar la locul său, sub pat. Lampa de pe

masă lumină în zadar noaptea toată filele cărţii de geografie, deschisă la pagina 11…

Vă puteţi deci închipui cât de greu i-a fost şi de câte şmecherii trebuia să facă uz Volka, pentru a-şi pregăti corijenţa! De altfel, tocmai corijenţa era cauza pentru care Volka şi, odată cu el, Llottabîci şi Jenea, părăsiseră Genova, nu pentru a pleca spre litoralul Oceanului Atlantic, ci pentru a se întoarce în grabă la Moscova.

Dar, precum s-a dovedit mai târziu, pregătirea pentru examen a tânărului Volka nu rezolvase problema decât pe jumătate. Rămânea să mai născocească un mijloc prin care să scape de Hottabîci pe timpul cât va dura sus-pomenitul examen.

Aci, autorul acestei veridice povestiri crede nimerit să aducă la cunoştinţa cititorilor săi, că în locuinţa familiei Kostîlkov mai erau doi locatari de care nu s-a pomenit încă, deoarece nu au participat cu nimic la întâmplările de până acum. Cum nici pe viitor nu vor prezenta vreun interes din acest punct de vedere, nu le-am fi relevat existenţa dacă, la cererea lor, telefonul familiei n-ar fi fost mutat din locul în care se afla până atunci, în antreu, pentru a fi la îndemâna tuturor. împrejurare care, deşi neînsemnată la prima vedere, după cum se vor convinge imediat cititorii noştri, a dus totuşi la o serioasă schimbare în dispoziţia sufletească şi în năzuinţele lui Hottabîci.

Aşadar, prietenul nostru Volka era îngrijorat la gândul cum să scape de acasă neobservat de Hottabîci, când, deodată, în antreu se auzi trilul sonor al telefonului. Era Jenea.

— Alo, alo! făcu Volka. A, bună ziua… Ei, da, astăzi!… Da, la douăsprezece punct… Doarme… Poftim?… Da, da, e bine sănătos. La drept vorbind, sănătos tun!… Poftim?… Nu, n-am găsit încă nimic… Ce face?… Ai înnebunit!… Nu se poate! O să se supere grozav şi o să facă atâtea năzbâtii, că n-o să le mai descurcăm nici în trei sute de

ani... A, va să zică eşti la mine la zece şi jumătate?... Foarte bine... Atunci ne sfătuim noi!

Din cadrul uşii ce da spre camera lui Volka, apăru capul lui Hottabîci.

— De ce vorbeşti aici, în antreu, cu cel mai bun prieten al tău şi al meu, o, Volka? şopti el, dojenitor. Nu este politicos! N-ar fi oare mai bine să-l pofteşti la tine în odaie?

— E, asta-i! Cum să vină la mine, dacă e acasă la el?

Hottabîci se supără:

— Nu-nţeleg ce te-ndeamnă să-ţi baţi joc de un djinn bătrân, care ţine atât de mult la tine! Urechile mele nu m-au înşelat încă niciodată. Chiar acum am auzit cum ai vorbit cu Jenea...

— Am vorbit cu el, dar la telefon! Mă-nţelegi? La te-le-fon! O-of, câte necazuri mi-e dat să trag de pe urma ta! Din toate alea îţi sare ţandăra Hai să-ţi arăt eu cum stau lucrurile!

Ieşiră în antreu, Volka ridică receptorul din furcă, formă la iuţeală numărul atât de cunoscut şi zise: „Vă rog, fiţi atât de amabil, chemaţi-l pe Jenea..."

Şi îi trecu lui Hottabîci receptorul:

— Poftim, vorbeşte cu Jenka!

Hottabîci îşi lipi cu băgare de seamă receptorul de ureche şi pe faţă îi înflori un zâmbet larg, dar uluit:

— Oare să fii tu cu adevărat, o, binecuvântate Jenea ibn Kolea?!... Unde eşti, mă rog? Acasă 1?... Şi eu care credeam că te afli aici, în ţeava asta neagră pe care o ţin lipită de ureche... Da, da... N-ai greşit! Sunt eu, credinciosul tău prieten, Hassan Abdurrahman ibn Hottab... Vrei să vii la noi? Fie binecuvântat drumul tău!...

Şi, radiind de bucurie, Hottabîci îi înapoie receptorul lui Volka. Acesta zâmbea satisfăcut.

— Grozav! exclamă bătrânul. Uluitor! Am vorbit, şi n-a fost nevoie să ţip, cu un tânăr care se află cale de cel

puţin două ceasuri de mine!...

Odată întors în odaia lui Volka, Hottabîci îşi roti în jur privirile şirete, pocni din degetele mâinii stângi şi pe perete, deasupra acvariului, apăru în aceeaşi clipă o copie fidelă a telefonului din antreu.

— Acum o să poţi vorbi după pofta inimii cu prietenii tăi, fără să-ţi părăseşti odaia, o, tu, cel mai preţios dintre toţi feciorii!

— Îţi mulţumesc din suflet spuse Volka emoţionat şi apucând grăbit receptorul, îl lipi de ureche şi aşteptă.

Dar nu auzi nimic. Nu veni nici tonul, nu desluşi nici măcar un păcănit, cât de uşor.

— Alo, alo! făcea el. Apoi scutură receptorul, suflă în el, dar degeaba. E deranjat – îi explică el lui Hottabîci. Stai să-l deschid, să vedem ce s-a întâmplat!

Dar cutia aparatului nu vru să se deschidă cu niciun preţ, în ciuda eforturilor lui Volka.

— E făcută dintr-o bucată din cea mai scumpă marmură neagră 1 se lăudă Hottabîci.

— Atunci... nu-i nimic înăuntru? făcu Volka, dezamăgit.

— Trebuie să fie ceva? se nelinişti Hottabîci.

— Acum înţeleg de ce nu merge telefonul tău! îi spuse Volka. N-ai făcut decât o machetă! Nu i-ai pus şi ce-ar trebui înăuntru. Şi tocmai acolo se află ce-i mai principal.

— Te rog să-mi spui ce trebuie să fie înăuntru – se rugă Hottabîci. Explică-mi, şi voi face îndată totul 1

— Ei, asta nu se poate explica aşa, deodată! făcu Volka, plin de importanţă. Ar trebui mai întâi să înveţi ce este electricitatea...

— Atunci învaţă-mă ce este ceea ce numeşti tu „electricitate”.

— Pentru aceasta... – începu Volka, cu un aer inspirat – pentru aceasta ar trebui înainte de toate să înveţi

aritmetica, matematica, toată algebra, toată geometria, toată trigonometria, desenul tehnic şi încă multe, multe alte ştiinţe!

— Iar eu te rog să mă înveţi toate aceste ştiinţe.

— Vezi că… nici eu nu le ştiu încă pe toate – mărturisi Volka.

— Atunci, învaţă-mă ce ştii!

— Şi pentru asta o să-ţi trebuiască mult, mult timp!

— Nu-i nimic! Vreau să-nvăţ! insistă Hottabîci foarte hotărât. Răspunde odată, nu mă mai chinui: Vrei sau nu să mă înveţi toate ştiinţele care dau omului puteri atât de minunate?

— Fie, te învăţ! Cu condiţia să-ţi faci regulat toate lecţiile! rosti Volka sever.

Iar Hottabîci se plecă în faţa lui până la pământ, ducându-şi mâna întâi la inimă, apoi la frunte…

Volka răscoli printre cărţile lui vechi şi scoase la iveală un abecedar rupt şi jegos, pe care, demult, o, foarte demult, învăţase să citească. După ce dădură gata la repezeală gustarea de dimineaţă, îl luă pe Hottabîci şi-l duse pe malul apei, departe de privirile indiscrete. Chiar de la început, Hottabîci se dovedi a fi un elev excepţional de capabil şi de sârguitor, Prindea parcă totul din zbor, şi nu trecu nicio oră, că ajunsese să citească sau mai bine zis, cântă: „Mamă mă iubeşte”, „Mă voi fa-ce-mare”, „Voi merge la şcoală”, „îmi spăl urechile cu săpun”. „Buni-cu-le drag, fă-mi un flu-ier de fag”.

— Ştii, Hottabîci, eşti un elev excepţional! nu se mai oprea Volka lăudându-l şi, de fiecare dată, chipul bătrânului se acoperea cu roşeaţa sfiiciunii. Ei, şi-acum – zise Volka, după ce Hottabîci citi fără greşeală tot abecedarul din scoarţă-n scoarţă – acum trebuie să înveţi să scrii. Păcat că nu am un scris frumos! Uite, dau o fugă să-ţi cumpăr caiet de aritmetică şi de caligrafie! Până una alta, vezi dacă poţi să citeşti singur ce scrie-n ziarul ăsta!

Şi îi puse în mână cel mai nou număr din „Pionerskaia pravda”, abia ieşit de sub tipar. Apoi o luă la fugă spre şcoală.

Imensa clădire a şcolii era neobişnuit de goală, în toată clădirea nu erau decât Pavel Vasilievici, directorul şcolii, cu directorul de studii şi cu profesorul de geografie. Revedeau în cancelarie darea de seamă anuală pe care voiau s-o trimită la secţia raională a învăţământului. Iar la etajul al treilea se auzeau glasurile vesele ale zugravilor şi ale zidarilor care se apucaseră de reparaţiile de vară.

— A-a-a, bună ziua, cupolă de cristal a tăriei cereşti! îl salută, în glumă, directorul pe Volka. Te-ai făcut bine?

— Da, Pavel Vasilievici, bine, bine de tot!

— Bravo! Te-ai pregătit?

— M-am pregătit, Pavel Vasilievici!

— Atunci, să stăm de vorbă!

Şi au „stat de vorbă”, plimbându-se prin toată geografia de a şasea! Dacă Volka s-ar fi uitat la ceas, ar fi constatat, mirat, că examenul lui a durat aproape douăzeci de minute. Dar n-a avut timp să se uite la ceas, pentru că i se tot părea că directorul nu-l întreabă îndeajuns de amănunţit. Ar fi vrut ca la fiecare întrebare pusă, să răspundă cinci-zece minute! încercă fericirea şi chinul elevului care ştie perfect şi se teme ca nu cumva să treacă neobservat de examinator. Văzuse de mult, după figura lui Pavel Vasilievici, că acesta era mulţumit de răspunsurile lui, şi totuşi, când directorul îi spuse: „Bravo! Se vede că n-am pierdut timpul degeaba cu tine!” Volka simţi un fior plăcut în tot trupul şi pe chipul lui pistruiat apăru un zâmbet atât de larg, încât directorul şcolii, şi directorul de studii, şi profesorul de geografie surâseră şi ei.

— Da – făcu directorul de studii – se vede imediat că de data asta Kostîlkov s-a pregătit temeinic, ca un adevărat pionier!

O, dacă directorul şcolii şi directorul de studii ar fi

ştiut în ce condiţii nemaipomenit de grele învăţase Volka pentru corijenţă! Dacă ar fi ştiut de câtă şiretenie şi trucuri a uzat şi cât a fugit de Hottabîci, ca să poată învăţa serios la geografie! Dacă ar fi ştiut ce piedici nemaipomenit de grele îi pusese în cale Hottabîci, fără măcar să-şi dea seama, tot timpul acesta! O, să fi ştiut examinatorii lui, cât de mult i-ar fi preţuit realizările!

Volka ar fi vrut să se laude în faţa directorilor şi cu succesele lui pedagogice, dar, din fericire, tăcu la timp!

— Ei, Kostîlkov – spuse solemn Pavel Vasilievici – te felicit pentru trecerea în clasa a şaptea!

Du-te şi te odihneşte până în septembrie. Să-ţi refaci forţele. Să te vedem voinic şi sănătos!

— Mulţumesc, Pavel Vasilievici – răspunse Volka foarte serios, aşa cum se cade să răspundă orice elev de clasa a şaptea. La revedere, Stepan Tihonovici! La revedere, Serghei Semionovici!…

Când, în fine, se înapoie la râu, Hottabîci, rezemat comod de trunchiul unui stejar rotat, îi citea ca pe apă lui Jenea din „Pionerskaia Pravda”!

— Gata! L-am dat! Cu „cinci”! şopti Volka la urechea prietenului său şi, întinzându-se pe iarbă lângă Hottabîci, se simţi cel puţin de trei ori fericit: o dată, fiindcă stătea la umbră, la răcoare, a doua oară, pentru că trecuse cu succes examenul şi a treia – deşi ultima enumerată, aceasta a treia fericire nu era cu nimic mai prejos ca celelalte două, dacă nu cumva le întrecea pe toate – fiindcă se simţea mândru ca orice învăţător care se bucură de succesele elevului său 1

Între timp, bătrânul, care citise ziarul rând cu rând, ajunsese la coloana „Noutăţi sportive”. Primul reportaj îi făcu pe prietenii noştri să suspine cu oarecare tristeţe şi invidie.

— «Spre mijlocul lui iulie – citea Hottabîci – pleacă din Arhanghelsk spre Arctica spărgătorul de gheaţă

„Ladoga”, armat de Oficiul centrai de turism. Pe „Ladoga” îşi vor petrece concediul şaizeci şi opt dintre cei mai buni fruntaşi ai Moscovei şi ai Leningradului. Excursia promite să fie deosebit, de interesantă.»

— Asta da! rosti Volka, visător. Asta zic şi eu plimbare! Să dai tot, şi nu ţi-ar părea rău 1

— Porunciţi-mi, o, excelenţi tineri, şi vă făgăduiesc că veţi merge unde vreţi! rosti Hottabîci, însufleţit, arzând de dorinţa de a-şi mulţumi cu ceva prietenii.

Dar Volka se mulţumi să ofteze, cât timp Jenea îi explica melancolic bătrânului:

— Nu, Hottafoacă, „Ladoga” nu-i de nasul nostru. Nu pleacă decât oameni de seamă!

— Ah, numai oamenii de seamă? întrebă bătrânul, cu voce tărăgănată şi cu un zâmbet abia perceptibil.

XLV. MARE AGITAŢIE LA OFICIUL CENTRAL DE TURISM

În aceeaşi zi, într-unul din birourile Oficiului central de turism se prezentase un bătrânel, îmbrăcat într-un costum alb de vară, cu pălărie de pai tare pe cap şi cu nişte papuci trandafirii, cusuţi cu fir de argint şi de aur, cu vârfurile întoarse în sus, care se informă foarte politicos, dacă într-adevăr are fericirea să se găsească între zidurile „înaltei instituţii” care dăruieşte oamenilor bucuria călătoriilor. Primind un răspuns afirmativ de la o secretară foarte mirată de stilul bombastic al întrebării, bătrânul întrebă, în cuvinte tot atât de alese, unde se află omul acela, demn de toată consideraţia, de care atârna plecarea cu vasul spărgător de gheaţă „Ladoga”.

Fu îndreptat spre unul dintre funcţionari, un cetăţean grăsun şi cam chel, care şedea la o masă mare, acoperită de mormane de scrisori.

— Dar vă atragem atenţia, tovarăşe – adăugase secretara – că pe „Ladoga” nu mai sunt locuri libere!

Bătrânelul nu-i răspunse. Mulţumise din cap, se

apropiase tăcut de funcţionarul cel gras, îi făcuse, fără niciun cuvânt, o plecăciune adâncă dar plină de demnitate, şi-i înmânase tăcut un sul lunguleţ. Apoi salută din nou, sentoarse spre ieşire şi, tot fără un cuvânt, părăsi încăperea, însoţit de privirile nedumerite ale martorilor acestei amuzante scene.

Funcţionarul desfăcu ziarul în care era învelit pachetul şi înaintea ochilor săi se ivi cea mai neobişnuită scrisoare din câte a fost primită vreodată nu numai la Oficiul central de turism, dar şi de orice altă instituţie sovietică. Ţinea în mină un sul de pergament, de culoare gălbuie, cu o pecete mare de ceară verde, care se legăna de nişte şireturi de mătase aurie.

— Aţi mai văzut vreodată aşa ceva? întrebă funcţionarul, arătând sulul celorlalţi salariaţi ai Oficiului. Şi se duse glonţ la şeful său – responsabilul sectorului „Excursii pe distanţe mari”.

Responsabilul sectorului „Excursii la mari depărtări”, cum văzu sulul, îşi lăsă baltă toate treburile şi se repezi, urmat de funcţionar, la directorul Oficiului.

— Ce e, tovarăşi? Ce se-ntâmplă? Nu vedeţi că am treabă? îi întâmpina directorul.

În loc de răspuns, responsabilul sectorului „Excursii pe distanţe mari” desfăcu fără niciun comentariu pergamentul.

— Ce-i asta? întrebă directorul, încruntându-se. O piesă de muzeu?

— Nu! Poşta de azi, Matvei Kasianîci! îi răspunse responsabilul.

— Poşta de azi?! Ei, ia să vedem ce scrie în poşta de azi!... Dar peste o clipă, după ce parcursese ciudata scrisoare, spuse: Multe mi-a fost dat să trec în viaţă, dar o scrisoare ca asta n-am primit de când sunt! E scrisă de un nebun!

— ...care, chiar dacă este nebun – completă

responsabilul – este în acelaşi timp un mare amator de rarităţi! încercaţi dumneavoastră să vă procuraţi un pergament ca ăsta!

— Staţi! Să vedeţi şi ce scrie! continuă amuzat Mavtei Kasianîci, uitând cu desăvârşire că ceilalţi toţi citiseră misiva cu pricina. Aiureală curată! „Înălţimii sale domnului şef al plăcerilor, incoruptibilului şi prealuminatului responsabil al sectorului de „Excursii pe distanţe mari”, fie numele lui slăvit printre toţi stimaţii şi nobilii responsabili de sectoare!” citi Matvei Kasianîci, şi-i făcu cu ochiul responsabilului sectorului de „Excursii pe distanţe mari”: E pentru dumneata, Ivan Ivanîci.

— Hm! făcu Ivan Ivanîci destul de stingherit.

— «Eu, Hassan Abdurrahman – continuă Matvei Kasianîci – măreţul djinn vestit prin atotputernicia sa în Bagdad şi Damasc, Babilon şi Sumir, fiu al lui Hottab, marele rege şi stăpân al duhurilor rele, odraslă a împărăţiei veşnice, cu dinastie plăcută inimii lui Suleiman ibn Daud (Pace lor amândurora!), a cărui domnie a umplut de bucurie sufletele lor. Faptele mele binecuvântate fiind de Allah, pe care l-am bucurat. Eu, Hassan Abdurrahman ibn Hottab, djinnul care l-a cinstit şi venerat. Toţi regii care au sălăşluit de-a lungul veacurilor în palatele celor patru ţări ale lumii, de la Marea cea de Sus până la Marea cea de Jos, şi regii Apusului, care locuiesc în corturi, mi-au plătit cu toţii biruri grele şi mi-au sărutat, la Bagdad, tălpile picioarelor. Am aflat, o, tu cel mai demn dintre toţi responsabilii de sector, că în curând va porni din oraşul Arhanghelsk o corabie care merge fără pânze şi căreia lumea îi zice „Ladoga”, şi că pe această corabie vor pleca, într-o călătorie de plăcere, oameni de seamă din diferite oraşe. Inima mea doreşte ca printre ei să fie şi cei doi tineri prieteni ai mei, care au atâtea calităţi, încât nicio scurtă enumerare a lor n-ar putea încăpea pe acest pergament. Dar, vai!

Din păcate nu sunt informat cât de mare trebuie să fie renumele cuiva, ca acel cineva să fie socotit demn de această călătorie. Însă, oricât de mare ar fi aceste cerinţe, prietenii mei le vor satisface pe deplin, chiar cu prisosinţă, căci eu pot oricând să-i fac prinţi sau şeici, regi sau împăraţi, vestiţi între cei mai vestiţi, bogaţi printre cei mai bogaţi, puternici între cei mai puternici!

De şapte ori şapte cad la picioarele tale, o, tu, cel mai înţelept dintre responsabilii de sector, şi-ţi trimit totodată salutul meu, rugându-te să-mi comunici când trebuie să mă prezint cu tinerii mei prieteni pe bordul corabiei mai sus-numite, fie ea cruţată de Allah de toate furtunile şi toate nenoroacele în drumul cel depărtat şi primejdios!

Odată cu cele de mai sus, semnează această scrisoare Abdurrahman ibn Hottab, djinn atotputernic.»

Jos de tot era scrisă adresa lui Volka Kostâllcov. Aceasta, în eventualitatea unui răspuns.

— Ce aiureală! izbucni Matvei Kasianîci răsucind sulul la loc. Curată nebunie! La arhivă cu ea, şi cu asta basta!…

— Nu! Eu zic să-i răspundem! Că de nu, bătrânul ăsta smintit n-o să ne mai dea pace. O să vină pe capul nostru şi de câte cinci ori pe zi, ca să afle cum stă cu cererea lui! Ascultaţi-mă pe mine! N-o să ne lase să ne vedem de treabă! se împotrivi hotărât Ivan Ivanîci şi, după câteva minute, dictă personal dactilografei răspunsul.

XLVI. CINE-I MAI ILUSTRU?

Părerea noastră este că Hottabîci procedase cu uşurinţă dând adresa lui Volka. Pentru că doar printr-o simplă întâmplare Volka s-a întâlnit în ziua aceea pe scară cu poştaşul casei. Ce s-ar fi petrecut dacă fericita întâlnire n-ar fi avut loc? Scrisoarea Oficiului central de turism ar fi nimerit în mâinile părinţilor lui Volka care, bineînţeles, s-ar fi apucat să-l descoasă şi ar fi ieşit o încurcătură atât de mare, că ţi-e groaza numai să te gândeşti la ea!

Kostîlkov-junior nu primea prea multă corespondenţă. Dacă primise trei-patru scrisori în toată viaţa lui! Iată de ce, aflând de la poştaş că are o scrisoare, căscă ochii mari. Iar când văzu pe plic antetul Oficiului central de turism, se zăpăci cu totul. Cercetă îndelung plicul, întorcându-l şi pe faţă şi pe dos, apoi – nu se ştie de ce – îl duse la nas şi-l mirosi. Dar plicul nu mirosea decât dulceag, a gumă arabică. Abia după acest ceremonial deschise scrisoarea, cu mâinile tremurânde, dar cum nu înţelegea nimic, citi în două-trei rânduri refuzul net „dar foarte politicos, al lui Ivan Ivanîci:

«*Mult stimate cetăţene Abdurrahmanov*.

Spre marea mea părere de rău, aţi intervenit cam târziu cu cererea dumneavoastră. Toate locurile pe „La*doga*” su*nt vândute d*inainte. Sa*lutări t*u*turor p*rinţilor *ş*i *ş*eicilor dumneavoastră.*

Responsabilul sectorului de „Ex*cursii pe d*istanţe *m*ari”*, Ivan Domosedov.*»

«Nu cumva s-o fi apucat bătrânul să-i roage să ne primească şi pe noi pe bordul vasului „Lacioga”? se-ntrebă Vollca în cele din urmă, şi se simţi adânc mişcat. Ce om minunat! Numai că nu prea înţeleg ce e cu prinţii şi şeicii cărora tovarăşul Domosedov le transmite salutări. Nu-i nimic! Aflu eu numaidecât!»

— Hottabîci! auzi, Hottabîci! strigă Vollca, ajungând într-un suflet pe malul apei. O clipă, te rog!

Bătrânul, care moţăia liniştit la umbra stejarului lor preferat, tresări auzindu-i glasul şi, sărind în picioare, se grăbi spre el, tropăind mărunţel pe cărare.

— Iată-mă, o, portar al sufletului meu! rosti el gâfâind uşor. Porunca!

— Spune drept, Hottabîci, ai scris tu la Oficiul central de turism?

— Scris! Am vrut să-ţi fac o surpriză plăcută – bolborosi Hottabîci, fâstâcit. Da’ de ce? Poate că a venit şi

răspunsul?

— Se-nţelege c-a venit! Uite-l! făcu Volka, şi-i întinse scrisoarea pe care Hottabîci i-o smulse din mină. Citi încet, silabă cu silabă, răspunsul plin de diplomaţie al lui Ivan Ivanîci, se făcu vânat de mânie, prinse a tremura din tot corpul şi ochii i se umplură de vine sângerii. La urmă, furios, se apucă de gulerul cămăşii sale brodate şi-l sfâşie.

— Să-mi fie cu iertare – bolborosi el. Să-mi fie cu iertare, dar sunt nevoit să te părăsesc câteva clipe… Vreau să-l pedepsesc cum se cuvine pe nemernicul ăsta de Domosedov. O-o! Ştiu ce-am să fac cu el! îl nimicesc! Ba nu! N-am să-l nimicesc. Adică am să-l nimicesc, dar nu dintr-odată. Prea ar fi o moarte blândă pentru el! Nu, am să-l prefac într-o zdreanţă, ca în zilele ploioase de toamnă, oamenii să-şi şteargă pe el picioarele, înainte de a intra în casă! Sau nu! Nici pedeapsa asta nu mi se pare destul de mare pentru obraznicul său refuz…

Şi bătrânul djinn se şi avânta în văzduh. Noroc că Volka strigă după el, cu voce poruncitoare:

— Înapoi! Imediat înapoi!

Bătrânelul aterizâ supus, dar jignit din cale-afară şi încruntat, cum numai în clipele prevestitoare de furtună se încrunta.

— Nu zău, Hottabîci – începu Volka, îngrijorat de soarta responsabilului sectorului de „Excursii pe distanţe mari”. Eşti nebun, crede-mă! Ce vină are omul dacă nu mai sunt locuri pe vapor? Ce, crezi că e de cauciuc, să-l întinzi cum vrei?… Şi-apoi, despre *ce* prinţi şi şeici e vorba în scrisoarea ta?

— Despre tine, o, Volka ibn Aleoşa! Despre tine şi despre prietenul tău, Jenea ibn Kolea, dăruiască-vă Allah amândurora ani mulţi şi fericiţi! Am scris celui mai păcătos dintre păcătoşii responsabili de sector, că înaltele voastre calităţi nu pot în niciun caz şi o piedică pentru excursie, deoarece, oricât de iluştri ar fi ceilalţi oaspeţi ai corabiei

„Ladoga”, eu vă pot face şi mai iluştri! I-am scris acestui om sărac cu duhul, Domosedov, uita-l-ar marele Allah! că poate, deşi nu vă cunoaşte, să vă socotească egali regilor, prinţilor sau şeicilor…

Cu toată situaţia, trebuie s-o mărturisim, încordată, Volka nu s-a putut totuşi ţine să nu râdă. Şi râse cu atâta poftă, încât un stol de stăncuţe – păsări serioase şi aşezate de felul lor – o zbughiră în zbor de pe copacul vecin, uitându-se parcă dojenitor în urmă.

— Stai, stai! Va să zică eu sunt prinţ, nu? hohotea Volka.

— Nu văd ce e de râs! făcu Hottabîci, jignit. Rangul de prinţ l-am păstrat pentru Jenea. Tu meriţi titlul de sultan!

— Mor! Mor! Zău, Hottabîci, m-ai omorât! Care va să zică, Jenea prinţ, şi eu sultan! Când te gândeşti ce analfabetism politic! se îngrozi Volka, oprindu-se deodată din râs. N-am ce zice, iluştri oameni: un prinţ şi un rege! Păi, amândoi la un loc nu fac nici cât o ceapă degerată!

— Vai de mine! Ai înnebunit, Volka! strigă într-adevăr speriat Hottabîci, uitându-se îngrijorat la tânărul său prieten. După câte înţeleg, nici măcar sultanii nu ţi se par destul de iluştri, pentru a-ţi fi asemuiţi! Atunci cine oare, după părerea ta, este cu adevărat ilustru? Dă-mi un nume, măcar unul!

— Ciutkih, sau Lunin, sau Kojedub, sau Paşa Anghelina…

— Ce e Ciutkih? Sultan?

— Nu, frate! Ciutkih e unul din cei mai buni meşteri din industria textilă a ţării!

— Dar Lunin?

— Lunin? Cel mai bun mecanic de tren!

— Şi Kojedub?

— Unul din cei mai buni aviatori.

— Dar a cui nevastă este asta… Paşa Anghelina, că o

pui mai presus de şeici şi regi?

— E vestită prin ea însăşi, nu prin soţul ei! E cea mai bună tractoristă!

— Ascultă, Volka, scumpule, sunt prea bătrân ca să-ţi poţi bate joc de mine! Cum adică? Vrei să te cred că un ţesător de postavuri oarecare sau un cornac de locomotive e mai vestit decât un rege?!

— În primul rând, Ciutkih nu este un ţesător oarecare, ci un inovator, primul în fruntea întregii industrii textile! Iar Lunin e mecanic fruntaş. Şi apoi, află că şi ultimul om al muncii se bucură la noi în ţară de o vază cu mult mai mare decât cel mai vestit ţar! Nu crezi? Poftim, citeşte!

Şi Volka îi întinse un ziar. Iar bătrânul se convinse, când văzu cu ochii lui sub titlul: „Fruntaşi ai ţării noastre", câteva cuvinte scrise deasupra unei coloane de fotografii – vreo zece la număr – care reprezentau lăcătuşi, agronomi, aviatori, colhoznici, ţesători, profesori şi tâmplari.

— Nici mort nu te-aş fi crezut – mărturisi Hottabîci, of când – da, nici mort, dacă n-ar fi venit să-ţi întărească spusele ceea ce stă scris în paginile adânc stimate ale acestei gazete! Te implor, deci, o, Volka, lămureşte-mi de ce aici, în prea frumoasa ta ţară, toate lucrurile sunt altfel decât în celelalte state?

— Chiar şi acum dacă vrei! Chiar acum – răspunse Volka, zelos, şi, căutându-şi un loc cât mai comod pe malul râului, explică îndelung, şi nu fără mândrie, batonului, care-l asculta cu toată atenţia, în ce anume constă orânduirea sovietică.

Nu cred că e cazul să redăm conţinutul convorbirii lor – care ţinu destul de mult – pentru că, fără-ndoială, oricare dintre cititorii noştri ar fi fost în măsură să-i povestească lui Hottabîci tot at. iţea câte i-a povestit şi Volka.

— Tot ce mi-ai spus tu, o, Volka, e atât de înţelept, pe

cât este de nobil. Şi oricare om cinstit şi setos de dreptate în inima sa, auzind cuvintele taie, ar cădea pe gânduri – spuse cu gravitate Hottabîci, adânc mişcat, la sfârşitul orei de educaţie politică, prima din viaţa lui. Mă simt şi mai cuprins de dorinţa de a face în aşa fel ca să putem pleca toţi trei cu „Ladoga”! Şi, crede-mă, voi izbuti! adăugă el, după o clipă de cugetare.

— Mă rog! Numai… fără scandal! îl făcu atent Volka, prevăzător. Fără scandal şi fără şmecherii! Adică, fără înşelăciuni! Să nu-ţi treacă prin cap cumva să mă prezinţi drept un fruntaş la învăţătură, că am patru la trei obiecte!

— Dorinţele tale sunt lege pentru mine – răspunse Hottabîci, cu o adâncă plecăciune.

Şi bătrânul se ţinu de cuvânt. Nu se atinse nici măcar cu un deget de funcţionarii de la Oficiul central de turism şi nici nu-i minţi că tinerii noştri prieteni – şi mai ales el, bătrânul djinn – erau fruntaşi la învăţătură sau în producţie. El ştie ce-a făcut, dar când cei trei eroi ai povestirii se prezentară pe bordul vasului „Ladoga”, căpitanul îi primi foarte bine, le dădu o cabină dintre cele mai bune şi nimeni, niciodată, nu s-a interesat cu ce drept nimeriseră printre fruntaşii care porneau în excursie. Mai mult, Hottabîci avusese grijă ca nimeni dintre veselii şi prietenoşii pasageri ai vasului „Ladoga” să nu-şi pună întrebarea asta.

În schimb, cu vreo douăzeci de minute înaintea plecării, fuseseră încărcate pe vas – şi aceasta cu totul pe neaşteptate pentru căpitan – o sută cincizeci de lăzi cu portocale, tot atâtea cu struguri aromaţi, două sute de lăzi de curmale şi o tonă şi jumătate din cele mai fine dulciuri orientale.

Iar pe fiecare ladă scria: «Dăruit tuturor participanţilor la expediţie şi întregului echipaj al vasului „Ladoga”, din partea unui cetăţean care doreşte să rămână necunoscut.»

Sunt convins, o, cititorii mei, că nu v-a trebuit prea mult efort ca să ghiciţi că toate bunătăţile pe care le-am enumerat mai sus erau tot atâtea daruri trimise de Hottabîci, care nu voia ca el şi prietenii lui să călătorească pe degeaba pe „Ladoga”.

Într-adevăr, oricăruia dintre participanţii la această excursie i-aţi pune întrebarea, toţi, dar absolut toţi vor spune că până în ziua de azi îşi aduc aminte cu plăcere de „cetăţeanul care doreşte să rămână necunoscut”. Darurile lui fuseseră pe gustul tuturor!

Şi acum, de vreme ce cititorii noştri au aflat, cu mai mult sau mai puţin lux de amănunte, care sunt împrejurările care au contribuit ca prietenii noştri să se îmbarce pe „Ladoga”, să păşim cu conştiinţa împăcată la povestirea celor ce urmează!

XLVII. CE NU TE LASĂ SĂ DORMI!

Vremea era foarte favorabilă. Trei zile de-a rândul, „Ladoga” plutise pe marea slobodă de gheţuri, şi abia spre sfârşitul celei de-a treia zi intră în zona gheţurilor plutitoare rare, formate abia de un an.

Băieţii jucau „dame” în salonul vasului, când năvăli Hottabîci, foarte emoţionat, ţinându-şi cu mina nelipsita pălărie de paie.

— Prieteni – spuse el, cu un zâmbet larg – veniţi să vă convingeţi şi voi cu ochii voştri, că marea, cât poţi cuprinde cu privirea, s-a acoperit cu zahăr şi diamante.

Să-i iertăm lui Hottabîci naivitatea, căci, de când vieţui a, adică de aproape patru mii de ani, nu văzuse niciodată un aisberg cumsecade.

Pasagerii, care se aflau în salon, se repeziră pe punte şi zăriră, ieşind parcă în întâmpinarea „Ladogăi”, încet, fără zgomot, miriade de blocuri de gheaţă, albe ca zăpada, sclipind orbitor în razele puternice ale soarelui de miazănoapte. În curând, sub etrava de oţel a vaporului, scrâşniră primele aisberguri. Târziu în noapte (era lumină

şi soare ca într-o amiază senină de vară), excursioniştii desluşiră în zare un grup de insule. Vedeam pentru prima oară în viaţă măreaţa, dar mohorâta priveliştе a arhipelagului Franz Iosef – culmi golaşe, triste, munţi acoperiţi de uriaşi gheţari scânteietori, ce păreau tot atâţia nori luminoşi, ce-şi lipeau pieptul ascuţit de pământul aspru şi neprimitor.

— Hai la culcare! propuse Volka, după ce se săturară de priveliştea rară a acestor insule depărtate. De fapt, altceva n-avem de făcut, dar nici de dormit nu-i chip! Ca să vezi ce-nseamnă obiceiul! Nu suntem învăţaţi să dormim pe lumina zilei şi pace!

— Numai că mie mi se pare, o, cel mai binecuvântat dintre binecuvântaţi, mie mi se pare, spuneam, că nu soarele nu ne lasă să dormim, ci cu totul altceva! îşi dădu cu părerea Hottabîci, dar nimeni nu-l luă în seamă.

Băieţii mai căscară gura rătăcind o bucată de vreme pe vapor. Pe punte, lumea se rărise. Ultimii plecară amicii noştri. Şi în curând, pe întreaga „Ladoga” nu mai rămaseră de veghe decât oamenii echipajului care erau de cart.

Liniştea şi pacea puseră stăpânire pe tot. Din cabine se auzea sforăitul paşnic şi respiraţia pasagerilor adormiţi. Parcă nici nu mai erai pe un vapor pierdut undeva, în aspra şi perfida Mare Barents, la peste două mii cinci sute de kilometri de Pământul Mare, ci undeva, într-o tihnită şi plăcută casă de odihnă din împrejurimile Moscovei, în orele de repaus de după masă. Totul, chiar şi storurile trase cu grijă peste hublouri pentru ca lumina să nu-i împiedice pe oameni să doarmă, amintea o casă de odihnă!

XLVIII. CE SĂ FIE? UN RECIF?

Cu toate acestea, nu trecu mult timp şi excursioniştii noştri simţiră că între „Ladoga” şi o casă de odihnă oarecare există o diferenţă fundamentală. Într-adevăr, dacă facem abstracţie de cutremurul din Crimeea, obişnuiţii caselor de odihnă nu-şi amintesc să fi fost

azvârliţi cu atâta putere din paturile lor în timpul somnului, ca fructele coapte din pom! În aceeaşi clipă, vuietul ritmic al maşinilor încetă cu totul şi în liniştea care se-ntinse peste întreaga navă, se auzi deodată pocnetul uşilor şi tropăitul grăbit al excursioniştilor care dădeau buzna din cabine pe covertă, ca să vadă ce s-a întâmplat. De sus, de pe punte, răsunau sonore comenzile…

Din fericire, căzând din patul de sus, Volka nu se lovi prea rău. Sări imediat în picioare şi începu să-şi frece de zor locul unde se lovise. Era atât de somnoros, încât nu şi-a dat seama ce s-a întâmplat. A crezut că a căzut din greşeală, şi vru să se urce din nou în hamac, când larma de pe coridoare şi ţipetele oamenilor speriaţi îl făcură să priceapă că pricina căderii sale era mult mai serioasă decât bănuise.

„Am dat poate peste un recif”, îşi spuse el, trăgându-şi la repezeală pantalonii şi constată că gândul acesta nu numai că nu-l sperie, ci îi provocă o stranie şi aprigă senzaţie de satisfacţie şi nelinişte totodată.[9]

„Grozav! exclamă el în sinea lui, legându-şi în grabă şireturile ghetelor. Particip la o adevărată aventură! Minunat! Pe mii de kilometri în jur, niciun vapor! Şi poate că nici postul nostru de radio nu mai funcţionează!”

În mintea lui năstruşnică răsărise cel mai ademenitor tablou: corabia naufragiază, rezervele de alimente şi de apă potabilă sunt pe terminate, dar toţi excursioniştii şi întreg echipajul „Ladogăi” este curajos şi calm, cum se şi cade să fie orice adevărat cetăţean sovietic. Dar cel mai curajos şi mai calm dintre toţi este, bineînţeles, tot el-Volka Kostîlkov. Da, Vladimir Kostîlkov ştie să înfrunte primejdia. E întotdeauna vesel şi pare nepăsător, îi îmbărbătează pe cei mai slabi de înger, iar când, în fine, căpitanul vasului „Ladoga” cade istovit de lipsuri şi de supraomenescul efort

9 Hublou — fereastră rotundă în bordul vasului, care sa închide ermetic, pentru a nu lăsa apa să pătrundă, (n. t.)

depus, el, adică Volka Kostîlkov, preia conducerea expediţiei şi o duce cu mină sigură la liman.

— Care să fie oare pricina ce a tulburat somnul atât de necesar trupului tău fraged? întrebă Hottabîci, întrerupând măreţele visuri ale lui Volka şi căscând de-i trosneau fălcile.

— Mă duc acum, moşule, să aflu totul. Te rog să nu fi îngrijorat – rosti Volka liniştitor, pornind spre covertă.

Pe spardeck, lângă puntea de comandă, se adunaseră vreo douăzeci de excursionişti, care discutau în şoaptă. Ca să le mai ridice moralul, Volka îşi luă o mutră veselă şi nepăsătoare şi le spuse, încurajator:

— Linişte, linişte, tovarăşi! Linişte înainte de toate... Nu există niciun motiv ca să intrăm în panică!

— Bine zis, panică! Cuvinte de aur, tinere! Aşa că, du-te în cabina ta şi te culcă liniştit! i-o întoarse[10]

10 Spardeck — puntea de sus a vasului, (n. t.)

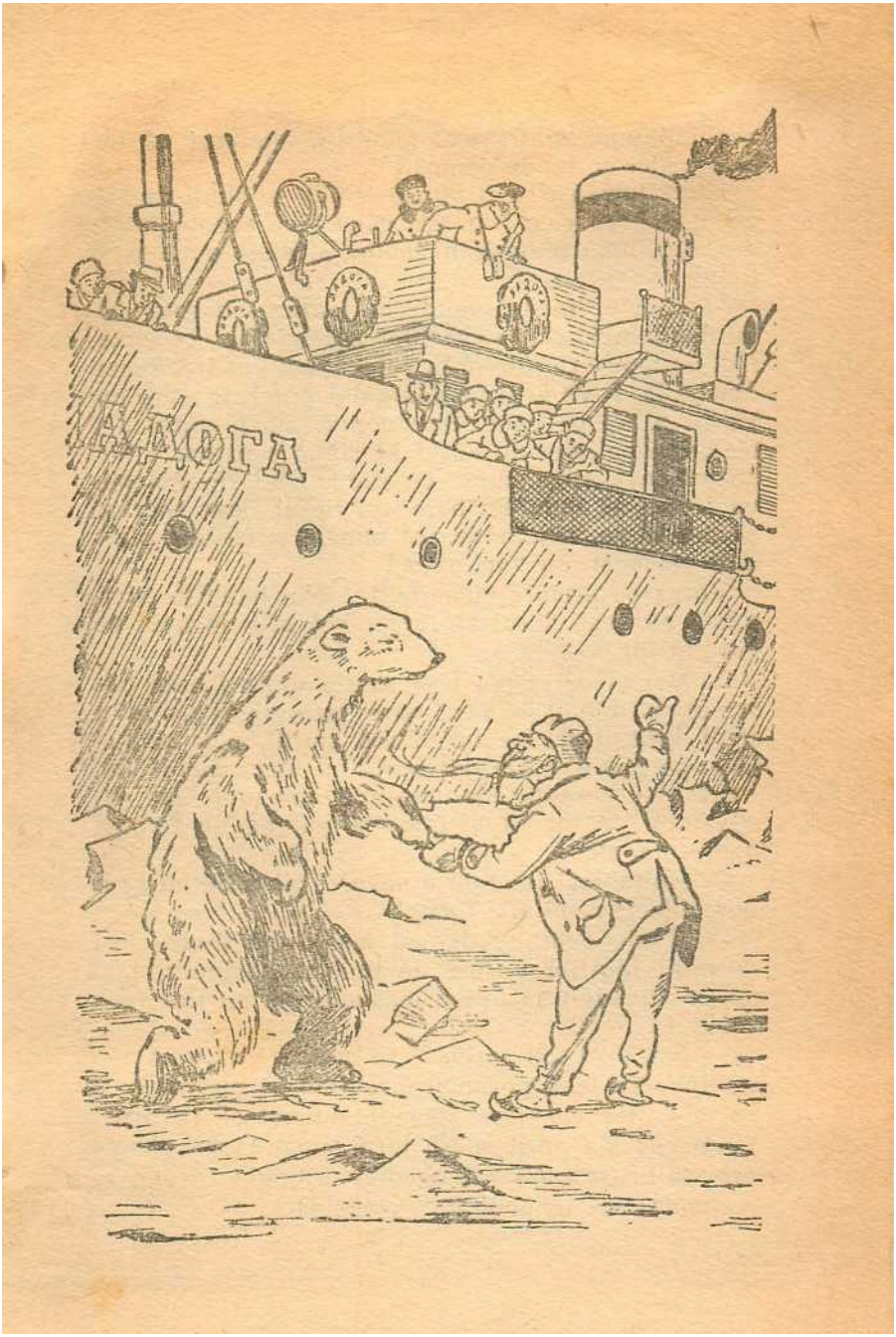
ЛАДОГА

zâmbind unul dintre excursionişti. Nu vezi că nu facem niciun fel de panică?

Toată lumea râse şi numai Volka se simţi destul de prost. Era cam frig, aşa că-şi făcu socoteala să dea mai bine o fugă în cabină şi să-şi pună paltonul.

— Linişte, linişte înainte de toate – îi spuse el lui Hottabîci, care-l aştepta nerăbdător. N-avem niciun motiv să intrăm în panică. Nu vor trece nici două zile, şi va veni un spărgător puternic, care ne va trage de pe banc. Bineînţeles, am fi putut s-o facem şi noi, dar nu auzi? Maşinile s-au oprit. S-a stricat ceva, şi ce anume nu ştie nimeni! Se-nţelege, va trebui să îndurăm oarecare lipsuri, dar sperăm că n-o să se îmbolnăvească nimeni şi că nici pierderi omeneşti nu vom avea!

Volka se asculta cu mândrie. Nu bănuise niciodată că avea darul să liniştească atât de uşor pe cei din jur!

— Vai şi amar mie! se sperie dintr-odată bătrânul, căznindu-se să-şi vâre picioarele goale în mult vestiţii săi papuci. Dacă muriţi, pier şi eu! Cum se poate?! Am dat peste un banc, zici? Vai, vai! mai bine făceau maşinile zgomot! Dar eu, deşteptul, în loc să-mi folosesc puterea în treburi de seamă, am…

— Hottabîci! i-o reteză sever Volka. Să-mi spui numaidecât ce-ai mai făcut!

— Nimic deosebit, o, cel mai drept dintre toţi drepţii! îngrijorat fiind de liniştea somnului tău, mi-am îngăduit să ordon maşinilor să nu mai facă zgomot!

— Nu, vorbeşti serios?! se sperie Volka. Acum înţeleg! Tu le-ai poruncit maşinilor să nu mai facă zgomot, dar ele, fără zgomot, nu pot să lucreze! De aceea s-a oprit spărgătorul nostru de gheaţă atât de brusc! Revocă imediat ordinul! De nu, te pomeneşti că explodează cazanele!

— Aud şi mă supun! răspunse cu voce tremurândă Hottabîci.

Era într-adevăr speriat.

Şi în aceeaşi clipă, maşinile porniră din nou zgomotoase, iar „Ladoga” se avânta pe ape, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, în timp ce căpitanul, mecanicul de bord, întreg echipajul şi toţi excursionıştii se pierdeau în presupuneri asupra neaşteptatei şi inexplicabilei cauze a opririi maşinilor, ca şi a nu mai puţin neaşteptatei şi inexplicabilei repuneri în funcţiune!

Dintre toţi, numai Hottabîci şi Volka cunoşteau adevărul, dar pentru motive uşor de înţeles, nu le-au împărtăşit nimănui. Nici măcar lui Jenea…

XLIX. L-AU JIGNIT PE HOTTABÎCI!

Spre dimineaţă, „Ladoga” intră în zona unor ceţuri groase. Vaporul înainta încet, făcând să răsune din cinci în cinci minute întinsurile pustii de mugetul asurzitor al puternicei sale sirene. Aşa cereau legile navigaţiei. Când e ceaţă, toate navele trebuie să dea semnale fonice, aşa-zise „de ceaţă”, indiferent dacă se află pe cele mai umblate căi marine sau în cele mai pustii ţinuturi ale Oceanului îngheţat de Nord. Aceasta, ca să evite ciocnirile.

Sirena spărgătorului de gheaţă „Ladoga” strica dispoziţia pasagerilor, umplându-i de tristeţe şi descurajare. Pe punte era umed şi urât, iar în cabine plictisitor. De aceea, toate fotoliile şi divanele din salon erau ocupate de excursionişti, care jucau, unii şah, alţii „dame”, alţii citeau.

Cântaseră în cor şi solo toate cântecele cunoscute, dansaseră în sunet de chitară şi de acordeon, povestiseră pe rând fel de fel de anecdote când, deodată, un fluierat strident răzbătu în salon de afară şi toată lumea tresări. Jenea spuse glumeţ:

— Nemaipomenit! Cineva a sărit, din mers, pe vaporul nostru!

Dar nu-i fu dat să râdă de gluma lui, pentru că „Ladoga” se cutremură toată şi se auzi un scrâşnet

lugubru sub etrava vasului, care, pentru a doua oară în aceeaşi zi, se oprise din mers.

— Iar vreo ispravă de-a ta, Hottabîci? întrebă. Volka în şoaptă.

La care Hottabîci se mulţumi să dea disperat din mâini:

— Ce vorbeşti, o, cel mai fermecător dintre fermecători? Îţi jur că sunt tot atât de neştiutor în privinţa acestei neaşteptate opriri, cât eşti şi tu…

Într-adevăr, de data aceasta bătrânul era absolut nevinovat. Rătăcind prin ceaţă", Ladoga" dăduse de un banc de nisip!

Pasagerii, care ieşiseră cu toţii pe punte, deosebeau cu greu prin ceaţă copastia bordului, Aplecându-se peste prova, puteau totuşi observa cum fierbe apa mohorâtă, verzuie, în bătăile turbate ale elicei.

Trecu o jumătate de oră. Toate încercările de a o scoate pe „Ladogau de pe banc, n-au dat niciun rezultat. Atunci căpitanul Stepan Timofeevici îi porunci şefului de echipă Pankratici – un omuleţ scund şi uscăţiv – să fluiere adunarea generală sus, pe puntea vasului.

— Tovarăşi – începu Stepan Timofeevici, când şi pasagerii şi echipajul vasului, în afara oamenilor de cart, se adunaseră pe spardeck – se declară mobilizarea pentru munca obştească! Ca vasul să se poată urni de pe banc fără un ajutor dinafară, nu ne rămâne decât să mutăm cărbunele înmagazinat la prova în cala de la pupa. Prova se va degaja, şi totul va fi în ordine. Dacă vom munci pe cinste, vom avea de lucru cel mult zece – douăsprezece orei Şeful de echipaj vă va împărţi în brigăzi. Duceţi-vă şi vă schimbaţi, puneţi hainele cele mai proaste, ca să nu vă pară rău dacă le murdăriţi, şi apoi, la treabă!… Dumneavoastră, Hassan Hottabîci şi voi, băieţi, staţi liniştiţi! Munca aceasta e prea grea pentru puterile dumneavoastră – adăugă căpitanul, întorcându-se spre

amicii noştri. Pentru băieţi e încă prea timpuriu să-i supunem la asemenea efort, iar pentru Hassan Hottabîci, prea târziu!

— Cum aşa, prea târziu?! se informă Hottabîci. Nu ştii oare, o, mult stimate Stepan Timofeevici, că nimeni din cei de faţă nu mă întrece la ridicarea greutăţilor?

La care cei din jur zâmbiră neîncrezători.

— Bravo, moşule! Laudă-mă gură! Uite unde era campionul!

— De ce râdeţi? De ce-l jigniţi? E-e-e!! Bătrâneţe, haine grele!…

— Staţi că vă arăt eu „bătrâneţe haine grele!” exclamă Hottabîci şi, apucându-i pe cei doi prieteni ai săi, începu să jongleze cu ei, de parcă n-ar fi fost băieţi voinici, de treisprezece ani, ci nişte bile de biliard făcute din material plastic!

Fu răsplătit cu ropote de aplauze, iar cine le-ar fi auzit n-ar fi crezut în ruptul capului că totul se petrece pe bordul unui vas naufragiat, departe de ţărm, în mijlocul mării, ci pe un stadion, la campionatele de atletism greu.

— Cât priveşte pe bătrân, îmi iau înapoi cuvintele! declară solemn Stepan Timofeevici, când zgomotul ovaţiilor se mai potoli. Şi acum, la lucru, tovarăşi! Timpul trece!

— Hottabîci – spuse Volka, trăgându-l pe bătrân la o parte. N-are rost să ne pierdem o zi întreagă călind cărbunele dintr-un loc în altul! De ce să nu-ncerci să scoţi vaporul de pe banc?

— E mai presus de puterile mele, o, Volka ibn Aleoşa – răspunse trist bătrânul. M-am gândit la asta şi eu! Aş putea, poate, să-l trag de pe banc, dar se găureşte fundul corabiei şi eu n-o să ştiu să-l repar, pentru că nu l-am văzut niciodată cum arată întreg! Şi atunci o să ne înecăm cu toţii, cum se îneacă pisoii orbi în butoiul cu apă.

— Gândeşte-te bine, Hottabîci! Gândeşte-te, te rog!

Poate că-ţi vine vreo idee!

— O să caut, o, busola inimii mele! răspunse bătrânul.

Şi, după o scurtă tăcere, întrebă:

— Ce-ar fi, o, Volka, dacă aş desfiinţa bancul?

— Hottabîci, dragule, eşti un geniu! strigă Volka, şi se repezi să-i strângă mâna. Formidabil!

— Aud şi mă supun – spuse Hottabîci.

Prima brigadă de muncă voluntară coborâse în cala de cărbuni şi începuse să umple, cu un zgomot asurzitor, lăzi mari de fier cu antracit, când „Ladoga” se cutremură toată deodată şi prinse a se roti în vârtejul adânc care se formase pe locul bancului dispărut. Încă un minut, şi vaporul s-ar fi făcut ţăndări, dacă lui Volka nu i-ar fi dat în gând să-i poruncească lui Hottabîci ca vârtejul să dispară. Marea se linişti pe dată şi „Ladoga”, care se mai roti de câteva ori, asta în virtutea inerţiei, îşi continuă lin drumul.

Şi de rândul acesta, nimeni de pe vapor, în afară de Volka şi Hottabîci, n-a priceput ce s-a petrecut de fapt.

Trecu iarăşi un şir de zile pasionante, care nu semănau între ele, zile de călătorie peste mări şi prin strâmtori aproape necunoscute omului, prin faţa unor insule mohorâte, pe care niciodată, sau aproape niciodată, nu călcase încă picior de om, insule cu privelişti reci şi sălbatice. Excursioniştii coborau pe insule, unde erau întâmpinaţi sărbătoreşte cu salve de focuri, de oameni rămaşi aici pentru iernat, fie pe stânci singuratice, pustii; prietenii noştri se cocoţau pe gheţari, rătăceau, împreună cu ceilalţi excursionişti pe platouri de bazalt, golaşe ca pietrele din baia rusească, săreau de pe un sloi pe altul, peste copci întunecoase care-şi căscau hăul sub paşii lor, sau vânau urşi albi. Unul dintre aceşti urşi fusese adus pe „Ladoga”, de neînfricatul Hottabîci personal! Sub mâna lui, ursul se îmblânzi foarte curând şi deveni blând ca un vitei, pricinuind excursioniştilor şi echipajului multe clipe

de veselie. Ursul mai este arătat şi acum prin circuri şi sunt sigur că mulţi dintre cititorii noştri hau şi văzut. Răspunde la numele de Kuzea.

L. SELAM-ALECUM, OMAR DRAGĂ!

După vizitarea insulei Rudolf, „Ladoga” făcu calentoarsă. Excursioniştii erau obosiţi de multitudinea impresiilor, de soarele care nu mai apunea nici zi nici noapte, de ceţurile dese şi de neîncetatul scrâşnet al sloiurilor, ce se izbeau de etrava şi de copastiile vasului. Tot mai rari erau amatorii de debarcări pe insulele pustii. Până la urmă, doar prietenii noştri şi încă doi-trei excursionişti pasionaţi nu pierdeau nicio ocazie de a vizita malurile stâncoase, mohorâte şi puţin primitoare.

— Ei bine – spuse într-o bună dimineaţă Stepan Timofeevici – azi vă debarc pentru ultima oară! Basta! Nu e nicio plăcere să tot opreşti vaporul pentru şase-şapte inşi!

Iată de ce Volka se înţelesese cu ceilalţi excursionişti, care aveau să debarce odată cu el, să-şi ia cu oarecare pompă rămas bun de la Pământul lui Franz Iosef şi să nu se grăbească, când va veni ceasul reîntoarcerii pe „Ladoga”, cu atât mai mult cu cât de data asta, Hottabîci, care ori de câte ori debarcau, îi zorea mereu să se-ntoarcă cât mai repede pe vas, nu era cu ei. Rămăsese pe bord, să joace şah cu Stepan Timofeevici.

— Ştii ceva, Volka – îi spuse foarte misterios Jenea, peste vreo trei ore, când se înapoiară cu toţii pe bordul vasului „Ladoga” – hai cu mine în cabină! Vreau să-ţi arăt ceva foarte interesant... Ia te uită ce am aici! Şi trăgând după el uşa cabinei, Jenea scoase de sub pulpana paltonului un obiect lunguleţ. Ei, ce zici? L-am găsit pe malul celălalt al insulei, chiar pe ţărm.

În mâinile lui Jenea, Volka văzu un vas mic de aramă. Avea cel mult mărimea unei carafe obişnuite de apă şi era înverzit de apa mării.

— Să-l predăm imediat lui Stepan Timofeevici! spuse Volka, emoţionat. O fi fost aruncat în apă de membrii vreunei expediţii… Or fi pus în el vreo scrisoare ca să se ştie de soarta ei!…

— La început şi eu mi-am făcut aceeaşi socoteală – răspunse Jenea – dar pe urmă mi-am zis că n-o să se-ntâmple nicio catastrofă dacă îl deschidem noi înainte, să vedem noi mai întâi ce se află înăuntru! E doar atât de interesant! Ce zici, am dreptate?

— Desigur! Desigur că ai dreptate! răspunse Volka, însufleţit.

Palid de emoţie, Jenea rase la repezeală scoarţa bituminoasă lipită de gura vasului. Dedesubt dădură peste un capac gros, de plumb, acoperit cu nişte semne de neînţeles, pe care Jenea, numai cu mare greutate, izbuti să-l deşurubeze.

— Şi acum – zise el, răsturnând vasul cu gură-n jos, deasupra culcuşului său – ia să vedem ce-i înăuntru!

Dar n-apucă bine să-şi termine vorba, că din vas năvăli un fum des şi negru, care umplu întreaga cabină, întunecând totul în jur, mai-mai să-i înăbuşe cu duhoarea lui pe cei doi prieteni. Abia după câteva secunde, fumul prinse a se aduna, a se strânge grămadă şi a se transforma într-un bătrân, foarte antipatic la vedere. Avea un chip plin de răutate şi ochii-i ardeau ca jeraticul. Bătrânul căzu în genunchi şi, izbindu-şi evlavios fruntea de podea, strigă prelung, cu voce tunătoare:

— Allah e singurul stăpân al lumii, iar Suleiman prorocul lui!!

După care, se mai pocni de câteva ori cu capul de podea, cu atâta putere, că toate lucrurile care atârnau de pereţii cabinei prinseră deodată a se legăna ca pe timp de furtună. Apoi strigă din nou:

— O, proroc al lui Allah, nu mă omorî!

— Îngăduiţi-mi o întrebare – întrerupse Volka speriat,

dar şi foarte curios, tânguirile bătrânului necunoscut – dacă nu mă înşel, aţi pomenit de un oarecare fost rege Solomon!

— Întocmai, o, june demn de tot dispreţul! De el, de Suleiman ibn Daud – fie-i prelungite zilele vieţii pe pământ!

— Se pune întrebarea, care dintre noi amândoi este mai demn de dispreţ – îl înfruntă liniştit Volka. Cât despre Suleiman al dumitale, orice ar fi să fie, zilele vieţii lui nu se mai pot prelungi! Exclus! Absolut exclus! Căci, să-mi fie cu iertare, a răposat!

— Minţi, nefericitule, şi o să mi-o plăteşti scump!

— Nu te mai înfuria degeaba, cetăţene, fiindcă acest rege din Orient, de care ai pomenit mai înainte, a răposat acum două mii nouă sute nouăsprezece ani! Scrie şi în enciclopedie!

— Cine a deschis vasul? întrebă repede bătrânul, luând cunoştinţă de vestea dată de Volka, dar nesinchisindu-se, se vede, de ea.

— Eu! făcu modest Jenea, Eu! Nu-i nevoie să-mi mulţumeşti pentru atâta lucru!

— Nu e alt stăpân al lumii în afară de Allah! exclamă necunoscutul. Bucură-te, o, nedemn băieţandru!

— Şi de ce, mă rog? se miră Jenea. Dumneata ai scăpat din închisoare, aşa că dumneata să te bucuri. De ce m-aş bucura eu?

— De ce? Fiindcă am să te ucid, acum, pe loc, şi încă de cea mai rea moarte!

— Asta-i bună! se revoltă Jenea. Ar fi chiar o porcărie! Doar te-am scăpat din vas! Dacă nu eram eu, cine ştie câte zeci şi zeci de veacuri ai mai fi zăcut acolo, în fum şi funingine!

— Nu mă plictisi cu trăncăneala ta! strigă necunoscutul supărat. Spune-mi, ce moarte îţi doreşti, şi cum să ţi-o dau? U-u-u!…

— Vă rog, fără metode de intimidare 1 Şi, la urma

urmelor, despre ce e vorba? se supără Jenea rău de tot.

— Află dar, o, nedemn adolescent, că eu sunt unul dintre djinii care au încălcat porunca lui Suleiman ibn Daud (pace lor amândurora!). Suleiman l-a trimis deci pe vizirul său Asaf ibn Barahia, care m-a târât cu forţa, adică împotriva voinţei mele, m-a înjosit şi m-a dus în faţa lui Suleiman. Iar Suleiman, văzându-mă, a poruncit să i se aducă acest vas şi m-a închis în el…

— Bine i-a făcut! şopti Jenea la urechea lui Volka.

— Ce tot bombăni acolo? întrebă bătrânul, bănuitor.

— Nimic… aşa… – răspunse Jenea, grăbit.

— Ia vezi – făcu ameninţător bătrânul – cu mine nu-ţi merge… Aşadar, m-a închis în acest vas şi le-a dat poruncă djinnilor să mă azvârle în mare. Şi în mare am petrecut un veac. Mi-am zis în sinea mea: „Oricine ar fi să mă scape de aici, bogat va fi în veci 1” Dar a mai trecut un veac de ani şi n-a venit nimeni să mă slobozească. Au mai trecut o sută de ani. Şi atunci am zis: „Oricine ar fi să mă scape, dezvăluite-i vor fi de mine toate comorile pământului!” Dar nici de astă dată nu m-a slobozit nimeni. Şi s-au mai scurs patru veacuri şi am zis: „Oricine ar fi să mă scape, îi voi împlini trei dorinţe!” Dar nici de astă dată n-a venit nimeni să mă slobozească. Şi cuprins în inima mea de o mânie fără seamăn, am zis: „Oricine ar fi să mă scape acum, îl voi omorî; atât am să-i dau: dreptul de a-şi alege moartea!” Şi iată că ţie, care m-ai scăpat din vas, îţi îngădui acum să-ţi alegi moartea de care vrei să mori!

— Dar e cu totul lipsit de logică să-ţi omori salvatorul! îl înfruntă Jenea, revoltat. E o dovadă de lipsă de logică şi de ingratitudine!

— Ce am eu cu logica – i-o reteză djinnul, aspru. Alege-ţi felul cel mai plăcut de moarte, şi nu mă face să pierd timpul, căci sunt înspăimântător la mânie.

— Aş vrea să vă pun o întrebare! ridică mâna Volka, dar djinnul se răsti atât de fioros la el că, de frică, i se

tăiară picioarele.

— Dar mie, mie trebuie să-mi permiteţi să pun o întrebare… una singură – imploră Jenea cu atâta desperare în glas, încât djinnul îi răspunse:

— Bine, întreabă-mă, dar numai vezi, ia seama, să fii scurt.

— Ştiţi… ne-aţi făcut socoteala că aţi petrecut câteva zeci de veacuri în vasul ăsta de aramă – spuse Jenea cu glas tremurător. Dar e atât de mic că nu poate încăpea în el nici măcar o palmă de om! Deci, scuzaţi-mi întrebarea nelalocul ei, cum de aţi încăput cu totul şi cu totul în acest vas?

— A-a! Va să zică nu crezi că am sălăşluit într-adevăr în acest vas? exclamă djinnul.

— Şi nici n-o să cred până n-o să vă văd în el – răspunse Jenea hotărât, făcând cu ochiul lui Volka care, la auzul acestor cuvinte, era cât pe-aci să strige de bucurie.

— Atunci, priveşte şi vei crede! urlă djinnul furios şi, scuturându-se, se făcu fum şi se trase treptat-treptat în vas, în aplauzele discrete ale băieţilor transportaţi de fericire.

Mai bine de jumătate din fumul acela intrase în vas, iar Jenea, ţinându-şi răsuflarea, îşi pregătise capacul, ca să-l închidă din nou pe djinn, când acesta, răzgândindu-se pesemne, se târî din nou afară şi luă iar chip de om.

– Nu-nu-nu! zise el, privindu-i viclean printre pleoapele pe jumătate lăsate şi vânturându-şi degetul noduros şi nespălat prin faţa lui Jenea, care ascunsa grăbit capacul în buzunar. Nu-nu-nu! Nu eşti tu mai şiret decât mine, o, prunc demn de dispreţ!… Blestemată aducere aminte! Cât pe-aci să uit că s-au împlinii o mie o sută nouăsprezece ani de cinci la fel am fost păcălit de un pescar. Mi-a pus aceeaşi întrebare şi eu, lesne credinciosul, am vrut să-i dovedesc că am stat într-adevăr în acest vas! Prefăcându-mă, deci, în fum, am intrat

înăuntru, dar pescarul a luat repede dopul cu pecetea, a închis vasul la loc şi l-a aruncat în mare. Nu-nu-nu 1 Nu se mai prinde!

— Dar eu n-aveam de gând să vă-nşel – minţi Jenea, cu voce tremurătoare, simţind că de data asta i s-a înfundat definitiv.

— Alege-ţi, deci, şi cât mai degrabă, moartea de care vrei să mori. Nu mă face să zăbovesc, căci sunt obosit de atâta discuţie cu tine.

— Bine – spuse Jenea, după o clipă de gândire. Dar făgădui şi-mi că voi muri tocmai de moartea pe care mi-o voi alege!

— Făgăduiesc! jură djinnul solemn şi ochii i se aprinseră de un foc diabolic.

— Atunci… – începu Jenea, căruia i se pusese un nod în gât – atunci aş vrea să mor… de bătrâneţe.

— Grozavă idee! se bucură Volka.

Iar djinnul, vânat de mânie, strigă:

— Dar bătrâneţea ta e încă foarte departe! Eşti doar atât de tânăr!

— Nu-i nimic – răspunse Jenea, curajos – pot să aştept…

Auzind răspunsul lui Jenea, Volka izbucni în râs de bucurie. Dijnnul începu să alerge prin cabină, cuprins de o mânie neputincioasă, zvârlind cu tot ce găsea în cale şi înjurând pe arăbeşte.

Asta a ţinut mai bine de cinci minute, când, deodată, găsi pare-se o soluţie, căci izbucni într-un chiot atât de înspăimântător, încât băieţii se-nfiorară de groază. Pe urmă, oprindu-se în faţa lui Jenea, rosti, plin de răutate:

— Ce mai vorbă, eşti nespus de viclean şi trebuie s-o recunosc. Dar Omar Iusuf ibn Hottab e mult mai viclean decât tine, o, netrebnice…

— Omar Iusuf ibn Hottab?! exclamară deodată amândoi băieţii.

Dar djinnul, tremurând de mânie, răcni:

— Tăcere, că de nu, vă nimicesc pe amândoi! Da, eu sunt Omar Iusuf ibn Hottab şi-l întrec în viclenie pe acest băieţandru! îl întrec în viclenie pe acest băieţandru! îi voi îndeplini dorinţa! Va muri de bătrâneţe. Dar – şi el aruncă o privire triumfătoare copiilor – dar bătrâneţea lui va veni înainte de a apuca voi să număraţi până la o sută!

— Vai! strigă Jenea, cu vocea lui cristalină de copil. Vai! repetă el, peste câteva secunde, cu glas adânc de bas. Vai! hârâi el peste încă câteva secunde, cu voce tremurătoare, de bătrân. Vai, mor!

Îndurerat, Volka îl vedea pe Jenea preschimbându-se cu o iuţeală de neînţeles, întâi în tânăr, pe urmă în bărbat cu barbă mare, neagră, apoi barba începu să-i încărunţească şi se prefăcu întâi în om vârstnic, apoi în bătrân chel şi slăbănog. Încă câteva secunde, şi totul s-ar fi sfârşit, dacă Omar Iusuf, care se desfăta plin de răutate privind cum se stinge Jenea, n-ar fi strigat deodată:

— Oh, dacă ar fi aici nenorocitul meu frate, cât s-ar mai desfăta şi el de a mea atotputernicie!

— Stai! urlă Volka. Spune-mi, te rog, pe fratele măriei tale nu-l cheamă Hassan Abdurrahman?

— De unde ştii? se miră Omar Iusuf. Nu-mi mai aminti despre nenorocitul de Hassan, căci inima mi se sfâşie de dorul lui! Da, am avut un frate pe care l-a chemat aşa cum spui, dar e cu atât mai rău pentru tine că mi-ai răscolit rana încă sângerânda din inimă!

— Dar dacă-ţi spun că fratele dumitale trăieşte? Dacă ţi-l arăt viu şi nevătămat, atunci îl cruţi pe

Jenea?

— Dacă l-aş vedea pe scumpul meu Hassan? O-o, atunci prietenul tău ar rămâne în viaţă şi-ar trăi până ce ar îmbătrâni cu adevărat, ceea ce, după câte ştiu eu, n-o să se întâmple atât de curând. Dar dacă mă păcăleşti… o, jur, jur că nicio ascunzătoare nu vă va putea feri de dreapta mea

mânie!

— În cazul ăsta, te rog să aştepţi un minut! Un singur minut – strigă Volka, smucind în lături uşa cabinei şi năvălind peste câteva secunde în salon, unde Hottabîci se lupta vitejeşte la masa de şah cu Stepan Timofeevici.

— Hottabîci, dragule – bâlbâi el, emoţionat – hai fuga cu mine până în cabina noastră! Te aşteaptă acolo o mare, mare bucurie…

— Pentru mine nu există mai mare bucurie decât aceea de a-l face mat pe bunul meu prieten, Stepan Timofeevici – răspunse grav Hottabîci, studiind din ochi situaţia adversarului.

— Nu mai zăbovi nicio clipă! Te rog mult, mult de tot, vino imediat cu mine jos!

— Bine – făcu Hottabîci, şi jucă tumul. Şah! Du-te, o, Volka! Vin îndată ce câştig. Şi după socoteala mea, nu mai am decât cel mult două-trei mişcări.

— Rămâne de văzut! îl înfruntă voios Stepan Timofeevici. Rămâne de văzut! Uite, să mă gândesc puţin şi…

— Gândeşte-te, gândeşte-te, Stepan Timofeevici – râse bătrânul. Tot nu scapi. De ce nu, aştept… Uite că aştept!

— Nu mai e timp de pierdut! strigă Volka desperat şi mătură cu mâna figurile de pe tablă. Dacă nu cobori imediat cu mine, Jenea şi cu mine pierim de o moarte groaznică! Hai, hai mai repede!

— Prea îţi îngădui multe – mormăi Hottabîci, nemulţumit, luând-o totuşi la fugă după Volka.

— Remiză, nu? strigă în urma lor Stepan Timofeevici, mulţumit că scăpase cu faţa curată dintr-o partidă iremediabil pierdută.

— Cum aşa, remiză?! protestă Hottabîci, gata să se reîntoarcă.

Dar Volka strigă, supărat:

— Bineînţeles remiză, şi încă o remiză cât toate zilele!

Şi, zicând acestea, îi făcu vânt bătrânului în cabina unde Omar Iusuf, furios la culme, sta gata să-şi împlinească ameninţarea.

— Cine este bătrânul ăsta? întrebă Hottabîci înduioşat, văzând pe pat un moşneag care gemea şi care cu numai câteva clipe în urmă fusese Jenea în vârstă de treisprezece ani. Dar ăstălalt, cine mai este? continuă el, zărindu-l pe Omar Iusuf. Deodată, însă, îngălbeni şi, necrezându-şi ochilor, făcu şovăitor câţiva paşi înainte. Apoi şopti, stins: Selam-alecum, Omar dragă!

— Tu eşti, o, scumpul meu Hassan Abdurrahman! strigă la rândul lui Omar Iusuf, şi amândoi fraţii se îmbrăţişară atât de îndelung, încât pentru un spectator străin îmbrăţişarea lor ar fi părut de necrezut, cum de necrezut ni s-ar fi părut şi nouă, dacă n-am fi ştiut că cei doi fraţi fuseseră despărţiţi aproape trei mii de ani.

Volka era atât de mişcat de miraculoasa lor întâlnire printre gheţurile Arcticii, şi atât de fericit pentru Hottabîci, încât, în primul moment, cât pe ce să uite de nenorocitul de Jenea. Dar, hârâitul abia auzit, care răzbătea până la el din patul unde se chinuia, îi reaminti că trebuiau luate măsuri urgente.

— Staţi! strigă el, alergând să-i despartă pe cei doi fii ai lui Hottab, care nu se mai îndurau să-şi curme îmbrăţişările. Moare omul şi voi…

— O-o-of, mor! hârâi bătrânul Jenea, întărindu-i cuvintele.

Şi Hottabîci întrebă din nou, mirat:

— Cine este omul acesta cu părul albit de ani şi cum de a nimerit aici, în patul prietenului nostru Jenea?

— Păi, e Jenea! strigă Volka desperat. E Jenea! Scapă-l, Hottabîci!

— Îţi cer iertare, o, scumpul meu frate Hassan

— Spuse destul de enervat Omar Iusuf, adresându-se fratelui său pierdut şi regăsit – îţi cer iertare dacă trebuie să întrerup clipele revederii atât de plăcute inimii noastre, ca să-mi îndeplinesc făgădui ăla dată!

Şi se-ndreptă spre patul în care zăcea Jenea, îi atinse cu palma aspră umărul şi şuieră:

— Cere iertare, până nu e prea târziu!

— Iertare? Cui să-i cer iertare? hârâi, uimit, bătrânul Jenea.

— Mie, o, tinere demn de dispreţ!

— Pentru ce?

— Pentru că ai încercat să mă înşeli!

— Tu eşti acela care trebuie să-mi ceri iertare

— I-o întoarse Jenea, înfuriat. Te-am scăpat şi tu vrei să mă omori! N-am să-ţi cer nicio iertare!

— Nici nu trebuie! făcu Omar Iusuf, plin de răutate. Nu insist. Dar să ştii că vei muri peste câteva clipe.

— Voi muri? Ei şi ce! Nu-mi pasă! şopti mândru Jenea, sfârşit de puteri, deşi, se-nţelege, nu prea era încântat de perspectiva ce i se deschidea în faţă.

— Omar dragă! interveni Hottabîci blând, dar hotărât, în lugubra lor discuţie – te rog, nu întuneca bucuria întâlnirii noastre atât de mult aşteptate printr-o faptă nedemnă de tine! Ţine-ţi făgăduiala făcută nepreţuitului meu prieten Volka ibn Aleoşa şi nu te mai tocmi atât! Şi-apoi, nu uita că şi Jenea, cel demn de toate laudele, îmi este prieten apropiat!

Cuprins de o furie neputincioasă, Omar Iusuf scrâşni din dinţi, dar se stăpâni şi spuse:

— Scoală-te, o, cutezătorule, şi fii precum ai fost înainte!

— Asta da, mai zic şi eu! observă Jenea, satisfăcut. Şi toţi cei aflaţi în cabină au avut prilejul unic să se desfete privind transformarea unui bătrân, ajuns în pragul morţii, într-un băiat de treisprezece ani. Pe obrajii lui zbârciţi şi

scofâlciţi se răspândi întâi o uşoară roşeaţă, apoi, capul lui chel începu să se acopere cu păr alb, care în curând se înnegri, ca şi barba lui deasă. Jenea, înviorat, sări vitejeşte din hamac, făcând vesel din ochi prietenilor săi. În faţa lor se afla acum un om în floarea vârstei, vânjos şi puternic – să tot fi avut patruzeci de ani, dar care se deosebea de bărbaţii de vârsta lui prin aceea că barba sa, cu de la sine putere, se scurta, se scurta întruna, ca până la urmă să se transforme într-un pufuşor care dispăru imediat. Bărbatul devenea tot mai mic de stat, tot mai mult i se îngustau umerii, iar în cele din urmă, în faţa lor se afla iar Jenea Bogorad, aşa cum îl ştim, de aceeaşi vârstă şi statură ca mai înainte.

Şi uite-aşa se făcu că Jenea Bogorad e singurul om din lumea asta – singurul, mă auziţi? – care poate spune: „Când eram bătrân", cu acelaşi drept cu care milioane de oameni în vârstă spun: „Când eram copil…"

LI. OMAR IUSUF ÎŞI DĂ ARAMA PE FAŢĂ

— Un lucru nu înţeleg – rosti Omar Iusuf îngândurat şi zgribulit de frig – am auzit doar cu urechile mele când djinnii lui Suleiman au spus: „Să-l aruncăm pe ăsta – adică pe mine – în valurile Mării Etiopiene de Apus". Şi eram sigur că dacă îmi va fi dat cândva să revăd pământul şi lumina soarelui, asta nu se poate întâmpla decât la malurile arzătoarei Africe. Numai că ce-i aici – arătă el spre hubloul prin care se vedea insula ce se îndepărta – ce-i aici nu seamănă de loc cu Africa! Nu-i aşa, frăţioare Hassan?

— Ai dreptate, o, Omar Iusuf atât de scump inimii mele! Ne aflăm în preajma altor ţărmuri, mult mai depărtate de ţărmurile Africii – răspunse Hottabîci. Acum suntem…

— Am înţeles! Pe cuvântul meu de pionier că am înţeles! întrerupse Volka, fără prea multe fasoane, convorbirea dintre cei doi fraţi. Şi, dintr-un prisos de

bucurie, începu să joace tontoroiul prin cabină. Straşnic! Am înţeles… am înţeles!…

— Ei, şi ce-ai înţeles? întrebă Omar Iusuf, acru.

— Am înţeles cum ai ajuns în Arctica!

— O, tinere îndrăzneţ şi lăudăros, cât de mult îmi displace nemăsurata-ţi vanitate! rosti Omar Iusuf scârbit. Cum poţi înţelege tu, un copil, ceea ce rămâne o taină chiar şi pentru mine, cel mai înţelept şi cel mai puternic dintre toţi djinnii?… Ei bine, să-ţi auzim părerea, ca eu şi scumpul meu frate să avem de ce râde!

— Mă rog, râdeţi dacă vreţi! Tot secretul stă în Golfstream 1

— Cum zici? în ce stă? întrebă sarcastic Omar Iusui

— În Golfstream! în curentul acela cald care v-a adus în Arctica tocmai din Mările Sudului!

— Mare bazaconie! făcu dispreţuitor Omar Iusuf, aşteptându-se ca frate-său să-i ţină isonul, dar Hottabîci, prudent, tăcea.

— Nu-i prostie… – începu Volka.

Dar Omar Iusuf îl corectă:

— N-am zis „prostie”, ci „bazaconie”!

— Nu e nici prostie, nici bazaconie – se supără Volka. M-am învârtit de un cinci la geografie pe chestia Golfstream-ului!

— Parcă nu-mi amintesc de această întrebare – rosti Hottabîci îngrijorat.

Şi Volka, ca să nu-l jignească, minţi spunând că examenul cu Golfstream-ul avusese loc anul trecut.

Şi pentru că şi Jenea veni să sprijine ipoteza ştiinţifică a lui Volka, Hottabîci fu de aceeaşi părere. Văzându-se izolat, Omar Iusui se prefăcu şi el de acord cu Golfstream-ul, dar, în fond, prinse o pică grozavă atât pe Volka cât şi pe prietenul său.

— Am obosit tot discutând cu tine, o, tinere încrezut – spuse el şi căscă de-i trosniră fălcile, deşi nu-i era somn de

loc. Am obosit şi vreau să dorm. Caută-mi repede un evantai şi apără-mă de muşte în timpul somnului meu!

— În primul rând, aici nu sunt muşte. Şi apoi, cu ce drept îmi porunceşti? se revoltă Volka.

— Las că apar ele, muştele – spuse printre dinţi Omar Iusuf.

Şi într-adevăr, în aceeaşi clipă, cabina se umplu de bâzâitul a sumedenie de muşte!

— Chiar aşa stând lucrurile, află că aici putem foarte bine să ne descurcăm şi fără evantaie! spuse Volka, împăciuitor, făcându-se că nu pricepe batjocura lui Omar Iusuf.

Deschise întâi uşa, apoi hubloul şi se făcu un curent puternic care mătură roiurile bâzâitoare de muşte din cabină în coridor, cu bâzâitul lor cu tot.

— N-are a face! Tot ai să-mi faci vânt cu evantaiul! spuse Omar Iusuf, capricios, făcându-se că nu observă încercările lui Hottabîci de a-l mai domoli.

— Nici gând! îi răspunse Volka, aţâţat. Nu s-a născut încă omul care să mă supună la munci înjositoare!

— Nu-i nimic! O să fiu eu primul!

— Nu, n-o să fii!

— Omar, dragule – zise Hottabîci, dorind să prevină scandalul care era gata să izbucnească.

Dar Omar Iusuf, vânat de necaz, dădu supărat din mină.

— Mai bine mor decât să-ţi fac pe plac, decât să-ţi satisfac toanele, strigă Volka, posomorât.

— Asta înseamnă că vei muri foarte, foarte curând. Cel mai târziu după apusul soarelui – declară Omar Iusuf cu un zâmbet drăcesc.

Dar în aceeaşi clipă, prin mintea lui Volka trecu un gând strălucit:

— În cazul ăsta, tremură, o, djinn demn de dispreţ! strigă el luându-şi cea mai înspăimântătoare voce pe care

era în stare s-o ia. Află că m-ai scos din pepeni şi că mă văd nevoit să opresc soarele-n loc! N-o să mai apună nici azi, nici mâine, nici poimâine, şi singurul vinovat vei fi tu, află!

Era un pas grozav de riscat din partea lui Volka. Dacă Hottabîci se apucase să-i povestească lui frate-su că în Arctica, în anotimpul acela, soarele nu apune niciodată, era pierdut. Dar Omar Iusuf îi răspunse în bătaie de joc:

— O, tu, cel mai lăudăros dintre lăudăroşi, cel mai fudul dintre fuduli, îmi place şi mie să mă laud, dar nici în clipele în care am fost întărâtat la culme, niciodată n-am făgăduit să opresc din mers măreţul astru! Una ca asta n-ar fi putut face nici Suleiman ibn Daud (pace lor amândurora!).

Volka îşi dădu seama că e salvat. Şi nu numai salvat, dar că va avea putinţa să-l strângă puţin cu uşa pe arţăgosul frate ale bătrânului Hottabîci. În treacăt fie zis, Hottabîci îi făcu cu ochiul. Cât despre Jenea, nici nu mai vorbim. Înţelesese şmecheria prietenului său şi acum se topea de plăcere, presimţind inevitabila înfrângere a lui Omar Iusuf.

— N-ai nicio grijă, Omar Iusuf. O dată ce am spus că opresc soarele, fii pe pace! Astăzi nu mai apune!

— Nu eşti decât un mucos! şuieră Omar Iusuf dispreţuitor.

— Mucos eşti dumneata! i-o tăie tot atât de arţăgos Volka. Eu ştiu ce spun.

— Şi dacă totuşi va apune? întrebă Omar Iusuf chicotind pe înfundate.

— Dacă apune, o să-ţi îndeplinesc chiar şi cele mai tâmpite porunci!

— Nu-u-u! rânji Omar Iusuf, triumfător. Asta nu-u-u! Dacă soarele, în pofida lăudăroasei tale făgăduieli, apune totuşi, ceea ce trebuie să se-ntâmple, atunci o să te înghit. Da! O să te înghit cu oase cu tot!

— N-ai decât! Şi cu ciupici, dacă vrei – răspunse

Volka, curajos. În schimb, dacă soarele nu mai apune azi, îmi făgăduieşti să mă asculţi în toate?

— Dacă nu apune? Mă rog, cu cea mai mare plăcere, o, cel mai lăudăros şi cel mai nemernic dintre toţi magii! Numai că aşa ceva, hi-hi-hi! nu poate să se-ntâmple!

— E un mare semn de-ntrebare, care din noi doi o să râdă până la urmă! răspunse Volka aspru.

— Bagă de seamă! îl ameninţă cu degetul Omar Iusuf. Judecând după poziţia astrului, mai are vreo opt-nouă ceasuri până la asfinţit. Parcă mi-e şi milă de tine, o, neruşinatule! Căci nu ţi-a mai rămas decât o singură zi de trăit!

— Te poftesc să-ţi păstrezi mila pentru dumneata.

Omar Iusuf chicoti dispreţuitor, descoperind două rânduri de dinţi mărunţi şi gălbejiţi.

— Ce dinţi urâţi ai! îi spuse Hottabîci, cuprins de milă. De ce nu-ţi pui dinţi de aur, că ai mei?

Abia acum băgă de seamă Omar Iusuf dinţii splendizi ai lui Hottabîci, şi sufletul i se umplu de cea mai neagră invidie.

— La drept vorbind, frăţioare – rosti el cât putu mai dispreţuitor – nu văd de ce dinţii de aur să fie dovadă de cine ştie care bogăţii! mai bine să mi-i pun de briliant!

Zis şi făcut, pentru că în aceeaşi secundă, în gura lui rânjita de răutate, sclipiră treizeci şi doi de dinţi şi măsele din cel mai curat briliant din câte există pe lume. După ce se privi într-o oglinjoară de bronz, pe care, după cum vedeţi, bătrânul cochet o păstra mereu la brâu, Omar Iusui se declară foarte mulţumit.

Dar trei împrejurări veniră să-i întunece întrucâtva victoria. În primul rând, Hottabîci nu păru de loc invidios. În al doilea, dinţii de briliant scânteiau numai dacă venea lumina pe ei. În schimb, când erau în umbră, Omar Iusuf părea ştirb. Şi în al treilea rând, chiar din prima clipă, dinţii de briliant îi tăiară până la sânge şi limba, şi buzele,

în fond, djinnului îi păru rău că se lăcomise, dar nu se trăda cu nimic, ca să nu-şi scadă din demnitate.

— Nu, nu! râse el, observând că Volka vrea să iasă din cabină. Nu, n-o să părăseşti această încăpere până la apusul soarelui! Las că ştiu ce vrei! Să te-ascunzi, ca să scapi de groaznica moarte ce ţi se cuvine! Află însă că n-am chef să răstorn toată corabia cu fundul în sus ca să te caut!

— Mă rog – răspunse Volka – rămân şi în cabină dacă vrei. E poate mai bine aşa. Pentru că, dacă soarele n-apune, va trebui să alerg după dumneata prin tot spărgătorul de gheaţă. Spune-mi, cât mai am de aşteptat, după părerea dumitale?

— Nu mai mult de nouă ceasuri, o, tinere lăudăros! răspunse Omar Iusuf şi, făcând o plecăciune batjocoritoare, îşi pocni degetul mare şi arătătorul mâinii stângi. Deodată, pe măsuţa de sub hublou se ivi un voluminos ceas de apă. Când apa o să se apropie de linia asta – continuă el izbind cu unghia sa strâmba şi murdară în peretele ceasului – soarele va apune. Asta va fi clipa morţii tale!

— Bine – spuse Volka. Să aşteptăm!

— Aşteptăm şi noi – spuseră. Jenea şi Hottabîci.

Cele opt ore trecură cât ai clipi, datorită lui Jenea, care nu se putuse împotrivi plăcerii de a-l pofti pe încrezutul Omar Iusuf să-l înveţe să joace „dame”, sau, mai bine zis, „poddavki” – jocul cel mai amuzant şi cu cele mai multe şmecherii din câte există.

— O să pierzi! îi spusese Omar Iusuf la început şi Jenea şi-a bătut joc de bătrânul cârcotaş, cum i-a venit mai bine. Omar Iusuf turba de fiecare dată, încerca să trişeze, dar era demascat de cei doi chibiţi. Începea atunci altă partidă, care se sfârşea tot atât de trist pentru el.

— Iată c-a şi trecut timpul, Omar Hottabîci! spuse în cele din urmă Volka.

— Nu se poate! se miră Omar Iusuf, oprindu-se din joc.

Privi ceasul de apă şi deodată, schimbându-se la faţă, sări, cuprins de zbucium de pe patul pe care juca „dame” cu Jenea, alergă la hublou, scoase capul afară şi gemu de groază şi de furie neputincioasă. Soarele, ca şi în urmă cu opt ore, stătea sus, deasupra orizontului.

Atunci, întorcându-se spre Volka, îi spuse, plictisit:

— M-oi fi înşelat puţin în socoteli. Să mai aşteptăm un ceas-două.

— Şi trei, dacă doreşti – îi răspunse Volka. Numai că, află de la mine! Degeaba mai aşteptăm, pentru că va fi precum am spus. Soarele nu va apune nici azi, nici mâine, nici poimâine!

Trecură încă patru ore şi jumătate. Omar Iusuf scoase pentru a douăzecea oară capul pe hublou şi pentru a douăzecea oară se convinse că soarele nici nu se gândea să apună. Atunci, îngălbenindu-se la faţă, prinse a tremura din tot trupul, ca un ticălos ce era, şi căzu în genunchi în faţa lui Volka.

— Ai milă de mine, o, puternice fecior! strigă el cu jale. Nu mai fi supărat pe mine, nedemna ta slugă, pentru că am strigat la tine! N-am ştiut că eşti mai puternic decât mine!

— Parcă dacă eram mai slab, puteai să ţipi? 1

— Bineînţeles că puteam! răspunse Omar Iusuf atât de convins, că cei trei prieteni se simţiră nespus de scârbiţi de el.

— N-am ce zice, drăguţ frăţior ai! şopti Jenea la urechea lui Iiottabîci. Nu-ţi fie cu supărare, dar n-am văzut de când. sunt bătrân mai rău, mai arţăgos şi mai invidios!

— Da – făcu Hottabîci trist, lăsând capul în pământ. Nu pot spune că ar fi dulce ca mierea!

— Ci scoală-te odată! îi spuse Volka, dezgustat, lui Omar Iusuf, care rămăsese în genunchi şi încerca să-i

sărute mina.

— Care îţi sunt poruncile, o, tânăr şi atotputernic stăpân? întrebă slugarnic Omar Iusuf, frecându-şi palmele moi şi ridicându-se în picioare.

— Până una-alta, să nu părăseşti fără voia mea nicio clipă această cabină!

— Cu cea mai mare plăcere, o, tu cel mai înţelept şi cel mai puternic dintre toţi! răspunse linguşitor Omar Iusuf, privind la Volka speriat, dar şi nespus de respectuos.

A fost precum a prezis Volka. Nici în ziua aceea, nici a doua zi şi nici a treia, soarele nu se ascunse după orizont. Profitând de o mică greşeală a lui Omar Iusuf, Volka prelungi ziua cea de douăzeci şi patru de ore până la noi dispoziţii. Şi numai când află de la Stepan Timofeevici că „Ladoga” ajunsese, în fine, la o latitudine când, deşi pentru foarte scurt timp, ziua ceda totuşi locul nopţii, Volka îi vesti lui Omar Iusuf apropiatul apus al soarelui, ca şi cum i-ar fi făcut o deosebită graţie nedemnului şi arţăgosului djinn.

Din ziua aceea, Omar Iusuf s-a purtat blând ca un mieluşel. N-a mai crâcnit şi nici n-a mai părăsit măcar o clipă cabina în care era consemnat să stea. Ba mai mult, se băgă foarte supus în vasul lui de aramă, când „Ladoga” acostă, în sunet de fanfară, la cheiul din portul Arhanghelsk, de la care demarase cu o lună în urmă.

E de la sine înţeles că, la început, Omar Iusuf nu voise în ruptul capului să se vâre, nici măcar pentru scurt timp, în vasul de aramă în care petrecuse atâtea veacuri de singurătate şi de jale, dar Volka îi făgăduise solemn că-l va elibera din nou, cum vor ajunge acasă.

Că să recunoaştem adevărul, trebuie să vă mărturisesc că Volka, părăsind „Ladoga” atât de primitoare, cu vasul de aramă subsuoară, se simţise grozav de ispitit să-l azvârle în adânc. Dar de vreme ce-şi dăduse cuvântul! Coborî deci pe chei, învingând ispita de o clipă…

Dacă nu se găsise nimeni pe „Ladoga” care să se întrebe cu ce drept luaseră parte la expediţie Hottabîci şi cei doi prieteni ai lui, e clar că bătrânul făcuse o combinaţie asemănătoare şi în ceea ce priveşte rudele şi prietenii tinerilor noştri eroi.

În orice caz, atât părinţii cât şi cunoscuţii primiseră ca ceva foarte firesc plecarea copiilor în Arctica şi nu-şi bătuseră capul să afle prin ce tainice căi. izbutiseră băieţii să-şi facă rost de locuri pe „Ladoga”.

După o masă pe cât de bună pe atât de copioasă, băieţii povestiră îndelung celor de acasă, aproape fără scorneli, despre feluritele întâmplări din Arctica, Nu pomeniră însă un cuvinţel măcar despre Hottabîci. Numai Jenea, înflăcărat peste măsură, fusese cât pe ce să se dea de gol. Descriind petrecerile care aveau loc pe vapor, în salon, în zilele cu ceaţă, scăpă un:

— Dar înţelegi, a ieşit Hottabîci şi a spus…

— Ce nume ciudat, „Hottabîci”! se miră Tatiana Ivanovna.

— Ţi s-a părut, mamă. N-am spus „Hottabîci”, am spus „Potapîci”. Aşa-l chema pe şeful de echipaj! îşi recăpătă Jenea prezenţa de spirit, deşi se înroşise tot.

Dar cine să-i observe greşeala, când nimeni nu mai avea ochi şi urechi decât pentru Jenea, care vorbea mai în fiecare zi, „de la om la om”, cu un şef de echipaj veritabil şi în carne şi oase!

În schimb, Volka fu cât pe ce s-o păţească cu vasul lui de aramă. Şedea în sufragerie, pe divan, şi le explica părinţilor, cu o competenţă uimitoare, care e diferenţa dintre un spărgător de gheaţă şi un vapor spărgător de gheaţă, fără să observe când a dispărut bunica din odaie. După o lipsă de vreo cinci minute, bătrâna s-a întors ţinând în mâini… vasul cu Omar Iusuf!

— Ce mai e şi asta? vru să ştie Aleksei Alekseevici. De unde ai luat vasul ăsta, mamă?

— Închipuieşte-ţi, Aleoşa, că era la Volenka în geamantan! Mă apucasem să-i scot lucrurile, când, deodată, văd vasul ăsta tocmai bun pentru lichior. Numai că ar trebui frecat puţin 1 Prea s-a înverzit de tot!

— Nu-i pentru lichior! protestă Volka, alb ca varul, şi-l smuci din mâinile bunicii. M-a rugat secundul să-l duc unei cunoştinţe ale sale. Şi i-am promis să-l înmânez imediat după sosire.

— Dar ce curios e! rosti Aleksei Alekseevici, admirativ. Era doar mare amator de antichităţi. Ia dă-l încoa, Volea, să mă uit la el! Ehe! Are şi capac de plumb! Interesant! Grozav de interesant…

Aleksei Alekseevici încercă să-l deschidă, dar Volka, speriat, apucă vasul cu amândouă mâinile, bolborosind:

— Nu, nu se deschide!… Nu se deschide de loc, de loc… Şi apoi, e gol… I-am făgăduit secundului să nu-l deschid, să nu strice cineva şurubul…

— Ia te uită la el cum s-a speriat! Poftim, ia-ţi comoara şi stăpâneşte-o sănătos! spuse Aleksei Alekseevici, înapoindu-i vasul.

Volka, sleit de puteri, se aşeză pe divan strângând de zor la piept vasul cel primejdios. Dar convorbirea lâncezea, aşa că în curând Kostîlkov junior se sculă de la locul lui declarând, pe un ton cât mai firesc posibil, că pleacă să ducă vasul şi părăsi în fugă odaia.

— Numai, că, vezi, să nu stai prea mult! strigă mama după el.

Volka era însă prea departe ca s-o mai audă.

LII. UNDE NE DUC UNEORI

PROGRESELE OPTICII

Lui Jenea şi lui Hottabîci li se urâse tot aşteptându-l pe Volka pe malul apei. Era linişte, cerul siniliu al nopţii se-ntindea fără de hotar deasupra capului prietenilor noştri şi luna plină îşi revărsa din slăvi lumina albăstruie, rece, moartă.

Noroc că Jenea avusese ideea fericită de a-şi lua cu el binoclul de marină. Aşa că nu se mai sătura privind luna.

— Ar fi bine, tovarăşi, să vă întrerupeţi observaţiile astronomice! spuse Volka, apropiindu-se. Numărul următor al vastului nostru program de seară constă în triumfala eliberare a lui Omar Iusuf, atât de bine cunoscut nouă, din vasul în care zace închis! Să cânte muzica!

— Las că nu moare otrava asta dacă n-o să-i cânte muzica! sări Jenea, şi ca dispreţul lui pentru nesuferitul de djinn să fie mai vădit, se-ntoarse cu spatele la vasul de aramă şi studie atent luna, până când auzi, într-un târziu, glasul ascuţit al lui Omar Iusuf:

— Fie îngăduit preaplecatei tale slugi, o, Volka cel neasemuit de puternic „să se informeze la ce sunt bune ţevile negre în care şi-a înfipt nobilii ochi stăpânul meu mult iubit, ca şi al său prieten Jenea?

— Oi fi pentru unii Jenea, dar pentru dumneata sunt şi rămân Evgheni Nikolaevici! i-o tăie arţăgos Jenea fără să întoarcă capul.

— Este un binoclu. Un obiect… ce te ajută să vezi mai aproape – încercă să-i explice Volka. Jenea se uită la lună prin bineolu, ca s-o vadă mai bine, mai mare!

— O, cât de plăcută distracţie! observă slugarnic Omar Iusuf, sucindu-se şi învârtindu-se lângă Jenea, doar – doar o putea vedea cam ce e în binoclu. Numai că Jenea, prinzând mişcarea, se feri înadins şi înfumuratul djinn se simţi adânc rănit de lipsa lui de respect.

O, să nu fi fost aici Volka, atotputernicul Volka, cel ce cu un singur cuvânt oprea soarele din mers, cum s-ar fi răfuit cu nesupusul mucos! Dar Volka stătea alături, şi djinnul, turbând de necaz, nu putea decât să se roage de Jenea, ca să-i dea şi lui voie să privească la marele astru al nopţii prin binoclul acela atât de interesant.

— Te rog şi eu, fă-i fratelui meu binele ăsta! îl sprijini şi Hoitabîci, care stătuse până atunci tăcut, deoparte.

Şi Jenea îi întinse în silă binoclul.

— O, tinere demn de tot dispreţul! Ai fermecat ţevile magice! strigă peste câteva clipe Omar Iusuf, azvârlind cu ciudă binoclul de pământ. Nu numai că nu măresc faţa lunii, ci, dimpotrivă, o micşorează de multe ori! O, pun eu odată şi odată gheara pe tine!

— Dacă te repezi ca prostul! spuse Volka, scârbit. Ce e de vină Jenea dacă nu ştii să foloseşti un binoclu?!

Şi luând binoclul de pe iarbă, i-l întinse djinnului înfuriat.

— Trebuie să te uiţi prin sticlele mici!

Deşi neîncrezător, Omar Iusuf îi urmă sfatul, ca să declare, întristat, peste câteva clipe:

— Vai, aveam o părere mult mai bună despre acest astru! Când colo, e ciupit tot, cu marginile ciobite ca strachina celui din urmă salahor. Cu mult mai frumoase sunt stelele! Deşi sunt de multe, multe ori mai mici decât luna, în schimb nu se văd pe ele nici gropi, nici defecte!

— Ia dă-mi binoclul, frăţioare, să mă conving şi eu dacă ai dreptate – spuse Hottabîci, curios. Privi prin binoclu, mirat, după care se declară de acord cu Omar Iusuf. De astă dată se pare că fratele meu are dreptate…

Din care declaraţie reieşea destul de limpede că autoritatea lui Omar Iusuf fusese în ultimul timp mult subminată în ochii fratelui său.

— Ce ignoranţă! se revoltă Jenea. Aflaţi că luna este de milioane de ori mai mică decât oricare dintre stele!

— Nu-u, asta e prea de tot! Cât o să mai rabd batjocura acestui băieţandru nesuferit! urlă dintr-odată Omar Iusuf, apucându-l pe Jenea de guler. Vrei cumva să mă faci să cred că un fir de nisip este mai mare decât un munte? Eşti în stare de aşa ceva! De astă dată s-a zis cu tine! Te fac praf!

— Potoleşte-te – îi strigă Volka – potoleşte-te sau dau cu luna în tine şi te face zob! Eşti destul de păţit că să ştii

că pentru mine nu-i mare greutate!

Omar Iusuf, deşi înfuriat, îi dădu drumul lui Jenea, care se speriase de-a binelea.

— Iar te-ai supărat ca văcarul pe sat! îl certă Volka. Jenea are dreptate! Stai jos, să-ţi explic!

— N-ai ce să-mi explici, că ştiu tot! îi răspunse Omar Iusuf fudul, dar nu se încumetă să i se împotrivească.

Volka ar fi fost în stare să vorbească ceasuri întregi despre astronomie. Era doar pasiunea lui! Citise o mulţime de cărţi de popularizare privind structura Universului şi rezuma cele citite cu înflăcărare, tuturor care aveau chef să-l asculte. Dar se vede că Omar Iusuf nu avea chef, pentru că ori se uita în altă parte, ori scotea câte un „hm! hm!” de adânc dispreţ, pentru ca până la urmă să nu poată rezista ispitei şi să mormăie:

— Nu cred nicio iotă măcar, până nu văd cu ochii mei!

— Cum aşa „cu ochii tăi”? se miră Volka. Sau ai de gând să faci un zbor în lună, ca să te convingi dacă e într-adevăr o sferă gigantică şi nu un disc mititel?

— Adică, de ce n-aş zbura? întrebă Omar Iusuf arţăgos. Ba am să zbor şi, dacă vreţi să ştiţi, pornesc chiar azi…

— Ia seama, luna e tare departe de noi!…

— Pe Omar Iusuf nu-l sperie depărtările! Cu atât mai mult cu cât, iartă-mă, rogu-te, mă-ndoiesc de adevărul spuselor tale!

— Dar bine, omule, până ajungi în lună trebuie să treci prin spaţiul interplanetar, unde nu e aer...

— Eu pot să trăiesc şi fără aer!

— Lasă-l să zboare! îi şopti Jenea furios la ureche. Altfel, cine ştie ce buclucuri ne mai face!

— Îl las, vezi bine! Ducă-se!... răspunse Volka tot în

şoapte. Dar socot de datoria mea să-l previn, să-i spun ce-l aşteaptă pe drum… Trebuie să ai în vedere, Omar Iusuf – continuă el – că pe acolo este grozav de frig!

— Nu mă tem de frig. Salut şi la revedere! rosti Omar Iusuf, nepăsător. Îmi iau zborul!

— În cazul acesta, adică dacă totuşi ţii neapărat să ajungi în lună, ascultă-mă măcar acuma! se rugă Volka. Făgăduieşte-mi că-mi vei urma sfatul fără să stai pe gânduri.

— Fie – se-nvoi cu condescendenţă djinnul, asupra căruia, precum se vede, Volka nu mai avea puterea dinainte.

— Părăsind pământul, să zbori cu cel puţin unsprezece kilometri pe secundă – spuse. Volka. Altfel nu mai ajungi niciodată în lună!

— Cu bucurie şi plăcere! răspunse Omar Iusuf înţepat, abia îndurându-se să slobozească cuvintele prin punga buzelor sale subţiri şi vinete; Dar cât de mare este un kilometru? Spune-mi! Nu cunosc măsura asta.

— Cum să-ţi explic… – începu Volka, chibzuind. Uite: un kilometru face cam o mie patru sute de paşi…

— O mie patru sute de paşi de-ai tăi? întrebă djinnul. Atunci, cel mult o mie două sute de ai mei!

Precum vedem, Omar Iusuf avea o părere mult prea bună despre statura sa. De fapt nu era mai înalt decât Volka, dar parcă puteai să-l convingi?

— Ia seama să nu te izbeşti de tăria cerului! îl sfătui grijuliu Hottabîci, care nu prea credea în ceea ce le spusese Volka în legătură cu structura universului.

— Uite cine s-a găsit să-mi dea sfaturi! i-o întoarse Omar Iusuf rece şi, avântându-se în văzduh cu o iuţeală înspăimântătoare, se-ncinse până se făcu alb şi pieri din văzul lor, lăsând în urmă o dâră lungă de foc.

— Eu zic să-l aşteptăm totuşi, prieteni! se rugă sfios Hottabîci, care se simţea principalul vinovat de toate

neplăcerile pricinuite de Omar Iusuf celor doi amici ai săi.

— Degeaba, că n-o să-l mai vedem, spuse Volka. N-a vrut să asculte sfatul meu, bazat pa date ştiinţifice, şi nu se va mai putea niciodată întoarce pe pământ. Omar a zburat cu o viteză mai mică de unsprezece kilometri pe secundă, aşa că va continua să se rotească în veci în jurul pământului. Dacă vrei să ştii adevărul, aflaţi că din clipa asta Omar Iusuf s-a transformat într-un satelit al planetei noastre.

— Totuşi, cu voia dumitale, îl mai aştept puţin – şopti Hottabîci abia auzit…

Târziu, în noapte, bătrânul se strecură neobservat în odaia lui Volka şi, transformându-se într-un peştişor de aur, sări în acvariu cu un dulce pleoscăit. De câte ori Hottabîci era supărat, nu mai dormea la locul său, sub patul lui Volka, ci în acvariu. De data asta era necăjit rău de tot. Îl aşteptase pe Omar Iusuf cinci ceasuri încheiate, dar Omar Iusuf nu mai venise…

Poate că va sosi ziua în care savanţii vor crea instrumente de precizie graţie cărora că se poate calcula chiar şi atracţia pe care o resimte pământul la trecerea prin apropierea celor mai neînsemnate corpuri cereşti. Şi poate, cândva, un astronom provenit chiar din rândurile actualilor cititori ai povestirii noastre, după îndelungi şi meticuloase calcule, va stabili că undeva, comparativ aproape de pământ, se roteşte un corp cresc cu o greutate de numai şaizeci şi trei de kilograme şi jumătate. Atunci, în voluminosul catalog astronomic va fi înregistrat, la un număr format dintr-un şir întreg de cifre, Omar Iusuf, djinnul arţăgos şi mărginit, care s-a transformat în satelit al pământului numai pentru că era nesuferit şi voise să sfideze datele ştiinţifice.

Cineva, care a auzit chiar din gura noastră instructiva poveste a păţaniei fratelui lui Hottabîci, spunea – şi vorbea foarte serios – că, odată, într-o noapte, a văzut

trecând ca fulgerul pe cer un astru care, după formă, semăna cu un bătrân cu barba lungă fâlfâind în vânt. Cum însă Omar Iusuf era o făptură mult prea măruntă, autorul acestor rânduri nu dă nicio crezare celor de mai sus.

LIII. HOTTABÎCI ŞI PATIMA LUI FATALA

Câteva zile de-a rândul, de dorul dispărutului său frate, Hottabîci a suferit atât de mult, încât n-a mai ieşit de loc din acvariu. Cu timpul s-a învăţat însă şi el cu gândul că l-a pierdut şi totul a mers ca şi mai înainte.

Într-o bună zi, prietenii noştri stăteau de vorbă în şoaptă cu Hottabîci care, profitând că era încă devreme, continua să se lăfăiască sub pat.

— O să plouă! spuse deodată Jenea, privind pe geam afară, în stradă.

Şi într-adevăr, a trecut ce a trecut şi din norii ce acoperiseră cerul începu să cearnă o ploaie măruntă şi deosebit de rece pentru o zi de vară.

— Ce-ar fi să ascultăm puţină muzică? făcu Volka, voit nepăsător, arătând cu capul spre un aparat de radio nou-nouţ, dăruit de părinţi, pentru că trecuse într-a şaptea. Şi, cu vădită plăcere, dădu drumul aparatului.

Se auziră, puternice, acordurile unui concert simfonic. Hottabîci, mirat, scoase capul de sub pat:

— Unde stă ascunsă mulţimea de oameni care cântă atât de dulce din diferite instrumente?

— A-a-a, da! se bucură Jenea. Te pomeneşti că Hottabîci nu ştie ce e aia „radio”!

(Oricât de straniu vi s-ar părea, dar pe vasul „Ladoga”, în graba pregătirilor de plecare, uitaseră să cumpere un aparat de radio destinat salonului!)

Băieţii petrecură de minune vreo două ceasuri, o observându-l pe Hottabîci. Bătrânul era cu desăvârşire copleşit de realizările tehnicii radiofonice. Volka prinsese pentru el, pe rând, Vladivostokul, Tbilisi, Kievul, Leningradul, Minskul, Taşkentul. Din aparat ieşeau la

poruncă cântece şi marşuri, ba se şi vorbea, în cele mai felurite graiuri. Dar până la urmă, băieţii, plictisiţi, ieşiră „să se mai aerisească”, lăsând pe Hottabîci uluit lângă aparat!

Atunci a avut loc tainicul fenomen rămas până-n ziua de azi nedezlegat de bunica lui Volka. Curând după plecarea băieţilor, bătrâna se pregăti să intre în odaie ca să închidă radioul. Numai că, apropiindu-se de uşa lui Volka, auzi dincolo o tuse de om bătrân. Camera era însă cu desăvârşire goală. Apoi, bunica văzu săgeata neagră a variometrului mişcându-se singură pe scala aparatului şi, îngrozită, nu mai îndrăzni să facă altceva, decât să fugă după Volka. îl prinse la staţia de autobuz. Volka se alarmă, îi explică bunică-sii cum că el îşi perfecţionase aparatul, că-l automatizase şi de aceea o ruga din inimă să nu sufle nicio vorbă părinţilor, pentru că voia să le facă o surpriză.

Cu toate că bunica nu l-a prea crezut, îi făgădui totuşi că va păstra secretul.

Şi până seara târziu ascultase, tremurând, ciudatul mormăit bătrânesc ce se auzea din când în când în camera pustie a nepotului ei.

În ziua aceea, aparatul n-a avut o clipă de odihnă. Ce-i drept, pe la două din noapte, amuţi. Dar numai pentru o clipă-două. După cum s-a dovedit mai târziu, aceasta pentru că bătrânul uitase cum se prinde Taşkentul şi-l trezise pe Volka din somn ca să-l întrebe ce să facă. Imediat ce aflase, se apropiase din nou de aparat…

Se întâmplase ireparabilul: Hottabîci ajunsese radioamator pasionat.

LIV. VIZITA LUI HOTTABÎCI DE ANUL NOU

Jenea îşi petrecu vacanţa de iarnă la nişte rude, în Zvenigorod. În ziua de patru ianuarie primi o scrisoare deosebit de interesantă din cel puţin trei puncte de vedere: în primul rând, pentru că era, prima scrisoare adresată nu „lui Jenka” şi nici „lui Evgheni”, ci lui „Evgheni Nikolaevici

Bogorad”; în al doilea rând, pentru că era prima misivă pe care o trimitea Hottabîci tânărului său prieten şi învăţător; iar în al treilea rând, pentru că prezenta un interes din cale-afară de bogat prin însuşi conţinutul ei.

Îi redăm mai jos textul prescurtat:

«O, tu, cel mai iubit şi mai scump prieten al meu, încântătoare şi unică podoabă a tuturor şcolilor şi terenurilor de sport, desfătătoare nădejde a ştiinţelor şi a artelor patriei tale, mândria şi bucuria părinţilor şi prietenilor tăi, ţie, Evgheni ibn Nikolai, din nobilul şi vestitul neam Bogorad, fie-ţi calea vieţii presărată toată cu trandafiri fără spini şi lungă, lungă precum ţi-o doreşte credinciosul tău prieten şi elev Hassan Abdurrahman ibn Hottab.

Ţii minte, o, Jenea, cât de mare mi-au fost bucuria şi recunoştinţa când, în urmă cu o jumătate de an, tu, o, tânăr prieten al meu şi prietenul salvatorului meu Volka, ai eliberat clin vasul de aramă – înspăimântătoare temniţă! – pe bietul meu frate Omar Iusuf ibn Hottab, de care am trăit despărţit, cu atâta cruzime, timp de nesfârşite milenii.

Dar, vai! Scurtă mi-a fost bucuria revederii mult dorite, deoarece repede a venit şi greaua dezamăgire! Căci fratele meu s-a dovedit a fi o fiinţă nerecunoscătoare, mărginită, gâlcevitoare şi invidioasă. Şi el, după cum prea bine îţi aduci şi dumneata aminte, el, al meu frate, şi-a pus în gând să facă un zbor în lună, ca să se încredinţeze cu ochii lui dacă suprafaţa ei este într-adevăr acoperită de munţi, după cum, pe baza ştiinţei numită „astronomie”, ne-a lămurit mult învăţatul nostru prieten Volka ibn Aleoşa.

Dar, vai! Sus-pomenitul meu frate, mărginit la minte, nu era minat de neprecupeţita sete a cunoaşterii, nu era îndemnat de nobila, demnă de laudă năzuinţă de a cunoaşte universul, ci de dorinţa deşartă a unui om certat cu cartea de a ruşina şi de a înjosi pe acela care încerca să-l oprească de la o faptă nesăbuită şi ireparabilă. fe

N-a vrut să ţină seama nici de datele înaltei ştiinţe care se numeşte „mecanică” şi, prin aceasta, singur s-a osândit la veşnică şi inutilă rotire în jurul pământului, care, după cum mi-a fost dat să învăţ de curând (cine ar fi crezut-o!), se roteşte la rândul său în jurul soarelui!

Acum trei zile am primit de la tine, o, Jenea ibn Kolea, o epistolă pe care voi o numiţi, cu un termen ştiinţific, „telegramă” şi în care tu, atât de mărinimos şi atât de plăcut, mă feliciţi de Anul Nou.

Cu acest prilej, mi-am adus aminte de nesuferitul, dar adânc nenorocitul meu frate, care zi şi noapte umblă haihui pe cer şi pe care n-are cine să-l felicite cu ocazia Anului Nou! Şi atunci m-am pregătit şi am pornit la amiază în zbor, prin depărtatele întinderi cereşti, ca să-l mai văd pe Omar Iusuf, să-l felicit şi, de-mi va fi cu putinţă, să-l ajut ca să se reîntoarcă pe pământ.

Nu vreau să-ţi răpesc prea mult din binevoitoarea-ţi atenţie, o, Jenea ibn Kolea, descriindu-ţi felul în care am izbutit să înving legea atracţiei universale, fiindcă nu acesta este scopul misivei mele! De ajuns să-ţi spun că, pentru început, am pornit şi eu cu aproximativ aceeaşi viteză ca şi Omar Iusuf şi că, tot ca el, am devenit un satelit al pământului. Dar numai temporar şi numai atât timp cât mi-a trebuit ca să mă întâlnesc cu al meu frate. Apoi, când am văzut că a venit timpul să mă înapoiez pe pământ, m-am întors cu faţa spre planeta noastră şi am comunicat trupului meu exact viteza necesară pentru învingerea puterii de atracţie care mă-nvârtea în jurul globului pământesc, aşa cum o căldare plină cu apă se roteşte în mâna unui băieţandru oarecare. Nu e locul să-ţi dau aici viteza. Când ne vom revedea, îţi voi arăta toate calculele pe care le-am făcut înainte de a porni la drum, datorită cunoştinţelor mele de matematică, astronomie şi mecanică, pentru care vă sunt îndatorat ţie şi lui Volka ibn Aleoşa, mărinimiei şi neîntrecutei voastre răbdări. Dar nu

despre asta e vorba. Cum vă spuneam, voiam să-l vizitez pe frăţiorul meu…»

Ajuns aici, Hottabîci, se vede treaba, lăcrimase, pentru că cerneala era cam spălată. Aşa că ne vedem nevoiţi să omitem şi noi câteva rânduri.

«Lăsând în urmă pământul scăldat de veselele raze ale soarelui de amiază, m-am trezit deodată în beznă şi în ger nespus. În bezna de gheaţă scânteiau luminile reci şi moarte ale depărtatelor stele şi discul gălbui al soarelui arzând în flăcări orbitoare.

Şi într-atât am rătăcit în zbor, prin frig, beznă şi tăcere, de eram cât pe-aci să mă las păgubaş, când deodată, pe catifeaua neagră a cerului, se ivi, puternic luminat de soare, un corp deşirat şi slab ce venea spre mine cu o viteză ameţitoare şi în care am recunoscut fără greutate pe fratele meu. L-am recunoscut după barba-i lungă, vânturata ca o coadă de cometă, şi după veşnica şi acra lui bodogăneală.

„Selam-alecum, O mare dragă! am strigat, ajungându-l din urmă. Ce mai faci? Cum o duci cu sănătatea?”

„Ce să mai fac? îmi răspunse el, cu jumătate de gură. După cum vezi, mă învârtesc încetişor în jurul pământului. După ce molfăi un timp din buze, adăugă cu răceală: Spune-mi, ce nevoie te-a adus, dar nu uita că sunt foarte ocupat! Termină-ţi repede treaba şi du-te la ale tale!”

„Dar de ce eşti atât de ocupat, o, iubite frate?” l-am întrebat eu.

Zice:

„Cum vine asta «de ce»? Ţi-am spus doar că sunt de profesie satelit al pământului. Mă învârtesc aşa, ca nebunul, zi şi noapte, fără o clipă de răgaz…

„O, vai şi amar ţie! exclamai eu, cuprins de o adâncă mâhnire. Cât de tristă şi lipsită de interes îţi este viaţa aici, în bezna şi frigul veşnic, în care te roteşti neîncetat şi fără

rost, departe de tot ce e viu!”

Şi am izbucnit în lacrimi, căci mi-era nespusă milă de nenorocitul meu frate.

Dar ca răspuns la cuvintele mele, izvorâte din inimă, Omar Iusui n-a găsit altceva decât să-mi spună, rece şi dispreţuitor:

„Scuteşte-mă de mila ta, că n-am nevoie de ea! Priveşte şi te vei convinge că eu sunt cel mai mare dintre toate corpurile cereşti. Ce-i drept, soarele şi luna luminează, şi încă destul de puternic, pe câtă vreme eu nu. În schimb, sunt mult mai mare decât ei. Ca să nu mai vorbesc despre stele! Puzderie mi-ar încăpea pe unghia degetului cel mare! Dacă vrei – adăugă el şi pe faţa lui apăru un fel de zâmbet izvorât dintr-un gând mai binevoitor – dacă vrei, alătură-te mie! Te fac satelitul meu şi ne-om roti împreună! Atunci vei fi şi tu cel mai mare dintre corpurile cereşti, în afara mea, bineînţeles 1”.

M-a bucurat puţin obişnuita dovadă a dragostei lui de frate. Dar repede m-am întristat la loc, auzind cum motivează Omar Iusuf propunerea sa:

„Toate corpurile cereşti – zise – au sateliţi. Numai eu nu! Mă simt deci cam prost faţă de ele”.

M-a uluit mărginirea şi înfumurarea bietului meu frate. Şi am înţeles că nu voia să se mai înapoieze pe pământ!

„Atunci, la revedere! Rămâi cu bine! i-am spus, cu inimă grea. Sunt grăbit, căci vreau să mai felicit câţiva tineri prieteni!”

Dar Omar, care ţinea morţiş la ale lui, urlă ca din gură de şarpe:

„Dacă pleci, cine să-mi fie satelit? Rămâi, că de nu, te fac praf!”

Şi m-a apucat de piciorul stâng! Dar eu nu mi-am pierdut sângele rece. Am virat brusc într-o parte şi m-am smuls din mâinile lui lăsându-i ca amintire unul din papuci.

Bineînţeles, Omar a încercat să mă ajungă din urmă, dar n-a putut, fiindcă era silit să-şi urmeze infinitul drum pe curbă închisă, numită la voi „orbită”.

Deşi aşa stăteau lucrurile, după ce m-am depărtat o bucată bună, m-a cuprins iarăşi mila de fratele meu, atât de nesuferit şi încrezut, şi i-am strigat:

„Dacă ai nevoie de sateliţi, o, Omar Iusuf, stai că-ţi dau eu!”

Mi-am smuls deci din barbă cinci fire, le-am rupt bucăţele şi le-am împrăştiat în toate părţile. Atunci, în jurul lui Omar Iusuf au început să se rotească o mulţime de baloane colorate, care mai mari, care mai mici, unele cât bobul de mazăre, altele cât un bostan mare. Sateliţi foarte potriviţi lui şi ca dimensiuni, şi ca frumuseţe.

Se vede că fratelui meu, mărginită cum ştiţi că-i este mintea, nu-i venise gândul până atunci că ar putea şi el să-şi facă sateliţi. Şi, minat de nemăsurata lui vanitate, şi-a dorit numaidecât unul mare cât muntele. Şi-ntr-adevăr, un astfel de satelit apăru cât ai clipi! Dar, pentru că masa substanţei acestui munte întrecea de multe mii de mii de ori greutatea nechibzuitului şi mofturosului meu frate, Omar Iusui se izbi de noul corp ceresc creat de el, ricoşă ca o minge de fotbal şi, în urlete de revoltă şi de furie neputincioasă, începu să se rotească repede-repede în jurul lui!

Iată cum i-a fost dat lui Omar Iusuf să pătimească de pe urma nemăsuratei lui trufii, transformându-se în satelitul propriului său satelit!

Iar eu m-am înapoiat pe pământ şi m-am aşezat să-ţi scriu această scrisoare, o, tu, rezervorul tuturor calităţilor, ca nu cumva să nu afli toate câte mi s-au întâmplat.

Totodată, mă grăbesc să-ţi comunic că am avut fericirea să văd, la magazinul de aparate de radio de pe strada Gorki, un aparat minunat, cu nouă lămpi, ale cărui calităţi nu se pot enumera. Vederea lui desfată cel mai

pretenţios ochi, aşa că, dacă la acest aparat aş putea adapta…»

Dar aici scrisoarea capătă caracterul tipic oricărei misive scrise de un amator de radio şi n-are niciun haz s-o reproducem, pentru că pasionaţii după radiofonie n-ar găsi în ea nimic nou, iar cei pe care-i lasă rece această ramură a industriei – nimic demn de atenţia lor.

LV. EPILOG

Dacă vreunul dintre cititorii acestei povestiri atât de pline de adevăr, umblând prin Moscova, nimereşte pe strada Razin şi se abate prin sala de primire a Direcţiei generale a căilor maritime din Nord, va vedea, printre zecile de cetăţeni care visează să lucreze în Arctica, şi un bătrânel cu pălărie de paie tare şi papuci de marochin trandafirii, cusuţi cu aur şi argint. E bătrânul Hottabîci care, cu toate strădaniile lui, nu se poate angaja radiofonist la niciuna dintre staţiile noastre polare. De altfel, aspectul lui – o barbă lungă şi căruntă care-i vine până la brâu – şi deci vârsta lui (indiscutabil, foarte respectabilă), sunt serioase piedici care stau în calea angajării lui la lucru, în condiţiile aspre ale Arcticei. Dar situaţia lui devine într-adevăr desperată ori de câte ori i se cere să-şi completeze fişa.

La întrebarea: „profesia până în 1917”, răspunde sincer: „djinn”. La întrebarea: vârsta, scrie: „trei mii şapte sute treizeci şi doi de ani şi cinci luni”. Despre situaţia familială, Hottabîci declara foarte naiv: „orfan de tată şi mamă, necăsătorit, frate cu Omar ben Iusuf care, până în iulie anul trecut, locuia într-un vas de aramă pe fundul Oceanului

Îngheţat de Nord, iar în prezent este satelit al pământului” etc., etc.

După ce îi studiază fişa, toată lumea cade de acord că Hottebâci e cam într-o ureche, deşi cititorii povestirii noastre ştiu perfect că bătrânul scrie adevărul gol-goluţ.

Bineînţeles, nu l-ar fi costat mare lucru să se transforme într-un om tânăr, să-şi întocmească o biografie cumsecade sau, în cel mai rău caz, să recurgă la aceleaşi mijloace la care recursese când cu voiajul pe „Ladoga”. Dar vedeţi că aici e buba, pentru că bătrânul e hotărât să se angajeze la lucru în Arctica pe cale cinstită. Adică, fără înşelăciune.

Între noi fie zis, în ultimul timp îl vedem din ce în ce mai rar în sala de primire a Direcţiei generale a căilor maritime din Nord. Şi-a pus în gând să mai studieze puţin teoria radiotehnică. Vrea să se apuce de construcţia aparatelor de radio. Datorită capacităţilor şi dragostei lui de muncă, are şanse să ajungă departe. Totul este să găsească profesori buni! Hottabîci ar dori să studieze cu cei doi tineri prieteni ai săi. Nu am aflat încă ce hotărâre au luat. Un singur lucru ştim sigur: că sus-numiţii i-au făgăduit să-l înveţe totul, pe măsură ce învaţă şi la şcoală. Hottabîci, după o matură chibzuinţă, a trebuit să recunoască totuşi că nici aşa nu-i rău.

Iată deci că Volka şi Jenea învaţă acum cu mult, mult sârg. Iau cinci pe toată linia, ca să nu se facă de râs faţă de bătrânul lor elev. Şi-au luat toţi trei angajamentul ca Hottabîci, ajutat de ei, să termine odată cu amicii săi şcoala medie. După aceea, şi lui şi lor li se va deschide drumul spre învăţământul superior. Dar aici, căile lor se vor despărţi. Jenea, dacă mai ţineţi minte, de mult şi-a pus în gând să se facă medic. Iar Volka nutreşte aceleaşi visuri ca şi Hottabîci: vrea să devină constructor de aparate de radio şi pot să vă asigur că va fi unul din fruntaşii acestei profesiuni grele, dar frumoase…

Nu ne mai rămâne acum decât să ne luăm rămas bun de la eroii acestei întâmplări hazlii, dar şi mult duioase, şi să le urăm sănătate, succes la învăţătură şi în viaţă.

Şi dacă vă veţi întâlni cândva cu vreunul din ei, vă rog să-i transmiteţi salutări din partea autorului, care i-a

născocit cu toată dragostea şi căldura.